

UCHWAŁA Nr 4731/2017
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 21 grudnia 2017 roku

w sprawie zaopiniowania projektu *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.) Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Opiniuje się pozytywnie projekt *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*.

§ 2. Postanawia się przekazać niniejszą uchwałę Zarządowi Powiatu Słupeckiego w celu przeprowadzenia dalszego postępowania.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa
Marek Woźniak

UZASADNIENIE

do uchwały Nr 4731/2017 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2017 roku

Przepis art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska stanowi, że w celu realizacji polityki ochrony środowiska opracowuje się programy ochrony środowiska. Programy są opracowywane na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz podlegają zaopiniowaniu przez odpowiednie organy administracji.

Wykonując kompetencje art. 17 ust. 2 pkt. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska Starosta Słupecki zwrócił się z wnioskiem o zaopiniowanie projektu *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego po przeanalizowaniu przekazanej dokumentacji i obowiązującego stanu prawnego zaopiniował pozytywnie projekt *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* i postanowił przekazać niniejszą uchwałę Zarządowi Powiatu Słupeckiego w celu przeprowadzenia dalszego postępowania.

Wojciech Jankowiak
Wicemarszałek

Powiat Słupecki

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SŁUPECKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2025

Słupca, 2017 rok

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SŁUPECKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2025

ZAMAWIAJĄCY:

Powiat Słupcki
ul. Poznańska 20
62-400 Słupca
Tel. 63 275 86 00
powiat@powiat-slupca.pl

WYKONAWCA:

TERRA PROJEKT Danuta Mazurczak, Joanna Witkowska s.c.
ul. Zamkowa 4a/1 62-070 Dąbrówka
tel. +48 692 290 324, +48 883 855 117
biuro@terraprojekt.pl, www.terraprojekt.pl

Spis treści:

Wykaz skrótów.....	7
1. WSTĘP	8
1.1. Podstawa prawna i metodyka opracowania	8
1.2 Powiązania z krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami strategicznymi	8
1.2.1 Dokument szczebla krajowego	9
1.2.2 Dokumenty sektorowe.....	15
1.2.3 Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym	19
1.3 Ogólna charakterystyka Powiatu Słupецkiego.....	27
1.3.1 Położenie geograficzne i demografia	27
1.3.2 Położenie fizycznogeograficzne	30
2. STRESZCZENIE	31
3. OCENA STANU ŚRODOWISKA POWIATU SŁUPECKIEGO	34
3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	34
3.1.1 Źródła powierzchniowe („niska emisja”).....	34
3.1.1.1 Sieć ciepła	34
3.1.1.2 Sieć gazowa	35
3.1.1.3 Rurociąg ropy naftowej	35
3.1.1.4 Zaopatrzenie mieszkańców w energię elektryczną.....	35
3.1.1.5 Energia odnawialna.....	36
3.1.2 Źródła liniowe	37
3.1.2.1 Drogi i linie kolejowe na terenie powiatu	37
3.1.3 Źródła przemysłowe	39
3.1.4 Jakość powietrza.....	40
3.1.5 Klimat	42
3.2 Zagrożenia hałasem	44
3.3 Pola elektromagnetyczne.....	47
3.3.1 Źródła promieniowania elektromagnetycznego	47
3.3.2 Pomiary natężenia pola elektromagnetycznego	47
3.4 Gospodarowanie wodami	48
3.4.1 Wody powierzchniowe.....	48
3.4.2 Wody podziemne.....	57
3.4.3 Melioracje	59
3.4.4 Powódź.....	61
3.4.5 Retencja wód powierzchniowych	63
3.4.6 Susza	64
3.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	64
3.5.1 Sieć wodociągowa.....	64
3.5.2 Gminne ujęcia wód.....	64
3.5.3 Wykorzystanie wód podziemnych	67
3.5.4 Jakość wód w wodociągach	67
3.5.5 Sieć kanalizacyjna	68
3.5.6 Oczyszczalnie ścieków.....	69
3.6 Zasoby geologiczne	71
3.7 Gleby.....	73
3.7.1 Ochrona gleb w kontekście adaptacji do zmian klimatu	75
3.7.2 Sposób użytkowania gruntów	75
3.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	76
3.8.1 Gospodarka odpadami komunalnymi.....	77
3.8.2 Instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.....	80
3.8.3 Odpady zawierające azbest	82
3.9 Zasoby przyrodnicze	84
3.9.1 Obszary Natura 2000	84

3.9.2 Park krajobrazowy	86
3.9.3 Obszar chronionego krajobrazu	87
3.9.4 Użytki ekologiczne.....	88
3.9.5 Korytarze ekologiczne	88
3.9.6 Pomniki przyrody.....	89
3.9.7 Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji	90
3.9.8 Lasy	91
3.9.9 Tereny zieleni urządzonej.....	92
3.10 Zagrożenia poważnymi awariami	93
3.11 Analiza SWOT	94
3.12 Główne problemy i zagrożenia środowiska Powiatu Słupецkiego	96
3.13 Efekty realizacji działań w zakresie ochrony środowiska	98
4. Cele i zadania programu ochrony środowiska	107
5. System realizacji Programu ochrony środowiska.....	132
5.1. System instytucji zaangażowanych w realizację Programu ochrony środowiska	132
5.2 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w prace nad programem ochrony środowiska.....	132
5.3 Monitorowanie, sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacja	133
Spis tabel	134
Spis wykresów	135

Wykaz skrótów

FL PGLLP	-	Fundusz Leśny Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe
FS	-	Fundusz Strukturalny
GDDKiA	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny w Warszawie
GZWP	-	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	-	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPd	-	Jednolite Części Wód Podziemnych
KPOŚK	-	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
L_{AeqD}	-	Równoważny poziom dźwięku – uśredniony w okresie normatywnym poziom dźwięku, dla pory dnia
L_{AeqN}	-	Równoważny poziom dźwięku – uśredniony w okresie normatywnym poziom dźwięku, dla pory nocy
L_{DWN}	-	Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, pory wieczoru oraz pory nocy
L_N	-	Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
OOŚ	-	Obszary ochrony ścisłej
OSChR	-	Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza
OSO	-	Obszary specjalnej ochrony ptaków
OZE	-	Odnawialne Źródła Energii
KPD OZE	-	Krajowy Plan Działania w zakresie odnawialnych źródeł energii
PGW WP	-	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PM_{2,5}	-	pył zawieszony o granulacji do 2,5 µm
PM₁₀	-	pył zawieszony o granulacji do 10 µm
POIiŚ	-	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
RDOŚ	-	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM	-	Równoważna liczba mieszkańców
WRPO	-	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOO	-	Specjalne obszary ochrony siedlisk
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSO	-	Wojewódzki System Odpadowy

1. WSTĘP

Program ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025 zwany dalej *Programem* został sporządzony w celu realizacji na szczeblu powiatu polityki ochrony środowiska. Celem *Programu* jest realizacja przez Powiat Słupecki polityki ochrony środowiska zbieżnej z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i programowymi. Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z póź. zm.) polityka ochrony środowiska jest bowiem prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2017, poz. 1376), a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Jest to kolejny Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego, ostatni został przyjęty uchwałą nr XV/71/04 Rady Powiatu Słupeckiego z dnia 20 lutego 2004 roku.

1.1. Podstawa prawna i metodyka opracowania

Podstawą prawną sporządzenia programu ochrony środowiska jest art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z póź. zm.), który zobowiązuje zarząd powiatu do jego sporządzenia. Program ochrony środowiska, stosownie do art. 17 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ww. ustawy, po zaopiniowaniu przez organ wykonawczy województwa jest uchwalany przez radę powiatu.

Program, został sporządzony zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” przygotowanymi przez Ministerstwo Środowiska uwzględniając cele najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

W pierwszym etapie dokonano oceny stanu środowiska na terenie powiatu. Diagnozę stanu środowiska sporządzono głównie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu (WIOŚ), Starostwa oraz Urzędów Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego. Do opracowania wykorzystano również dane uzyskane z niżej wymienionych jednostek:

- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu (RDOŚ),
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW),
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupcy (PSSE),
- Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Poznaniu (OSCHR),
- Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu (WZMiUW),
- Nadleśnictwa: Gniezno, Grodziec,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy (PZD),
- Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu (WZDW),
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu (GDDKiA).

Dane o stanie środowiska podano według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku lub 31 grudnia 2015 r. o ile dane za 2016 nie były dostępne.

Przeanalizowano efekty realizacji działań z ostatnich czterech lat w zakresie ochrony środowiska oraz przeprowadzono analizę SWOT. Następnie na podstawie zdefiniowanych wcześniej zagrożeń i problemów określono cele i zadania dla poszczególnych obszarów interwencji. W formie tabelarycznej przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy, w którym określono zadania do realizacji, jednostkę odpowiedzialną za realizację poszczególnych zadań, szacunkowe koszty oraz źródła finansowania. Określono również mechanizmy prawno-ekonomiczne oraz zasady monitorowania i przeglądu stopnia realizacji celów przyjętych w *Programie*.

1.2 Powiązania z krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami strategicznymi

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia programów ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program ochrony środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania

i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego. Poniżej przedstawiono analizę kluczowych dokumentów planistycznych i strategicznych na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym w zakresie ich powiązania z niniejszym dokumentem.

1.2.1 Dokument szczebla krajowego

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Dokument ten został przyjęty uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 roku. Jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Wyodrębniono trzy obszary strategiczne, w każdym z obszarów zostały określone strategiczne cele rozwojowe. Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Dla ochrony środowiska ważne są następujące cele:

- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
  - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
  - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
  - Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
  - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
  - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
  - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
- Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
  - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
  - Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
  - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
  - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
- Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski
  - Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 roku. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Ujęte w Strategii projekty strategiczne stanowią strategiczne zadania państwa. W części odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego terytorialnie wskazane są również obszary strategicznej interwencji państwa.

W dokumencie wyszczególniono trzy cele strategiczne, do których przypisano konkretne obszary.

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

- Reindustrializacja
- Rozwój innowacyjnych firm
- Małe i średnie przedsiębiorstwa
- Kapitał dla rozwoju
- Ekspansja zagraniczna

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- Spójność społeczna
  - Rozwój zrównoważony terytorialnie .
- III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
- Prawo w służbie obywatelom i gospodarce
  - Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem
  - E-państwo
  - Finanse publiczne
  - Efektywne wykorzystanie środków Unii Europejskiej.

W zakresie ochrony środowiska wyznaczono cel - Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców.

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód Obecny stan zasobów
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
- Ochrona gleb przed degradacją,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi,
- Gospodarka odpadami,
- Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Dokument przyjęty uchwałą nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 roku. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” jest jedną z 9 zintegrowanych strategii rozwoju. Stanowi ramy strategiczne dla dalszych prac programowych i wdrożeniowych, dotyczących w szczególności zagadnień adaptacji do zmian klimatu, ochrony zasobów naturalnych i środowiska przyrodniczego, jak również bezpieczeństwa i efektywności energetycznej. Głównym celem Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. W dokumencie sformułowano 3 cele szczegółowe i kierunki interwencji. Poniżej przedstawiono te, które mają wpływ na kształtowanie polityki ochrony środowiska.

- Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
  - Kierunek interwencji 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopaliny,
  - Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
  - Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
  - Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,
- Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
  - Kierunek interwencji 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
  - Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
  - Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
  - Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
  - Kierunek interwencji 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,
- Cel 3. Poprawa stanu środowiska
  - Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
  - Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
  - Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
  - Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,

- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Główny cel Strategii to wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy. W dokumencie wyodrębniono cele szczegółowe, do których przypisano kierunki działań. Wśród celów wpisujących się w ochronę środowiska należy wymienić:

- Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki
  - Kierunek działań 1.2. Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych
    - a) Działanie 1.2.3. Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu,
    - b) Działanie 1.2.4. Wspieranie różnych form innowacji,
    - c) Działanie 1.2.5. Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),
  - Kierunek działań 1.3. Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki
    - a) Działanie 1.3.2. Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,
- Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców
  - Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,
    - a) Działanie 3.1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
    - b) Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
    - c) Działanie 3.1.3. Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW),
    - d) Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,
  - Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
    - a) Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,
    - b) Działanie 3.2.2. Stosowanie zasad zrównoważonej architektury.

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Dokument został przyjęty uchwałą Rady Ministrów 22 stycznia 2013 roku. Jest to dokument, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwoju transportu w Polsce. Strategia dotyczy wszystkich sektorów transportu: drogowego, kolejowego, lotniczego, morskiego i wodnego śródlądowego, miejskiego oraz intermodalnego. W Strategii uwzględniono jeden cel strategiczny istotny w kształtowaniu ochrony środowiska:

- Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego
  - Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
  - Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Dokument został przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2012 roku. Głównym celem opracowania jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe adresowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. W zakres ochrony środowiska wpisują się następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

- Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 2.1.1. Modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej,
  - b) Kierunek interwencji 2.1.2. Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej,
  - c) Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,
  - d) Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
  - e) Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - f) Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
- Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
  - b) Kierunek interwencji 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,
  - c) Kierunek interwencji 2.2.3. Tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych, transportu kołowego i kolejowego,
- Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,
- Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe
  - Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych
    - a) Kierunek interwencji 3.2.2. Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych,
  - Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia
    - a) Kierunek interwencji 3.4.3. Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji,
- Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
  - Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
    - a) Kierunek interwencji 5.1.1. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką,
    - b) Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
    - c) Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,
    - d) Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,
    - e) Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
  - Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego
    - a) Kierunek interwencji 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego,
    - b) Kierunek interwencji 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne,
    - c) Kierunek interwencji 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami,
  - Priorytet 5.3. Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mitygacji)
    - a) Kierunek interwencji 5.3.1. Adaptacja produkcji rolnej i rybackiej do zmian klimatu,
    - b) Kierunek interwencji 5.3.2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie i całym łańcuchu rolno-żywnościowym,
    - c) Kierunek interwencji 5.3.3. Zwiększenie sekwestracji węgla w glebie i biomasie wytwarzanej w rolnictwie,

- d) Kierunek interwencji 5.3.4. Badania w zakresie wzajemnego oddziaływania rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa na zmiany klimatu,
- e) Kierunek interwencji 5.3.5. Upowszechnianie wiedzy w zakresie praktyk przyjaznych klimatowi wśród konsumentów i producentów rolno-spożywczych,
- o Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych,
  - b) Kierunek interwencji 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi,
  - c) Kierunek interwencji 5.4.3 Zrównoważona gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska oraz rozwojowi rolnictwa i rybactwa,
  - d) Kierunek interwencji 5.4.4. Wzmacnianie publicznych funkcji lasów,
- o Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
  - b) Kierunek interwencji 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich.

Strategia „Sprawne Państwo 2020”

Dokument został przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 roku. W Strategii tej wyznaczone cele i kierunki interwencji mają charakter horyzontalny i koncentrują się na podniesieniu skuteczności oraz efektywności funkcjonowania administracji publicznej (rządowej i samorządowej) i skutecznej realizacji przez nią zadań oraz świadczenia usług publicznych. Strategia koncentruje się także na przygotowaniu i wdrożeniu zmian systemowych, organizacyjnych i zarządczych, aby osiągnąć pozytywne zmiany służące podniesieniu konkurencyjności państwa i jego rozwoju przy równoczesnym wzroście zaangażowania obywateli w proces rządzenia, zapewniając dostęp do swoich zasobów informacyjnych. W zakresie ochrony środowiska należy wymienić następujące cele:

- Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
  - o Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju
    - a) Przedsięwzięcie 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
    - b) Przedsięwzięcie 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego,
    - c) Przedsięwzięcie 3.2.3. Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,
- Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych
  - o Kierunek interwencji 5.2. Ochrona praw i interesów konsumentów
    - a) Przedsięwzięcie 5.2.3. Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,
  - o Kierunek interwencji 5.5. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych
    - a) Przedsięwzięcie 5.5.2. Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,
- Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego
  - o Kierunek interwencji 7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
    - a) Przedsięwzięcie 7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Dokument został uchwalony przez Radę Ministrów dnia 9 kwietnia 2013 roku. Strategia określa warunki funkcjonowania i sposoby rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego, podnoszące jego efektywność i spójność w perspektywie średniookresowej. Wśród celów wpisujących się w ochronę środowiska należy wymienić:

- Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego
  - o Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej
    - a) Kierunek interwencji 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,
- Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
  - o Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego

- a) Kierunek interwencji 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
- b) Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
- c) Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
- d) Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów dnia 13 lipca 2010 roku. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Wśród przyjętych celów ważne dla ochrony środowiska są:

- Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
  - Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
    - a) Działanie 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów,
    - b) Działanie 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych,
    - c) Działanie 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich,
  - Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne
    - a) Działanie 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne,
    - Działanie 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego
- Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
  - Kierunek działań 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
    - a) Działanie 2.2.3. Zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych,
    - b) Działanie 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,
  - Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
  - Kierunek działań 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów dnia 18 czerwca 2013 roku. Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Jeden cel nawiązuje do ochrony środowiska:

- Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
  - Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów dnia 26 marca 2013 roku. Strategia opiera się na przekonaniu, iż kapitał społeczny jest ważnym czynnikiem rozwoju kraju, wymagającym wzmocnienia. Podejmowane działania powinny przyczyniać się do wzrostu wzajemnego zaufania Polaków i sprzyjać poprawie zaufania do instytucji i organów państwa. Jeden cel nawiązuje do ochrony środowiska:

- Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego
  - Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej
    - a) Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Dokument określa podstawowe kierunki polityki energetycznej. Są nimi:

- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Wśród celów określonych w Polityce energetycznej Polski do 2030 roku, które kształtują politykę energetyczną powiatu należy wymienić:

1. Cele w zakresie wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
  - rozbudowa systemu przesyłowego i dystrybucyjnego gazu ziemnego.
2. Cele w zakresie rozwoju wykorzystania OZE:
  - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
  - Zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach
3. Cele w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko:
  - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
  - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych.

1.2.2 Dokumenty sektorowe

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK 2017)

Piąta aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK 2017) została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2017 roku.

Zgodnie z postanowieniami Traktatu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej (Aneks XII) wymagania dotyczące systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych wynikające z dyrektywy 91/271/EWG nie obowiązywały w Polsce w pełni do dnia 31 grudnia 2015 r. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Zgodnie z art. 43 ust. 4c ustawy - Prawo wodne, KPOŚK podlega okresowej aktualizacji przynajmniej raz na cztery lata.

AKPOŚK 2017 zawiera wykaz aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków w latach 2016 - 2021 (stan na dzień 30 września 2016 r.). Wyjątkiem są aglomeracje (zgodnie z definicją zawartą w art. 43 ust. 2 ustawy - Prawo wodne), których uchwały podjęto w okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., gdyż zgodnie z decyzją MŚ uzupełniono dokument o aglomeracje wyznaczone w tym terminie. Aglomeracje takie przedstawiają stan z końca grudnia 2016 r. zgodny z podjętą uchwałą (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.). W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej jest możliwe zakończenie inwestycji do 2023 r. zgodnie z zasadą n+3. Wykaz inwestycji planowanych po 2016 r. wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorzady w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 r., to znaczy do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, będący aktualizacją dotychczas obowiązującego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski (z 2002 r.), wyznacza następujące cele dotyczące azbestu:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,

- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te realizowane powinny być przez następujące działania:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji programu,
- działania edukacyjno-informacyjne,
- zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

W Programie wskazano również:

- możliwość składowania odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (KPGO) obowiązuje do 2022 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W KPGO, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywnie okresu do 2030 r. Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele. Cele zostały sformułowane dla poszczególnych grup odpadów:

- Odpady komunalne i ulegające biodegradacji
- Odpady zawierające PCB
- Odpady medyczne i weterynaryjne
- Zużyte baterie i akumulatory
- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- Pojazdy wycofane z eksploatacji
- Odpady zawierające azbest
- Oleje odpadowe
- Przeteterminowane środki ochrony roślin
- Odpady materiałów wybuchowych
- Odpady pozostałe
- Zużyte opony
- Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej
- Komunalne osady ściekowe
- Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne
- Odpady opakowaniowe
- Odpady z innych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Niniejszy program stanowi ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w cel rozwoju zrównoważonego określony w głównym dokumencie kierunkowym dla Polityki Spójności – Strategia Europa 2020. Zgodnie z tym dokumentem działania wynikające z POIS2014-2020 będą zmierzać do budowy podstaw gospodarki niskoemisyjnej, promowania dostosowania do zmiany klimatu, ochrony środowiska naturalnego i wspierania efektywności wykorzystywania zasobów oraz promowania

zrównoważonego transportu i usuwania niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych. Struktura programu składa się z czterech głównych celów tematycznych tworzących podstawowe obszary interwencji (gospodarka niskoemisyjna, adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, transport zrównoważony i bezpieczeństwo energetyczne) oraz w ograniczonym zakresie komplementarnych działań dotyczących kluczowych elementów infrastruktury ochrony zdrowia oraz dziedzictwa kulturowego. Działania realizowane w ramach programu zostały dobrane tak, aby w największym stopniu przyczyniały się do osiągnięcia celu głównego, tj. wsparcia gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Poniżej przedstawiono osie priorytetowe oraz priorytety inwestycyjne, które będą miały wpływ na ochronę środowiska:

- I Oś priorytetowa – Zmniejszenie emisyjności gospodarki
  - (4.i.) wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
  - (4.ii.) promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,
  - (4.iii.) wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym
  - (4.v.) promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- II Oś priorytetowa – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:
  - (5.ii.) wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.
  - (6.i.) inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie;
  - (6.ii.) inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie;
  - (6.iii.) ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę
  - (6.iv.) podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 zawiera następujące osie priorytetowe, cele tematyczne i priorytety inwestycyjne (oryginalna numeracja zgodna z WRPO 2014-2020):

Oś priorytetowa 3. Energia:

- Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
- Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Oś priorytetowa 4. Środowisko:

- Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
- Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi;

- Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
- Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie;
- Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie;
- Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

Oś priorytetowa 5. Transport:

- Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
- Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi;
- Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Program ochrony środowiska nawiązuje również do dokumentu opracowywanego przez Ministerstwo Środowiska dotyczącego „Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Głównym celem Strategii jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Plan zakłada następujące kierunki działań w odniesieniu do poszczególnych sektorów (z zaznaczeniem uszczegółowienia ich i wdrożenia na poziomie regionalnym i lokalnym):

1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:
  - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
  - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
  - ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
  - adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
  - zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.
2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:
  - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
  - organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.
3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:
  - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
  - zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.
4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:
  - monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
  - miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.
5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
  - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
  - budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
  - zwiększenie świadomości odnośnie ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
  - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

1.2.3 Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. jako cel generalny przyjmuje „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Realizacja celu generalnego będzie możliwa poprzez cele strategiczne, które realizowane będą przez cele operacyjne. Wśród wyznaczonych celów dla województwa wielkopolskiego istotne z punktu widzenia środowiska są:

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami

Cel operacyjny 2.1. Wsparcie ochrony przyrody;

Cel operacyjny 2.2. Ochrona krajobrazu;

Cel operacyjny 2.3. Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie;

Cel operacyjny 2.4. Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalin oraz ograniczanie skutków ich eksploatacji;

Cel operacyjny 2.5. Ograniczanie emisji substancji do atmosfery;

Cel operacyjny 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami;

Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej;

Cel operacyjny 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego;

Cel operacyjny 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa;

Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych;

Cel operacyjny 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym;

Cel operacyjny 2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa.

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią

Cel operacyjny 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią;

Cel operacyjny 3.2. Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii;

Cel operacyjny 3.3. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020

W oparciu o diagnozę stanu środowiska Województwa Wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz mając na uwadze oczekiwane pozytywne zmiany w ochronie środowiska, zaproponowano cele i kierunki interwencji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10, pyłu PM2,5; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
2. zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
3. pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości;
4. gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;
5. gospodarka wodno-ściekowa, - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;
6. zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
7. gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;
8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
9. zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej;
10. zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:

1. edukacja – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;
2. monitoring środowiska – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Program ochrony powietrza

Obowiązek określania programów ochrony powietrza wynika z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 poz. 519 ze zm.). Programy określa się dla stref, w których poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy. Programy mają na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów i poziomów docelowych substancji w powietrzu.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 5320).

W „Programie”, w ramach działań naprawczych zaproponowano szereg działań, które będą realizowane na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Działania naprawcze obejmują lata 2017-2022 i zostały podzielone na działania systemowe, ciągłe i wspomagające, ograniczające emisję powierzchniową, liniową i punktową.

Działania systemowe realizowane przez właściwe organy gminy, powiatu:

- utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych poprzez: – powołanie osoby odpowiedzialnej za koordynację realizacji działań ujętych w Programie na terenie miast i gmin,
- koordynacja realizacji działań naprawczych określonych w POP wykonywanych przez poszczególne jednostki,
- prowadzenie bazy pozwoleń zawierających informacje o wprowadzaniu gazów i pyłów do powietrza, bazy instalacji podlegających zgłoszeniu (zadanie realizowane przez powiaty),
- uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania budynków w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych oraz uwzględnianie tych zapisów w decyzjach o warunkach zabudowy i poddaniu analizie na etapie wydawania pozwoleń na budowę. Zapisy w planach powinny również dotyczyć projektowania linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miast ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenia powierzchni terenów zielonych (nasadzenie drzew i krzewów),
- rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym (realizowane poprzez lepszą dostępność do komunikacji publicznej, wykorzystanie do tego celu pojazdów spełniających wysokie normy emisji spalin),
- prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrach miast wymuszającej ograniczenia w korzystaniu z samochodów. Wprowadzenie systemu zniżek w strefach parkowania wyznaczonych w miastach dla samochodów spełniających EURO 6 oraz z napędem hybrydowym i elektrycznym,
- uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem (np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spalin; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający nieorganizowaną emisję pyłu do powietrza),
- spójna polityka na szczeblu lokalnym uwzględniająca priorytety poprawy jakości powietrza.

Działania ciągłe i wspomagające wynikające z innych dokumentów realizowane przez właścicieli i zarządzających siecią ciepłowniczą i gazową:

- rozwój sieci gazowych,
- rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników.

Wdrożenie tych zadań powinno wpłynąć na ograniczenie zarówno emisji pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, jak również benzo(a)pirenu.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym

Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym (WPGO 2022) został przyjęty uchwałą nr XXXI/810/2017 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 roku.

W gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) przyjęto następujące cele:

- 1) zmniejszenie ilości powstających odpadów:
  - a) ograniczenie marnotrawienia żywności,
  - b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia;
- 2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;
- 3) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również odpady BiR pochodzące z gospodarstw domowych):

- a) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 roku;
- b) do 2020 r. udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%;
- c) do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych,
- d) do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych,
- e) redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.
- 4) zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):
  - a) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
  - b) wprowadzenie na terenie województwa jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnych z pomysłami zaprezentowanymi w KGO 2022 do końca 2021 r. – zestandaryzowanie ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu selektywnego zbierania odpadów szczególnie w odniesieniu do gmin w których stosuje się niedopuszczalny z punktu widzenia KPGO 2022 podział na odpady „suche”-„mokre”,
  - c) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi,
  - d) wprowadzenie we wszystkich gminach województwa systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów u źródła – do końca 2021 r.;
- 5) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- 6) zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277).
- 7) zaprzestanie nielegalnego składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277).
- 8) zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
- 9) wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- 10) monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);
- 11) bilansowanie zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych (w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m.) od 1 stycznia 2016 r.

W gospodarce olejami odpadowymi przyjęto następujące cele:

- 1) zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych;
- 2) dążenie do zwiększenia ilości zbieranych olejów odpadowych;

- 3) utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie, co najmniej 35%;
- 4) w przypadku preparatów smarowych: wzrost poziomu recyklingu do wartości co najmniej 35% oraz poziomu odzysku do wartości co najmniej 50% w 2020 r.

W gospodarce zużytymi oponami przyjęto następujące cele:

- 1) utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku w wysokości, co najmniej 75%, a recyklingu w wysokości co najmniej 15%;
- 2) zwiększenie świadomości społeczeństwa, w tym przedsiębiorców na temat właściwego to jest zrównoważonego użytkowania pojazdów, w szczególności opon oraz dozwolonych przepisami prawa sposobów postępowania ze zużytymi oponami.

W gospodarce zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami przyjęto następujące cele:

- 1) wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania ze zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami;
- 2) osiągnięcie w 2016 r. i w latach następnych – poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości, co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych;
- 3) utrzymanie poziomu wydajności recyklingu:
  - a) zużytych baterii kwasowo-ołowiowych i zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych w wysokości, co najmniej 65%,
  - b) zużytych baterii niklowo-kadmowych i zużytych akumulatorów niklowokadmowych w wysokości, co najmniej 75%,
  - c) pozostałych zużytych baterii i zużytych akumulatorów w wysokości, co najmniej 50% masy zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

W gospodarce ZSEE przyjęto następujące cele:

- 1) zwiększenie świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania z ZSEE;
- 2) ograniczenie powstawania odpadów w postaci ZSEE;
- 3) zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania ZSEE:
  - a) od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. - nie mniej niż 40% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu, a w przypadku sprzętu oświetleniowego – nie mniej niż 50% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu,
  - b) od dnia 1 stycznia 2021 r. nie mniej niż 65% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu albo 85% masy zużytego sprzętu wytworzonego na terytorium kraju;
- 4) zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu:
  - a) od 1 stycznia 2018 r:
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grup sprzętu nr 1 (Sprzęt działający na zasadzie wymiany temperatury) i nr 4 (Sprzęt wielkogabarytowy, którego którykolwiek z zewnętrznych wymiarów przekracza 50 cm):
      - odzysku – 85% masy zużytego sprzętu oraz
      - przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – 80% masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grupy sprzętu nr 2 (Ekrany, monitory i sprzęt zawierający ekrany o powierzchni większej niż 100 cm²):
      - odzysku – 80% masy zużytego sprzętu oraz
      - przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – 70% masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grup sprzętu nr 5 (Sprzęt małogabarytowy, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm) i nr 6 (Małogabarytowy sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm):
      - odzysku – 75% masy zużytego sprzętu oraz
      - przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – 55% masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grupy sprzętu nr 3 (Lampy) recyklingu w wysokości 80% masy tego zużytego sprzętu.

W gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

- 1) zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych;

- 2) utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi;
- 3) osiągnięcie i utrzymanie, co najmniej poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawierającym z marszałkiem województwa (Dz. U. poz. 618).
- 4) osiągnięcie i utrzymanie, co najmniej poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w tym po ŚOR wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawierającym z marszałkiem województwa (Dz. U. poz. 618).
- 5) wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych;
- 6) zwiększenie świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne (w tym środków ochrony roślin) odnośnie prawidłowego postępowania z opakowaniami po tych produktach;

W gospodarce pojazdami wycofanymi z eksploatacji przyjęto następujące cele:

- 1) osiąganie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku, co najmniej na poziomie odpowiednio: 95% i 85%;
- 2) ograniczenie nieuczciwych praktyk w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (zwiększenie ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji kierowanych do legalnych stacji demontażu);
- 3) ograniczenie liczby pojazdów sprowadzanych z zagranicy bezpośrednio do krajowych stacji demontażu w sposób nielegalny.

W gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi przyjęto następujące cele:

- 1) zapewnienie odpowiedniego wykorzystania ilości oraz wydajności spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych na terenie Województwa tak, aby ograniczyć transport tych odpadów (aby przestrzegać zasady bliskości);
- 2) podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania). Ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych;
- 3) ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

W gospodarce odpadami zawierającymi PCB przyjęto cel polegający na kontynuacji likwidacji urządzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³.

W gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto cel polegający na osiągnięciu celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” oraz programie pn. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Województwa Wielkopolskiego”.

W gospodarce przeterminowanymi środkami ochrony roślin, jako cel przyjęto zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie potrzeby zbierania i bezpiecznego unieszkodliwiania przeterminowanych ŚOR.

W gospodarce odpadami z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej przyjęto następujące cele:

- 1) zwiększenie świadomości wśród inwestorów oraz podmiotów wytwarzających odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej na temat należytego postępowania ze strumieniem ww. odpadów (w szczególności w zakresie selektywnego zbierania oraz recyklingu);

- 2) utrzymanie poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych na poziomie minimum 70% wagowo.

W zakresie gospodarki komunalnymi osadami ściekowymi (KOŚ) przyjęto następujące cele:

- 1) całkowite zaniechanie składowania KOŚ;
- 2) zwiększenie ilości KOŚ przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz ilości KOŚ poddanych termicznemu przekształcaniu;
- 3) dążenie do maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego, chemicznego oraz środowiskowego.

W gospodarce odpadami ulegającymi biodegradacji innymi niż komunalne przyjęto następujący cel: w okresie do 2022 r. i w latach następnych utrzymanie masy składowanych odpadów na poziomie nie większym niż 40% masy wytworzonych odpadów.

W gospodarce odpadami z grupy 10 przyjęto następujące cele:

- 1) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;
- 2) ograniczenie masy wytworzonych odpadów w stosunku do wielkości produkcji.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023

Uchwałą nr LI/980/14 z dnia 27 października 2014 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął "Program ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023".

Merytoryczną podstawą opracowania Programu są „Mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich, po których przejeżdża 3 000 000 pojazdów rocznie”. Wykonane w ramach ich realizacji mapy terenów zagrożonych hałasem (mapy konfliktów akustycznych) stanowią podstawę opracowania. Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich na terenie województwa wielkopolskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . Na terenie powiatu słupeckiego takim odcinkiem jest droga wojewódzka nr 466 od km 0+000 do 9+800 (m. Słupca – m. Ciężęń).

Do obowiązków organów administracji, w szczególności starostów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, należy przekazywanie do organu przyjmującego Program informacji o wydawanych decyzjach dla odcinków dróg objętych niniejszym Programem, mających wpływ na realizację niniejszego Programu, w tym przede wszystkim na emisję hałasu do środowiska. Organami administracji odpowiedzialnymi za wydawanie aktów prawa miejscowego w zakresie związanym z realizacją Programu są: rady gmin, w obszarze których położone są tereny objęte zakresem Programu (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) oraz rady powiatów (ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania). Funkcje kontrolne w stosunku do zarządzającego drogą pełni natomiast Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Organy administracji publicznej są również zobowiązane do prowadzenia odpowiedniej polityki w zakresie planowania przestrzennego. Za realizację zadań w ramach niniejszego Programu odpowiedzialny będzie zarządzający drogami. Od zarządzającego objętego zakresem Programu, wymagane jest sporządzanie i przedkładanie marszałkowi województwa do końca marca rocznych raportów za rok poprzedni z przebiegu prac nad realizacją Programu. Ponadto zarządzający analizowanych odcinków dróg wojewódzkich powinien wykonywać pomiary hałasu, na wyszczególnionych w Programie odcinkach, po zrealizowaniu zadań wskazanych w niniejszym opracowaniu. Wyniki pomiarów należy przekazywać w rocznych sprawozdaniach do właściwych organów administracji. Służą one wykazaniu celowości i skuteczności zaproponowanych metod ochrony przed hałasem. Przekazane raporty stanowią podstawę do sporządzenia oceny realizacji zadań, zaproponowanych w ramach niniejszego opracowania, przy sporządzaniu aktualizacji Programu.

Dla analizowanego odcinka drogi wojewódzkiej na terenie powiatu słupeckiego zaproponowano następujące działania:

- Wykonanie remontu nawierzchni drogowej na odcinku: od km 0+000 do km 1+000,
- Prowadzenie przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
- Uwzględnianie zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Kontrola przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości.

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLII/628/2001 z dnia 26.11.2001 r. i zmieniony uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLVI/690/10 z 26.04.2010 r. Plan zawiera wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego. Stanowi też ważne źródło informacji dla podejmowania decyzji planistycznych i inwestycyjnych, opartych o priorytety programów operacyjnych. Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opierać się będzie na dwóch celach szczegółowych:

- 1) Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku poprzez:
  - Poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
  - Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
  - Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
  - Poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
  - Wzmocnienie regionotwórczych funkcji Poznania – miasta o charakterze europola o znaczeniu krajowym oraz Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego jako dwubiegunowego układu miejskiego o znaczeniu ponadregionalnym,
  - Wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych,
  - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym;
- 2) Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa poprzez:
  - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
  - Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu,
  - Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej,
  - Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne jest stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych i sieci ekologicznej, uwzględniającego powiązania przyrodnicze z obszarami województw sąsiednich. Zapewni to prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej, uwzględniające:

- ochronę obszarów o największych wartościach przyrodniczo – krajobrazowych i dużym potencjale biologicznym, chronione na mocy Ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ciągłość i spójność przestrzenną korytarzy ekologicznych stanowiących drogi migracji,
- rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych oraz wpływających na zmniejszenie negatywnych skutków izolacji obszarów cennych przyrodniczo,
- ochronę obszarów ważnych dla gniazdowania i migracji ptaków,
- wielokierunkowe działania związane z inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą oraz ochroną i monitoringiem na pozostałych obszarach województwa.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 oraz dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026

W planie zadań ochronnych opisana jest granica obszaru Natura 2000, zidentyfikowane są istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, określone cele zadań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Strategia Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014-2020

W Strategii Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014-2020 wyznaczono 17 strategicznych kierunków rozwoju. W ramach każdego z nich wyodrębniono szereg celów operacyjnych, bez których dany kierunek nie ma możliwości pełnej realizacji. Kolejnym poziomem bilansu strategicznego powiatu

było określenie konkretnych działań i przedsięwzięć, niezbędnych do realizacji w danym celu operacyjnym. Każde działanie i proponowana w niniejszej strategii inicjatywa opatrzone zostały zestawem wskaźników, umożliwiających ocenę stopnia ich realizacji, a co za tym idzie – poziomu realizacji celu operacyjnego, na który składa się dany pakiet działań. Ostatni poziom bilansu strategicznego stanowi opis sposobu monitorowania i ewaluacji kierunków rozwoju i celów operacyjnych powiatu zawartych w niniejszej strategii. W ramach priorytetowych kierunków rozwoju Powiatu Słupskiego wyznaczone zostały następujące obszary:

- I. **ROZWÓJ POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO REGIONU**
Cele operacyjne:
  1. Tworzenie dogodnych warunków dla inwestycji.
  2. Wyznaczenie spójnego kierunku rozwoju inwestycji.
- II. **ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO NA TERENIE POWIATU**
Cele operacyjne:
  1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców.
  2. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw oddolnych na rzecz aktywizacji zawodowej.
  3. Stworzenie warunków do rozwoju kwalifikacji i kształcenia ustawicznego mieszkańców.
- III. **WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W REGIONIE**
Cele operacyjne:
  1. Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw.
  2. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw oddolnych na rzecz wsparcia przedsiębiorczości.
  3. Rozwój sektora usług turystycznych.
- IV. **INTEGRACJA KWESTII EKOLOGICZNYCH Z ROZWOJEM GOSPODARCZYM REGIONU**
Cele operacyjne:
  1. Rozwój ekoturystyki.
  2. Rozwój ekoroślinictwa.
  3. Inwestowanie w ekologiczne rozwiązania w gospodarce
- V. **USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA**
Cele operacyjne:
  1. Ochrona wód gruntowych.
  2. Ograniczanie nieracjonalnej gospodarki odpadami i niwelowanie jej skutków
- VI. **PODNIESIENIE POZIOMU ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA**
Cele operacyjne:
  1. Edukacja ekologiczna mieszkańców.
  2. Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w kwestie ochrony środowiska.
- VII. **WSPARCIE SAMORZĄDNOŚCI**
Cele operacyjne:
  1. Wzmacnianie poczucia lokalnej wspólnoty (terytorialnej i społecznej).
  2. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych.
  3. Zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi a trzecim sektorem.
  4. Uwzględnianie opinii mieszkańców w decyzjach dotyczących lokalnej polityki.
- VIII. **ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**
Cele operacyjne:
  1. Inwestowanie w rozbudowę infrastruktury komunalnej oraz umożliwiającej selektywną zbiórkę odpadów (w szczególności na terenach wiejskich).
  2. Inwestycje w rozwój infrastruktury drogowej.
  3. Zapewnienie międzygminnego transportu autobusowego
- IX. **ZWIĘKSZENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA W REGIONIE**
Cele operacyjne:
  1. Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach.
  2. Poprawa funkcjonowania instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego.
  3. Podniesienie poziomu zaufania do policji.
  4. Usprawnienie komunikacji dotyczącej bezpieczeństwa między instytucjami publicznymi a mieszkańcami.
- X. **EDUKACJA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA**

- Cele operacyjne:
1. Edukacja w zakresie bezpieczeństwa wśród dzieci i dorosłych.
  2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie szkodliwości uzależnień
- XI. **PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POWIATU SŁUPECKIEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ**
- Cele operacyjne:
1. Zapewnienie wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.
  2. Rozpowszechnianie usług zdrowotnych na wyższym poziomie.
  3. Dbłość o utrzymanie warunków mieszkaniowych na wysokim poziomie.
- XII. **INICJOWANIE CZYNNOCI PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PATOLOGIOM**
- Cele operacyjne:
1. Zwiększenie efektywności instytucji przeciwdziałających patologiom.
  2. Wsparcie psychologiczne dla rodzin zagrożonych patologiami.
- XIII. **ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO EDUKACJI W POWIECIE**
- Cele operacyjne:
1. Rozwój edukacji przedszkolnej.
  2. Rozwój kształcenia ustawicznego.
- XIV. **PODNIESIENIE JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH W POWIECIE**
- Cele operacyjne:
1. Inwestowanie w rozbudowę placówek szkolnych.
  2. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i pedagogicznych kadry nauczycielskiej.
  3. Poszerzenie możliwości rozwoju dzieci i młodzieży.
  4. Podniesienie jakości kształcenia w zawodowych szkołach ponadgimnazjalnych.
  5. Lokalne partnerstwo działające na rzecz rozwoju edukacji.
  6. Wysoka skuteczność kształcenia oraz zarządzania oświatą.
  7. Odpowiednie wykorzystanie zasobów edukacyjnych.
- XV. **KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI W ZAKRESIE ZNACZENIA EDUKACJI**
- Cele operacyjne:
1. Rozwój systemu doradztwa zawodowego w szkołach.
  2. Budowanie świadomości rodziców i opiekunów odnośnie do angażowania się w rozwój edukacyjny dzieci.
- XVI. **AKTYWIZACJA KULTURALNA REGIONU**
- Cele operacyjne:
1. Poszerzenie i dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb mieszkańców powiatu.
  2. Edukacja kulturalna mieszkańców i zwiększenie poziomu ich zaangażowania w inicjatywy kulturalne.
- XVII. **TWORZENIE WSPÓLNYCH INICJATYW REGIONALNYCH I SPÓJNEJ WIZJI REGIONU**
- Cele operacyjne:
1. Zacieśnienie współpracy pomiędzy gminami.

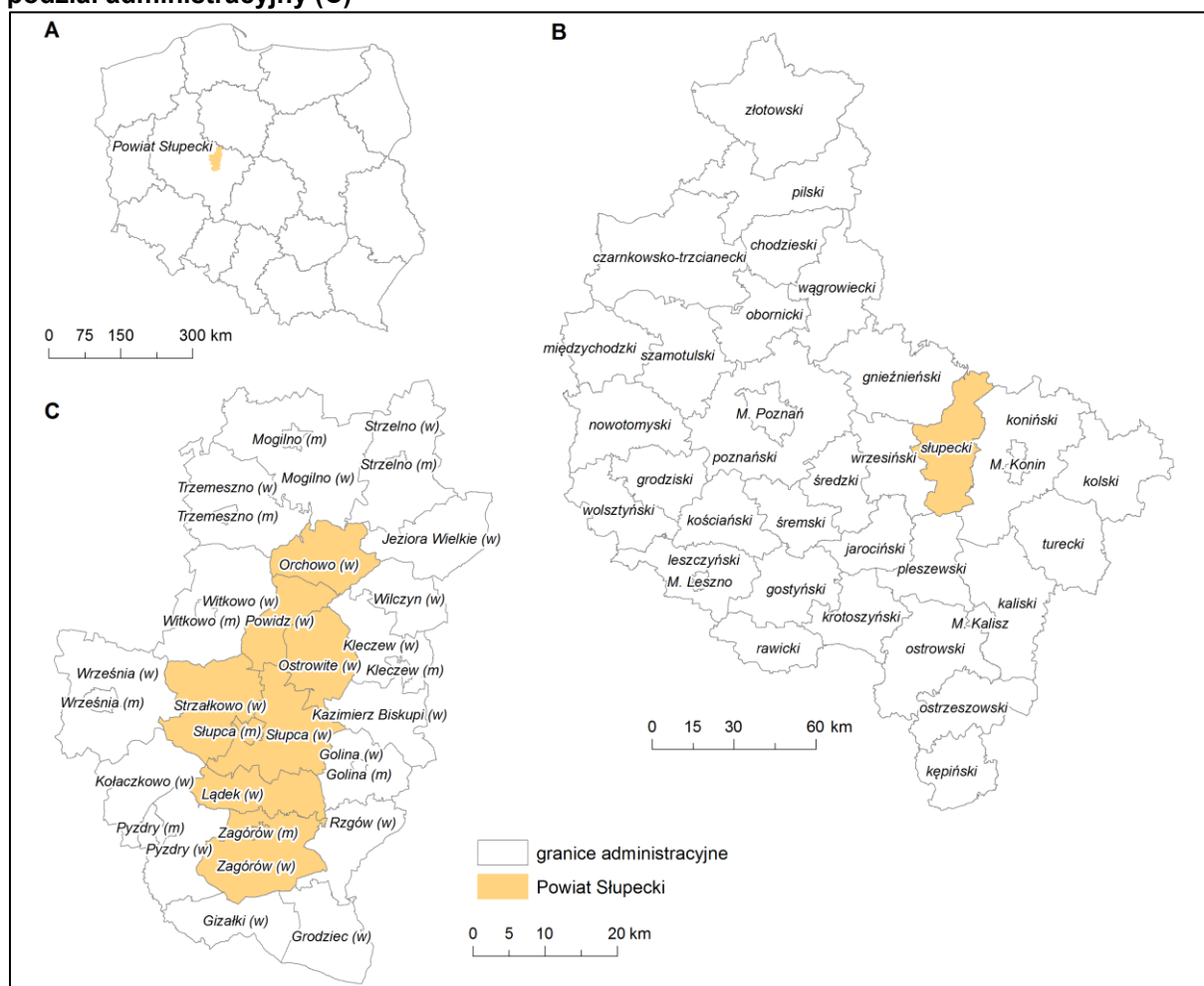
1.3 Ogólna charakterystyka Powiatu Słupeckiego

1.3.1 Położenie geograficzne i demografia

Powiat Słupecki jest położony w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w miejscu krzyżowania się ważnych szlaków komunikacyjnych, wzdłuż autostrady A2, w niewielkiej odległości (70 km) od miasta wojewódzkiego – Poznania.

Powiat graniczy z województwem kujawsko-pomorskim (powiat mogileński) od północy oraz z powiatami: konińskim od wschodu, pleszewskim od południa i z powiatami wrzesińskim i gnieźnieńskim od zachodu.

Rysunek 1 Położenie powiatu słupeckiego w kraju (A) i województwie wielkopolskim (B) oraz podział administracyjny (C)

Źródło: opracowano na podstawie Państwowego Rejestru Granic (www.codgik.gov.pl)

W skład powiatu wchodzi osiem gmin: gmina miejska Słupca, gmina miejsko-wiejska Zagórów, gmina wiejska Łądek, gmina wiejska Orchowo, gmina wiejska Ostrowite, gmina wiejska Powidz, gmina wiejska Słupca, gmina wiejska Strzałkowo.

Powierzchnia całkowita powiatu wynosi 83 801 ha, co stanowi 2,8% powierzchni województwa wielkopolskiego. Największą gminą jest Gmina Zagórów, a najmniejszą jest Miasto Słupca.

Tabela 1 Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu

Jednostka administracyjna	Powierzchnia [ha]	% powierzchni powiatu
Gmina Miejska Słupca	1030	1,2
Gmina Łądek	9858	11,8
Gmina Orchowo	9803	11,7
Gmina Ostrowite	10355	12,3
Gmina Powidz	8069	9,6
Gmina Słupca	14481	17,3
Gmina Strzałkowo	14234	17,0
Gmina Zagórów	15971	19,1
w tym:		
- obszar miejski	344	
- obszar wiejski	15627	

Jednostka administracyjna	Powierzchnia [ha]	% powierzchni powiatu
Powiat Słupecki	83801	100,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016 r.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 roku Powiat Słupecki zamieszkiwało 59 617 osób, co stanowiło 1,7% ludności województwa wielkopolskiego. Kobiety stanowiły 50,3% ludności powiatu, współczynnik feminizacji (określający liczbę kobiet na 100 mężczyzn) kształtował się na poziomie 101, co oznacza, że w powiecie jest więcej kobiet. Najwięcej ludności mieszkało w Mieście Słupca a najmniej w Gminie Powidz. Liczbę ludności w poszczególnych gminach przedstawiono w tabeli.

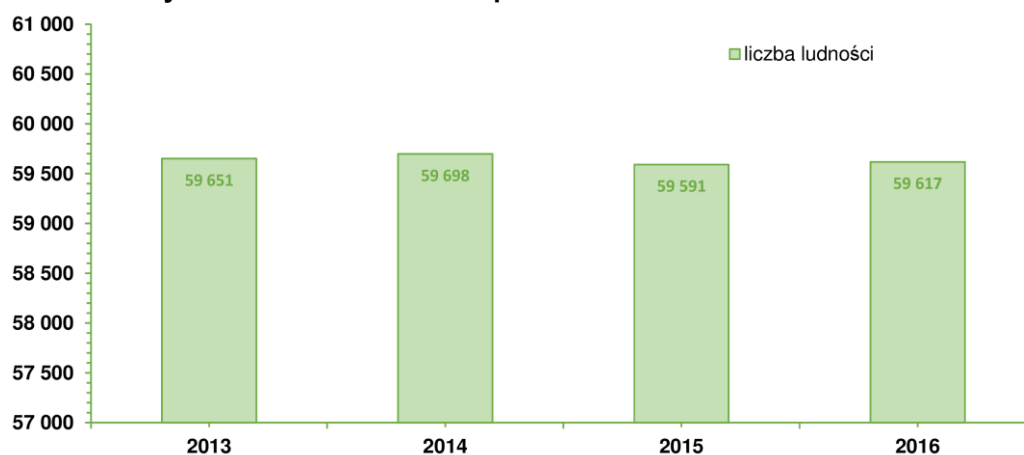
Tabela 2 Liczba ludności

Jednostka administracyjna	Liczba ludności	% ogółu
Gmina Miejska Słupca	13862	23,2
Gmina Łądek	5786	9,7
Gmina Orchowo	3854	6,5
Gmina Ostrowite	5163	8,7
Gmina Powidz	2304	3,9
Gmina Słupca	9206	15,4
Gmina Strzałkowo	10380	17,4
Gmina Zagórów	9062	15,2
w tym:		
- obszar miejski	3017	
- obszar wiejski	6045	
Powiat Słupecki	59617	100,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016 r.

W ciągu ostatnich czterech lat liczba ludności w powiecie ulegała zmianą. Najwięcej ludności mieszkało w 2014 roku. Rok później nastąpił spadek o 107 osób. A w 2016 roku odnotowano ponownie wzrost liczby ludności. Zmiany zestawiono na poniższym wykresie.

Wykres 1 Zmiana liczby ludności w Powiecie Słupeckim w latach 2013-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Powiat ma niską gęstość zaludnienia 71 os/km² (w województwie wielkopolskim 117 os/km²). Z danych GUS wynika, że w 2016 roku 18,7% ludności powiatu stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym; 62,8% w wieku produkcyjnym, a 18,6% w wieku poprodukcyjnym.

W Powiecie Słupeckim na koniec 2016 roku funkcjonowało 5 346 podmiotów gospodarczych. W sektorze prywatnym działało 96,1% podmiotów.

Tabela 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON

Jednostka administracyjna	Sektor publiczny			Sektor prywatny			
	Ogółem	Państwowe i samorządowe jedn. prawa budżetowego	Spółki handlowe	Ogółem	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Spółki handlowe	Spółdzielnie, fundacje, stowarzyszenia
Powiat Słupecki	157	126	1	5140	4287	245	270

Źródło: Główny Urząd Statystyczny wg stanu na 31.12.2016 r.

Na koniec 2016 roku bezrobocie w Powiecie Słupeckim wynosiło 9,6% i było najniższe w ciągu ostatnich czterech lat.

Tabela 4 Stopa bezrobocia w powiecie na tle kraju i Województwa Wielkopolskiego

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia w 2016 roku [%]
Polska	8,3
Województwo Wielkopolskie	5,0
Powiat Słupecki	9,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny wg stanu na 31.12.2016 r.

1.3.2 Położenie fizycznogeograficzne

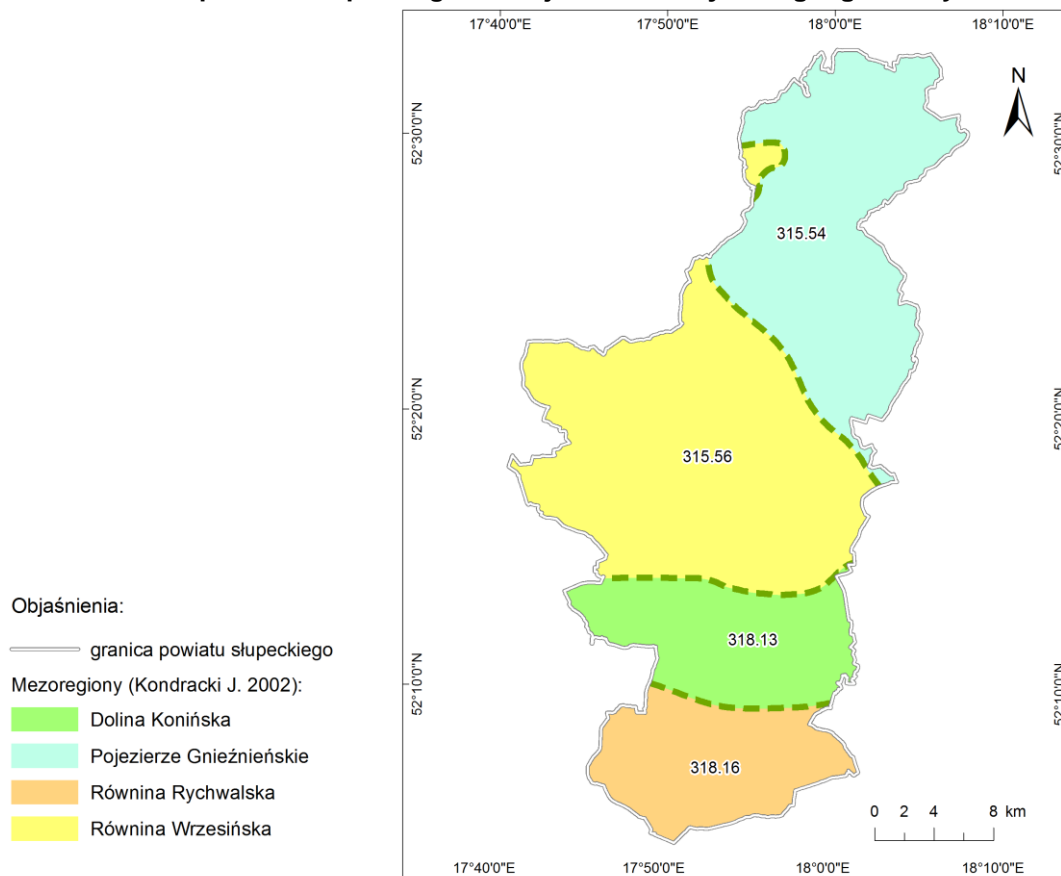
Zgodnie z podziałem Polski na mezoregiony fizycznogeograficzne wg Kondrackiego obszar powiatu należy do prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie oraz Niziny Środkowopolskie. Obejmuje makroregiony Pojezierze Wielkopolskie i Nizina Południowowielkopolska.

Pojezierze Wielkopolskie znajduje się pomiędzy pradolinami Wisły, Noteci i Warty na północy oraz Warty i Obry na południu. Jego powierzchnia wynosi 15 700 km². W obrębie tego makroregionu wyróżniono 6 mezoregionów. Północna i środkowa część Powiatu Słupeckiego znajduje się w obrębie mezoregionu Pojezierze Gnieźnieńskie i Równina Wrzesińska.

Nizina Południowowielkopolska położona jest pomiędzy pojezierzami Leszczyńskim i Wielkopolskim od północy, a Obniżeniem Milicko – Głogowskim i Wyżyną Małopolską od południa, w dorzeczu Warty (i częściowo środkowej Odry). W obrębie tego makroregionu wyróżniono 13 mezoregionów. Południowa część Powiatu Słupeckiego znajduje się w obrębie mezoregionów Dolina Konińska i Równina Rychwalska.

Rysunek 2 Położenie powiatu słupeckiego na tle jednostek fizyczno-geograficznych

Źródło: opracowano na podstawie Kondracki J. 2002 oraz CBDP PIG.

Cały obszar Powiatu Słupeckiego należy zaliczyć pod względem morfologicznym do terenów słabo urozmaiconych. Ukształtowanie terenu, rzeźba, gleby, wody oraz krajobraz powiatu są pochodzenia polodowcowego. Teren ten znajduje się na obszarze dawnego zlodowacenia bałtyckiego. Jego powierzchnię stanowi zespół równin z niewielkimi nachyleniami, które poprzecinane są dodatkowo dolinami rzek przede wszystkim Warty i Mieszny. Charakterystycznym śladem deglacji lądolodu są rynny polodowcowe w znacznej części zajęte przez jeziora, między innymi j. Powidzkie.

2. STRESZCZENIE

Program ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025 został sporządzony w celu realizacji na szczeblu powiatu polityki ochrony środowiska zbieżnej z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i programowymi (krajowymi i wojewódzkimi).

Jest to kolejny Program ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego. Ostatni program ochrony środowiska został przyjęty uchwałą nr XV/71/04 Rady Powiatu Słupeckiego z dnia 20 lutego 2004 roku.

We wstępie przedstawiono podstawy prawne i metodykę opracowania oraz podstawowe informacje o powiecie.

W rozdziale trzecim przedstawiono ocenę stanu środowiska na terenie powiatu dla 10 obszarów interwencji (ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami). Przedstawiono wyniki realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, które były realizowane przez Powiat i inne jednostki w latach 2013-2016. Tabela przedstawiono wyniki analizy SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Poniżej przedstawiono niektóre informacje z tego rozdziału.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu są małe kotłownie, służące do ogrzewania domów. Związane jest to ze spalaniem w znacznej części z nich węgla o niskiej jakości, a czasami nawet odpadów komunalnych. Istotnym źródłem emisji do powietrza jest także emisja z ruchu komunikacyjnego.

Jakość powietrza na terenie strefy wielkopolskiej (która obejmuje m.in. Powiat Słupcki) w odniesieniu do większości zanieczyszczeń jest dobra. Stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu określonego ze względu na ochronę zdrowia dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz, benzo(a)pirenu. Odnotowano również przekroczenia dopuszczalnych norm dla ozonu. W klasyfikacji przeprowadzonej ze względu na ochronę roślin strefa otrzymała klasę A.

Dominującym źródłem hałasu w powiecie jest ruch drogowy. Przez teren powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne tj. autostrada A2, droga krajowa nr 92, drogi wojewódzkie oraz liczne drogi powiatowe i gminne. Na autostradzie, drodze krajowej i niektórych drogach wojewódzkich odnotowano duże natężenie ruchu. Zgodnie z przyjętym przez Sejmik Województwa Programem ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich na drodze wojewódzkiej nr 466 odnotowano przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. W trakcie opracowania są mapy akustyczne dla dróg krajowych. Uciążliwością dla mieszkańców pod względem emisji hałasu jest lotnisko wojskowe w Powidzu, dla którego określono obszar ograniczonego użytkowania.

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu są napowietrzne sieci energetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Na terenie powiatu nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych.

Stan wód powierzchniowych rzecznych (badanych) na terenie powiatu określono jako zły, a wód powierzchniowych jeziornych jako dobry (w przypadku jeziora Suszewskiego stan określono jako zły). Natomiast stan wód podziemnych (badanych) oceniono na zadawalający. Zagrożenie powodziowe związane jest głównie z rzeką Wartą. Na terenie powiatu jest zbiornik Słupca oraz zbiorniki małej retencji, które mogą zabezpieczać przed zjawiskiem suszy lub przed podtopieniami.

Stopień zwodociągowania powiatu wynosił na koniec 2016 roku 97,77%. a skanalizowana 57,45%. Na terenie powiatu znajduje się 10 komunalnych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy, którzy nie są podłączeni do sieci kanalizacyjnej ścieki gromadzą w zbiornikach bezodpływowych lub korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Obecnie na terenie powiatu znajdują się złoża węgla brunatnego, piasków i żwirów oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatacja prowadzona jest na czterech złożach.

Jakość gleb na terenie powiatu jest zróżnicowana. Najwięcej występuje gleb o średnich i niższych klasach bonitacyjnych. Powiat ma typowy rolniczy charakter, a użytki rolne zajmują ponad 75% powierzchni powiatu. Przebadane grunty orne na terenie powiatu charakteryzują się lekko kwaśnym odczynem, na których proces wapnowania jest zbędny. Zawartość fosforu była bardzo wysoka, natomiast magnezu i potasu średnia.

System gospodarowania odpadami na terenie powiatu opiera się na założeniach wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Według „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym” województwo zostało podzielone na 10 regionów, a wszystkie gminy z Powiatu Słupckiego przynależą do Regionu VIII.

Za organizację i funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi odpowiedzialne są gminy. Systemem odbioru odpadów komunalnych objętych jest ok. 94,5% mieszkańców powiatu, z czego 83,2% mieszkańców zadeklarowało prowadzić selektywną zbiórkę odpadów.

Na terenie niektórych gmin funkcjonują Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do których można bezpłatnie oddawać niektóre rodzaje odpadów.

Ochrona przyrody na terenie powiatu pełni istotną funkcję ze względu na duże zróżnicowanie form ochrony. Na terenie powiatu znajdują się: trzy fragmenty obszarów Natura 2000, dwa parki krajobrazowe, dwa obszary chronionego krajobrazu, cztery użytki ekologiczne, 62 pomniki przyrody, korytarze ekologiczne oraz obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji. Lesistość powiatu nie jest wysoka i wynosi 15,3%.

Na podstawie analizy stanu środowiska na terenie powiatu oraz celów i kierunków działań określonych w strategicznych dokumentach i programach (krajowych i wojewódzkich) w rozdziale czwartym zestawiono dla Powiatu Słupецkiego (w odniesieniu do poszczególnych obszarów interwencji) cele i kierunki interwencji.

Określono także zadania zarówno własne powiatu jak i zadania innych jednostek działających na terenie powiatu, w szczególności gmin. Realizacja tych zadań powinna spowodować osiągnięcie zaplanowanych celów. Zadania własne wraz z szacunkowymi kosztami oraz potencjalnymi źródłami finansowania zostały przedstawione w harmonogramie na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono system realizacji programu. Wymieniono również instytucje zaangażowane w realizację Programu, procedury monitoringu oraz wykaz interesariuszy zaangażowanych w prace nad Programem. Odpowiedzialnym za każdy etap realizacji programu jest Zarząd Powiatu.

3. OCENA STANU ŚRODOWISKA POWIATU SŁUPECKIEGO

3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Jakość powietrza w województwie wielkopolskim ulega systematycznej poprawie. Początkowo największy wpływ na stan powietrza miał sektor energetyczno-przemysłowy, a znacznie mniejszy sektor transportu i bytowo-komunalny. W wyniku stosowania rozwiązań techniczno-technologicznych i prawnych wpływ przemysłu uległ znacznemu zmniejszeniu, jednak standardy jakości powietrza nadal nie są dotrzymywane. Problemem pozostają ponadnormatywne stężenia pyłu PM10, pyłu PM2,5, benzo(a)pirenu i ozonu. Wyniki ocen rocznych wskazują, że za nieodpowiedni stan jakości powietrza odpowiada w pierwszej kolejności tzw. niska emisja, pochodząca z sektora bytowo-komunalnego oraz transport.

3.1.1 Źródła powierzchniowe („niska emisja”)

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło, a zarazem źródłem tzw. niskiej emisji na terenie powiatu są lokalne kotłownie i indywidualne paleniska domowe. Przyczynami powstawania niskiej emisji to przede wszystkim:

- eksploataowanie przestarzałych i niesprawnych urządzeń grzewczych, które nie gwarantują optymalnych warunków dla procesu spalania (np. wystarczająco wysokiej temperatury spalania),
- stosowanie niskiej jakości węgla, z dużą domieszką siarki, popiołu i mułu węglowego. Podczas spalania uwalniają się trujące substancje. Paliwo to jest niskokaloryczne – nie daje dużo ciepła i trzeba palić go częściej i więcej,
- palenie odpadów zawierających niebezpieczne związki chemiczne.

Odzwierciedleniem niskiej emisji jest wzrost stężeń zanieczyszczeń gazowych i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym.

W celu redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminach sporządzane są Plany Gospodarki Niskoemisyjnej:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Miejskiej Słupca na lata 2016-2020,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowite na lata 2016-2020,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łądek,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Orchowo,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Strzałkowo na lata 2016-2020,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Powidz,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zagórz,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Słupca na lata 2015-2020.

3.1.1.1 Sieć ciepła

Na terenie powiatu słupeckiego w 2015 roku były 33 kotłownie lokalne, a sieć ciepła przesyłowa miała długość 17,7 km. W tabeli poniżej scharakteryzowano sieć ciepłą na terenie powiatu.

Tabela 5 Sieć ciepła na terenie powiatu

Wyszczególnienie	Jednostka	2015 rok
Kotłownie ogółem	szt.	33
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	17,7
Długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów	km	11,1
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie	dam ³	1412,6
Sprzedaż energii ciepłej w ciągu roku	GJ	370115,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2015 r.

Źródłem zaopatrzenia w energię ciepłą dla powiatu są przede wszystkim indywidualne systemy grzewcze zaspokajające potrzeby własne domu lub mieszkania oraz kotłownie lokalne. W skład kotłowni lokalnych wliczane są kotłownie wytwarzające ciepło dla potrzeb własnych obiektów przemysłowych, obiektów użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Najczęściej używanym paliwem w indywidualnych systemach grzewczych jest węgiel oraz drewno. Natomiast w kotłowniach wykorzystywanych jest głównie węgiel kamienny, koks, miał węglowy oraz gaz ziemny i olej opałowy.

W celu ograniczenia niskiej emisji należy spalać węgiel o niskiej zawartości siarki i popiołu, a także wymieniać przestarzałe kotły grzewcze na nowoczesne i wysokosprawne. Większe ograniczenie niskiej emisji następuje w wyniku zastępowania kotłów węglowych kotłami gazowymi lub olejowymi.

3.1.1.2 Sieć gazowa

Według danych GUS ogólna długość czynnej sieci gazowej na terenie powiatu systematycznie wzrasta, w 2015 roku wynosiła 83 998 m. Z sieci gazowej na terenach wiejskich korzystało tylko 0,9% ludności, w miastach wskaźnik ten wyniósł nieco więcej 1,5%. W sieć gazową uzbrojona jest częściowo gmina miejska Słupca, gmina Ostrowite i Strzałkowo.

Tabela 6 Sieć gazowa na terenie powiatu

Wyszczególnienie	Jednostka	2015 rok
Długość czynnej sieci ogółem	m	83998
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	332
Odbiorcy gazu	gosp. domowe	292
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. domowe	284
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	1,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2015 r.

W 2015 roku mieszkańcy powiatu zużyli 461,8 tys. m³ gazu, jest to o 97,6% więcej niż w roku 2012. Na ogrzewanie mieszkań zużyto 459,5 tys. m³ gazu, jest to o 98,1% więcej niż w 2012 roku. Jeden korzystający z gazu mieszkaniec w 2015 roku zużył 530,2 m³ gazu.

Wpływ na zbyt niskie wykorzystanie kotłów gazowych ma koszt ich eksploatacji.

3.1.1.3 Rurociąg ropy naftowej

Przez teren powiatu przebiegają odcinki rurociągu przemysłowego ropy naftowej „Przyjaźń” Pern – Płock (rurociąg ø 800 i rurociąg ø 500), nitki przebiegają równolegle i obok siebie. Jego długość wynosi około 22 km. Rurociąg jest zlokalizowany na terenie gmin: Słupca, Strzałkowo i Ostrowite. Obszar wokół rurociągu naftowego jest wyłączony z zainwestowania i jest to teren o ograniczonej dostępności. Obowiązująca strefa bezpieczeństwa od rurociągu powinna wynosić 80 m, minimum 50 m.

3.1.1.4 Zaopatrzenie mieszkańców w energię elektryczną

Przez teren powiatu przebiegają dwie linie najwyższych napięć 400 kV oraz linia 220 kV. Natomiast przez Gminę Orchowo przebiega linia 110 kV Konin-Mogilno.

W 2015 roku było 18 523 odbiorców energii elektrycznej, ilość ta w porównaniu z rokiem 2014 zwiększyła się o 149 odbiorców. Zużycie energii elektrycznej z roku na rok spada, w 2015 roku wynosiło 39 420 MWh. Jeden mieszkaniec zużył średnio 660,8 kWh energii elektrycznej.

Tabela 7 Energia elektryczna na terenie powiatu

Wyszczególnienie	Jednostka	2015 rok
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	18523
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	39420

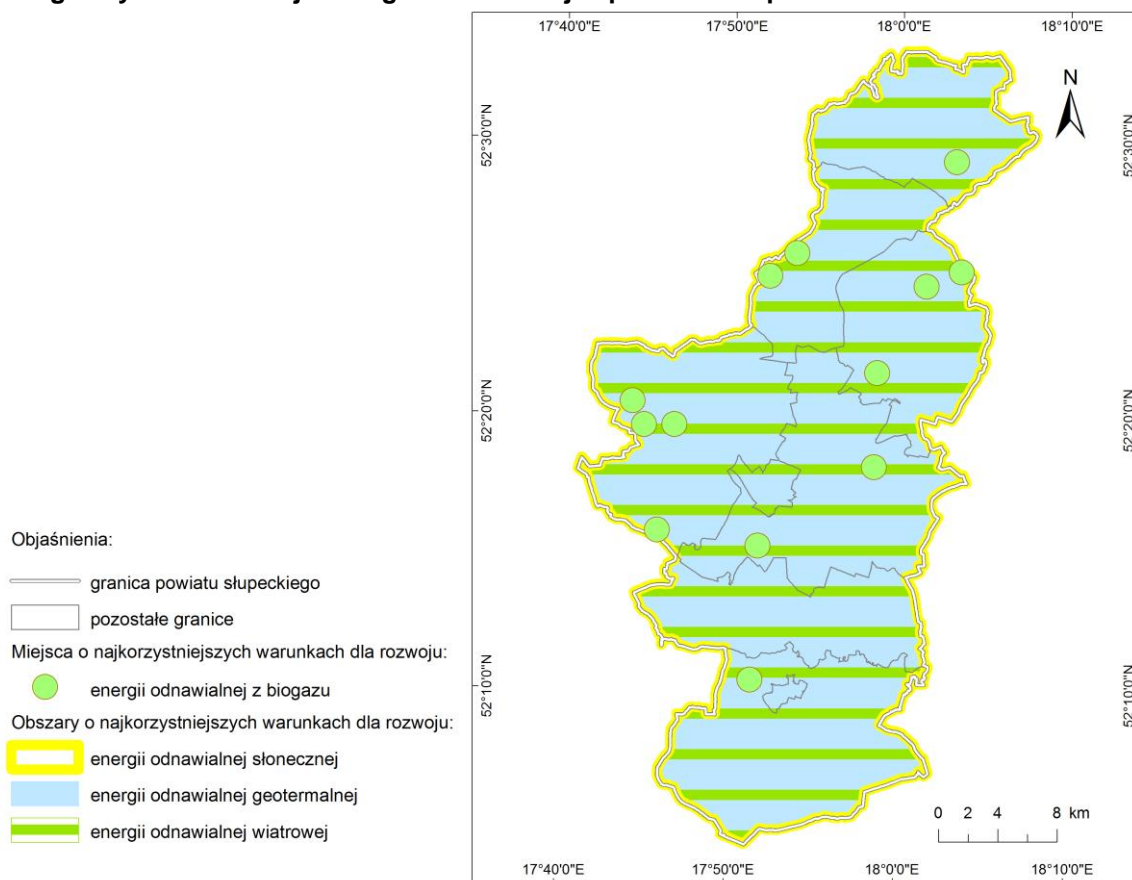
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2015 r.

3.1.1.5 Energia odnawialna

Na terenie powiatu słupeckiego panują korzystne warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii. Jednak w dalszym ciągu jej wykorzystanie jest na bardzo niskim poziomie. Dane dotyczące funkcjonujących instalacji i tych planowanych na terenie poszczególnych gmin pochodzą z Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz z Urzędów Miast i Gmin.

- Gmina Łądek - na terenie gminy obecnie funkcjonuje elektrownia wiatrowa o mocy maksymalnej 1200 kW i wysokości 71 m npt. w miejscowości Ratyń, działka nr 27. Na potrzeby opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej 17 indywidualnych zabudowań zadeklarowało posiadanie kolektorów słonecznych. Planuje się następujące przedsięwzięcie polegająca na „Budowie elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na działce oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 109/6 w obrębie geodezyjnym Ciężań Wschód, Gmina Łądek”.
- Gmina Orchowo - nie zainstalowano jak dotąd żadnej instalacji wykorzystującej energię wiatru. Planowana jest realizacja zespołu elektrowni wiatrowych w rejonie wsi: Siedluchno, Wólka Orchowska oraz Orchowo.
- Gmina Miejska Słupca - obecnie brak wydanych decyzji na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W PGN zaplanowano działanie polegające na promocji odnawialnych źródeł energii oraz montażu instalacji OZE przy okazji wykonywania termomodernizacji budynków.
- Gmina Słupca - istniejące elektrownie wiatrowe: dz. nr 60 obręb Kowalewo Opactwo (jedna sztuka) o mocy 1,8 MW; dz. nr 129, 130, 131, 149, 150, 152 obręb Kowalewo Opactwo (dwie sztuki) o mocy 2 MW. Wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie w gminie Słupca w obrębie miejscowości Kotunia na działkach nr 20/2; 21/2; 26; 27; 28/1; 31/1, 31/2; 84, 88; 89; 94; 95/1; 95/2; 133/2; 134/2; 135/2; 739; 757; 760; 761; 762; 787/4; 788/1; 788/4, w obrębie miejscowości Wierzbovice na działkach nr 101/4; 102/2; 360; 374; 376; 375/6, 377/6; 379/4, w obrębie miejscowości Kąty na działkach nr 6/2; 7/2; 8/2; 12; 13/2, 14/2 elektrowni wiatrowej o łącznej mocy do 21 MW, składającej się z siedmiu turbin wiatrowych o mocy do 3 MW każda, maksymalnej wysokości do 160 m n.p.t., wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz przyłączem energetycznym średniego napięcia i przyłączem telekomunikacyjnym. W zakresie fotowoltaiki – m. Drażna dz. nr 20 i 392 około 647 kW, m. Marcewo, dz. nr 321/1, około 1 MW.
- Gmina Ostrowite – obecnie brak wydanych decyzji na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W PGN zaplanowano inwestycje w zakresie montażu instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych.
- Gmina Powidz – na terenie gminy zlokalizowane są instalacje odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej oraz na budynkach podmiotów gospodarczych. Wśród mieszkańców instalacje OZE nie są rozpowszechnione. W skład instalacji wchodzi kolektory słoneczne oraz piec na biomasę służące pozyskaniu energii cieplnej.
- Gmina Strzałkowo – na terenie gminy energia odnawialna pozyskiwana jest z elektrowni wiatrowych. Obecnie funkcjonuje osiem instalacji w miejscowościach: Szemborowo o mocy 0,8MW, Skarboszewo o mocy 0,6 MW każdy (2 turbiny), Łęczec/Babin o mocy 0,9 MW, Łęczec/Babin o mocy od 0,8 MW do 1MW, Graboszewo o mocy 2,0 MW każdy (2 turbiny), Paruszewo o mocy 0,8 MW. Planowane są kolejne elektrownie wiatrowe w miejscowości: Skarboszewo, Strzałkowo, Łęczec/Babin, Szemborowo/Gonice/Chwałkowice/Staw oraz Szemborowo/Gonice/Staw.
- Gmina Zagórz - na terenie gminy znajdują się 5 turbin wiatrowych. Zainstalowane są także kolektory słoneczne - na budynkach mieszkalnych oraz na budynku Domu Pomocy Społecznej w Zagórz, o mocy 1,6 kW i produkcji energii cieplnej z instalacji wynoszącej 2,56 MWh/rok.

Rysunek 3 Obszary i miejsca o potencjalnie najkorzystniejszych warunkach klimatycznych i geologicznych dla rozwoju energii odnawialnej w powiecie słupeckim

Źródło: opracowano na podstawie danych z dokumentu pn. Opracowania ekofizjograficzne podstawowe dla województwa wielkopolskiego, WBPP w Poznaniu, 2015 r.

Wskazane miejsca o najkorzystniejszych warunkach klimatycznych i geologicznych dla rozwoju energii odnawialnej w powiecie słupeckim mogą podlegać ograniczeniom wynikającym z zapisów dokumentów planistycznych i obowiązujących przepisów prawnych.

3.1.2 Źródła liniowe

W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne (szczególnie benzen) oraz pyły.

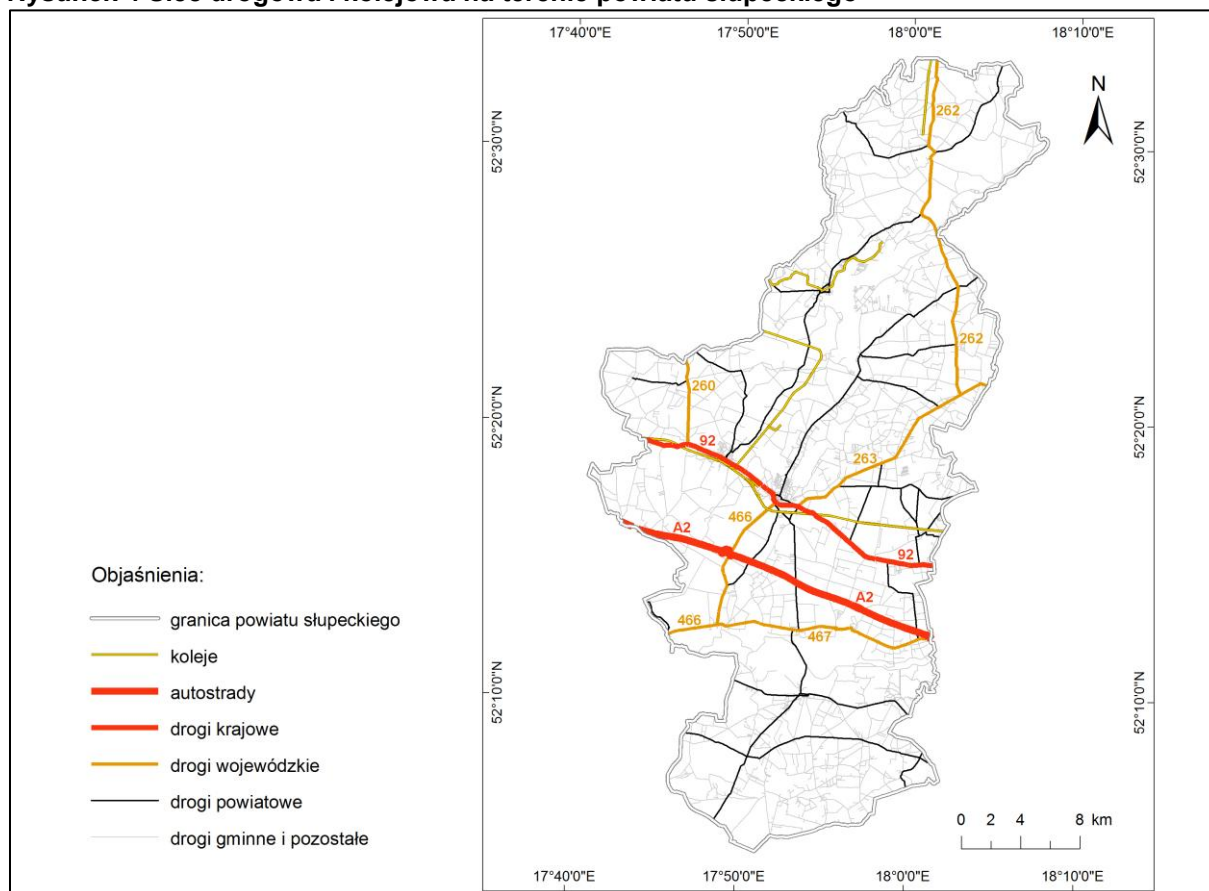
3.1.2.1 Drogi i linie kolejowe na terenie powiatu

Przez teren powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, takie jak:

1. Autostrada A2
2. Droga krajowa nr 92 o długości 22,238 km,
3. Drogi wojewódzkie o łącznej długości 74,56 km:
  - nr 260 o długości 5,823 km,
  - nr 262 o długości 24,203 km,
  - nr 263 o długości 15,915 km,
  - nr 466 o długości 13,292 km,
  - nr 467 o długości 15,327 km
4. Drogi powiatowe o łącznej długości 352,33 km,
5. Drogi gminne o łącznej długości 1 023,5 km, w tym o nawierzchni twardej – 414 km, o nawierzchni twardej ulepszonej – 362,5 km oraz o nawierzchni gruntowej – 247 km (według danych GUS na 31.12.2015 r.).

Przez teren Powiatu Słupeckiego przebiega również linia kolejowa dwutorowa zelektryfikowana relacji Berlin – Poznań – Warszawa – Mińsk. Jest to linia typu magistrala.

Rysunek 4 Sieć drogowa i kolejowa na terenie powiatu słupeckiego

Źródło: opracowano na podstawie OpenStreetMap.

Z wykonanych pomiarów w 2015 roku wynika, że największy ruch pojazdów odnotowano na autostradzie A2, gdzie w ciągu doby przejeżdżało ponad 22 tys. pojazdów, z czego około 32% stanowiły pojazdy ciężarowe. Droga krajowa nr 92 jest alternatywą dla autostrady lecz ruch pojazdów jest również wysoki i wynosi od 7 tys. do 11,6 tys. pojazdów na dobę. Samochody ciężarowe stanowiły od 10% do 13% ogółu przejeżdżających pojazdów. Natomiast ruch na drogach wojewódzkich był zdecydowanie mniejszy i wynosił od 1,6 tys. do 4,5 tys. pojazdów na dobę.

Corocznie rejestruje się coraz większą liczbę pojazdów. Opierając się na danych z 2016 roku, według danych GUS, na terenie powiatu było zarejestrowanych 55 334 pojazdów samochodowych tj. o 4,1% więcej niż rok wcześniej.

Ważnym czynnikiem wpływającym na ograniczenie emisji liniowej jest poprawa stanu technicznego pojazdów. Także działania związane z poprawą stanu technicznego dróg, w szczególności wykonywanie nakładek asfaltowych na drogach utwardzonych dotychczas różnymi pyłymi materiałami powinno przyczynić się do zmniejszenia emisji pyłu. W celu ograniczenia emisji ze źródeł liniowych konieczny jest także rozwój systemów komunikacji publicznej. Głównym przewoźnikiem na terenie Powiatu Słupeckiego jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (PKS) w Koninie. Świadczy ono usługi przewozowe na terenie wszystkich gmin powiatu.

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń nastąpi również w wyniku rozwoju sieci dróg rowerowych. Przez Powiat Słupecki przebiega szereg szlaków turystycznych pieszych i rowerowych, tras wycieczkowych oznaczonych specjalnymi symbolami wyznaczającymi ich przebieg i ułatwiającymi odnalezienie właściwej drogi oraz w celu ułatwienia turystom dotarcia do najciekawszych miejsc regionu.

Przez teren gminy Orchowo przebiega turystyczny Szlak Piastowski wiodący ze Strzelna i Kruszowicy przez Orchowo, Trzemeszno do Gniezna. Zainteresowanie turystów wzbudzają różnorodne obiekty zabytkowe np. "Gruby Dąb", pod którym - jak głosi legenda – odpoczywał Napoleon Bonaparte.

Trasy rowerowe na terenie powiatu:

- Dookoła Jeziora Powidzkiego – trasa o długości 35 km, przebiegająca przez Powidz - Przybrodzin - Ostrowo - Anastazewo - Skrzyńska Mała - Lipnica - Kosewo - Giewartów - Kochowo - Polanowo – Powidz. Przebieg trasy przez wszystkie najbardziej atrakcyjne miejscowości wypoczynkowe położone nad jeziorem sprawia, że można ją rozpocząć w wielu miejscowościach. By w pełni skorzystać z możliwości poznawczych jakie stwarza nie należy pominąć takich miejsc jak: widok spod "Hotelu Na Skarpie" w Przybrodzinie, brzeg w okolicach pól namiotowych w Ostrowie i Anastazewie, okazałe dęby w Kosewie i widok na Zatokę Kosewską. Nie można też ominąć pomnikowego dębu "Sokół" skrytego w parku ośrodka wypoczynkowego w Giewartowie oraz widoku jeziora od strony Kochowa i Zatoki Polanowskiej. Jedynym utrudnieniem na trasie są odcinki piaszczystej drogi w okolicach Anastazewa i Salamonowa, które tylko częściowo można ominąć jadąc odcinkiem zastępczym. Ponadto trzeba zachować ostrożność pokonując odcinki drogi Powidz - Hutka i Kosewo - Giewartów, dość ruchliwe w sezonie.
- Dookoła Jeziora Nidzięgieł – trasa o długości 25 km, przebiegająca przez OW Skorzęcin - Wylatkowo - Powidz - Charbin - Wiekowo – Skorzęcin. Tę trasę najdogodniej rozpocząć w ośrodku wypoczynkowym w Skorzęcinie lub w Powidzu co pozwoli zrobić przerwę na półmetku w miejscu pełnym punktów gastronomicznych i innych obiektów turystycznych. Pokonując na trasie najwyższe wzniesienia mamy możliwość podziwiania pięknych panoram jezior Nidzięgieł i Powidzkie. Jedynie podjazd w Wiekowie na krótkim odcinku może sprawić trudność. Z pamiętek historycznych na trasie wymienić należy dworki z pozostałością parków w Charbinie i Skorzęcinie. Najbogatszą przeszłość historyczną i liczne tego pamiątki ma Powidz.
- Urokliwe Doliny – trasa o długości 29 km, przebiegająca przez OW Skorzęcin - Skorzęcin Rybaki - Skorzęcin - Stary Gaj - Gaj Żelaźnica - Gaj Brzozówka - Ostrowite Prymas. - Raszewo - Kinno - Skubarczewo - Piłka - OW Skorzęcin. Trudność na tej trasie sprawia głównie stan dróg, gdyż w znacznej części przebiega ona po drogach polnych i leśnych z niewielkimi odcinkami podjazdów. Bogata rzeźba terenu tworzy wiele urokliwych i malowniczych zakątków. Zabytki na tej trasie to kościół w stylu neoromańskim z 1851 r. w Ostrowitym Prymasowskim oraz dom o konstrukcji szachulcowej w tej samej ładnie położonej nad J. Ostrowickim miejscowości. W osadzie leśnej Piłka znajduje się stary młyn wodny.
- Leśny Ring – trasa o długości 16 km, przebiegająca przez Wylatkowo - Zielątkowo - "Gruby Dąb" - Smolniki Powidzkie - Hutka – Wylatkowo. Ocieniona leśna droga, lekko pofałdowany teren sprawiają iż można znaleźć tu wytchnienie jak i, zwiększając tempo, zażyć porcji sportowych wrażeń. Po drodze pomnikowy "Gruby Dąb" rosnący w sercu Powidzkiego Parku Krajobrazowego.
- Trasy nieoznakowane:
  - Wielka Orchowska – o długości 50 km, przebiegająca przez Orchowo Górne - Wólka Orchowska - Linówek - Mlecze - Suszewo - Osówek - Szydłówek - "Gruby Dąb" - L. "Głucha Puszcza" - Gałczynek - Skubarczewo - Piłka - Kinno - Słowikowo - Rękawczyn - Myślątkowo - Orchowo Dolne.
  - Cztery Jeziora – o długości 30 km, przebiegająca przez Wilczogóra - Wilczyn - Mrówki - Świętne - Suszewo - Osówek - Szydłówek - Anastazewo - Tręby Stare - Zygmuntowo - Wilczyn – Wilczogóra.

3.1.3 Źródła przemysłowe

W Powiecie Słupeckim w 2016 roku wyemitowano do atmosfery 27 249 Mg zanieczyszczeń gazowych (w tym dwutlenek węgla 26 944 Mg) z zakładów szczególnie uciążliwych. Emisja zanieczyszczeń gazowych z tych źródeł na terenie powiatu wynosiła 0,18% ogólnej emisji w województwie wielkopolskim. Natomiast emisja zanieczyszczeń pyłowych wynosiła 10 Mg. Emisja zanieczyszczeń pyłowych na terenie powiatu stanowiła 0,2% ogólnej emisji w województwie wielkopolskim.

Tabela 8 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu

Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok]	
Rodzaj zanieczyszczenia	2016 rok
ogółem	27249
dwutlenek węgla	26944
dwutlenek siarki	124
tlenki azotu	39
tlenek węgla	96
Emisja zanieczyszczeń pyłowych [Mg/rok]	
Rodzaj zanieczyszczenia	2016 rok
ogółem	10
ze spalania paliw	5
węglowo-grafitowe, sadza	1
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	
Rodzaj zanieczyszczenia	2016 rok
gazowe	94,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016 r.

3.1.4 Jakość powietrza

Zanieczyszczenie powietrza przekłada się nie tylko na stan środowiska, ale również na zdrowie ludzi. Jakość powietrza na terenie Województwa Wielkopolskiego jest oceniana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w systemie rocznym w podziale na następujące strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz i strefa wielkopolska, do której należy Powiat Słupecki. Ocena jest wykonywana ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Ocena jest sporządzona w oparciu o wyniki ze stacji pomiarowych oraz wyników modelowania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonał roczną ocenę jakości powietrza za rok 2016.

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia

Roczna ocena jakości powietrza pod kątem dwutlenku siarki dokonywana była z uwzględnieniem stężeń 1-godzinnych i 24-godzinnych. Ocenę wykonano na podstawie pomiarów automatycznych i wykorzystano wyniki modelowania matematycznego. W żadnym stanowisku pomiarowym na terenie województwa nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomu dwutlenku siarki. W związku z tym wszystkie strefy, w tym strefę wielkopolską do której należy Powiat Słupecki zaliczono do klasy A. Ocena jakości powietrza dla dwutlenku azotu dokonywana jest z uwzględnieniem stężeń 1-godzinnych i średnich dla roku. Stężenia średnie dla roku nie przekroczyły dopuszczalnego poziomu substancji. Nie stwierdzono również przekroczenia dozwolonej liczby przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla pomiarów 1-godzinnych. Dlatego wszystkie strefy, w tym strefę wielkopolską, zaliczono do klasy A.

W przypadku pyłu PM10 klasyfikacja opiera się na dwóch wartościach kryterialnych: stężeniach 24-godzinnych i średnich dla roku. Na większości stanowisk stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin w roku kalendarzowym. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczenia stężenia średniego dla roku. Strefa wielkopolska, jak i pozostałe strefy, ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji dla 24-godzin w roku kalendarzowym przypisano klasę C.

W przypadku pyłu PM2,5 klasyfikacja opierała się o stężenie średnie dla roku. Pomiar prowadzone były na trzech stacjach: Poznań, Kalisz i Pleszew. Strefę wielkopolską ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego w Pleszewie – 33 µg/m³, zaliczono do klasy C.

Ocena jakości powietrza dla ołowiu opiera się na stężeniach średnich dla roku. W ocenie rocznej nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji, dlatego strefa wielkopolska zaliczona została do klasy A.

Natomiast ocena roczna jakości powietrza dla metali i benzo(a)piranu opiera się na stężeniach średnich dla roku. Dla metali nie odnotowano przekroczeń ustanowionych poziomów docelowych – strefy zaliczono do klasy A. Natomiast na wszystkich stanowiskach odnotowano przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)piranu, dlatego strefę wielkopolską zaliczono do klasy C.

Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzenu, w związku z tym strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Klasyfikacja tlenku węgla opiera się na stężeniach 8-godzinnych kroczących, liczonych ze stężeń 1-godzinnych. W 2016 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji, dlatego strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

W przypadku ozonu strefę klasyfikuje się pod względem stężenia 8-godzinnego, który odnosi się do poziomu docelowego (dopuszcza się 25 dni przekroczeń poziomu docelowego) oraz poziomu celu długoterminowego. Strefa wielkopolska otrzymała klasę C dla poziomu docelowego. W przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej $120\mu\text{g}/\text{m}^3$ w odniesieniu do najwyższych wartości stężeń 8-godzinnych spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym. W związku z tym strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Tabela 9 Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	BaP	Pb	As	Cd	Ni	O ₃
Strefa wielkopolska (Powiat Słupecki)	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochrony roślin

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Pomiary wykonywane są na stacji w m. Krzyżówka i w m. Borówiec. Średnie roczne stężenia dwutlenku siarki i tlenków azotu nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów, a strefę zaliczono do klasy A. Wskaźnikiem jakości powietrza dla ozonu jest parametr AOT40 (poziom docelowy). Wartość docelową uznaje się za dotrzymaną jeżeli nie przekracza jej średnia obliczona z sumy stężeń z okresów wegetacyjnych w pięciu kolejnych latach. Na stacjach pomiarowych w Borówcu i Krzyżówce nie odnotowano przekroczeń, dlatego strefę zaliczono do klasy A. W strefie wielkopolskiej przekroczony jest poziom celu długoterminowego dla ozonu, w związku z tym strefę zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Tabela 10 Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Strefa	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa wielkopolska (Powiat Słupecki)	A	A	A / D2

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Klasyfikacja dokonana na podstawie kryterium poziomów celów długoterminowych dla ozonu nie skutkuje w przypadku przekroczenia tego poziomu koniecznością wykonania programu ochrony powietrza, ale osiągnięcie poziomów celów długoterminowych powinno być jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska (zgodnie z art. 91a Ustawy – Prawo Ochrony Środowiska). Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego w powietrzu określono na 2020 rok.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 roku przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 5320). W „Programie”, w ramach działań naprawczych zaproponowano szereg działań, które będą realizowane na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Działania naprawcze obejmują lata 2017-2022 i zostały podzielone na działania systemowe, ciągłe i wspomagające, ograniczające emisję powierzchniową, liniową i punktową.

Program ochrony powietrza jest elementem polityki ekologicznej regionu, stąd zaproponowane w nim działania muszą być zintegrowane z istniejącymi planami, programami, strategiami, innymi słowy wpisywać się w realizację celów makroskalowych oraz celów regionalnych i lokalnych. Konieczne jest przy tym uwzględnienie uwarunkowań gospodarczych, ekonomicznych i społecznych.

Jak wskazano w Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon, przekroczenia poziomu docelowego stężeń ozonu notuje się najczęściej w okresie od kwietnia do sierpnia, kiedy występują najkorzystniejsze warunki do przebiegu procesów fotochemicznych prowadzących do powstawania ozonu. Jego formowaniu sprzyja wysoka temperatura, duże nasłonecznienie i wysoka wilgotność powietrza.

Działalność kontrolna WIOŚ w Poznaniu

W ramach swej działalności Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w latach 2015-2016 przeprowadził 8 kontroli, podczas których sprawdzono przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony powietrza w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu. Stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

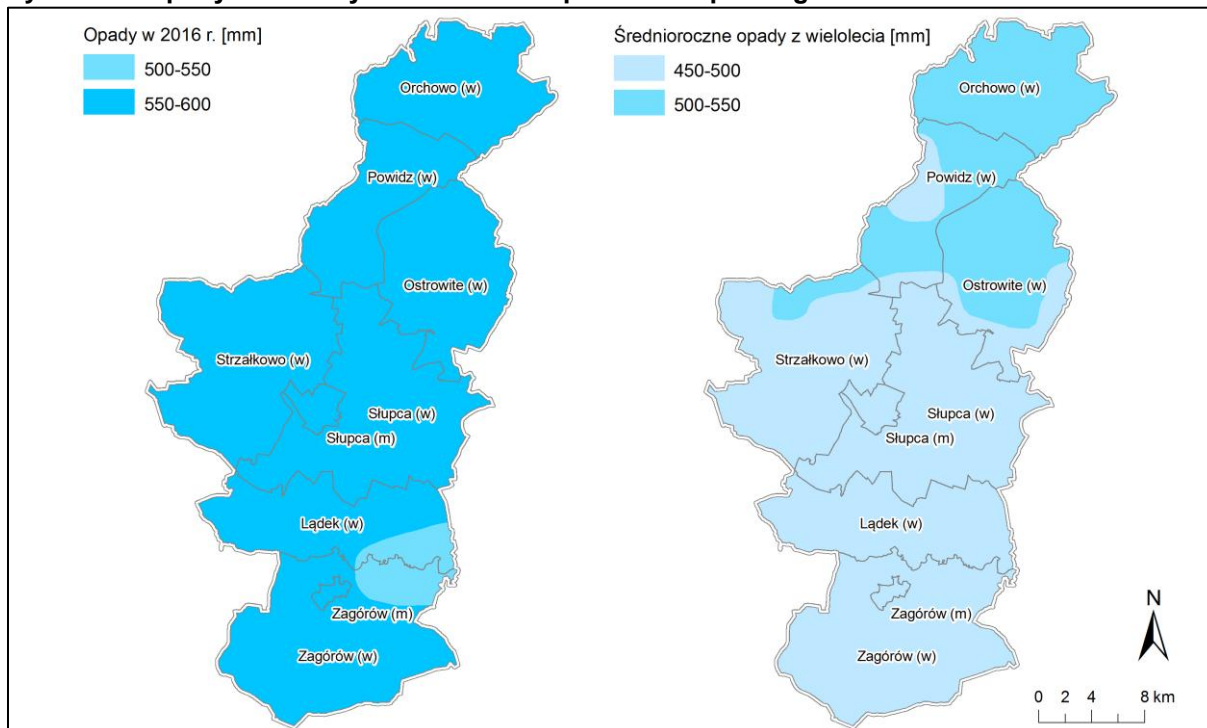
- brak naliczania opłat za korzystanie ze środowiska,
- brak sporządzenia rocznych raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji do KOBIZE,
- podmiot nie zarejestrował się i nie wprowadził do Krajowej bazy rocznego raportu o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji,
- brak pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów z kotłowni,
- brak naliczania opłat podwyższonych za procesy technologiczne związane z emisją ze spawania z instalacji,
- nieprzedkładanie właściwym organom wyników okresowych pomiarów emisji za 2015r.,
- wyniki okresowych pomiarów emisji do powietrza przedstawione w układzie niezgodnym z obowiązującym rozporządzeniem.

3.1.5 Klimat

Warunki klimatyczne panujące na terenie powiatu należą do umiarkowanych i w dużej mierze uwarunkowane są wpływami masy powietrza morskiego oraz kontynentalnego. Masy powietrza morskiego pochodzą głównie z nad oceanu Atlantyckiego. Powietrze kontynentalne pochodzi przede wszystkim z nad Europy Wschodniej oraz z nad Azji. Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego Powiat Słupecki położony jest w obrębie Dzielnic Środkowej. Kraina ta charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami klimatycznymi. Amplitudy temperatury są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne i ciepłe, zimy łagodne z nietrwałą pokrywą śnieżną, zalegającą około 50 do 60 dni. Okres wegetacyjny trwa średnio około 215 dni. Charakterystyczna dla tej strefy jest także dość duża liczba dni pochmurnych około 120 – 145 dni w roku. Dni pogodnych rejestruje się tu około 50. Przeważającymi wiatrami na terenie powiatu są wiatry zachodnie, a drugorzędny wiatry południowozachodnie. Wiatry zachodnie zdecydowanie przeważają w porze letniej, a zimą natomiast często pojawiają się wiatry z kierunku południowozachodniego. Największe prędkości wiatrów notowane są zimą i wiosną, a najmniejsze latem, średnie roczne prędkości wiatrów zawierają się w granicach od 2 m/s do 4 m/s. Cisze stanowią 22% i występują najczęściej w miesiącach lipiec, sierpień, wrzesień, październik. Wraz ze wzrostem prędkości wiatrów nasila się wiele procesów atmosferycznych, które wpływają na warunki bioklimatyczne, czyli między innymi procesy wentylacyjne, zwiększenie ochłodzenia, usuwanie zanieczyszczeń atmosferycznych oraz pary wodnej. Samoczynne oczyszczenie atmosfery powodują ruchy powietrza o prędkości co najmniej 3 m/s.

Z danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej wynika, że w 2016 roku w powiecie średnia roczna temperatura powietrza wyniosła 9-10°C, a roczna suma opadów wyniosła 550-600 mm.

Rysunek 5 Opady atmosferyczne na terenie powiatu słupeckiego

Zródło: opracowano na podstawie danych ze strony IMGW w Warszawie.

Z analizy trendów zmian klimatu w Polsce do 2030 roku wynika, że średnia roczna temperatura powietrza wykazuje niewielki stopniowy wzrost. W dwóch ostatnich dekadach wzrosła liczba dni z temperaturą wysoką i zmniejszyła się liczba dni z temperaturą ujemną. Obserwowana jest wyraźna tendencja wydłużania się okresu wegetacyjnego z temperaturą wyższą niż 5°C. W przeciwieństwie do temperatury powietrza przewidywane sumy roczne opadów nie wykazują żadnego wyraźnego trendu zmian do 2030 roku. Należy się jednak liczyć ze wzrastającą częstością występowania opadów ulewnych, a to może przyczynić się do wywołania podtopień, jak i lokalnych gwałtownych powodzi. Elementem ważnym gospodarczo i związanym bezpośrednio z opadami jest pokrywa śnieżna, której wysokość, a zwłaszcza okres zalegania odgrywa kluczową rolę w rolnictwie i gospodarce wodnej. W latach 2010-2030 tendencje malejące liczby dni z pokrywą śnieżną są niewielkie natomiast trzeba się liczyć z dużymi wahaniami pomiędzy kolejnymi sezonami zimowymi. Konsekwencją wzrostu okresów upalnych jest trwałość okresów suchych (z sumą dobową opadu <1 mm). Okresy suche wydłużają się najbardziej we wschodniej i południowo-wschodniej Polsce.¹

Zmiany klimatu mogą mieć negatywne skutki dla infrastruktury technicznej. Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych np. huraganów, intensywnych burz może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia np. napowietrznych linii przesyłowych. Ryzyko uszkodzenia linii przesyłowych rośnie wraz ze wzrostem częstotliwości takich ekstremalnych zjawisk pogodowych jak huragany czy intensywnie burze. SPA 2020 akcentuje konieczność dostosowania systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W perspektywie długofalowej zakłada się silne powiązanie redukcji emisji z rozwojem energetyki odnawialnej w celu powiązania celów energetycznych i klimatycznych. Na terenie powiatu, szczególnie na terenach wiejskich, powinny się zatem rozwijać odnawialne źródła energii oraz powinna zwiększać się efektywność energetyczna.

¹ „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

3.2 Zagrożenia hałasem

Hałas komunikacyjny drogowy

Dominującym źródłem hałasu w powiecie jest ruch drogowy. Drogi przebiegające przez teren powiatu zostały scharakteryzowane w rozdziałach dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza (3.1.2.1 Drogi i linie kolejowe na terenie powiatu).

W poniższej tabeli zestawiono dane o średnim dobowym ruchu na odcinkach dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez teren powiatu.

Tabela 11 Średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych i wojewódzkich w 2015 roku

Droga	Opis odcinka		Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych [poj./dobę]							
	Pikietaż (do km do km)	Nazwa	O	M	SoM	Lsc	Scbp	Sczp	A	C
DROGI KRAJOWE										
A2	209,313- 230,590	WRZEŚNIA/WĘZEL/- SŁUPCA/WĘZEL/	22272	26	13143	1960	626	6417	100	0
A2	230,590- 243,671	SŁUPCA/WĘZEL/- SŁUGOCIN/WĘZEL/	21380	25	12835	1863	598	5961	98	0
92	16,117-23,433	WÓLKA-SŁUPCA	11680	54	8876	1128	709	820	62	31
92	23,433-25,000	SŁUPCA/OBWODNICA/	9475	40	6977	1200	470	704	59	25
92	25,000-39,994	SŁUPCA-GOLINA	7119	33	5441	832	287	469	39	18
DROGI WOJEWÓDZKIE										
260	17,400-31,000	WITKOWO-WÓLKA	4216	126	3474	278	110	190	17	21
262	8,700-19,800	GR. WOJ.-SMOLNIKI POWIDZKIE	1690	22	1340	161	49	103	7	8
262	19,800-32,900	SMOLNIKI POWIDZKIE- SZYSZŁOWO	1658	35	1334	153	38	63	15	20
263	0,000-13,900	SŁUPCA-SZYSZŁOWO	4503	45	3863	347	72	126	18	32
263	13,900-22,100	SZYSZŁOWO- KLECZEW	2800	20	2134	249	109	260	8	20
466	0,000-9,800	SŁUPCA-CIĄŻEŃ	3506	25	3056	270	53	95	0	7
466	9,800-20,000	CIAŻEŃ-PYZDRY	1948	29	1519	208	78	94	6	14
467	0,000-5,600	CIAŻEŃ-LĄD	1856	22	1435	219	78	78	9	15
467	5,600-14,200	LĄD-SŁUGOCIN	2181	13	1727	227	68	124	13	9

Źródło: opracowanie na podstawie danych z GDDKiA.

O – ogółem; M – motocykle; SoM – samochody osobowe (mikrobusy); Lsc – lekkie samochody ciężarowe; Scbp – samochody ciężarowe bez przyczepy; Sczp – samochody ciężarowe z przyczepą; A – autobusy; C – ciągniki rolnicze.

Z wykonanych pomiarów w 2015 roku wynika, że największy ruch pojazdów odnotowano na autostradzie A2, gdzie w ciągu doby przejeżdżało ponad 22 tys. pojazdów, z czego około 32% stanowiły pojazdy ciężarowe. Droga krajowa nr 92 jest alternatywą dla autostrady lecz ruch pojazdów jest również wysoki i wynosi od 7 tys. do 11,6 tys. pojazdów na dobę. Samochody ciężarowe stanowiły od 10% do 13% ogółu przejeżdżających pojazdów. Natomiast ruch na drogach wojewódzkich był zdecydowanie mniejszy i wynosił od 1,6 tys. do 4,5 tys. pojazdów na dobę.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę nr LI/980/14 z dnia 27 października 2014 roku w sprawie określenia "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023". Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Dokument wskazuje również kierunki działań, mające na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych. Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich na terenie województwa wielkopolskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . Na terenie powiatu słupeckiego takim odcinkiem jest droga wojewódzka nr 466 od km 0+000 do 9+800 (m. Słupca – m. Ciążeń).

Poniżej przedstawiono wyniki mapy akustycznej dotyczące narażenia na ponadnormatywny hałas w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 466 na odcinku objętym Programem.

Tabela 12 Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik L_{DWN} – DW 466

wskaźnik L_{DWN}	< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	>20 dB
przekroczenie wartości dopuszczalnych	Stan warunków akustycznych				
	Niedobry		Zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów narażonych w danym zakresie [km^2]	0,081	0,022	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	42	23	0	0	0
Liczba narażonych mieszkańców w danym zakresie	152	76	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Tabela 13 Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik L_N – DW 466

wskaźnik L_N	< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	>20 dB
przekroczenie wartości dopuszczalnych	Stan warunków akustycznych				
	Niedobry		Zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów narażonych w danym zakresie [km^2]	0,097	0,037	0,001	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	38	33	1	0	0
Liczba narażonych mieszkańców w danym zakresie	136	115	3	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Z map akustycznych wynika, że niedobry stan warunków akustycznych obejmuje 65 lokali mieszkalnych (dla wskaźnika L_{DWN}). Natomiast dla pory nocnej niedobry stan warunków akustycznych obejmuje 71 lokali mieszkalnych oraz jeden lokal znajduje się w zakresie złych warunków akustycznych.

Dla analizowanego odcinka drogi wojewódzkiej zaproponowano następujące działania:

- Wykonanie remontu nawierzchni drogowej na odcinku: od km 0+000 do km 1+000,
- Prowadzenie przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
- Uwzględnianie zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Kontrola przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości.

Badania klimatu akustycznego dla dróg krajowych wykonywane są w cyklu pięcioletnim. Dotyczy to zarówno Generalnego Pomiaru Hałasu prowadzonego wraz z Generalnym Pomiarem Ruchu (ostatni pomiar prowadzony był w 2015 roku) jak i map akustycznych dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów. Wyniki są obecnie w trakcie opracowywania. Mapy te będą podstawą do sporządzenia nowych programów ochrony środowiska przed hałasem.

W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie wykonywał pomiaru hałasu komunikacyjnego na drogach przebiegających przez teren powiatu słupeckiego.

Hałas lotniczy

Na terenie powiatu funkcjonuje wojskowe lotnisko w Powidzu, które również generuje hałas. Stacjonuje tam 33 Baza Lotnictwa Transportowego. Obecnie baza zaangażowana jest w szereg przedsięwzięć takich jak funkcjonowanie Zadaniowego Lotniczego Zespołu Bojowego, 7. eskadra działań specjalnych, zespół działań specjalnych, dalsza gruntowna modernizacja lotniska Powidz, wykonywanie lotów operacyjnych na rzecz wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych oraz szkolenie personelu latającego ostatnich promocji na samolotach M-28 B/PT Bryza i W-3 Sokół. W strukturach bazy znajduje się jedyny w Siłach Zbrojnych zespół kontroli z powietrza środków radiotechnicznych i świetlnych na lotniskach wojskowych RP.

Dla lotniska w Powidzu wyznaczono obszar ograniczonego użytkowania uchwałą nr XVI/442/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu. W uchwale tej określono granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu oraz wymagania techniczne dotyczące budynków.

Obszar ograniczonego użytkowania podzielono na dwie strefy: zewnętrzną i wewnętrzną. Szczegółowy przebieg granic dostępny jest w załączniku do ww. uchwały.

W obszarze ograniczonego użytkowania określa się następujące sposoby korzystania z terenów:

- 1) w strefie zewnętrznej:
  - a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
  - b) zabrania się zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków na cele szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - c) zabrania się tworzenia stref ochronnych „A” uzdrowisk,
  - d) zabrania się lokalizowania nowych obiektów, których działalność może zwiększyć poziom hałasu w środowisku, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
- 2) w strefie wewnętrznej:
  - a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
  - b) zabrania się zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków na cele szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - c) zabrania się tworzenia stref ochronnych „A” uzdrowisk,
  - d) zabrania się lokalizowania nowych obiektów, których działalność może zwiększyć poziom hałasu w środowisku, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
  - e) dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej.

Budynki znajdujące się w obszarze ograniczonego użytkowania powinny spełniać wymagania techniczne, tak aby zapewnić właściwy klimat akustyczny w budynkach. Można zastosować przegrody budowlane o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, przede wszystkim odpowiednią stolarkę okienną.

Hałas przemysłowy

Źródłem hałasu są też zakłady przemysłowe i usługowe. Hałas ten jest najczęściej uciążliwy dla terenów mieszkaniowych bezpośrednio sąsiadujących z zakładami. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrzzakładowego. Istniejące zakłady podejmują w większości niezbędne działania organizacyjne i techniczne ograniczające emisję hałasu do wartości zapewniających właściwy standard jakościowy środowiska.

W latach 2015-2016 WIOŚ w Poznaniu przeprowadził osiem kontroli w przedsiębiorstwach na terenie powiatu w zakresie emisji hałasu przemysłowego. Najczęstsze nieprawidłowości to:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego do środowiska,
- brak wykonywania okresowych pomiarów emisji hałasu do środowiska,
- brak opłat za korzystanie ze środowiska,
- brak odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne,
- nieterminowe udzielenie odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne.

3.3 Pola elektromagnetyczne

3.3.1 Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Źródła pola elektromagnetycznego można podzielić na naturalne występujące w przyrodzie oraz sztuczne, które powstają w wyniku działalności człowieka.

Pola elektromagnetyczne pochodzenia naturalnego to między innymi promieniowanie elektromagnetyczne Ziemi i wyładowania elektryczne w czasie burz. Źródłami pól elektromagnetycznych związanych z działalnością człowieka na terenie powiatu są przede wszystkim napowietrzne sieci elektromagnetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Przez teren powiatu przebiegają linie elektroenergetyczne o napięciu 400 kV, 220 kV i 110 kV. Według wykazu Starostwa Powiatowego w Słupcy na terenie powiatu istnieją 32 stacje bazowe telefonii komórkowej:

- Gmina Orchowo – 2 sztuki,
- Gmina Powidz – 6 sztuk,
- Gmina Ostrowite – 1 sztuka
- Gmina Strzałkowo – 4 sztuki,
- Gmina Miejska Słupca – 8 sztuk,
- Gmina Słupca – 3 sztuki,
- Gmina Łądek – 4 sztuki,
- Gmina Zagórz – 4 sztuki.

3.3.2 Pomiary natężenia pola elektromagnetycznego

Monitoring pól elektromagnetycznych odbywa się w trzyletnich cyklach. Rok 2016 był trzecim rokiem pomiarowym w trzecim cyklu badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W 2016 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził pomiary natężenia pola elektromagnetycznego w 2 punktach na terenie powiatu słupckiego:

- Zagórz – 0,62 V/m
- Wólka – 0,45 V/m

W latach wcześniejszych (w 2015 i 2014 roku) pomiary były wykonane również w dwóch punktach, w których uzyskano następujące natężenia pól elektromagnetycznych:

- Słupca ul. Kopernika 11a – 0,47 V/m,
- Orchowo ul. Szkolna – 0,2 V/m.

Badania zostały wykonane w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. nr 221, poz. 1645).

Natężenie pola elektromagnetycznego w badanych punktach pomiarowych było znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)

Przy obecnym postępie cywilizacyjnym nie można wyeliminować promieniowania elektromagnetycznego ze środowiska, dlatego niezbędne jest regularne monitorowanie jego poziomów, aby reagować na ewentualne przekroczenia wartości dopuszczalnych. W związku z tym zaleca się kontynuację monitoringu w środowisku, a także inwentaryzację źródeł emisji pól elektromagnetycznych, wdrażanie nowoczesnych technik ograniczających tego typu promieniowanie.

3.4 Gospodarowanie wodami

3.4.1 Wody powierzchniowe

3.4.1.1 Wody płynące

Wody powierzchniowe występujące na terenie powiatu należą do systemu wodnego środkowej Odry, w zlewni rzeki Warty. Sieć rzeczną tworzy przede wszystkim rzeka Warta wraz z dopływami.

Warta jest rzeką II rzędu, prawostronnym dopływem Odry, uchodzącym do niej w km 617,6 – pod Kostrzynem. Całkowita długość rzeki wynosi 824,0 km, z czego w województwie wielkopolskim znajduje się około 369,0 km, a na terenie Powiatu Słupeckiego 21,7 km. Przepływa przez gminy Łądek i Zagórów. Całkowita powierzchnia zlewni Warty wynosi 55 100 km², a powierzchnia zlewni w granicach województwa wielkopolskiego 20 580 km². **Zarządcą rzeki jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (od dnia 1 stycznia 2018 roku będzie to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).**

Za utrzymanie cieków na terenie powiatu słupeckiego odpowiedzialny jest Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu – Rejonowy Oddział w Koninie (WZMiUW) (od dnia 1 stycznia 2018 roku będzie to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie). Stan poszczególnych cieków nie jest badany przez WZMiUW, badaniem wód zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Wyniki z ostatnich badań zostały przedstawione w rozdziale 3.4.1.2. **Jakość wód powierzchniowych.** Poniżej zestawiono dane o tych ciekach.

Tabela 14 Wykaz cieków administrowanych przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu – Rejonowy Oddział w Koninie na obszarze powiatu

Nazwa cieku	Długość ogólna na terenie powiatu [km]	Długość uregulowana [km]
Meszna	24,30	24,30
Bawół	20,175	15,175
Sucha Rzeka	19,50	13,60
Bartosz	14,23	8,77
Kanał Lubiecz	13,50	6,30
Czarna Struga Defet	10,90	10,90
Kanał Sierakowski	10,90	10,90
Kanał Suszewski	8,054	8,054
Struga Ostrowicka z Jez. Koziegłowskim	9,13	6,63
Kanał Czarnobrodzki	6,90	6,90
Kanał „B” (Struga Grabienicka B)	6,755	-
Noteć Zachodnia	4,15	4,15
Wrześnica	4,00	-
Kanał do Jeziora	2,300	2,300
Kanał Kosewski	2,00	-
Kanał Gać	1,92	1,92
Struga Rudnik	1,72	-
Struga Grabienicka	0,65	0,65
RAZEM:	161,084	120,549

Źródło: Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu – Rejonowy Oddział w Koninie.

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) określa zasady gospodarowania wodą w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Na jej podstawie wszystkie kraje członkowskie zobowiązane są do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód powierzchniowych. W Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) wyznaczono następujące cele środowiskowe dla wód powierzchniowych:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy,

- wdrażanie koniecznych środków w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowe eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Transpozycji przepisów RDW do prawodawstwa polskiego dokonano przede wszystkim poprzez ustawę Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1566.) oraz rozporządzenia wykonawcze. Ustawa ta stanowi podstawę prawną i merytoryczną do realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie badania wód powierzchniowych.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku ww. ustawa zostanie zastąpiona nową ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566). Ustawa ta m.in. powołuje do życia nową jednostkę Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP). Jednostka ta z dniem 01.01.2018 r. przejmie dotychczasowe zadania i kompetencje Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw (związane z utrzymaniem wód) oraz starostów – w zakresie wydawania pozwoleń wodnoprawnych. W kompetencji Wód Polskich pozostawać będzie też utrzymanie pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, a także prowadzenie inwestycji w tym obszarze.

Podstawowymi dokumentami planistycznymi według RDW są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programy działań. Aktualizacja *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (aPGW) stanowi podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. W aPGW szczegółowo opisano zagadnienia związane z osiągnięciem celów środowiskowych dla poszczególnych typów wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych. Cele środowiskowe ustalone zostały dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Stanowią one podstawowy element podziału hydrograficznego obszaru dorzecza i tym samym procesowi planowania w gospodarowaniu wodami. JCWP zostały zidentyfikowane m.in. w celu umożliwienia dokładnego opisu ich charakterystyki oraz określenia ich obecnego stanu, określenia dla ich typów warunków referencyjnych (tzw. wzorca dobrego stanu), określenia celów środowiskowych oraz wyznaczenia działań służących osiągnięciu zakładanych celów środowiskowych.

Na terenie powiatu słupeckiego znajdują się w całości lub fragmenty 29 jednolitych części wód płynących (JCWP).

Tabela 15 Jednolite części wód płynących na terenie powiatu słupeckiego

Lp.*	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCW	Status JCWP	Aktualny stan JCW	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	PLRW600025183616	Dopływ z jez. Kosewskiego	25	NAT	Zły	Zagrożona
2.	PLRW60002318345299	Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego	23	SZCW	Zły	Zagrożona
3.	PLRW6000251881745	Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jez. Ostrowskiego	25	NAT	Zły	Niezagrożona
4.	PLRW6000171836839	Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	17	NAT	Zły	Zagrożona
5.	PLRW600025188299	Mała Noteć	25	SZCW	Zły	Zagrożona
6.	PLRW600016183684	Dopływ z Szemborowa	16	NAT	Zły	Niezagrożona
7.	PLRW6000161836872	Dopływ z Sołeczna	16	NAT	Zły	Niezagrożona
8.	PLRW6000161836869	Rudnik	16	NAT	Zły	Zagrożona
9.	PLRW6000191836899	Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	19	NAT	Dobry	Zagrożona

Lp.*	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCW	Status JCWP	Aktualny stan JCW	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
10.	PLRW600017184992	Rów Mąkowski	17	NAT	Dobry	Niezagrożona
11.	PLRW600023184996	Bartosz	23	NAT	Dobry	Niezagrożona
12.	PLRW6000231835672	Dopływ z Orliny Dużej	23	NAT	Dobry	Niezagrożona
13.	PLRW60002118399	Warta od Powy do Proсны	21	SZCW	Zły	Zagrożona
14.	PLRW60001718389	Wrzeźnica	17	NAT	Zły	Zagrożona
15.	PLRW600024183569	Bawół od Czarnej Strugi do ujścia	24	SZCW	Zły	Zagrożona
16.	PLRW6000231835329	Dopływ z Rychwała	23	NAT	Zły	Zagrożona
17.	PLRW6000161835689	Dopływ z Kuchar Borowych	16	NAT	Zły	Niezagrożona
18.	PLRW600017183669	Dopływ z Drażnej	17	NAT	Zły	Niezagrożona
19.	PLRW60001718358	Dopływ spod Przyjmy	17	NAT	Zły	Niezagrożona
20.	PLRW600023183632	Dopływ z Marcewka	23	NAT	Dobry	Niezagrożona
21.	PLRW600023183679	Meszna do Strugi Bawół	23	SZCW	Zły	Zagrożona
22.	PLRW600016183649	Dopływ spod Ostrowa Kościelnego	16	NAT	Zły	Niezagrożona
23.	PLRW600001836349	Dopływ ze zb. Słupca	0	SZCW	Zły	Zagrożona
24.	PLRW600016183688	Dopływ spod Strzałkowa	16	NAT	Zły	Niezagrożona
25.	PLRW6000161836892	Dopływ spod Bielawy	16	NAT	Zły	Niezagrożona
26.	PLRW600016183672	Dopływ z Jaroszyna	16	NAT	Zły	Niezagrożona
27.	PLRW60002418369	Meszna od Strugi Bawół do ujścia	24	SZCW	Zły	Zagrożona
28.	PLRW600017183574	Dopływ z Michalinowa	17	NAT	Zły	Zagrożona
29.	PLRW600017183572	Bawół (Stare Koryto)	17	NAT	Zły	Zagrożona

0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe

16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty

17 - potok nizinny piaszczysty

18 – potok nizinny żwirowy

19 – rzeka nizinna piaszczysto gliniasta

20 – rzeka nizinna żwirowa

21 – wielka rzeka nizinna

23 - potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych

24 - małe i średnie rzeki na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych

25 - cieki łączące jeziora

NAT – naturalna część wód

SZCW – silnie zmieniona część wód

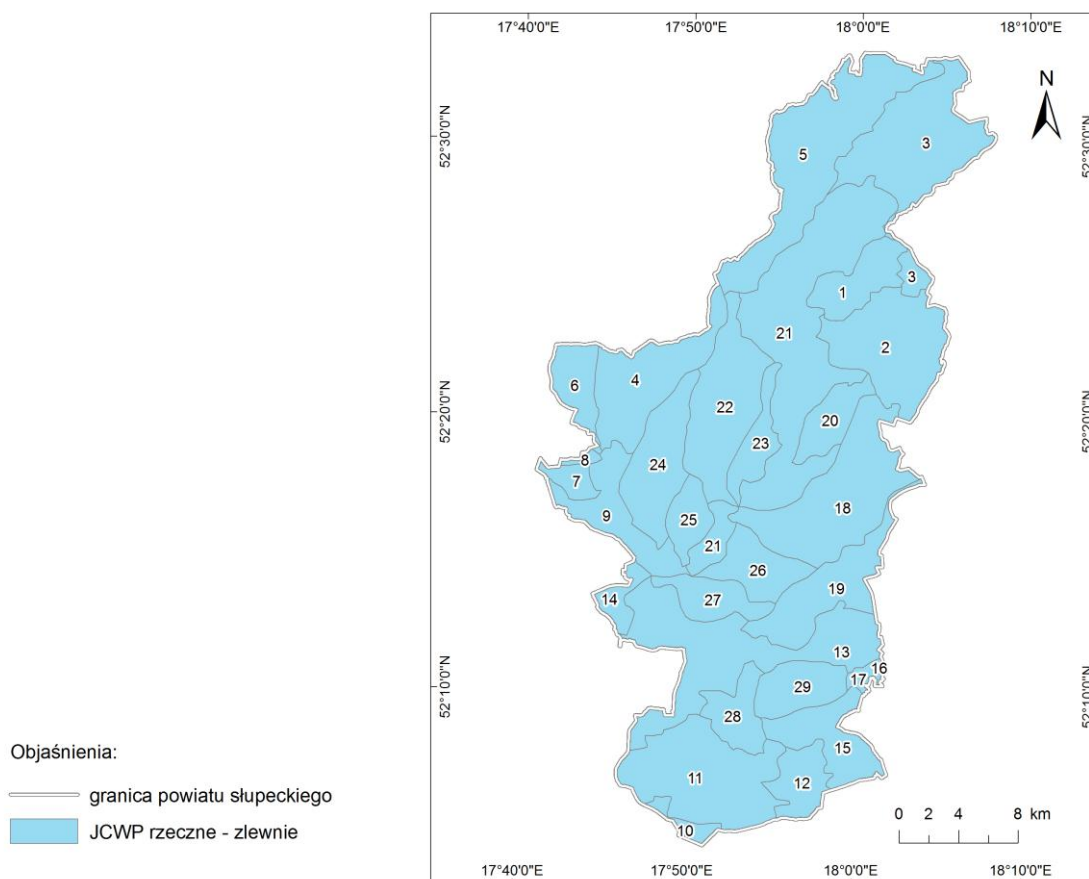
* liczba porządkowa w tabeli odpowiada liczbie porządkowej JCWP na mapie.

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Zgodnie z powyższym zestawieniem 5 wydzielonych JCWP wykazuje dobry stan ekologiczny, a w 24 - stan zły. W 15 JCWP oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

Rysunek 6 Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie powiatu słupeckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

3.4.1.2 Wody stojące

Na terenie powiatu występuje 17 jezior o łącznej powierzchni 2 008,8 ha. Wykaz jezior na terenie powiatu przedstawiono w tabeli.

Tabela 16 Wykaz jezior na terenie powiatu

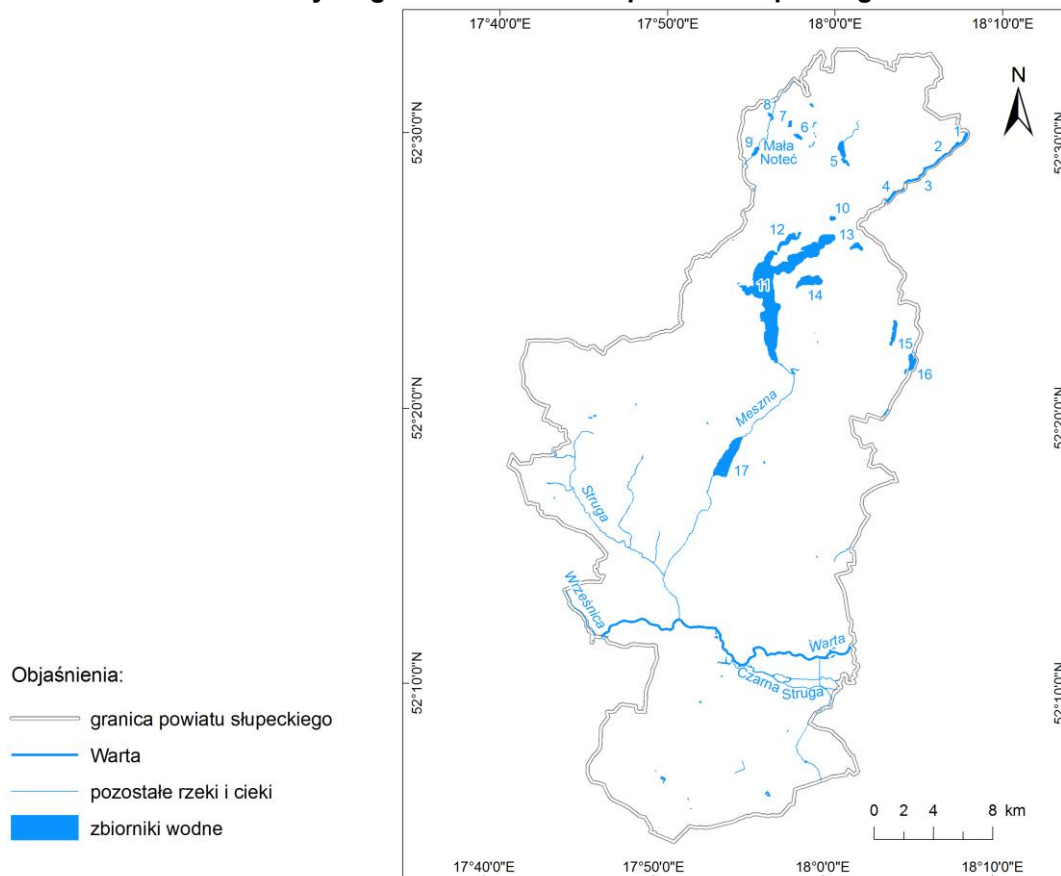
Lp.*	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]
1	Jezioro Kownackie (Mrówieckie)	160,4
2	Jezioro Mrówieckie	
3	Jezioro Suszewskie	82,0
4	Jezioro Budziszawskie	141,0
5	Jezioro Orchowskie	37,3
6	Jezioro Słowikowo Degnera	11,1
7	Jezioro Słowikowo Sireckie	8,8
8	Jezioro Słowikowo	11,3
9	Jezioro Skubarczewskie	15,8
10	Jezioro Rusin	10,0
11	Jezioro Powidzkie	1036,0
12	Jezioro Powidzkie Małe	52,0
13	Jezioro Salomonowskie	22,0
14	Jezioro Kosewskie	88,0

Lp.*	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]
15	Jezioro Ostrowite	10,0
16	Jezioro Koziegłowskie	38,5
17	Jezioro Słupeckie	258,0

* liczba porządkowa w tabeli odpowiada liczbie porządkowej jeziora na mapie.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 7 Podstawowa sieć hydrograficzna na terenie powiatu słupeckiego

Źródło: opracowano na podstawie www.geoportal.gov.pl oraz serwisu OpenStreetMap.

Na terenie powiatu wyznaczono 6 jednolitych części wód jeziornych (stojących).

Tabela 17 Wykaz JCW jeziornych na terenie powiatu słupeckiego

Kod	nazwa JCW jeziorne	Status	Aktualny stan JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLLW10101	Powidzkie Małe	SZCW	Zły	Zagrożona
PLLW10102	Powidzkie	NAT	-	Niezagrożona
PLLW10402	Kownackie	SZCW	-	Zagrożona
PLLW10400	Suszewskie	SZCW	-	Zagrożona
PLLW10398	Budzisławskie	SZCW	Dobry	Niezagrożona
PLLW10099	Kosewskie	SZCW	-	Zagrożona

Źródło: RZGW w Poznaniu.

Większości wyznaczonych jednolitych części wód jeziornych to silnie zmienione części wód, jedynie JCWP Powidzkie to naturalna część wód. Cztery JCWP jest zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych.

3.4.1.2 Jakość wód powierzchniowych

Rzeki

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych płynących badanych w latach 2011–2015 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych. Wykonano ocenę stanu JCW za rok 2015 uwzględniając zasadę dziedziczenia ocen z lat 2011–2015. Dziedziczenie oceny jest przeniesieniem wyników oceny JCW (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) na kolejny rok, w przypadku gdy JCW nie była objęta monitoringiem.

W tym okresie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu badał stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które zlokalizowane się na terenie powiatu słupeckiego, część punktów pomiarowo-kontrolny nie znajdowała się na terenie powiatu. Wszystkie JCWP osiągnęły zły stan. Wyniki zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 18 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych

Nazwa JCWP	Lokalizacja stanowiska	Ocena biologiczna	Ocena fizykochemiczna	Ocena hydromorfologiczna	Potencjał/stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego	Struga Biskupia - ujęcie do jez. Gosławskiego	II klasa	Poniżej potencjału dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	Struga Bawół - Staw	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Rudnik	Rudnik – Unia	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	Struga Bawół - Działy	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Warta od Powy do Proсны	Warta - Pyzdry	III klasa	II klasa	II klasa	Umiarkowany (poten.)	Dobry	ZŁY
Wrześnica	Wrześnica - Cegielnia	III klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	PSD_sr	ZŁY
Bawół od Czarnej Strugi do ujścia	Bawół - Kopojno	II klasa	Poniżej potencjału dobrego	I klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Dopływ z Rychwała	Dopływ z Rychwała - Barłogi	III klasa	Poniżej stanu dobrego	I klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Meszna do Strugi Bawół	Meszna - Kały	III klasa	Poniżej potencjału dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Dopływ spod Ostrowa Kościelnego	Dopływ spod Ostrowa Kościelnego - Słupca	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Dopływ ze zb. Słupca	Zbiornik Słupca – stan. 1	V klasa	Poniżej potencjału dobrego	I klasa	Zły	-	ŻŁY
Dopływ spod Strzałkowa	Dopływ spod Strzałkowa - Chwalibogowo	IV klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Słaby	-	ŻŁY
Meszna od Strugi Bawół do ujścia	Meszna - Policko	IV klasa	Poniżej potencjału dobrego	II klasa	Słaby	PSD_sr	ZŁY

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód za rok 2015 z uwzględnieniem oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych – WIOŚ Poznań.

Najnowszą ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych płynących za rok 2016 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych oraz Wytocznych GIOŚ.

W roku 2017, wykonano ocenę stanu JCWP za rok 2016 uwzględniając zasadę dziedziczenia ocen z lat 2011–2015. Dziedziczenie oceny jest przeniesieniem wyników oceny JCWP (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) na kolejny rok, w przypadku gdy JCWP nie była objęta monitoringiem. JCWP, która była objęta monitoringiem diagnostycznym może dziedziczyć ocenę przez kolejnych 6 lat, JCWP, która była objęta monitoringiem operacyjnym – 3 lata. Tak więc ocena za rok 2016 obejmuje wszystkie JCWP badane w latach 2011 – 2016 zachowując ważność zgodnie z zasadą dziedziczenia. JCWP badane tylko w roku 2016 podlegają ocenie tylko raz – w 2016 r. Dziedziczenie jest procesem aktualizacji wykonanej oceny o wyniki uzyskane w kolejnym roku badań. Obecnie ocena weryfikowana jest przez GIOŚ (wg stanu na 10.10.2017r.)

W 2016 roku WIOŚ w Poznaniu przebadał sześć jednolitych części wód powierzchniowych, z punktami pomiarowo-kontrolnymi zlokalizowanymi na terenie powiatu:

- JCWP Mieszna od Strugi Bawół do ujścia, z punktem pomiarowym Mieszna – Policko, przebadano elementy chemiczne, które uzyskały stan poniżej dobrego.
- JCWP Rudnik, z punktem pomiarowym Rudnik – Unia, otrzymała II klasę dla badanych elementów biologicznych. Ocena fizykochemiczna została określona poniżej stanu dobrego, a ocena hydromorfologiczna poniżej stanu bardzo dobrego, natomiast elementy chemiczne zostały określone poniżej stanu dobrego.
- JCWP Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia, z punktem pomiarowo-kontrolnym Struga Bawół – Działy, otrzymała II klasę dla badanych elementów biologicznych. Ocena fizykochemiczna została określona poniżej stanu dobrego, a ocena hydromorfologiczna poniżej stanu bardzo dobrego.
- JCWP Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa w punkcie pomiarowym Struga Bawół – Staw, otrzymała III klasę dla elementów biologicznych, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych i stan poniżej bardzo dobrego dla elementów hydromorfologicznych.
- JCWP Wrześnica w punkcie pomiarowym Wrześnica – Cegielnia, przebadano elementy chemiczne, które uzyskały stan poniżej dobrego.
- JCWP Dopływ ze zb. Słupca w punkcie pomiarowym nr 1, otrzymała V klasę dla elementów biologicznych i potencjał poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych.

Jeziora

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych stojących badanych w latach 2013-2015 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1482). Wykonana ocena uwzględnia zasady dziedziczenia ocen z lat 2011-2015.

Dziedziczenie jest procesem aktualizacji oceny (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) wykonanej w latach poprzednich, o wyniki uzyskane w kolejnym roku badań. JCW, która była objęta monitoringiem diagnostycznym może dziedziczyć ocenę przez kolejnych 6 lat, JCW, która była objęta monitoringiem operacyjnym – 3 lata. Jeśli JCW była badana co roku w innym zakresie (monitoring diagnostyczny, operacyjny) wówczas oceną końcową jest ocena na podstawie najszerszego zakresu badań, zaktualizowana o najnowsze wyniki.

Na terenie powiatu słupeckiego przebadano 4 jeziora. Szczegółowe wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 19 Ocena stanu jednolitych części wód jeziornych

Nazwa jeziora	Jezioro Budziślawskie	Jezioro Powidzkie	Jezioro Powidzkie Małe	Jezioro Suszewskie
Rok badania	2015	2015	2015	2015
ELEMENTY BIOLOGICZNE				
Fitoplankton PMPL	I klasa	I klasa	I klasa	I klasa
Fitobentos IOJ	-	I klasa	II klasa	-
Makrofity EMSI	I klasa	I klasa	I klasa	-
ELEMENTY HYDROMORFOLOGICZNE				
	II klasa	I klasa	II klasa	II klasa

Nazwa jeziora	Jezioro Budziszławskie	Jezioro Powidzkie	Jezioro Powidzkie Małe	Jezioro Suszewskie
ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE				
Przezroczystość [m]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Poniżej stanu dobrego
Średnie nasycenie tlenem hipolimnionu [%]	Stan dobry	Stan dobry	-	Poniżej stanu dobrego
Tlen rozpuszczony [mg O ₂ /l]	-	-	Poniżej stanu dobrego	-
Przewodność [μS/cm]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry
Azot ogólny [mgN/l]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Poniżej stanu dobrego
Fosfor ogólny [mgP/l]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	-
Ocena stanu/potencjału ekologicznego	Potencjał maksymalny	Stan bardzo dobry	Potencjał dobry	Potencjał umiarkowany
Ocena stanu chemicznego	Dobry	Dobry	Dobry	-
Ocena stanu JCWP	Dobry	Dobry	Dobry	Zły

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód jeziornych badanych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015 – WIOŚ w Poznaniu.

Trzy z badanych jezior to JCWP silnie zmienione, dla których określany jest potencjał ekologiczny. Jedynie jezioro Powidzkie to JCWP naturalna, dla której określono stan ekologiczny.

Jezioro Powidzkie w 2015 roku miało bardzo dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, a końcowa ocena stanu JCWP została określona jako dobra.

Jezioro Budziszławskie i Powidzkie Małe również uzyskały dobrą ocenę końcową JCWP. Wpływ na to miał maksymalny (J. Budziszławskie) lub dobry (J. Powidzkie Małe) potencjał ekologiczny, oraz dobry stan chemiczny jezior.

Jedynie Jezioro Suszewskie miało zły stan JCWP. Wpływ na to miał umiarkowany potencjał ekologiczny.

Najnowszą ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych badanych za rok 2016 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187). Wykonana ocena uwzględnia zasady dziedziczenia ocen z lat 2011-2015.

Dziedziczenie jest procesem aktualizacji oceny (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) wykonanej w latach poprzednich, o wyniki uzyskane w kolejnym roku badań. JCW, która była objęta monitoringiem diagnostycznym może dziedziczyć ocenę przez kolejnych 6 lat, JCW, która była objęta monitoringiem operacyjnym – 3 lata. Jeśli JCW była badana co roku w innym zakresie (monitoring diagnostyczny, operacyjny) wówczas oceną końcową jest ocena na podstawie najszerszego zakresu badań, zaktualizowana o najnowsze wyniki. Obecnie ocena weryfikowana jest przez GIOŚ (wg stanu na 10.10.2017r.)

W 2016 roku przebadano Jezioro Budziszławskie w ramach monitoringu operacyjnego (w zakresie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych lub które są odprowadzane w zlewni), dla którego elementy chemiczne zostały sklasyfikowane poniżej stanu dobrego.

Stan kąpielisk

W sezonie letnim 2016 roku na terenie powiatu słupeckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupcy objął kontrolą 5 miejsc tradycyjnie wykorzystanych do kąpieli – 2 miejsca na terenie gminy Powidz oraz 3 na terenie gminy Ostrowite.

- Gmina Powidz
  - Powidz „Łazienki”,
  - Przybrodzin.
- Gmina Ostrowite
  - Ośrodek Wypoczynkowy, ul. Parkowa w Giewartowie,
  - Michasiówka, ul. Armii Krajowej w Giewartowie,
  - Kosewo „HORN”.

Wszystkie miejsca wykorzystywane do kąpeli wyposażone są:

- w pomosty,
- posiadają wyznaczone i oznakowane niecki dla osób kąpiących,
- regulamin kąpieliska,
- sanitariaty i bieżącą wodę dostępne przy polach namiotowych lub ośrodkach wczasowych,
- oznakowanie przy użyciu tablicy informacyjnej,
- wyznaczone miejsce do gry w piłkę siatkową,
- pojemniki na odpady komunalne,
- sprzęt ratowniczy: koła ratunkowe, akustyczny sygnał alarmowy-gwizdek, zestawy do nurkowania (płetwy, maska, fajka), maszt z kompletem flag.

Na terenie gminy Powidz i miejscu wykorzystywanym do kąpeli w Giewartowie „Michasiówka” w sezonie letnim zatrudnieni są ratownicy.

3.4.2 Wody podziemne

3.4.2.1 Charakterystyka wód podziemnych

Zasób wód podziemnych na terenie powiatu słupckiego składa się w większości z poziomów wodonośnych z czwartorzędu, trzeciorzędu. Utwory czwarto i trzeciorzędowe rozdzielone są warstwami ilów poznańskich i glin zwałowych. Teren Powiatu Słupckiego znajduje się w obrębie trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP):

- GZWP nr 143 – Subzbiornik Inowrocław-Gnieszno – wody trzeciorzędowe, zbiornik o powierzchni 4995 km², średnia głębokość ujęcia 120 m,
- GZWP nr 144 – Dolina kopalna Wielkopolska – wody czwartorzędowe, zbiornik o powierzchni 4122 km², średnia głębokość ujęcia 46 m.
- GZWP nr 150 – Pradolina Warszawa-Berlin (Koło – Odra) – wody czwartorzędowe, zbiornik o powierzchni 1611 km², średnia głębokość ujęcia 5 m.

Od 2016 roku zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Ministrów aktualizacją *Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW)* obowiązuje nowa wersja podziału obszaru Polski na 172 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z tym podziałem na terenie powiatu wydzielono pięć Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Tabela 20 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu słupckiego

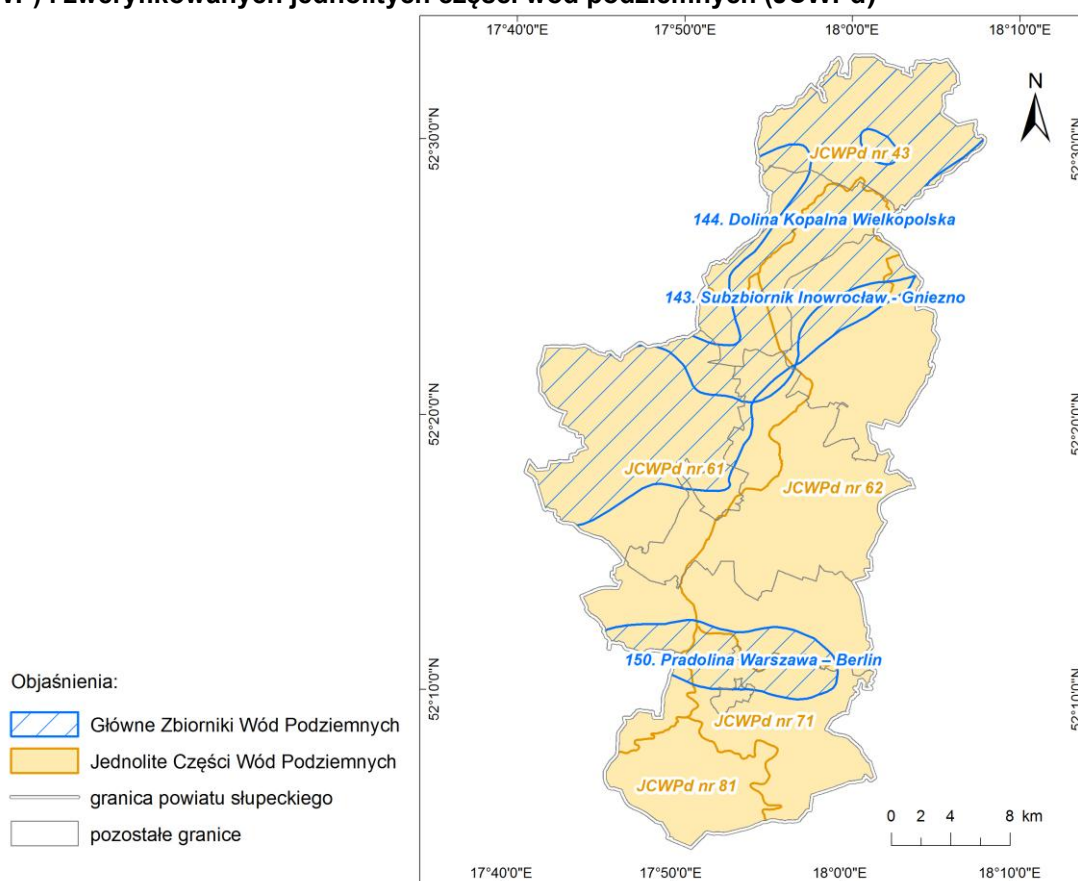
Kod JCW		PLGW600043	PLGW600061	PLGW600062	PLGW600071	PLGW600081
Cel środowiskowy	Stan chemiczny	Dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru Cl (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	Dobry stan chemiczny	Dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru Cl (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	Dobry stan chemiczny	Dobry stan chemiczny
	Stan ilościowy	Mniej rygorystyczny cel – ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem	Dobry stan ilościowy	Dobry stan ilościowy	Dobry stan ilościowy	Dobry stan ilościowy
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Stan chemiczny	Słaby	Dobry	Słaby	Dobry	Dobry
	Stan ilościowy	Słaby	Dobry	Dobry	Dobry	Dobry
	Ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego	Zagrożona	Niezagrożona	Zagrożona	Zagrożona	Niezagrożona
Przedłużenie terminu osiągnięcia celu / ustalenie celów mniej rygorystycznych dla JCWPd	Odstępstwo	Tak	Brak	Tak	Tak	Brak
	Termin osiągnięcia dobrego stanu	2021	2015	2021	2015	2015

Źródło: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

Zgodnie z powyższą tabelą w przypadku JCWPd nr 43 wydzielonej na terenie powiatu słupeckiego ryzyko osiągnięcia dobrego stanu było zagrożone. Dlatego zostały wprowadzone derogacje czasowe do roku 2021 ze względu na występowanie obniżenia zwierciadła poziomów wodonośnych związanych z odwodnieniami odkrywek górniczych (węgiel brunatny, surowce skalne), działalnością kopalni soli; ingresją zasolonych wód. Słaby stan jakościowy na terenie JCWPd w zasięgu regionalnych lejów depresji wywołanych odwodnieniem górniczym związany jest z ascencją wód o słabym stanie jakościowym z podłoża na terenach rolniczych – z podwyższonymi stężeniami związków azotu. Ascenzja wód słonawych i słonych w zasięgu lejów depresyjnych będzie trwać tak długo, dopóki będą prowadzone odwodnienia – do czasu wyeksploatowania złoża. Specyfika odwodnień górniczych nie pozwala na spłylenie leja depresji, nie ma więc możliwości ograniczenia presji do czasu zakończenia eksploatacji.

W przypadku JCWPd nr 62 derogacje czasowe zostały wprowadzone do roku 2021 ze względu na odwadnianie odkrywkowej kopalni węgla brunatnego prowadzone przez KWB „Konin”; lokalny dopływ słonych wód kopalnianych. Z uwagi na wielopoziomowy charakter systemu wodonośnego leja depresyjnego w poziomie przypowierzchniowym ma znacznie ograniczony zasięg w stosunku do leja depresyjnego w głębszych poziomach wodonośnych. Zagrożenie dla wód podziemnych stanowi szeroko rozumiana infrastruktura kopalniana i przemysłowa.

Rysunek 8 Położenie powiatu słupeckiego względem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) i zweryfikowanych jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)

Źródło: opracowano na podstawie danych wektorowych o przebiegu granic GZWP i JCWPd udostępnianych przez Państwowy Instytut Geologiczny (http://www.psh.gov.pl/pl/bazy_danych_mapy_i_aplikacje/).

3.4.2.2 Jakość wód podziemnych

Badania jakości wód podziemnych prowadzone są w oparciu o krajową sieć pomiarową i są wykonywane przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony

Środowiska. Na terenie powiatu słupeckiego są wyznaczone dwa punkty pomiarowe. Ostatnie badania były przeprowadzane w 2016 roku.

Ocena jakości wód została wykonana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 85). Wody podziemne były badane w miejscowości Smolniki Powidzkie. W jednym punkcie pomiarowym wody osiągnęły III klasę, natomiast w drugim punkcie pomiarowym – IV klasę.

Tabela 21 Monitoring wód podziemnych na terenie powiatu słupeckiego w 2016 roku

Miejscowość	Gmina	JCWPD	Stratygrafia	Klasa jakości - wskazniki fizykochemiczne	Końcowa klasa jakości	Przyczyna zmiany klasy jakości
Smolniki Powidzkie	Powidz	62	Czwartorzęd	III klasa	III klasa	-
Smolniki Powidzkie	Powidz	62	Czwartorzęd	IV klasa	IV klasa	-

Źródło: Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

3.4.3 Melioracje

Ogólna powierzchnia gruntów zmeliorowanych na terenie powiatu wynosiła na koniec 2016 roku 28 514 ha, a łączna długość rowów melioracyjnych wynosiła 672,793 km. Zgodnie z „Wykazem obiektów wymagających odbudowy lub modernizacji” na terenie powiatu odbudowy lub modernizacji wymaga 7224 ha gruntów ornych oraz 357 ha użytków zielonych. (Źródło: Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu – Rejonowy Oddział w Koninie). Szczegółowy wykaz gruntów zmeliorowanych i długości rowów melioracyjnych na terenie poszczególnych gmin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22 Powierzchnia gruntów zmeliorowanych i długość rowów melioracyjnych w poszczególnych gminach

Lp.	Gmina	Powierzchnia zmeliorowana [ha]	W tym powierzchnia gruntów zdrenowanych [ha]	Długość rowów melioracyjnych [km]
1.	Lądek	4005	3795	68,964
2.	Ostrowite	1375	859	67,715
3.	Orchowo	3775	3347	80,195
4.	Powidz	414	140	38,770
5.	Słupca i M. Słupca	8007	8154	107,331
6.	Strzałkowo	7471	7404	146,025
7.	Zagórow	3467	2203	163,793
RAZEM		28514	25902	672,793

Źródło: Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu - Rejonowy Oddział w Koninie.

Melioracje wodne pełnią rolę odbiorników nadmiaru wody. Rowy i drenaże pełnią ważną rolę w regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz w ochronie użytków rolnych przed powodzią. W związku z przeznaczaniem terenów rolnych zmeliorowanych pod zabudowę, melioracje wodne szczegółowe (drenowania, rowy) podlegają przebudowie lub likwidacji. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej - do tej spółki. Na terenie Powiatu Słupeckiego funkcjonuje 7 spółek wodnych tj. Gminna Spółka Wodna w Słupcy, Gminna Spółka Wodna w Strzałkowie, Gminna Spółka Wodna w Powidzu, Gminna Spółka Wodna w Lądku i Gminna Spółka Wodna w Ostrowitem, które zrzeszone są w Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Słupcy oraz dwie spółki samodzielne – Gminna Spółka Wodna w Zagórowie i Gminna Spółka Wodna w Orchowie. Brak konserwacji może doprowadzić do lokalnych podtopień.

Budowa urządzeń piętrzących w rowach i ciekach pozwala na zgromadzenie znacznych rezerw wody, które w naturalny sposób wpływają na podniesienie zwierciadła wód gruntowych. Tworzone są w ten sposób określone zasoby dyspozycyjne, możliwe do wykorzystania dla nawodnień głównie użytków zielonych. Na terenie powiatu znajduje się 29 budowli piętrzących, ich wykaz w poniższej tabeli.

Tabela 23 Wykaz budowli piętrzących na terenie powiatu

Lp.	Rodzaj i nr budowli	Lokalizacja	Wysokość piętrzenia [m]	Informacje o stanie technicznym
1.	Nr 3 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 4+085 m. Kały, gm. Słupca	1,35	niedostateczny
2.	Nr 4 Jaz betonowy	rz. Mieszna, km 5+140 m. Kały, gm. Słupca	2,00	zadowalający
3.	Nr 5 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 6+496 m. Borki, gm. Słupca	1,70	niedostateczny
4.	Nr 6 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 7+170 m. Kotunia, gm. Słupca	1,45	niedostateczny
5.	Nr 7 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 7+700 m. Kotunia, gm. Słupca	1,30	niedostateczny
6.	Nr 8 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 8+300 Miasto Słupca	1,31	niedostateczny
7.	Nr 9 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 9+120 m. Wierzbno, gm. Słupca	1,30	niedostateczny
8.	Nr 10 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 9+570 Miasto Słupca	1,49	niedostateczny
9.	Nr 11 Jaz koźłowy	rz. Mieszna, km 10+500 Miasto Słupca	1,53	niedostateczny
10.	Nr 12 Jaz betonowy przy wlocie mostu z progiem 1,62m	rz. Mieszna, km 11+100 m. Koszuty Duże, gm. Słupca	1,37	niedostateczny
11.	Nr 13 Jaz betonowy	rz. Mieszna, km 17+150 m. Korwin, gm. Słupca	1,14	dobry
12.	Nr 14 Jaz betonowy	rz. Mieszna, km 22+616 m. Mieczownica, gm. Ostrowite	1,00	zadowalający
13.	Nr 15 Jaz betonowy z węgornią (Jez. Powidzkie)	rz. Mieszna, km 23+820 m. Giewartów, gm. Ostrowite	0,80	dobry
14.	Nr 1 Jaz betonowy	rz. Bawół, km 6+890 m. Graboszewo, gm. Strzałkowo	1,20	dobry
15.	Nr 3 Jaz koźłowy	rz. Bawół, km 13+785 m. Staw, gm. Strzałkowo	1,10	niedostateczny
16.	Nr 4 Jaz koźłowy	rz. Bawół, km 14+825 m. Staw, gm. Strzałkowo	1,10	niedostateczny
17.	Nr 1 Jaz betonowy dwuprzęsłowy	Zbiornik Słupecki Kanał do Jeziora, km 1+922 Miasto Słupca	3,40	dobry
18.	Nr 6 Jaz koźłowy z mostem ceglonym	Czarna Struga Defet, km 9+065 m. Szetlewek, gm. Zagórów	1,00	zadowalający
19.	Nr 7 Jaz betonowy dwuprzęsłowy	Czarna Struga Defet, km 9+420 m. Szetlewek gm. Zagórów	1,50	dobry
20.	Nr 8 Jaz koźłowy przyczółkowy	Czarna Struga Defet, km 9+980 m. Szetlewek, gm. Zagórów	1,00	niedostateczny
21.	Nr 1 Jaz ramowy dwuprzęsłowy	Bartosz, km 11+100 m. Koszelewska Łąka, gm. Zagórów	1,12	niedostateczny
22.	Nr 2 Jaz ramowy	Bartosz, km 12+350 m. Myszakówek, gm. Zagórów	0,80	niedostateczny
23.	Nr 3 Przepust z piętrzeniem	Kanał Czarnobrodzki, km 1+258, m. Łazy, gm. Zagórów	1,00	dobry
24.	Nr 5 Przepust z piętrzeniem	Kanał Czarnobrodzki, km 2+395, m. Michalinów, gm. Zagórów	1,00	dobry
25.	Nr 6	Kanał Czarnobrodzki,	1,00	dobry

Lp.	Rodzaj i nr budowli	Lokalizacja	Wysokość piętrzenia [m]	Informacje o stanie technicznym
	Zastawka betonowa	km 2+920, m. Michalinów, gm. Zagórz		
26.	Nr 7 Przepust z piętrzeniem	Kanał Czarnobrodzki, km 3+185, m. Michalinów, gm. Zagórz	1,00	dobry
27.	Nr 8 Zastawka betonowa	Kanał Czarnobrodzki, km 4+020, m. Michalinów gm. Zagórz	1,00	dobry
28.	Nr 9 Przepust z piętrzeniem	Kanał Czarnobrodzki, km 4+950, m. Łazińsk II, gm. Zagórz	1,00	dobry
29.	Nr 1 Śluza upustowa	Jeziro Budzistawsko-Suszewskie m. Osówiec, gm. Orchowo	1,30	dobry

Źródło: Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu - Rejonowy Oddział w Koninie.

3.4.4 Powódź

Zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (tab. 10.2. Raportu z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego), poniżej przedstawiam rzeki zakwalifikowane do opracowania map zagrożenia i map ryzyka powodziowego na terenie powiatu słupeckiego:

- rzeka Warta - I cykl planistyczny,
- rzeka Wrześnica - II cykl planistyczny,
- rzeki Mieszna, Struga Bawół, Rudnik (odcinek ujściowy) - II cykl planistyczny.

Dla rzeki Warty Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządził mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej o których mowa w art. 88 d ww. ustawy Prawo wodne, teren powiatu słupeckiego znajduje się:

1. częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. a ustawy Prawo wodne, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
2. częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. b ustawy Prawo wodne, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
3. częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
4. częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. c ustawy Prawo wodne, tj. obszarze między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego,
5. częściowo na obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, występują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne.

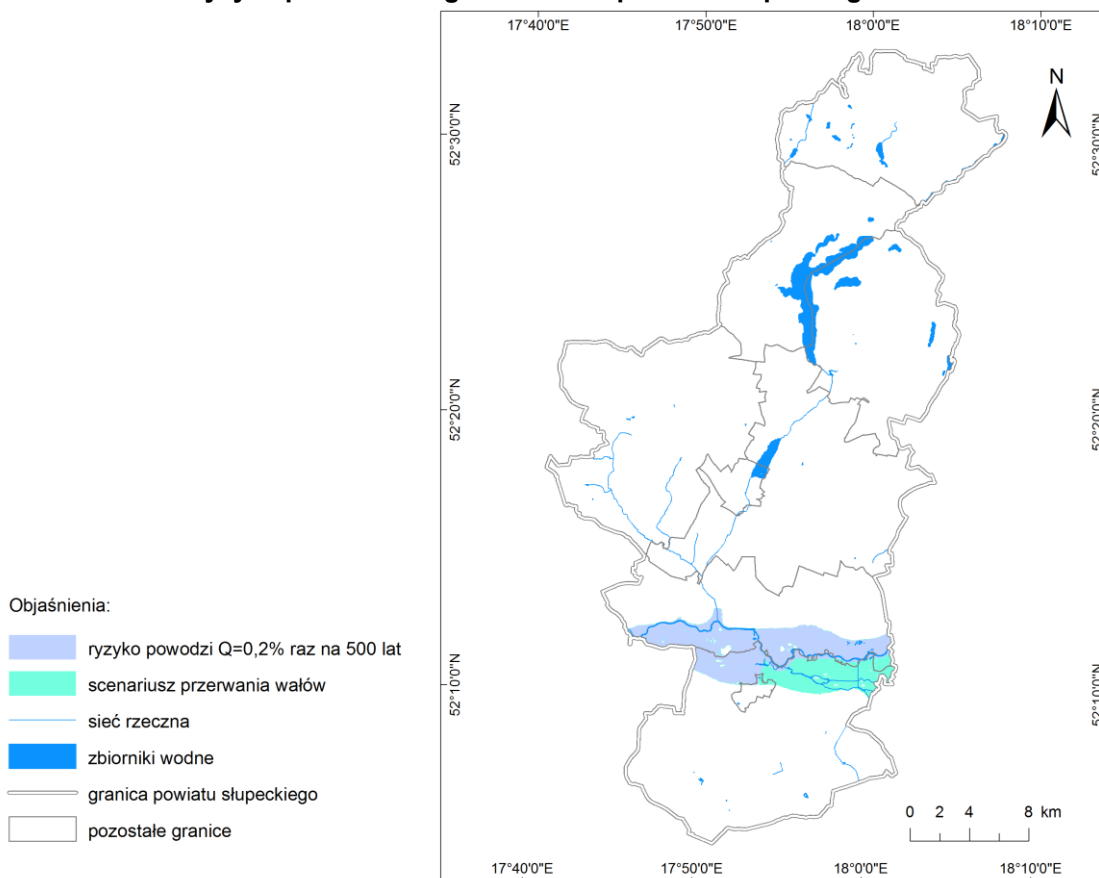
Zgodnie z art. 88 l. ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo wodne, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym wykonywania urządzeń wodnych, budowy innych obiektów budowlanych oraz zmiany ukształtowania terenu.

Ponadto, na tych obszarach obowiązują zakazy wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne dotyczące m.in. lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych i innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody.

Na obszarze na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat oraz na obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, nie obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne, jednakże należy mieć na uwadze, że zagrożenie wystąpienia powodzi o takim prawdopodobieństwie jest realne i może nastąpić w każdej chwili.

Szczegółowe mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego dostępne są na stronie mapy.isok.gov.pl.

Rysunek 9 Ocena ryzyka powodziowego na terenie powiatu słupeckiego

Źródło: opracowano na podstawie danych udostępnionych przez KZGW w Warszawie.

Mapy te mogą stanowić podstawę racjonalnego planowania przestrzennego, a tym samym ograniczania negatywnych skutków powodzi. W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych.

Przed skutkami powodzi mieszkańców powiatu mają chronić urządzenia przeciwpowodziowe, które zostały zestawione w poniższej tabeli. Wały przeciwpowodziowe oraz wszystkie budowle wałowe na terenie powiatu słupeckiego, zgodnie z aktualną oceną, są w stanie technicznym dobrym, niezagrażającym bezpieczeństwu.²

Tabela 24 Wykaz urządzeń przeciwpowodziowych

Lp.	Nazwa wału przeciwpowodziowego	Długość [mb]
1.	Wał lewostronny rzeki Warty, gm. Zagórz - Polder Zagórz wraz z przepustami wałowymi PW1, PW2, P7, P8	7080
2.	Wał lewostronny rzeki Warty, gm. Zagórz - Polder Tarszewo wraz z przepustem wałowym PW3	2150
3.	Wał prawostronny rzeki Warty, gm. Łądek - Polder Łądek wraz z przepustami wałowymi PW1a, PW1, PW2	7384

² informacja z RZGW w Poznaniu

4.	Wał cofkowy lewostronny Strugi Grabienickiej, gm. Zagórów - Polder Tarszewo	650
5.	Wał cofkowy prawostronny Strugi Grabienickiej, gm. Zagórów - Polder Tarszewo	650
6.	Wał cofkowy lewostronny Czarnej Strugi, gm. Zagórów - Polder Zagórów	3460
7.	Wał cofkowy prawostronny Czarnej Strugi, gm. Zagórów - Polder Tarszewo	6500
Razem:		27874 mb

Źródło: Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu - Rejonowy Oddział w Koninie.

Na lokalne podtopienia i powódzie w Powiecie Słupecki duży wpływ ma funkcjonujący Zbiornik Jeziorsko. Jest to zbiornik retencyjny zlokalizowany w środkowym biegu rzeki Warty, położony na pograniczu województwa wielkopolskiego i łódzkiego, którego powierzchnia wynosi 42,3 km² a pojemności 202,8 mln m³. Zbiornik został wybudowany w celu zmniejszenia zagrożenia powodziowego w dolinie rzeki Warty, zabezpieczenia wody dla systemów chłodniczych Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, zapewnienia wody do urządzeń rolniczych oraz produkcji energii elektrycznej z elektrowni wodnej. Południowa część zbiornika stanowi Rezerwat ornitologiczny Jeziorsko.

Podtopienia w Powiecie dotyczą głównie terenów w Dolinie Warty i pojawiają się w okresie wiosenno-letnim, gdy wody ze Zbiornika spuszczone są na maksymalną skalę. Aby zapobiegać lokalnym podtopieniom wody ze Zbiornika Jeziorsko powinny być spuszczone z większym wyprzedzeniem, tak aby rezerwa była większa w razie intensywnych opadów deszczu i niepokojących sygnałów meteorologicznych i hydrologicznych z południa kraju.

3.4.5 Retencja wód powierzchniowych

Mała retencja polega na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach, zarówno naturalnych, jak i sztucznych. To także spiętrzanie wody w korytach małych rzek, potoków, kanałów i rowów, w celu gromadzenia wody i uniemożliwienia jej szybkiego spływu powierzchniowego. Mała retencja jest jedną z form magazynowania wody i może być wykorzystywana jako narzędzie do zapobiegania przed powodzią i suszą. W latach 2014 - 30.09.2017 Starosta Słupecki udzielił 28 pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie zbiorników małej retencji o powierzchni min. 0,5 ha.

Tabela 25 Wykaz zbiorników wodnych – mała retencja (wydane pozwolenia wodnoprawne w latach 2014-30.09.2017)

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia [ha]
1.	Strzałkowo	Brudzewo	0,500
2.	Strzałkowo	Brudzewo	0,820
3.	Słupca	Wilczna	1,2843
4.	Słupca	Kochowo	0,8554
5.	Słupca	Kochowo	0,800
6.	Słupca	Gólkowo	0,525
7.	Ostrowite	Szysławo	0,5451
8.	Ostrowite	Ostrowite	0,800
9.	Ostrowite	Siernicze Wielkie	0,820
10.	Ostrowite	Naprusewo	0,520
11.	Ostrowite	Kania	0,6242
12.	Orchowo	Gałczynek	1,250
13.	Orchowo	Orchowo	0,500
14.	Orchowo	Orchowo	1,000
15.	Orchowo	Myślątkowo	0,500
16.	Orchowo	Skubarczewo	0,500
17.	Orchowo	Bielsko	0,500
18.	Orchowo	Orchowo	0,500
19.	Powidz	Polanowo	0,796
20.	Powidz	Ostrowo	0,800
21.	Powidz	Harbin	0,510
22.	Lądek	Dziedzice	1,000
23.	Lądek	Piotrowo	0,600

24.	Zagórow	Łazińsk Pierwszy	0,6703
25.	Zagórow	Włodzimirów	0,900
26.	Zagórow	Wrąbczyn Górski	0,500
27.	Zagórow	Łazińsk Pierwszy	0,600
28.	Zagórow	Huta Łukomska	0,520

Źródło: Starostwo Powiatowe w Słupcy.

3.4.6 Susza

Zapobieganie suszy jest istotne, gdyż susza powoduje przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw, zmniejszenie zasobów wody pitnej, a także zwiększone prawdopodobieństwo występowania pożarów.

Dla oceny zagrożenia suszą w Polsce został utworzony System Monitoringu Suszy Rolniczej, który na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

W trakcie opracowywania są główne dokumenty planistyczne w zakresie zarządzania ryzykiem suszy, tj.:

- Plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych sporządzane przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej;
- Plany przeciwdziałania skutkom suszy w dorzeczach sporządzane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

3.5 Gospodarka wodno-ściekowa

3.5.1 Sieć wodociągowa

Według danych z GUS i Gmin długość sieci wodociągowej na terenie powiatu w 2016 roku wynosiła 929,2 km. Do sieci podłączonych było 54 620 mieszkańców powiatu. Stopień zwodociągowania powiatu wynosił 97,77%.

W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące sieci wodociągowej.

Tabela 26 Sieć wodociągowa na terenie powiatu w 2016 roku

jednostka administracyjna	długość czynnej sieci rozdzielczej [km]*	ilość przyłączy [szt.]*	korzystający z instalacji w ogółu ludności [%]**	ludność korzystająca z sieci [os.]**
Gmina Miejska Słupca	36,5	1736	99,92	13782
Gmina Łądek	70,3	1456	96,6	5566
Gmina Orchowo	96,6	780	99,0	3930
Gmina Ostrowite	163,0	1471	99,0	1300
Gmina Powidz	72,2	805	92,63	2134
Gmina Słupca	198,8	2758	100,0	9206
Gmina Strzałkowo	150,0	1136	100,0	10202
Gmina Zagórow	141,8	1831	95	8500
Powiat Słupecki	929,2	11973	97,77	54620

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS(*), Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego (**).

3.5.2 Gminne ujęcia wód

Zbiorowe zaopatrzenie ludności powiatu w wodę opiera się na wodzie pochodzącej z ujęć podziemnych. Ludność zaopatrywana jest w wodę do spożycia przez 28 ujęć. Wszystkie ujęcia posiadają stacje uzdatniania wody.

Tabela 27 Gminne ujęcia wody na terenie powiatu

miejsce ujęcia wody	stratygrafia	liczba studni	wydajność ujęcia [m ³ /h]	miejsowości obsługiwane przez ujęcie
Gmina Miejska Słupca				
Miasto Słupca	czwartorzęd neogen kreda	3	Q _{max} roczne = 759 930 m ³ /rok Q _{max} godz. = 200 m ³ /h	Miasto Słupca
Gmina Łądek				
Wola Koszucka	trzeciorzęd, czwartorzęd	2	10 38	Gmina Łądek: Wola Koszucka, Waclawów, Piotrowo, Nakielec, Sługocin Kolonia, Dolany (Kolonia), Jaroszyn, Jaroszyn Kol., Łąd Kol., Dziedzice Gmina Słupca: Wola Koszucka Parcele, Rokosz, Kowalewo, Gólkowo (część), Borki (część)
Ratyń	czwartorzęd	1	44	Ratyń, Sługocin, Dolany, Łądek, Łąd, Policko
Ciążeń	trzeciorzęd, czwartorzęd	2	43 45	Ciążeń, Dąbrowa, Samarzewo
Gmina Orchowo				
Orchowo	czwartorzęd	3	22,8	Orchowo, Wólka Orchowska, Linówek, Kossakowo, Mlecze, Siedluchno, Różanna, Myślątkowo, Rękawczynek, Rękawczyn, Słowikowo, Skubarczewo, Gałczynek, Ostrówek, Kinno, Osówiec, Szydłówek, Suszewo, Orchówek, Podlesie
Bielsko	czwartorzęd	1	4,38	Podbielsko, Bielsko
Gmina Ostrowite				
Kąpiel	czwartorzęd	2	61	Brzozogaj Chrzanowo Doły Gostuń Grabina Hejna Izdebno Jarotki Kąpiel Koszary Jarockie Lucynowo Mieczownica Milejewo Młynek Ostrowite Pieńki Przeclaw Stara Olszyna Starogostuń Szyszłowo Szyszłowskie Holendry Tomaszewo Tumidaj
Giewartów Holendry	trzeciorzęd	2	52	Andrzejewo Antoninek Borówiec Giewartów Giewartów-Holendry Kania Kierz Kosewo Lipnica Michałowo Napruszewo Salamonowo Sienno Siernicze Małe Siernicze Wielkie Skrzyńka Świnna Tomiszewo Wiktorowo
Siernicze Małe	trzeciorzęd	2	40	Siernicze Małe
Gmina Powidz				
Powidz	Trzeciorzęd	2	84	Powidz, Przybrodzin-część, Wylatkowo, Charbin, Ługi, Polanowo
Anastazewo	Trzeciorzęd	2	55	Anastazewo, Smolniki Powidzkie, Ostrowo, Przybrodzin-część
Gmina Słupca				
Czesławowo (Żelazków)	trzeciorzęd	2	30	Żelazków, Czesławowo, Drażna, Pokoje, Rozalin, Pęcocin, Kamień, Nowa Wieś, Marcewo, Marcewek, Szkućłówka, Zacisze, Zaborze
Wilczna	trzeciorzęd	2	75	Wilczna, Cienin Kolonia, Cienin Zaborny, Cienin Kościelny, Cienin Zaborny-Parcele, Rozalin
Kąty	trzeciorzęd	2	48	Kąty, Wierzbobice, Kotunia, Borki, Gólkowo, Wierzbno, Poniatówek
Grobla (Koszuty)	trzeciorzęd	2	50	Koszuty, Grobla, m. Słupca (ul. Kleczewska), Koszuty- Parcele, Róża, Młodojowo- Parcele, Kluczewnica, Kowalewo Góry
Józefowo	trzeciorzęd	1	50	Piotrowice, Korwin, Józefowo, Kochowo, Niezgodą, Młodojowo,
Gmina Strzałkowo				
Strzałkowo	trzeciorzęd	2	Q ₁ = 80 m ³ /h Q ₂ = 60 m ³ /h	Strzałkowo, Łęczec, Pospólno, częściowo Kornaty Huby, Kolonia Druga
Słomczyce	trzeciorzęd	1	Q= 60 m ³ /h	Słomczyce, Słomczyce Huby, Słomczyce Parcele, Babin, Babin Olędry, Sierakowo i Ciosna
Radłowo	czwartorzęd	2	Q ₁ = 60 m ³ /h, Q ₂ = 40 m ³ /h	Ostrowo Kościelne, Radłowo Leśne, Radłowo, część Kornaty, Kokczyn Pierwszy, Podkornaty Kolonia, część Strzałkowa
Brudzewo	trzeciorzęd	1	Q= 60 m ³ /h	Brudzewo, Kokczyn Drugi, Rudy, Janowo, Janowo Olędry, Skąpe, Katarzynowo, Janowo Cegielnia, Chwałkowice Huby
Szemborowo	czwartorzęd	2	Q ₁ = 60 m ³ /h Q ₂ = 60 m ³ /h	Szemborowo
Krępkowo	zasoby	2	Q= 65 m ³ /h	Krępkowo, Unia, Uścięcin, część Graboszewa

miejsce ujęcia wody	stratygrafia	liczba studni	wydajność ujęcia [m ³ /h]	miejsowości obsługiwane przez ujęcie
	kredowe		Q= 45 m ³ /h	
Młodziejewice	zasoby kredowe	1	Q= 45 m ³ /h	Młodziejewice, Kościanki
Skarboszewo	zasoby kredowe	1	Q= 65 m ³ /h	Skarboszewo, Bielawy, Chwalibogowo Drugie
Chwałkowiec	zasoby kredowe	2	Q1= 60 m ³ /h Q2= 60 m ³ /h	Chwałkowiec, Gonice Drugie, Staw, Wólka
Gmina Zagórz				
Trąbczyn Dworski	czwartorzęd	7	43,6	Trąbczyn Wieś, Trąbczyn Dworski, Nowa Wieś, zalesie, Szetlew, Podbiel, Szetlewek, Stanisławów, Przybysław, Wincentowo, Osiny, Michalinów Trąbczyński, Trąbczyn „B”, Grabina, Łazińsk Pierwszy, Włodzimirów, Zagórz, Wymysłów, Wrąbczyn Wieś, Wrąbczyn Górski, Długa Górka, Kościołek, Drzewce, Anielewo, Augustynów, Bukowe, Imielno, Huta Łukomska, Grądzeń, Michalinów Oleśnicki, Łomów, Stawisko, Myszaków, Myszakówek, Smoleniec, Koszelewska Łąka, Adamierz, Łazińsk Pierwszy
Zagórz			70,0	
Łukom			72,0	

Źródło: Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupckiego.

Według danych udostępnionych przez RZGW w Poznaniu i Starostwo Powiatowe w Słupcy na terenie powiatu zostało wyznaczonych 6 stref ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.

Tabela 28 Tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych na terenie powiatu według obowiązujących decyzji wodnoprawnych

Lokalizacja	Właściciel	Rodzaj strefy	Nr decyzji	Data wydania
Charbin, gm. Powidz	Gospodarstwo Rolne Marek Waszak	strefa bezpośrednia	SR-6223/10/02	25-06-2002
Powidz, Kompleks 925	Jednostka Wojskowa 3293	strefa bezpośrednia	SR.Ko.II.6811-2/10a/02	23-05-2002
Powidz, Kompleks 6015	Jednostka Wojskowa 3293	strefa bezpośrednia	SR.Ko.II.6811-2/10a/02	23-05-2002
Piotrowice, gm. Słupca	SI "Przyjaźń"	strefa bezpośrednia	SR.6223-3/04	05-05-2004
Studnie awaryjne dla ujęcia komunalnego dla m. Słupcy: nr 3a - m. Słupca, ul. Kolejowa, działka o nr 745/7 i studnia (bez nr) w m. Słupca przy ul. Traugutta	Burmistrz Miasta Słupcy, użytkownik Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Zagórska 26, 62-400 Słupca	bezpośrednia	SR.6320.2.2012	10.12.2012 r.
Ujęcie komunalne dla m. Słupcy, m. Słupca	Burmistrz Miasta Słupcy, użytkownik Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Zagórska 26, 62-400 Słupca	bezpośrednia i pośrednia	Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2004 r., nr 51, poz. 1166)	30.0.2004 r.

Źródło: RZGW w Poznaniu, Starostwo Powiatowe w Słupcy.

3.5.3 Wykorzystanie wód podziemnych

W 2016 roku ogólne zużycie wody wynosiło 3 581,6 dam³ i było wyższe o 2,8% niż rok wcześniej. Wzrost ten wynikał z większego zużycia wody w przemyśle i do eksploatacji sieci wodociągowej. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem wynosił 18,6%. Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu kształtowało się w 2016 roku na poziomie 38,8 m³ i było wyższe od zużycia wody w 2015 roku o 0,9 m³. Największe zużycie wody na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Powidz (78,3 m³/os) a najniższe w gminie miejskiej Słupca (28,5 m³/os).

Tabela 29 Zużycie wody

Zużycie wody	Jednostka	2016 rok
ogółem	dam ³	3581,6
przemysł		667,0
rolnictwo i leśnictwo		197,0
eksploatacja sieci wodociągowej		2717,6
eksploatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe		2311,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016 r.

3.5.4 Jakość wód w wodociągach

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupcy prowadził monitoring jakości wody dostarczanej ludności na terenie Powiatu Słupckiego przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W ośmiu przypadkach odnotowano przekroczenia niektórych parametrów:

- wodociąg publiczny Słupca - stwierdzono przekroczenie zawartości żelaza w 1 punkcie na sieci wodociągowej (354ug/l, 948ug/l, 242ug/l). Przekroczenie parametru łącznie trwało 36 dni. Zwiększono częstotliwość płukania końcówek sieci wodociągowej. Przedsiębiorca wodociągowy przedstawił PPIIS pozytywne wyniki badań wody przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej pod względem zawartości żelaza pobranej w 4 punktach na sieci wodociągowej.
- wodociąg publiczny Trąbczyn - stwierdzono przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych: mętność (4,45 NTU, 10,2NTU) i żelazo (482 µg, 250µg) w 1 punkcie na sieci wodociągowej – przekroczenie trwało 63 dni oraz parametru mikrobiologicznego liczb bakterii grupy coli. Zawyżone wartości mętności i żelaza stwierdzono w przeprowadzonych badaniach jakości w ramach kontroli wewnętrznej wodociągu. Prowadzone przez producenta intensywne działania naprawcze, tj. wzmożone płukanie sieci wodociągowej przyczyniły się do poprawy dostarczanej wody z wodociągu publicznego Trąbczyn. Przeprowadzona przez organ PIS rekontrola jakości wody pod względem fizyko-chemicznym nie wykazała zawyżonych stężeń w/w parametrów. Liczba bakterii grupy coli (42jtk/100ml) – przekroczenie trwało 2 dni. Szybko podjęte przez przedsiębiorcę wodociągowego działania naprawcze, tj.: dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowej przyczyniły się do poprawy jakości wody w zakresie kwestionowanego parametru. Kolejne przeprowadzone badania jakości wody przez organ PIS nie wykazały wzrostu parametrów bakteriologicznych w dostarczanej wodzie z wodociągu publicznego w Trąbczynie.
- wodociąg publiczny Strzałkowo - stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego na sieci wodociągowej liczby bakterii grupy coli: (12jtk/100ml, 5jtk/100ml), przekroczenie trwało 7 dni. Szybko podjęte przez przedsiębiorcę wodociągowego działania naprawcze, tj.: dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowej przyczyniły się do poprawy jakości wody w zakresie kwestionowanego parametru. Kolejne przeprowadzone badania jakości wody przez organ PIS nie wykazały wzrostu parametrów bakteriologicznych w dostarczanej wodzie z wodociągu publicznego w Strzałkowie.
- wodociąg publiczny Krępkowo - stwierdzono przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych: mętność (1,29 NTU; 1,4NTU) i żelazo (248 µg) w 1 punkcie na sieci wodociągowej – przekroczenie trwało 14 dni. Prowadzone przez producenta intensywne działania naprawcze, tj. wzmożone płukanie sieci wodociągowej przyczyniły się do poprawy dostarczanej wody z wodociągu publicznego Krępkowo. Przeprowadzona przez organ PIS rekontrola jakości wody pod względem fizyko-chemicznym nie wykazała zawyżonych stężeń w/w parametrów.
- wodociąg publiczny Chwałkowice - stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego na sieci wodociągowej liczby bakterii grupy coli: (4jtk/100ml, 1jtk/100ml) przekroczenie trwało

10 dni. Szybko podjęte przez przedsiębiorcę wodociągowego działania naprawcze, tj.: dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowej przyczyniły się do poprawy jakości wody w zakresie kwestionowanego parametru. Przeprowadzone badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej wodociągu nie wykazały wzrostu parametrów bakteriologicznych w dostarczanej wodzie z wodociągu publicznego w Chwałkowicach.

- wodociąg publiczny Powidz - stwierdzono przekroczenie zawartości manganu (78ug/l, 94ug/l, 83ug/l, 70 ug/l) przekroczenie trwało 14 dni. Szybko podjęte przez właściciela wodociągu działania naprawcze, tj.: czyszczenie zaworów zwrotnych oraz usprawnienie pracy aeratora przyczyniły się do poprawy jakości wody w zakresie kwestionowanego parametru. Kolejne przeprowadzone przez organ PIS badania jakości wody oraz przedstawione przez producenta sprawozdania z badań wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały, że woda dostarczana z w/w wodociągu odpowiada wymaganiom sanitarnym.
- wodociąg publiczny Kąty - stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego na sieci wodociągowej liczby bakterii grupy coli: (5jtk/100ml, 12jtk/100ml) przekroczenie trwało 15 dni. Szybko podjęte przez administratora wodociągu działania naprawcze, tj.: dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowej przyczyniły się do poprawy jakości wody w zakresie kwestionowanego parametru. Przeprowadzone przez organ PIS bakteriologiczne badania wody oraz kolejne przez administratora wodociągu nie wykazały obecności bakterii w wodzie na sieci wodociągowej.
- wodociąg publiczny Ciążeń - stwierdzono zawyżoną zawartość chlorków na sieci wodociągowej (310mg/l, 291mg/l, 301mg/l, 296mg/l, 287mg/l, 328mg/l), przekroczenie trwało 63 dni. Przedsiębiorca wodociągowy doprowadził jakość wody do obowiązujących wymagań sanitarnych w zakresie chlorków. Przedstawione przez przedsiębiorcę sprawozdania z badań wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały zawyżonej zawartości chlorków w wodzie dostarczanej z wodociągu publicznego Ciążeń.

Na nadzorowanym terenie objętych nadzorem sanitarnym jest 5 wodociągów lokalnych, tj.:

- Wielkopolskiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemiaczanego w Stawie,
- Wytworni Wód Mineralnych „Kamena” w Polanowie,
- Spółdzielni Mleczarskiej w Strzałkowie,
- Ubojni Zwierząt w Babinie Oledry,
- PPHU Konspol-Bis” w Słupcy.

Wszystkie wodociągi z tej grupy produkują wodę spełniającą wymagania sanitarne.

3.5.5 Sieć kanalizacyjna

Według danych z GUS i Gmin długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu w 2016 roku wynosiła 243 km. Do sieci podłączonych było 30 843 mieszkańców powiatu. Powiat skanalizowany był w około 57,45 %. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące sieci kanalizacyjnej.

Tabela 30 Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu w 2016 roku

jednostka administracyjna	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]*	ilość przyłączy kanalizacyjnych [szt.]*	korzystający z instalacji w ogółu ludności [%]**	ludność korzystająca z sieci [os.]**
Gmina Miejska Słupca	37,1	1484	94,5	13050
Gmina Łądek	20,8	541	30,02	1750
Gmina Orchowo	10,6	246	43,0	1698
Gmina Ostrowite	27,0	578	44,0	1804
Gmina Powidz	49,1	800	85,86	1673
Gmina Słupca	46,4	1040	27,2	2500
Gmina Strzałkowo	30,9	1104	98,0	5017
Gmina Zagórów	21,1	596	37,0	3351
Powiat Słupecki	243,0	6389	57,45	30843

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS(*), Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego (**).

Na terenie powiatu funkcjonuje również kanalizacja deszczowa o łącznej długości 56,2 km. Na terenie poszczególnych gmin jej długość wynosi:

- Gmina Łądek – 0,5 km,
- Gmina Ostrowite – 0 km,
- Gmina Zagórów – 0 km,
- Gmina Strzałkowo – 27,4 km
- Gmina Orchowo – 2,0 km,
- Gmina Miejska Słupca – 25,5 km,
- Gmina Powidz – 0,8 km

Mieszkańcy niepodłączeni do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych lub korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków. Zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych stanowią mogą nieuszczelne szamba oraz ścieki pochodzące z nieprawidłowo użytkowanych przydomowych oczyszczalni. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2017, poz. 1289) gminy mają obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tabela 31 Wykaz zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu

Gmina	Liczba zbiorników bezodpływowych	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków
Gmina Miejska Słupca	326	1
Gmina Łądek	bd	bd
Gmina Orchowo	Ewidencja nie jest prowadzona	17
Gmina Ostrowite	750	34
Gmina Powidz	261	5
Gmina Słupca	1400	154
Gmina Strzałkowo	870	110
Gmina Zagórów	Ewidencja nie jest prowadzona	

Źródło: Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupckiego.

Jednym z ważniejszych zadań na najbliższe lata powinno być prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. W Gminie Zagórów ewidencja nie jest prowadzona, a w Gminie Orchowo brak ewidencji zbiorników bezodpływowych. Posiadanie wiedzy na temat ilości zbiorników pozwoli na kontrolę ilości wywożonych nieczystości ciekłych.

3.5.6 Oczyszczalnie ścieków

Na terenie powiatu funkcjonuje 10 oczyszczalni ścieków komunalnych. Ich charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 32 Oczyszczalnie ścieków komunalnych na terenie powiatu

lokalizacja	miejsowości obsługiwane	liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni	rodzaj oczyszczalni	przepustowość m ³ /dobę	RLM	bezpośredni odbiornik ścieków oczyszczonych
Gmina Miejska Słupca						
Słupca	Miasto Słupca	13050	mechaniczno-biologiczna	6240 (maksymalna)	15870	Meszna
Gmina Łądek						
Łądek	Łądek	800	mut	150	800	Kanał Lubiecz
Łąd	Łąd	350	bioblok	100	350	Kanał Lubiecz
Ciążeń	Ciążeń	600	bioblok	150	600	rów - Warta
Gmina Orchowo						
Osówiec	Orchowo, Wólka Orchowska, Linówiec, Kossakowo, Mlecze,	3950	mechaniczno-biologiczna	400	3800	rów melioracyjny

lokalizacja	miejsowości obsługiwane	liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni	rodzaj oczyszczalni	przepustowość m ³ /dobę	RLM	bezpośredni odbiornik ścieków oczyszczonych
	Suszewo, Osówiec, Szydłowiec, Orchówek, Podlesie, Gałczynek, Słowikowo, Skubarczewo, Kinno, Siedluchno, Różanna, Ostrówek, Myślątkowo, Rękawczynek, Rękawczyn Podbielsko, Bielsko					
Gmina Ostrowite						
Gostuń	Cały obszar Gminy	1634	Biologiczna	300	2650	Struga Ostrowicka
Gmina Powidz						
Ługi	Powidz, Charbin, Powidz osiedle, Przybrodzin, część Ostrowa oraz JW.	2306	Mechaniczno- biologiczna	600	10000 (projektowa)	Struga Bawót
Gmina Słupca						
Cienin Zaborny- Parcele	Wilczna, Cienin Kościelny, Cienin Perze, Cienin Zaborny, Cienin Zaborny- Parcele, Pokoje	1500	mechaniczno- biologiczna	218		Sucha Rzeka
Gmina Strzałkowo						
Strzałkowo	Strzałkowo	5017	BIOBLOK BIS- 800	1500	6187	Dopływ Spod Strzałkowa, rów melioracyjny B-15
Gmina Zagórów						
Zagórów	Zagórów, Oleśnica, Drzewce	3351	Mechaniczno- biologiczna	350	3351	Czarna Struga

Źródło: Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego.

Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych. Celem Programu, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Wykaz aglomeracji i wymaganych zadań jest aktualizowany. Wykaz wyznaczonych na terenie powiatu aglomeracji (na dzień 31.12.2016 r.) przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33 Wykaz aglomeracji na terenie Powiatu Słupeckiego

Id. nazwa aglomeracji	RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem	RLM rzeczywista	liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji	liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych	liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego [% RLM]
PLWL042 Słupca	18200	16230	16194	13912	2066	216	86
PLWL056 Strzałkowo	6187	6147	5113	5008	80	25	98
PLWL127 Zagórów	4100	3989	3873	3477	278	18	90
PLWL143 Powidz	2306	2340	2076	2076	bd	bd	100
PLWL105 Ostrowite	2650	2650	1829	1829	0	0	97
PLWL122 Orchowo	2227	2227	2227	1698	529	0	76

Źródło: Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2017, www.kzgw.gov.pl

W sprawozdaniu AKPOŚK 2017 aglomeracja Słupca wykazała, że planuje realizację projektu w zakresie sieci kanalizacyjnej pn. „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych”. W aglomeracji Strzałkowo zaplanowano rozbudowę, przebudowę i budowę oczyszczalni ścieków z instalacją wewnętrzną i infrastrukturą techniczną na działce nr 88 w miejscowości Strzałkowo. W aglomeracji Zagórów zaplanowano „Budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w miejscowości Wrąbczyn, Wrąbczyn Górski i Zagórów” oraz istniejąca oczyszczalnia wymaga rozbudowy ze względu na przepustowość oraz modernizacji części obiektów. W aglomeracji Ostrowite planowana jest inwestycja polegająca na budowie sieci kanalizacyjnej w miejscowości Sienno (II etap) oraz rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Gostuń. Natomiast dla aglomeracji Orchowo zaplanowano działanie polegające na budowie kanalizacji sanitarnej dla m. Orchowo, Mysłątkowo, Różanna, Siedluchno i Rekawczynek w Gminie Orchowo, zakup prasy do odwadniania osadu oraz budowę wiat do magazynowania i osuszania osadu.

3.6 Zasoby geologiczne

Omawiany obszar pod względem geologicznym leży w obrębie Niecki Szczecińsko – Łódzko – Nidziańskiej należącej do Wału Kujawsko-Pomorskiego. Cechuje go wspólne zaleganie trzeciorzędu i kredy jako efekt wypiętrzenia antyklinorium oraz defaldujących i postorganicznych ruchów, które trwały jeszcze w trzeciorzędzie. Niecka Łódzka jest najwyżej wyniesiona ze wszystkich jednostek strukturalnych Kujaw i jej powierzchnia mezozoiczna jest najbardziej zróżnicowana hipsometrycznie w wyniku ruchów tektonicznych (epejrogenicznych).

Według „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2016 roku” opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy na terenie powiatu znajdują się złoża węgla brunatnego, piasków i żwirów oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatacja prowadzona jest na czterech złożach. Szczegółowy wykaz złóż kopalin na terenie powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34 Wykaz złóż kopalin

Typ złoża	Nazwa złoża	Zasoby geologiczne		Zasoby przemysłowe	Wydobycie
		bilansowe	pozabilansowe		
tys. Mg					
Złoża eksploatowane					
Piaski i żwiry	Gótkowo I	542	-	-	1
	Katarzynowo	987	-	-	11

Typ złoża	Nazwa złoża	Zasoby geologiczne		Zasoby przemysłowe	Wydobycie
		bilansowe	pozabilansowe		
		tys. Mg			
	Niezgoda	609	-	609	15
	Powidz I	1405	-	1037	0
Złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo					
Węgiel brunatny	Piaski	108414	-	-	-
Piaski i żwiry	Brudzewo	14	-	-	-
	Katarzynowo I	596	-	-	-
	Kochowo BB	361	-	-	-
	Kochowo II	2490	-	2490	-
	Kochowo III	178	-	-	-
	Kochowo KR	8133	-	-	-
	Kochowo WM	147	-	-	-
	Niezgoda KZ	282	-	-	-
	Przeclaw	51	-	-	-
	Przeclaw I	48	-	-	-
	Rzymachowo	269	-	-	-
	Skubarczewo	388	-	-	-
Złoża, z których wydobywanie zostało zaniechane					
Węgiel brunatny	Pątnów III	3809	18427	-	-
Piaski i żwiry	Ciążeń	472	-	-	-
	Kochowo	6261	-	-	-
	Ługi	19	-	-	-
	Myślątkowo	127	-	-	-
	Powidz	1122	-	-	-
	Szydłowiec	183	-	-	-
	Zaborze	110	-	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Wólka-Staw	299	-	-	-

Źródło: „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2016 r.” Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy.

W poniższej tabeli zestawiono obowiązujące koncesje na wydobywanie kopalin wydane przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego oraz Starostę Słupskiego.

Tabela 35 Wykaz wydanych koncesji na wydobywanie kopalin

Lp.	Typ pozyskiwanych surowców	Nazwa złoża	Lokalizacja	Powierzchnia objęta eksploatacją [ha]	Okres ważności
Koncesje wydane przez Starostę Słupskiego					
1	piaski i żwiry	Katarzynowo	m. Katarzynowo, gm. Strzałkowo, działka o nr 24/1	1,8385	31.12.2022 r.
2	piaski	Kochowo WM	m. Kochowo, gmina Słupca, działka nr 76/7	0,8900	04.11.2030 r.

Lp.	Typ pozyskiwanych surowców	Nazwa złoża	Lokalizacja	Powierzchnia objęta eksploatacją [ha]	Okres ważności
3	piaski	Gólkowo I	m. Gólkowo, gm. Słupca, działka o nr 94/6	1,9446	10.05.2033 r.
Koncesje wydane przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego					
4	Kruszywo naturalne	Katarzynowo I	Katarzynowo, gm. Strzałkowo	6,0137	30.07.2036 r.
5		Kochowo II	Kochowo, gm. Słupca	14,8124	30.11.2043 r.
6		Niezgoda	Niezgoda, gm. Słupca	5,28535	31.12.2021 r.
7		Powidz I	Powidz, gm. Powidz	7,5472	31.12.2040 r.
8		Szydłowiec	Szydłowiec, gm. Orchowo	1,8934	28.02.2018 r.

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Starostwo Powiatowe w Słupcy.

W latach 2013-2016 Starosta Słupecki wydał dwie decyzje o uznaniu rekultywacji za zakończoną tj.:

- decyzja z dnia 23.11.2015 r., znak GN.6018-207/2005 rekultywacja złoża WILCZNA WM w m. Wilczna, gm. Słupca,
- decyzja z dnia 07.01.2015 r., znak GN.6122.4.2014 rekultywacja złoża PRZECŁAW II w m. Przecław, gm. Ostrowite,

Poważnym problemem może być wydobywanie kopalin bez koncesji. Takie wydobywanie może powodować marnotrawienie bogactw naturalnych w wyniku nieracjonalnego gospodarowania złożami. Dochodzi do niszczenia środowiska poprzez degradację gruntów i stworzenie warunków do nielegalnego składowania odpadów. Skutki mogą być również finansowe, mniejsze przychody Państwa i samorządów, a także szara strefa działalności gospodarczej i zatrudnienia powoduje nieuczciwą konkurencję.

Starostwo Powiatowe w Słupcy w ostatnich latach prowadzi dwa postępowania administracyjne w sprawie nielegalnej eksploatacji kopalin:

- m. Niezgoda, gm. Słupca teren zdegradowany w wyniku nielegalnej eksploatacji kruszywa naturalnego na powierzchni ok. 2 ha (w trakcie prowadzone jest postępowanie administracyjne o naliczenie opłaty podwyższonej za pobór kruszywa bez wymaganej koncesji),
- m. Graboszewo, gm. Strzałkowo teren zdegradowany w wyniku nielegalnej eksploatacji kruszywa naturalnego na powierzchni ponad 2 ha, w trakcie prowadzone są prace rekultywacyjne przez właściciela terenu oraz prowadzone jest przez ten organ postępowanie administracyjne o naliczenie opłaty podwyższonej za pobór kruszywa bez wymaganej koncesji.

3.7 Gleby

Pokrywą glebową powiatu tworzą przede wszystkim gleby piaskowe różnych typów genetycznych: rdzawe, bielcowe oraz brunatne kwaśne, powstałe na ubogich skałach macierzystych, łatwo przepuszczalnych dla wód opadowych. Gleby występujące na obszarze powiatu w większości zaklasyfikowane zostały do średnich i niższych klas bonitacyjnych. Znaczny procent, bo 40 % stanowią ziemie V i VI klasy bonitacyjnej, gleby klasy IV zajmują 37 %, a klasy III 22 % powierzchni. Klas II występuje sporadycznie na terenie gminy Powidz i Strzałkowo, a I klasa w ogóle nie występuje.

Badaniem odczynu gleby, potrzeb jej wapnowania i zawartości w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu, która w latach 2015-2016 na terenie powiatu przebadła 2 638 próbek o łącznej powierzchni przebadanych gruntów ornych 6 540,28 ha.

Tabela 36 Odczyn i potrzeby wapnowania gleb na terenie powiatu, na podstawie wykonanych badań w latach 2015-2016

Powierzchnia przebadana gruntów ornych ha	Ilość próbek sztuk	Odczyn (pH)					Potrzeby wapnowania				
		Bkw	kw	lkw	ob	zas	K	P	W	O	Z
2015 rok											
2930,41	1239 100%	140 11%	236 19%	436 35%	256 21%	171 14%	178 14%	154 12%	198 16%	215 17%	503 41%
2016 rok											
3609,87	1399 100%	130 9%	356 25%	542 39%	221 16%	150 11%	177 13%	179 13%	281 20%	265 19%	497 36%

Odczyn: bkw – bardzo kwaśny, kw – kwaśny, lkw – lekko kwaśny, ob – obojętny, zas – zasadowy.

Potrzeby wapnowania: K – konieczne, P – potrzebne, W – wskazane, O – ograniczyć, Z – zbędne.

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu.

Tabela 37 Zasobność gleb w makroelementy, na podstawie badań przeprowadzonych w latach 2015-2016

Ilość próbek sztuk	Zawartość fosforu – ilość próbek					Zawartość potasu – ilość próbek					Zawartość magnezu – ilość próbek				
	BN	N	Ś	W	BW	BN	N	Ś	W	BW	BN	N	Ś	W	BW
2015 rok															
1239 100%	30 2%	197 16%	296 24%	265 21%	451 36%	94 8%	305 25%	432 35%	197 16%	211 17%	198 16%	318 26%	333 27%	190 15%	200 16%
2016 rok															
1399 100	26 2%	264 19%	350 25%	266 19%	493 35%	87 6%	346 25%	487 35%	206 15%	273 20%	165 12%	290 21%	507 36%	255 18%	182 13%

Zawartość: BN – bardzo niska, N – niska, Ś – średnia, W – wysoka, BW – bardzo wysoka.

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu.

Z badań tych wynika, że większość gruntów ornych w omawianych latach miała lekko kwaśny odczyn. W związku z tym wapnowanie w większości przypadków było zbędne. Badane grunty orne wykazały się bardzo wysoką zawartością fosforu, średnią zawartością potasu i magnezu.

Odczyn gleb zależy od wielu czynników, takich jak: rodzaj skały macierzystej, skład granulometryczny, warunki przyrodnicze i zabiegi agrotechniczne. Odczyn gleb ma bezpośredni wpływ na wzrost, rozwój i plonowanie roślin. Warunkiem prawidłowego rozwoju roślin jest zapewnienie optymalnego lub tolerowanego przez nie zakresu odczynu. Optymalny zakres odczynu dla większości roślin mieści się w przedziale pH od 5,5 do 6,5, a dla roślin wrażliwych na zakwaszenie w zakresie pH 6,5–7,0.

Skutkiem zakwaszenia gleb jest utrudnione pobieranie przez roślinę składników pokarmowych. Bardziej uaktywniają się toksyczne związki glinu, manganu, żelaza oraz wzrasta pobieranie metali ciężkich: ołowiu i kadmu. Prowadzi to do zmniejszenia plonów roślin uprawnych i pogorszenia jakości uzyskanych produktów, nawet przy prawidłowym nawożeniu mineralnym innymi składnikami. Zabiegiem niezbędnym do zrównoważenia zakwaszenia gleb wywołanego stosowaniem nawozów jest wapnowanie. Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleby. Wpływa na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywnego nawożenia NPK. Aby wapnowanie spełniało pożądany efekt, musi być zastosowane w dawkach gwarantujących uzyskanie optymalnego odczynu dla uprawianych w zmianowaniu gatunków roślin.

Fosfor jest niezbędnym pierwiastkiem dla rozwoju roślin. Jego optymalna zawartość w glebie wpływa dodatkowo na pobieranie przez rośliny innych składników pokarmowych, głównie azotu.

Potas w roślinie jest regulatorem wielu procesów. Składnik ten ma wpływ na właściwą gospodarkę wodną i węglowodanową, na fotosyntezę, oddychanie, gospodarkę azotem, żelazem i manganem oraz aktywuje układy enzymatyczne. Nawożenie gleb potasem winno uwzględniać wymagania pokarmowe roślin, gdyż właściwe zaopatrzenie roślin w potas zwiększa ich reakcję na nawożenie azotem.

Magnez jest ważnym pierwiastkiem dla procesów życiowych rośliny. Jego istotna funkcja wynika głównie z tego, że jest składnikiem chlorofilu. Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

3.7.1 Ochrona gleb w kontekście adaptacji do zmian klimatu

Strategia SPA 2020 wskazuje, iż przewidywane zmiany klimatyczne wpłyną w przyszłości niekorzystnie na zbiory i produkcję zwierzęcą. Będzie to przede wszystkim efekt wzrostu częstotliwości i intensywności zjawiska suszy, przez którą zmniejszy się zawartość materii organicznej w glebie. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągle proces przesuszania się gleby i zwiększa się zagrożenie suszą.

3.7.2 Sposób użytkowania gruntów

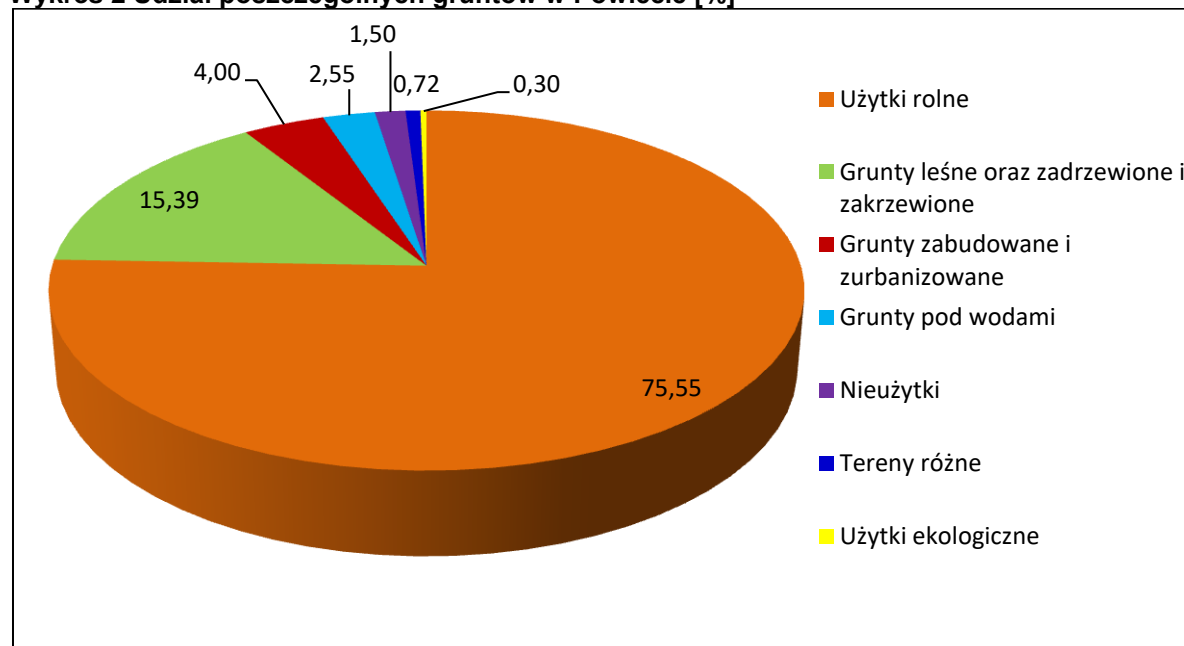
Powiat Słupecki ma charakter typowo rolniczy, w którym użytki rolne zajmują 75,55% powierzchni powiatu. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 15,39% powierzchni. Szczegółowa charakterystyka użytkowania gruntów w Powiecie została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 38 Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Słupeckim

Sposób użytkowania gruntów	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogółem	83801
Użytki rolne, w tym:	63313
grunty orne	52200
sady	270
łąki trwałe	5612
pastwiska trwałe	3350
pozostałe użytki rolne	1881
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	12896
Grunty zabudowane i zurbanizowane	3350
Grunty pod wodami	2136
Nie użytki	1255
Użytki ekologiczne	248
Tereny różne	603

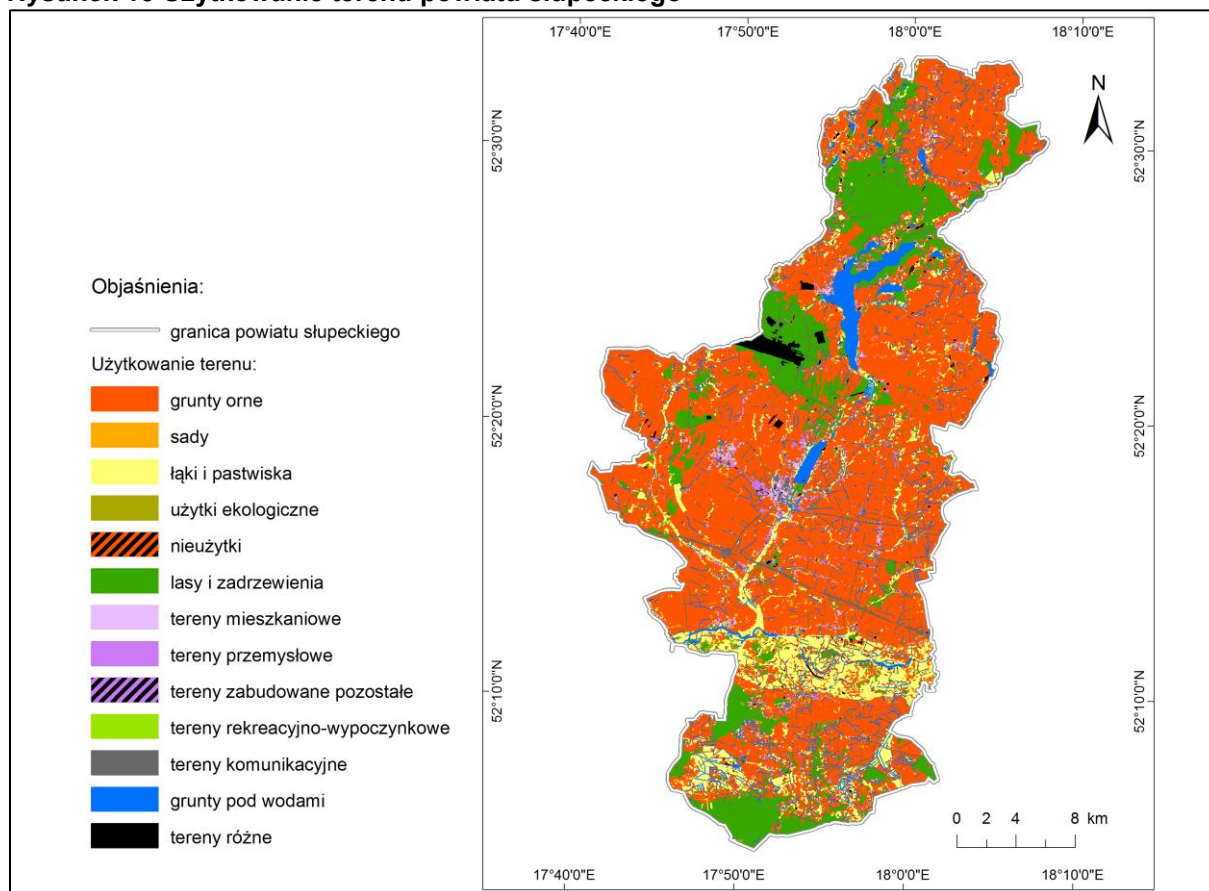
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2014.

Wykres 2 Udział poszczególnych gruntów w Powiecie [%]

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2014.

Rysunek 10 Użytkowanie terenu powiatu słupckiego

Źródło: opracowano na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Słupcy.

Rolnictwo ma duże znaczenie dla funkcjonowania powiatu, a ostatnie dane dotyczące rolnictwa pochodzą z Narodowego Spisu Rolnego, który został przeprowadzony w 2010 roku. Wówczas na terenie powiatu funkcjonowało 6 102 gospodarstw rolnych. Dominowały małe gospodarstwa rolne o powierzchni od 1 do 5 ha, które stanowiły prawie 30% wszystkich gospodarstw.

Tabela 39 Ilość gospodarstw rolnych na terenie powiatu słupckiego

Gospodarstwa rolne ogółem [szt.]	<1 ha	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	>15 ha
6102	1385	1785	1259	742	931

Źródło: GUS.

3.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Znowelizowane przepisy, odnoszące się do tworzenia systemów organizacyjno-prawnych w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi zakładają, że powinny być one dwuszczeblowe. Na poziomie województwa zostały skonstruowane regiony gospodarki odpadami komunalnymi, zaś na szczeblu gminy został zbudowany system w ramach regionu, do którego została ona przyporządkowana.

Aktualnie obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym”, który został przyjęty uchwałą nr XXXI/810/2017 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 roku. Plany gospodarki odpadami zawierają analizę aktualnego stanu, prognozowane zmiany i cele w zakresie gospodarki odpadami, określają kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, a także kryteria rozmieszczenia obiektów i mocy przerobowych przyszłych instalacji do przetwarzania odpadów.

Według „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym” województwo zostało podzielone na 10 regionów, a wszystkie gminy z Powiatu Słupeckiego przynależą do Regionu VIII.

System gospodarki odpadami na szczeblu regionalnym regulowany jest przez zapisy zamieszczone w regulaminach utrzymania czystości i porządku na terenie poszczególnych gmin. Na szczeblu powiatowym kompetencje Starosty dotyczące gospodarowania odpadami obejmują:

- wydawanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów,
- wydawanie zezwoleń na zbieranie odpadów,
- wydawanie zezwoleń na przetwarzanie odpadów.

3.8.1 Gospodarka odpadami komunalnymi

3.8.1.1 Istniejący system gospodarki odpadami

Za organizację gospodarki odpadami komunalnymi odpowiedzialne są poszczególne gminy. Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców przez firmy wyłonione w przetargach na odbiór i zagospodarowanie odpadów, z częstotliwością określoną w uchwałach gminnych.

Oprócz zbiórki odpadów „u źródła” mieszkańcy mają możliwość przekazania niektórych odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK). Punkty zlokalizowane są w:

- Ostrowite, ul. Lipowa 2a (gm. Ostrowite),
- Osówiec 14A (gm. Orchowo)
- Słupca, ul. Wspólna 8 (gm. Miejska Słupca i gmina Słupca – na podstawie porozumienia)
- Ługi (gm. Powidz).

Do punktu można oddawać m.in. odpady z papieru, odpady z tworzyw sztucznych, odpady z metali, odpady opakowań wielomateriałowych, odpady szklane, odpady niebezpieczne (w tym: rozpuszczalniki, kwasy, chemikalia, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć urządzenia zawierające freony, oleje i tłuszcze zawierające substancje niebezpieczne, farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki odpady wielkogabarytowe), zużyty sprzęt elektryczny, elektroniczny, opony i odpady zielone.

Na terenie gminy Łądek jeszcze nie funkcjonuje PSZOK. Jego budowę zaplanowano na lata 2017-2018 po uzyskaniu dofinansowania. PSZOK ma być zlokalizowany w m. Łądek na terenie oczyszczalni ścieków. Również na terenie gminy Zagórz PSZOK zacznie funkcjonować w najbliższym czasie przy ul. Przemysłowej 5 w Zagórz. Na terenie gminy Strzałkowo planuje się utworzenie punktu w m. Kokczyn, termin realizacji to początek 2018 roku.

Systemem odbioru odpadów komunalnych objętych jest ok. 94,5% mieszkańców powiatu, z czego ok. 83,2% mieszkańców zadeklarowało prowadzić selektywną zbiórkę odpadów. W poszczególnych gminach sytuacja wygląda następująco:

- Gmina Miejska Słupca - 100% złożyło deklarację, 84% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Łądek – 100% złożyło deklarację, 78% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Ostrowite – 100% złożyło deklaracje, 90,9% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Zagórz – 85% złożyło deklaracje, 61% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Strzałkowo – 96,92% złożyło deklaracje, 83,4% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Orchowo - 82% złożyło deklaracje, 97% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Słupca – 99,6% złożyło deklaracje, 84% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Powidz - 93% złożyło deklaracje, 87% prowadzi selektywną zbiórkę

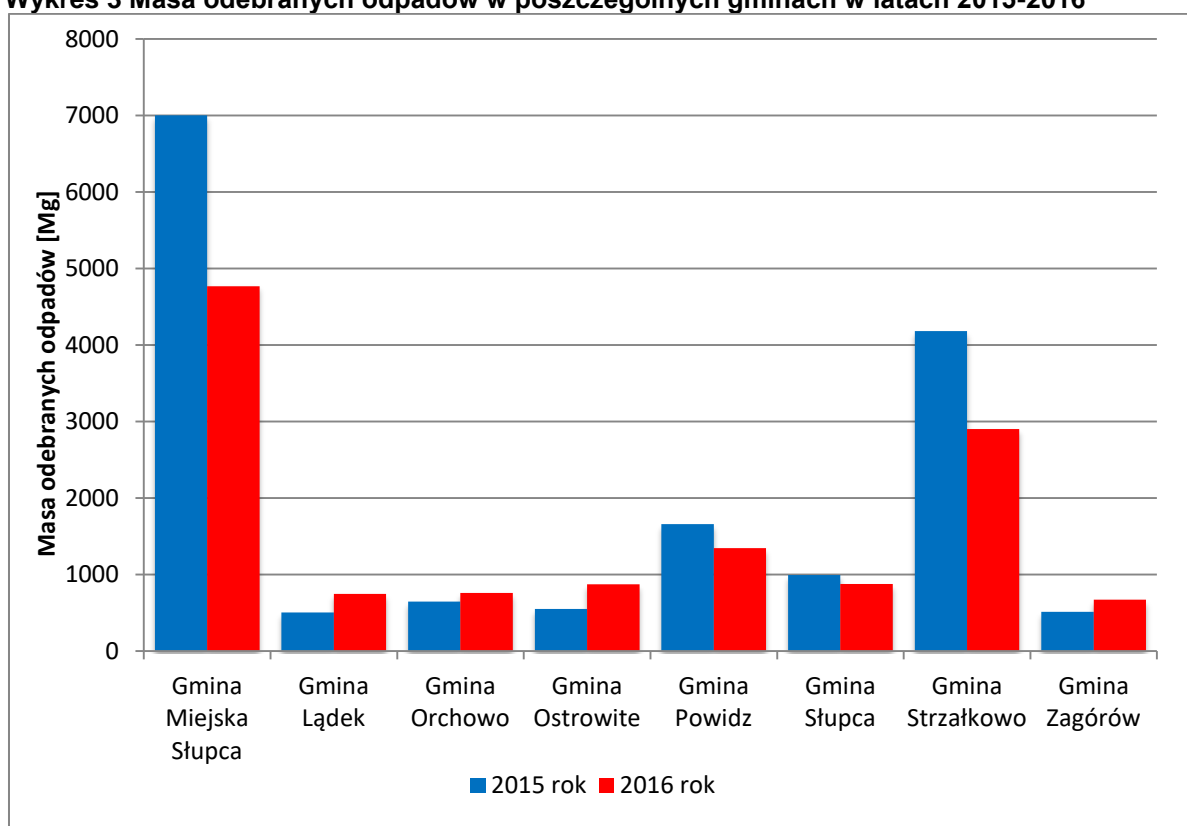
Według danych z Gmin na terenie powiatu słupeckiego w 2015 roku odebrano 16 065,9 Mg odpadów, a w 2016 roku – 12 950,111 Mg, tj. o 19,4% mniej odpadów niż rok wcześniej. Masę odebranych odpadów w poszczególnych gminach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 40 Ilość odpadów odebranych w poszczególnych gminach powiatu słupckiego w latach 2015-2016

Lp.	Gmina	Masa odebranych odpadów [Mg]	
		2015 rok	2016 rok
1	Gmina Miejska Słupca	7003,300	4770,144
2	Gmina Łądek	504,100	749,292
3	Gmina Orchowo	650,000	761,190
4	Gmina Ostrowite	552,500	873,418
5	Gmina Powidz	1659,800	1346,290
6	Gmina Słupca	997,200	876,997
7	Gmina Strzałkowo	4183,600	2901,460
8	Gmina Zagórów	515,400	671,320
	Powiat Słupcki	16065,900	12950,111

Źródło: Sprawozdania Gmin.

Wykres 3 Masa odebranych odpadów w poszczególnych gminach w latach 2015-2016

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrano w największej ilości i stanowiły w 2015 roku 60,5%, a w 2016 roku – 43,8% ogólnej masy odebranych odpadów. W 2016 roku odebrano mniej odpadów zmieszanych w porównaniu do roku 2015. Można wnioskować, że mieszkańcy powiatu prowadzą efektywną selektywną zbiórkę odpadów. Należy w dalszym ciągu prowadzić edukację mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami oraz namawiać do selektywnej zbiórki.

Tabela 41 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrane w latach 2015-2016

Lp.	Gmina	Masa odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych [Mg]	
		2015 rok	2016 rok
1	Gmina Miejska Słupca	3628,8	1896,36
2	Gmina Łądek	380,0	425,985
3	Gmina Orchowo	557,0	485,74

Lp.	Gmina	Masa odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych [Mg]	
		2015 rok	2016 rok
4	Gmina Ostrowite	376,0	510,44
5	Gmina Powidz	847,6	573,58
6	Gmina Słupca	546,1	578,83
7	Gmina Strzałkowo	2706,8	625,3
8	Gmina Zagórów	388,7	470,48
	Powiat Słupcki	9431,0	5566,715

Źródło: Sprawozdania Gmin.

Gminy zobowiązane są do osiągania określonych poziomów ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych. Osiągnięte poziomy recyklingu w danych gminach zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 42 Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych

Jednostka administracyjna	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania		Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła		Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	
	%					
	2015 rok	2016 rok	2015 rok	2016 rok	2015 rok	2016 rok
Gmina Miejska Słupca	18,3	0,24	34,6	26,97	100,0	100,0
Gmina Łądek			50,0		70,0	
Gmina Orchowo	0,0	0,0	22,45	23,334	0,0	0,0
Gmina Ostrowite	19,0	0,0	20,6	22,549	100,0	100,0
Gmina Powidz	31,43	0,0	59,20	71,000	55,61	77,0
Gmina Słupca	3,98	2,182	17,62	24,935	-	100,0
Gmina Strzałkowo	27,6	0,0	31,8	23,5	0,0	0,0
Gmina Zagórów	38,10	34,9	15,62	20,2	0,0	0,0

Kolor żółty – zakładany poziom nie został osiągnięty

Źródło: Sprawozdania Gmin.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676) dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. powinien wynosić w 2016 roku do 45%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. 2016, poz. 2167), w 2016 roku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosił 18% natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wynosił 42 %.

W 2016 roku wszystkie gminy osiągnęły wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Natomiast w przypadku odpadów budowlanych i rozbiórkowych gminy Orchowo, Strzałkowo i Zagórów w 2016 roku nie osiągnęły wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne określone dla tego roku.

3.8.2 Instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

Powiat Słupecki przynależy do VIII regionu gospodarki odpadami w wojewódzkie wielkopolskim. W regionie tym funkcjonują następujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tego regionu.

Tabela 43 Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie VIII gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi

Termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych (ITPOK)	Termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych - ITPOK / Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych odpadów komunalnych – MBP
1. Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, ul. Sulańska 13, 62-510 Konin.	1. Instalacja termicznego przekształcania frakcji resztkowej zmieszanych odpadów komunalnych w Poznaniu (ITPOK), ul. Do Spalarni 5, 61-016 Poznań (R II). 2. Instalacja MBP – Orli Staw 2, 62-834 Ceków (R X). 3. ZZO Lulkowo, instalacja MBP – Lulkowo, 62-200 Gniezno (R VII).
Przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – Kompostownia	Przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – Kompostownia
-	1. MZGOK Konin kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów – ul. Sulańska 13, 62-510 Konin; 2. Kompostownia przyzłowa, m. Genowefa, 62-540 Kleczew. Jeśli IZ z Regionu VIII nie będą mogły przyjąć odpadów: 1. Kompostownia GWDA sp. z o.o., ul. Na Leszkowie 4, ul. Walki Młodych, 64-920 Piła (R I); 2. Kompostownia selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – Toniszewo 31, 62-104 Pawłowo Żońskie, gm. Wągrowiec (R I); 3. Instalacja do odzysku odpadów biodegradowalnych, w tym, zielonych zebranych selektywnie (Biokompostownia), ul. Meteorytowa 3, 61-680 Poznań (R II); 4. Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów, Witaszyczki 1a, 63-200 Jarocin (R VI); 5. ZZO Lulkowo, kompostownia przyzłowa – Lulkowo, 62-200 Gniezno (R VII); 6. Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów, ul. Bursztynowa 55, Olszowa, 63-600 Kępno (R IX); 7. Kompostownia przyzłowa odpadów zielonych i innych bioodpadów – ul. Staroprzygodzka 121, 63-400 Ostrów Wielkopolski (R IX)
Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych (Składowisko)	Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych (Składowisko)
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Koninie, ul. Sulańska 13, 62-510 Konin.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, kwatera nr 2 – Orli Staw 2, 62-834 Ceków (R X).

Źródło: Uchwała nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 roku w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.

Na terenie powiatu w m. Ługi (gmina Powidz) jest składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne posiadające status instalacji zastępczej, w którym zaprzestano składowania odpadów i nie wydano decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie składowiska. Szczegółowe dane o składowisku przedstawiono w tabeli.

Tabela 44 Składowisko odpadów komunalnych w Ługach (stan na 31.03.2016 r.)

Nazwa i adres składowiska	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność zapełniona [m ³]	Pojemność pozostała [m ³]
Składowisko Odpadów Komunalnych w Ługach, gm. Powidz	Urząd Gminy Powidz, ul. 29 Grudnia 24, 62-430 Powidz	Ługi, gm. Powidz	IZ	169 355	33 537	135 818

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.

Poza składowiskiem odpadów komunalnych w Ługach, na terenie powiatu słupeckiego jest 6 składowisk, które zostały zamknięte ³:

- Borki, data zamknięcia 29.04.2003 r.,
- Skrzynka data zamknięcia 31.03.2003 r.
- Skubarczewo data zamknięcia 12.08. 2003 r.
- Brudzewo (Kokczyn) data zamknięcia 24.11.2003 r.
- Ciążęń data zamknięcia 09.06.2003 r.
- Wrąbczyn data zamknięcia 01.04.2003 r.

3.8.3 Odpady z sektora gospodarczego

W sektorze gospodarczym wytwórcami największej ilości odpadów na terenie powiatu słupeckiego były:

- Gminna Spółdzielnia "SCH" Zagórów, ul. Konińska 74, 62-410 Zagórów
- Spółdzielnia Mleczarska Udziałowców, ul. Gen. Sikorskiego 28, 62-240 Strzałkowo
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe KONSPOL-BIS SP. Z O.O., ul. Poznańska 39, 62-400 Sępca
- STRABAG SP.ZO.O., ul. Parzniewska 10, 05-800 Pruszków
- RWE STOEN CONTRACTING SP. Z O.O., ul. Powstańców Śląskich 28/30, 53-333 Wrocław
- SNEBO Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością, ul. Słupecka 3, 62-436 Orchowo
- ELMONTER Oświetlenie, ul. Przemysłowa 1, 62-410 Zagórów
- VAN DEN DOEL POLAND SP. Z O.O., Kowalewo Parcele 35, 62-400 Sępca
- Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Zagórska 26, 62-400 Sępca
- "MOSTOSTAL-SŁUPCA" S.K.A., ul. Poznańska 41, 62-400 Sępca

W 2015 roku w sektorze gospodarczym na terenie powiatu słupeckiego wytworzonych zostało 42 656,8049 Mg odpadów. W poniższej tabeli przedstawiono ilość wytworzonych odpadów w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2015 roku w podziale na grupy odpadów.

Tabela 45 Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2015 r.

Kod odpadów	Nazwa odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	2 901,7500
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	20 446,2240
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	1 472,0300
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	17,4600
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	0,0010
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	137,4220
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	49,8220

³ dane ze Starostwa Powiatowego w Słupcy.

Kod odpadów	Nazwa odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	1,3450
10	Odpady z procesów termicznych	3 502,2980
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	0,3000
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	1 049,3401
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	29,8230
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,1600
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	1 007,2670
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	437,2060
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	9 996,4685
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	43,7133
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	1 553,0060
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	11,1690
	RAZEM	42 656,8049

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (Wojewódzki System Odpadowy).

W 2015 roku wytworzono 42 656,8049 Mg odpadów w sektorze gospodarczym, z czego najwięcej odpadów z grupy 02 (odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności), które stanowiły 47,9% ogólnej masy wytworzonych odpadów.

3.8.4 Odpady zawierające azbest

Szczególną uwagę na terenie powiatu należy przywiązać również do problemu odpadów zawierających azbest, należących do odpadów budowlanych (grupa 17). W związku z obowiązkiem usunięcia wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku każda gmina powinna posiadać opracowany Program usuwania azbestu oraz systematycznie unieszkodliwiać azbest.

Według danych z Bazy Azbestowej na terenie Powiatu Słupckiego zinwentaryzowano 30 529,65 Mg wyrobów zawierających azbest, z czego wg stanu na dzień 30.09.2017r. do usunięcia pozostało 28 446,7 Mg. Najwięcej do usunięcia jest w Gminie Zagórów, a najmniej w Gminie Powidz.

Tabela 46 Ilości odpadów azbestowych na terenie powiatu słupckiego

Jednostka administracyjna	Wyroby zinwentaryzowane [Mg]			Unieszkodliwione [Mg]			Pozostałe do unieszkodliwienia [Mg]		
	Razem	Os. fiz.	Os. prawne	Razem	Os. fiz.	Os. prawne	Razem	Os. fiz.	Os. prawne
Gmina Miejska Słupca	1414,175	779,603	634,572	17,681	16,991	0,690	1396,494	762,612	633,882
Gmina Łądek	3909,042	3572,057	336,985	84,004	82,749	1,295	3824,998	3489,308	335,690
Gmina Orchowo	3862,862	3277,248	585,614	315,081	306,345	8,736	3547,781	2970,903	576,878
Gmina Ostrowite	3071,595	3039,277	32,317	287,220	279,553	7,666	2784,375	2759,724	24,651
Gmina Powidz	984,530	900,784	83,746	10,681	0,0	10,681	973,849	900,784	73,065
Gmina Słupca	8054,201	7985,359	68,842	747,550	747,550	0,0	7306,651	7237,809	68,842
Gmina Strzałkowo	2226,228	1 762,238	463,990	472,295	390,301	81,994	1753,933	1371,938	381,996
Gmina Zagórów	7007,019	6998,813	8,206	148,405	145,958	2,447	6858,614	6852,855	5,759
Powiat Słupcki	30529,65	26553,14	2214,272	2082,917	1969,447	113,509	28446,7	26345,93	2100,763

Źródło: opracowanie na podstawie danych z <http://www.bazaazbestowa.gov.pl>

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupeckiego” został przyjęty uchwałą nr XX/127/08 Rady Powiatu Słupeckiego z dnia 29 sierpnia 2008 roku. Powiat wraz z współpracującymi Gminami pomaga mieszkańcom powiatu w usuwaniu azbestu. Zgodnie z zatwierdzonym „Regulaminem finansowania likwidacji wyrobów zawierających azbest z terenu Powiatu Słupeckiego na 2017 rok”, do korzystania ze środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu uprawnione są wszystkie osoby, które posiadają nieruchomości na terenie gmin powiatu słupeckiego, na której występują wyroby zawierające azbest oraz wpisane są do wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest (WBDA). Środki finansowe na realizację Zadania pochodzą z budżetu Powiatu, budżetów Gmin biorących udział w Programie oraz z dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu z udziałem środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dofinansowanie do kosztów działania obejmującego łącznie demontaż wyrobów azbestowych oraz transport i unieszkodliwienie wytworzonego odpadu azbestowego i/lub kosztów działania obejmującego wyłącznie transport i unieszkodliwienie odpadu azbestowego, składowanego na terenie nieruchomości należącej do wnioskodawcy przyznawane będzie w wysokości 100% całościowych kosztów tego działania. Pomoc finansowa nie dotyczy zakładania nowych pokryć dachowych.

Od momentu uchwalenia Programu usuwania azbestu do roku 2016 z terenu powiatu słupeckiego usunięto 3 244,353 Mg odpadów azbestowych, wydano na ten cel ponad 1,6 mln zł. Szczegółowe dane przedstawione są w poniższej tabeli.

Tabela 47 Usunięte wyroby azbestowe wraz z poniesionymi kosztami w latach 2008-2016

Rok	Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg]	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania
2008	109,568	88 413,92	dotacja WFOŚiGW w Poznaniu, budżet Powiatu, budżety wszystkich Gmin
2009	182,293	168 529,29	
2010	317,022	179 196,54	
2011	338,546	194 447,64	
2012	373,805	209 958,15	
2013	435,389	236 510,31	
2014	489,310	240 792,61	
2015	527,772	220 434,42	
2016	470,648	144 557,32	w całości zrefundowane z dotacji WFOŚiGW w Poznaniu
RAZEM	3 244,353	1 682 840,20	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Słupcy.

Działalność kontrolna WIOŚ w Poznaniu

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi kontrole w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu w zakresie gospodarki odpadami. W latach 2015-2016 przeprowadzono 12 kontroli, najczęstsze nieprawidłowości to:

- nieuregulowany stan formalnoprawny w zakresie zbierania odpadów dla punktu zbierania odpadów,
- brak kart ewidencji i kart przekazania odpadów,
- brak wykazu zawierającego informacje i dane wykorzystywane do ustalenia wysokości opłat za korzystanie ze środowiska,
- brak zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach wytworzonych odpadów oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- brak prowadzenia na bieżąco ewidencji wytworzonych odpadów,
- zbieranie odpadu sklasyfikowanego pod kodem 02 02 04 w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym poza miejscem wytworzenia,
- magazynowanie osuszonych pojazdów przeznaczonych do demontażu poza wyznaczonym sektorem na nie szczelnym placu magazynowym,
- sprawozdanie dotyczące wprowadzania produktów w opakowaniach za 2014r. zostało złożone do Urzędu Marszałkowskiego po terminie,
- przekroczenie w 2015r. ilości wytworzonych odpadów o kodzie 16 01 03 (opony),

- nierzetelna ewidencja odpadów,
- karty ewidencji odpadów nie są zgodne ze wzorami dokumentów,
- brak sankcji ze strony Gminy w zakresie dostarczania odpadów poza RIPOK przez podmioty odbierające odpady z terenu gminy w latach 2013-luty 2016,
- brak selektywnego magazynowania wytworzonych odpadów.

3.9 Zasoby przyrodnicze

3.9.1 Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 to najmłodsza z form ochrony przyrody, wprowadzona w 2004 r. w Polsce jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem do Unii Europejskiej. Obszary Natura 2000 powstają we wszystkich państwach członkowskich tworząc Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000. Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) / obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW).

Na terenie powiatu słupskiego znajdują się trzy fragmenty obszarów Natura 2000:⁴

PLH300009 Ostoja Nadwarciańska – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 26 653,07 ha. Ostoja położona jest we wschodniej części Wielkopolski i obejmuje fragment doliny środkowej Warty. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia. Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej, tym samym tworząc dogodne siedliska dla wielu gatunków zwierząt, w szczególności ptaków. Współczesne dno doliny powstało przede wszystkim na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności wód rzecznych (głównie Warty, a w mniejszym stopniu Proсны i Czarnej Strugi). Rzeźba terenu obfituje w różne formy fluwialne: wały przykorytowe, terasę zalewową z różnego typu starorzeczami, terasę wydmową oraz pagórki wydmy. Wody Warty cechują się reżimem roztopowo-deszczowym, ze specyficznym rytmem wezbrań i niżówek decydującym o warunkach środowiskowych całej doliny. Strefa zalewów nadal obejmuje większość terenów ostoi, tworząc okresowe rozlewiska do kilku tysięcy hektarów. Rozlewiska te powstają przede wszystkim wiosną, w okresie roztopów, a nieregularnie występują także latem. Pierwotnie zalewy takie kształtowały warunki przyrodnicze w całej dolinie. Obecnie są one modyfikowane dość wąskim obwałowaniem większej części doliny, a także funkcjonowaniem od lat 80. XX w. dużego zbiornika zaporowego "Jeziorsko". Szata roślinna jest bardzo urozmaicona; zachowała głównie półnaturalny i naturalny, dynamiczny charakter. Sporadycznie występują fragmenty ginących w skali Europy łągów wierzbowych *Salicetum albo-fragilis*, natomiast częste są, powiązane z nimi sukcesyjnie, fitocenozy wiklin nadrzecznych *Salicetum triandro-viminalis*. Na niedużych obszarach, przede wszystkim na obrzeżach doliny, zachowały się olsy porzeczkowe *Ribo nigri-Alnetum* i towarzyszące im łągi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum*, a także nadrzeczne postaci łągów jesionowo-wiązowych *Ficario-Ulmetum campestris typicum* (obecnie spontanicznie rozszerzające swój lokalny zasięg). Od kilkuset lat największe przestrzenie zajmują wilgotne łąki i pastwiska (*Molinietalia*) oraz szuwały z klasy *Phragmitetea*, zwłaszcza *Glycerietum maximae* i *Caricetum gracilis*. W starorzeczach dobrze wykształcone są zbiorowiska roślin wodnych z klas *Lemnetea* i *Potametea*. Piaszczyste wydmy porośnięte są murawami z klasy *Koelerio-Corynephoretea* oraz drzewostanami sosnowymi. W zagłębieniach bezodpływowych w obrębie terasy wydmy występują też interesujące torfowiska przejściowe. Na zdecydowanej większości obszaru dominuje ekstensywna gospodarka łąkowo-pastwiskowa (m.in. tradycyjny na tych terenach wypas stad gęsi) z udziałem leśnictwa. Pola uprawne koncentrują się w miejscach wyniesionych oraz na krawędzi doliny, gdzie rozwinęło się umiarkowane osadnictwo rolnicze. Niektóre fragmenty terenu, zwłaszcza w pasie przykorytowym Warty, w zasadzie podlegają jedynie procesom fluwialnym kształtującym roślinność naturalną.

Obszar obejmuje co najmniej 25 rodzaje siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są one wyjątkowo zróżnicowane (od bagiennych i torfowiskowych do suchych, wydmych), a część z nich, jak np. priorytetowe, śródładowe łąki halofilne, cechują się bardzo dobrym stanem zachowania. łąki te, z bogatymi populacjami ginących gatunków słonorośli (np. *Triglochin maritimum*) oraz krytycznie zagrożonego w Polsce storczyka błotnego *Orchis palustris*, są

⁴

<http://natura2000.gdos.gov.pl>

osobliwością w skali europejskiej. Występują w projektowanym rezerwacie "Łąki Pyzdurskie". Stwierdzono tu także występowanie 12 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata jest fauna płazów (stwierdzono tu 13 z 18 występujących w Polsce gatunków). Flora roślin naczyniowych liczy ponad 1000 gatunków, spośród których około 100 znajduje się na krajowej i/lub regionalnej czerwonej liście taksonów zagrożonych. Pozostałe grupy organizmów są słabiej rozpoznane, niemniej występują tu interesujące gatunki grzybów, mszaków, mięczaków, jętek, pijawek, nietoperzy i ryb. O dużej wartości przyrodniczej tego terenu decyduje stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia, dominują tu bowiem ekosystemy o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Ostatnio obserwuje się stopniową, spontaniczną regenerację cennych zbiorowisk leśnych, w tym łęgów wierzbowych i olszowo-jesionowych. Procesom tym sprzyja fakt, że z przyczyn naturalnych, znaczna część obszaru jest stosunkowo niekorzystna dla rozwoju intensywnych form gospodarowania (w tym masowej rekreacji). Należy podkreślić, że krajobraz Doliny środkowej Warty jest jednym z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Międzynarodowe walory środowiskowe ostoi potwierdzone zostały przez uwzględnienie jej w programach CORINE biotopes i ECONET- Polska. Dolina środkowej Warty spełnia także kryteria obszarów ważnych z punktu widzenia ochrony biotopów podmokłych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 (Dz. Urz. Woj. Wielk. 2014.1819), które zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 19 listopada 2014 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 (Dz. Urz. Woj. Wielk. 2014 poz. 6414)

PLH300026 Pojezierze Gnieźnieńskie – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 15 922,12 ha. Obszar o młodoglacjalnej rzeźbie z bogactwem form - rynny polodowcowe, morena czołowa, morena denna, równina sandrowa. W granicach obszaru Natura 2000 znajdzie się region charakteryzujący się wielkim bogactwem jezior. Są wśród nich jeziora będące największymi: Jez. Powidzkie i Niedzięgiel i często także najgłębszymi w Wielkopolsce: Jez. Powidzkie, Budziszawskie. Oprócz nich znajdują się tu jeziora następujące: Białe, Czarne, Hutka, Kamienieckie, Kosewskie, Modrze, Ostrowickie, Ostrowskie, Procyń, Rusin, Salomonowskie, Skubarczewskie, Słowikowo, Suszewskie, Wierzbiczańskie, Wilczyńskie, Wójcińskie. Przez obszar ostoi przechodzi dział wodny III rzędu rozdzielający zlewnię Noteci i Warty. Na tym obszarze biorą swe źródła rzeki: Wełna, Noteć Zachodnia, Mieszna. Lasy, choć są od wieków użytkowane gospodarczo, to zachowały naturalne rysy. Przeważają drzewostany mieszane. Do najlepiej zachowanych kompleksów leśnych należą Lasy Miradzkie i Skorzęcińskie. Na szczególną uwagę zasługują najlepiej w Wielkopolsce wykształcone i zachowane fitocenozy świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*. Często spotkać też można bardzo dobrze zachowane fitocenozy grądów środkowoeuropejskich *Galio silvatici-Carpinetum* i kwaśnej dąbrowy *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*. Na dnach rynien wzdłuż jezior oraz w bezodpływowych zagłębieniach zachowały się fragmenty łęgów jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum* i olsów *Carici elongatae-Alnetum*. W zarastającej misie Jeziora Czarne i Salomonowskiego wykształciły się interesujące zbiorowiska roślinności torfowiska niskiego i przejściowego. W otoczeniu jezior oraz w dolinie Noteci Zachodniej rozciągają się zróżnicowane pod względem syntaksonomicznym i florystycznym zbiorowiska łąkowe. Wśród nich licznie reprezentowane są zbiorowiska kalcyfilne i ziołoroślowe.

W granicach obszaru występują jeziora, w których występują najlepiej zachowane w Wielkopolsce formacje podwodnych łąk ramienicowych *Charetea* (Gąbka, Burchardt 2006). Jeziora: Niedzięgiel, Budziszawskie, Czarne są jedynymi ostojami niektórych gatunków ramienic w skali Polski a nawet Europy. Jeziora ramienicowe stanowią aż 14,3% powierzchni Ostoi. Obszar ma ważne znaczenie dla zachowania podwodnych łąk ramienicowych w Polsce. Lasy (szczególnie kompleks Lasów Miradzkich) wchodzące w skład Ostoi cechują się także najlepiej zachowanymi w Wielkopolsce świetlistymi dąbrowami *Potentillo albae-Quercetum*. Wyróżniającym dla tego obszaru elementem szaty roślinnej są także kalcyfilne łąki o zmiennej wilgotności (trzęślicowe oraz świeże) oraz torfowiska nakredowe rozwijające się na pokładach kredy jeziornej.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 2383; Dz. Urz.

Woj. Kuj. - Pom. z 2014 r. poz. 1291), które zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 września 2015 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026.

PLB300002 Dolina Środkowej Warty – obszar specjalnej ochrony o powierzchni całkowitej 57 104,36 ha. Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n.Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski, a jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów. Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany. Na obszarze Kotliny Kolskiej rzeka jest obustronnie obwałowana - obszary zalewowe (łąki i pastwiska, lokalne łąki i wikliny nadrzeczne) znajdują się w strefie międzywala oraz w ujściach rzek Proсны i Kiełbaski. W obrębie Doliny Konińsko-Pyzdrskiej dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnią część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łągowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Zachodni fragment obszaru (na zachód od ujścia Proсны) zajmuje duży kompleks zalewowych, zbliżonych do naturalnych, starych łągów jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Znaczne ich fragmenty zachowały się w wyniku ochrony rezerwatowej. Na skutek wybudowania na Warcie zbiornika zaporowego Jeziorsko zmieniony został naturalny rytm hydrologiczny Warty, co pociągnęło za sobą różnorakie zmiany siedliskowe.

Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina środkowej Warty). Występują co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie łągowym. W okresie łągowym obszar zasiedla powyżej 10% krajowej populacji rybitwy białowąsej (PCK), powyżej 2% krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obroźna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: błotniak zbożowy (PCK), cyraneczka, derkacz, kszczyk, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności ok. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 osobników), świstun (do 1500 osobników), żuraw (do 250 osobników) i mieszane stada gęsi (do powyżej 5000 osobników). Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników.

Nie ustanowiono planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB300002 Dolina Środkowej Warty.

3.9.2 Park krajobrazowy

Na terenie powiatu ustanowiono dwa parki krajobrazowe:

Powidzki Park Krajobrazowy – o powierzchni całkowitej 24887,21 ha, z czego na teren powiatu słupeckiego przypada 16382,93 ha. Celem ochrony jest ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu fragmentu Pojezierza Gnieźnieńskiego, a w szczególności – krajobrazu jezior rynnowych oraz pagórków morenowych i innych charakterystycznych form geomorfologicznych, zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, zachowanie naturalnych ekosystemów jezior i mokradeł oraz utrzymanie walorów kulturowych. Obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr XXIX/753/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 2940). Dla Parku nie został ustanowiony plan ochrony.

Wg uchwały na terenie Parku obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z 2015 r. poz. 1936 i z 2016 r. poz. 831, poz. 961, poz. 1250, poz. 1579, poz. 2003);

- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoosuwickowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, poz. 1590, poz. 1642, poz. 2295 i z 2016 r. poz. 352, poz. 1250, poz. 2260, poz. 1948) – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Nadwarciański Park Krajobrazowy – o powierzchni całkowitej 13428,0 ha, z czego na teren powiatu słupeckiego przypada 11378,0 ha. Celem ochrony jest zachowanie pradolinnego krajobrazu doliny środkowej Warty z mozaiką siedlisk przyrodniczych (zwłaszcza wodnych i łąkowych), stwarzających dogodne warunki do bytowania dla ptaków wodno-błotnych; zabezpieczenie walorów kulturowych związanych z osadnictwem na kępach wydmykowych i na krawędzi pradoliny, w tym z ośrodkami władzy kościelnej i świeckiej w Łądzie, Ciężeniu i Pyzdrach. Obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Konińskiego z dnia 19 października 1995 r. w sprawie utworzenia Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Dla Parku nie został ustanowiony plan ochrony.

Na terenie Parku zabrania się:

- 1) zabijania, niszczenia i uszkodzania wszystkich gatunków fauny i flory z wyjątkiem gatunków uniemożliwiających prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej oraz zagrażających zdrowiu, życiu lub warunkom higienicznym człowieka i zwierząt hodowlanych,
- 2) naruszania powierzchni ziemi z wyjątkiem prac związanych z gospodarką rolną i leśną,
- 3) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i starorzeczy,
- 4) zmiany ukształtowania powierzchni ziemi,
- 5) niszczenia śródpolnych zadrzewień i zakrzewień jako naturalnej ostoji i miejsc żerowania różnych gatunków fauny,
- 6) zanieczyszczania i osuszania śródpolnych i śródleśnych tzw. „oczek wodnych” oraz starorzeczy,
- 7) obniżania bilansu wodnego,
- 8) zalesiania tzw. „nieużytków” cennych pod względem przyrodniczym bez zgody właściwego terenowego organu ochrony przyrody,
- 9) wysypywania, zakopywania oraz wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza.

3.9.3 Obszar chronionego krajobrazu

Na terenie powiatu słupeckiego znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu:

Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu – o powierzchni całkowitej 46000,0 ha. Obejmuje północną część Powiatu Słupeckiego. Jest to bardzo atrakcyjny fragment Pojezierza Gnieźnieńskiego, zbudowanego z glin morenowych. W krajobrazie dominują uprawy rolne, ponieważ dobre gleby od dawna sprzyjały zagospodarowaniu tych ziem. W związku z tym zachowało się niewiele lasów. Atrakcyjnym urozmaiceniem obszaru są rynnę jezior połodowcowych.

Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu – o powierzchni całkowitej 30 000,0 ha. Zajmuje południowy fragment Powiatu Słupeckiego, będąc częściową otuliną dla Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Obszar ten leży na Równinie Rychwalskiej, graniczącej od północy z doliną Warty (Doliną Konińską). Miejscami, tam gdzie osady piaszczyste zalegają na glinie morenowej, utworzyły się zabagnienia. Urozmaicenie krajobrazu stwarza przeplatanie się lasów, łąk i torfowisk oraz pól uprawnych.

Wyżej wymienione obszary chronionego krajobrazu zostały wyznaczone uchwałą nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych obszarów (Dz. Urz. Woj. Kon. nr 1, poz.2), zmienioną rozporządzeniem nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23 lipca 1998 r. Ww. akty prawne utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, jednak na podstawie art. 7 cytowanej ustawy obszary chronionego krajobrazu stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, a następnie na podstawie art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, stąd Powidzko-Bieniszewski i Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu nadal funkcjonują jako forma ochrony przyrody. Zgodnie z art. 157 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotychczasowe przepisy wydane na podstawie ustawy wskazanej w art. 161 (tj. ustawy z 1991 r.) zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych aktów wykonawczych. Wobec powyższego na ww. obszarach chronionych obowiązują zakazy i nakazy zawarte w ww. rozporządzeniach.

3.9.4 Użytki ekologiczne

Na terenie powiatu słupeckiego utworzono cztery użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 318,57 ha.

Tabela 48 Użytki ekologiczne na terenie powiatu

Nazwa	Gmina	Obręb ewid.	Powierzchnia [ha]	Podstawa prawna	Opis
Bez nazwy	Lądek	Ciążeń Wschód, Ciążeń Zachód, Ciążeńskie Holendry, Dolany, Ląd, Lądek I i II, Policko, Ratyń, Sługocin	312,38	Uchwała Nr V/29/03 Rady Gminy Lądek z dnia 30 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 67, poz. 1272)	Grunty w dolinie rz. Warty na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego
Smug	Zagórow	Stawisko	2,65	Uchwała Nr XXVIII/289/2014 Rady Miejskiej Zagórowa z 29 października 2014 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie Gminy Zagórow, w obrębie Nadleśnictwa Grodziec (Dz. Urz. Woj.. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 6120)	Powierzchnia podmokła, bagny położone we wsi Stawisko
Torfa	Zagórow	Pyzdry	2,23		Powierzchnia podmokła, bagny położone we wsi Wrąbczyn Górski
Żabia	Zagórow	Łagiewniki	1,31		powierzchnia podmokła, bagny położone we wsi Szetlewek

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu (wg stanu na 16.05.2017 r.)

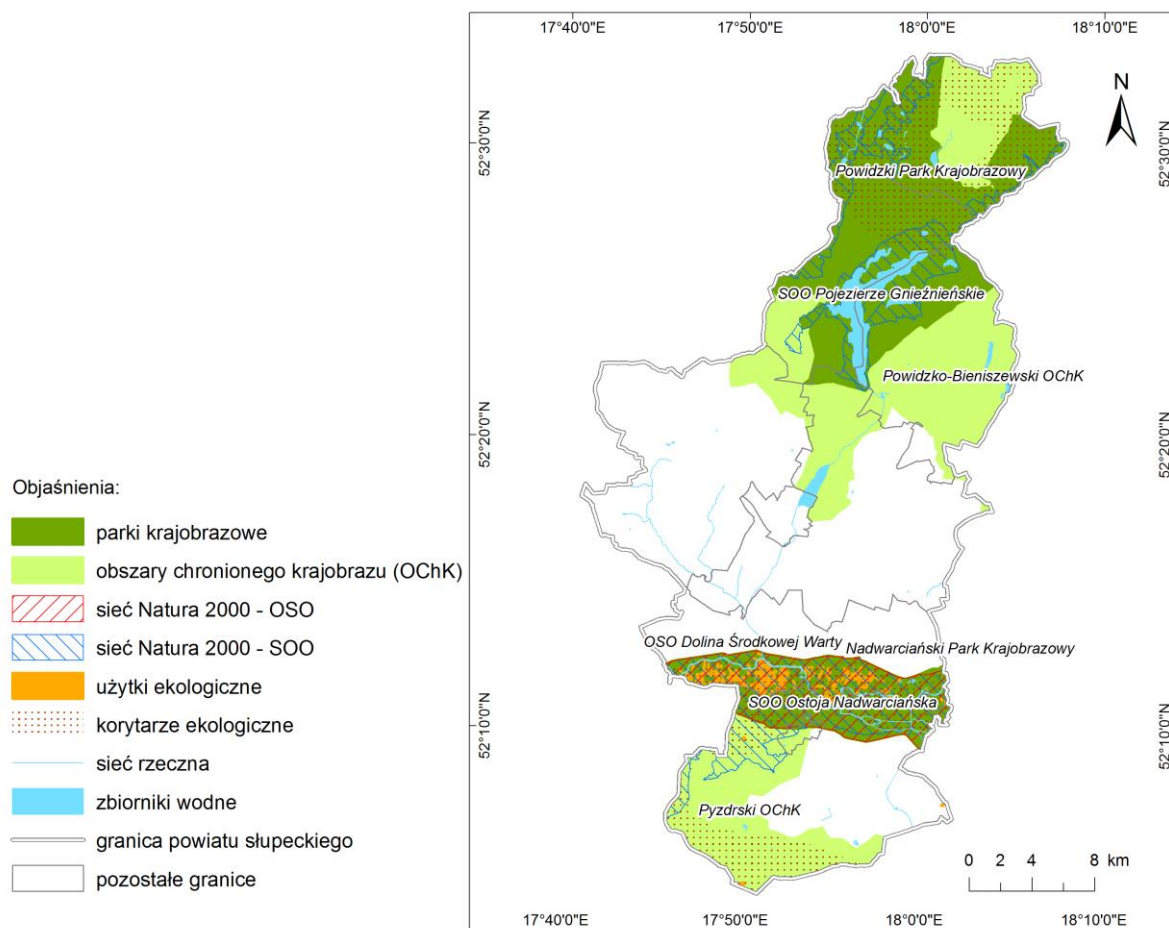
3.9.5 Korytarze ekologiczne

Na obszarze powiatu znajdują się trzy wyznaczone przez IBS PAN Korytarze Ekologiczne o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym pn.:

- Pojezierze Gnieźnieńskie,
- Dolina Warty,
- Dolina Warty – Stawy Milickie.

Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi jest jednym z zadań wymienionych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wykazana potrzeba uwzględniania korytarzy ekologicznych w procesie planowania przestrzennego powinna skutkować ich włączeniem do dokumentów planistycznych sporządzanych na różnych poziomach. Korytarze ekologiczne powinny być traktowane jako elementy sieci ekologicznych. Wśród działań mających na celu ich ochronę wskazane jest uwzględnianie w studium uwarunkowań oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów zapewniających warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska w celu umożliwienia migracji gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

Rysunek 11 Formy ochrony przyrody na terenie powiatu słupeckiego

Źródło: opracowano na podstawie danych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody - <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

3.9.6 Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samodzielnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie powiatu słupeckiego wg dostępnych danych z Urzędów Miast i Gmina znajdują się 62 pomniki przyrody, wśród których przeważają pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje przydrożne, stanowiska roślin chronionych, głazy narzutowe.

Tabela 49 Pomniki przyrody

Jednostka administracyjna	Liczba pomników przyrody
Gmina Miejska Słupca	brak
Gmina Łądek	10
Gmina Orchowo	12
Gmina Ostrowite	3
Gmina Powidz	0
Gmina Słupca	6
Gmina Strzałkowo	20
Gmina Zagórów	11
Powiat Słupcki	62

Źródło: Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupckiego.

3.9.7 Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji

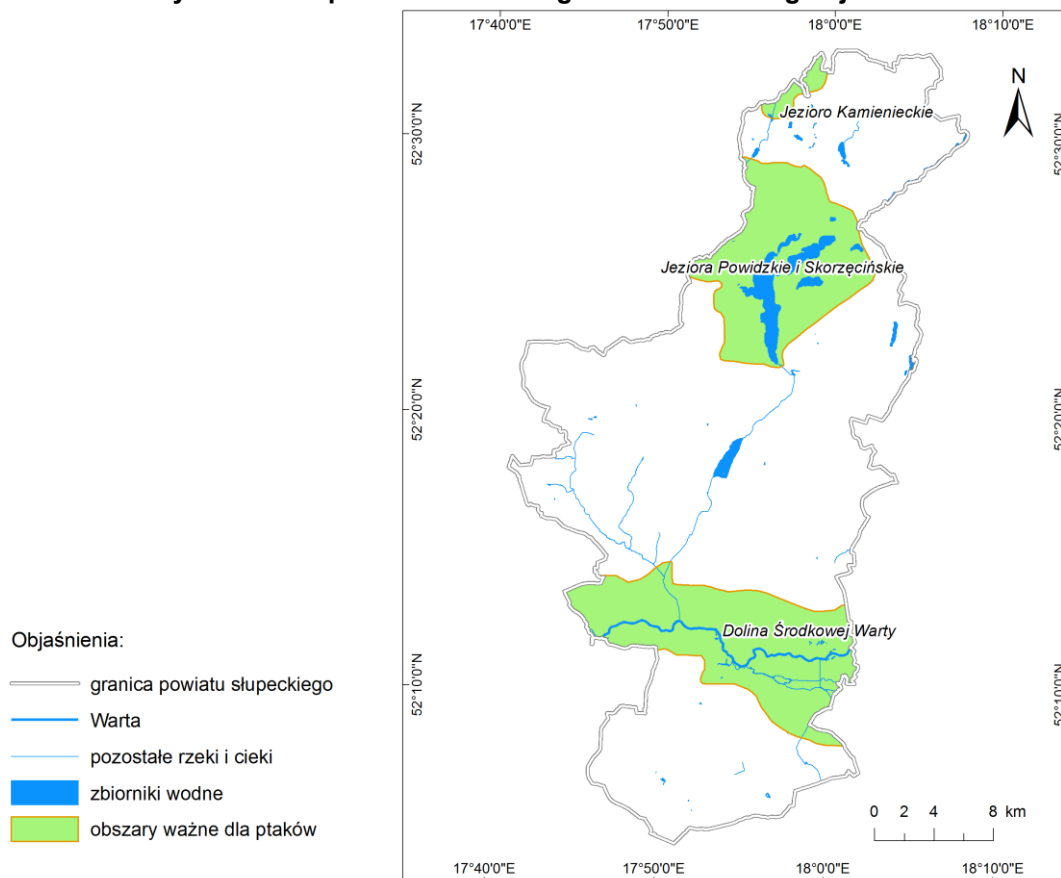
Na terenie Powiatu Słupckiego znajdują się częściowo obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji. Obszary te zostały zestawione w opracowaniu pn „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Obszary te zostały wyznaczone na podstawie dostępnych danych literaturowych, niepublikowanych materiałów oraz wiedzy autorów opracowania. Ostoje ptaków zostały wyznaczone niezależnie od istniejących już obszarowych form ochrony przyrody.

Północny skraj powiatu znajduje się w zasięgu obszaru Jezioro Kamienieckie. Jest to miejsce koncentracji ptaków wodnych (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) podczas wędrówek. Jezioro wytypowane w Wielkopolsce jako jedno z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania.

Kolejnym ważnym obszarem jest Jezioro Powidzkie i Skorzęcińskie. Miejsca koncentracji ptaków wodnych (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) podczas wędrówek. Jeziora wytypowane w Wielkopolsce jako jedno z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania. Jezioro Skorzęcińskie jest noclegowiskiem żurawi gromadzące co najmniej 200 os. Jedno z najważniejszych miejsc przystankowych dla łabędzi czarnodziobych w regionie (do 52 os.).

W południowej części Powiatu znajduje się obszar Dolina Środkowej Warty. Jedno z najważniejszych w zachodniej Polsce miejsc gniazdowania ptaków wodno-błotnych. W obrębie woj. wielkopolskiego gniazduje m.in. bąk (37 par), bocian biały (> 100 par), gęgawa (90–100 par), bielik (2 pary), błotniak stawowy (85 par), błotniak łąkowy (15 par), derkacz (ok. 65 samców), żuraw (10–20 par), rybitwa Białowąsa (do 100 par), rybitwa czarna (100–150 par). Jedna z najważniejszych w Polsce tras migracyjnych ptaków. W czasie wędrówek gromadzi się tu m.in. do około 10 000 gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw, 1200 batalionów, 400 siewek złotych.

Rysunek 12 Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji

Źródło: opracowano na podstawie Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P. T. 2008: Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego, Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu.

3.9.8 Lasy

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2016 roku na terenie powiatu było 13 052,81 ha gruntów leśnych, z czego ponad 80% to grunty leśne publiczne. Lesistość powiatu wynosiła 15,3% i była niższa niż wskaźnik dla województwa wielkopolskiego (25,7%). W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane na temat lasów.

Tabela 50 Grunty leśne na terenie powiatu

Jednostka administracyjna	Grunty leśne ogółem	Grunty leśne publiczne	Grunty leśne prywatne	Lesistość
	ha			%
Gmina Miejska Słupca	39,18	39,18	0,0	3,5
Gmina Łądek	298,05	72,27	225,78	3,0
Gmina Orchowo	1866,94	1761,73	105,21	18,7
Gmina Ostrowite	962,20	719,40	242,80	9,2
Gmina Powidz	4096,93	3778,21	318,72	49,3
Gmina Słupca	757,84	429,83	328,01	5,2
Gmina Strzałkowo	1393,83	1161,46	232,37	9,6
Gmina Zagórów	3637,84	2554,37	1083,47	22,4
Powiat Słupecki	13052,81	10516,45	2536,36	15,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016.

Wśród gmin należących do powiatu największą lesistość miała Gmina Powidz (49,3%) oraz Gmina Zagórów (22,4%). Natomiast najniższą lesistością charakteryzowała się Gmina Łądek (3,0%) i Gmina Miejska Słupca (3,5%).

Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Dla większości tych lasów zostały wykonane uproszczone plany urządzenia lasów oraz inwentaryzacje stanu lasów, stanowiące podstawę wydania decyzji określającej zadania z zakresu gospodarki leśnej. Łączna powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa według stanu na koniec 2016 roku na terenie Powiatu Słupeckiego wynosiła 2 839 ha. Dodatkowo Powiat Słupecki posiada 1,17 ha lasów w Gminie Strzałkowo.

Lasy na terenie powiatu administrowane są przez trzy nadleśnictwa:

- Nadleśnictwo Grodziec sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa o powierzchni 2 556 ha, z czego powierzchnia lasów ochronnych na terenie powiatu wynosi 939,29 ha z czego 933,52 ha stanowią lasy wodochronne, a 5,77 ha lasy cenne przyrodniczo ze względu na fragmenty rodzimej przyrody (powołane decyzją nr 70 Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 1999 r – DLOPiK.lp-0233-74/99). Natomiast lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa mają powierzchnię 1 138 ha (Nadleśnictwo nie ma zleconego nadzoru nad lasami niepaństwowymi na terenie powiatu słupeckiego),
- Nadleśnictwo Gniezno sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa i niestanowiącymi własności Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 7686,81 ha. Decyzją nr 6 Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2000 roku. Zn.spr. DLOPiK.lp-0233-7/2000 na terenie powiatu słupeckiego powierzchnia lasów ochronnych wynosi 6882,86 ha, są to lasy wodochronne, glebochronne oraz o szczególnym znaczeniu dla obronności państwa.
- Nadleśnictwo Konin sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa o powierzchni 2,28 ha. Na terenie powiatu nie ma lasów ochronnych.

Nadleśnictwa w ramach swej działalności prowadzą odnowienia lasów, które polegają na ponownym wprowadzeniu roślinności leśnej na gruncie będącym niedawno również lasem. W latach 2013-2016 Nadleśnictwa prowadziły odnowienia na powierzchni 203,95 ha.

Tabela 51 Powierzchnia odnowień prowadzona przez Nadleśnictwa w latach 2013-2016

Lp.	Nadleśnictwo	Powierzchnia odnowień [ha]			
		2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok
1	Nadleśnictwo Grodziec	11,85	8,15	13,41	9,65
2	Nadleśnictwo Gniezno	57,56	27,36	39,25	36,72
3	Nadleśnictwo Konin	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie na podstawie udostępnionych informacji z poszczególnych Nadleśnictw.

Na stan zdrowotny i sanitarny lasów wpływają różne czynniki, określane jako stresowe, które powodują niekorzystne zmiany w zasobach leśnych. Występujące zagrożenia na terenie powiatu można podzielić na trzy grupy:

- abiotyczne - ekstremalne zjawiska atmosferyczne (silne wahania poziomu wód gruntowych, podtopienia)
- biotyczne - związane z organizmami żywymi (szkodniki wtórne, patogeny grzybowe)
- antropogeniczne - wywołane przez człowieka (zagrożenie pożarowe, urbanizacja).

3.9.9 Tereny zieleni urządzonej

Zieleń pełni istotne funkcje na obszarach zurbanizowanych, takie jak: funkcja ekologiczna, udział w wymianie gazowej, wpływ na obieg wody, na warunki wilgotnościowe powietrza, rola filtracyjna, ochronna, izolacyjna, funkcja zdrowotna, wypoczynkowa, dydaktyczna i wychowawcza.

Według danych GUS w 2016 roku na terenie powiatu było dziesięć parków spacerowo-wypoczynkowy, 44 zieleńce, 34 cmentarzy oraz lasy gminne o łącznej powierzchni 196,54 ha. W tabeli poniżej przedstawiono powierzchnie terenów zieleni urządzonej w powiecie.

Tabela 52 Tereny zieleni urządzonej w Powiecie Słupckim

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia
Parki spacerowo-wypoczynkowe	ha	39,73
Zieleńce		25,89
Zieleń uliczna		11,09
Tereny zieleni osiedlowej		11,46
Cmentarze		34,37
Lasy gminne		196,54

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016 r.

3.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Poważne awarie przemysłowe mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenie powiatu oraz w wyniku wypadków drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem. Na terenie Powiatu Słupckiego brak jest zakładów dużego ryzyka i zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej. W latach 2015-2016 nie odnotowano awarii przemysłowych.⁵

Potencjalne źródła zagrożenia na terenie Powiatu stanowi transport materiałów i substancji niebezpiecznych (toksycznych, łatwopalnych, wybuchowych) głównie na drogach szybkiego ruchu, krajowych, wojewódzkich oraz szlakach kolejowych, a także rurociągami.

3.11 Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi

Przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r., a także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1789, z późn. zm.), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Rejestr historycznych zanieczyszczeń oraz rejestr bezpośrednich zagrożeń i szkód w środowisku, które wystąpiły na terenie kraju, jest prowadzony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Prowadzenie i nadzorowanie spraw dotyczących działań remediacyjnych (naprawczych) powierzono Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Obowiązki Starosty wynikają z art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017, poz. 519, z późn. zm.) dotyczą dokonywania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi poprzez:

- 1) ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.;
- 2) ustalenie listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane ze względu na działalność, o której mowa w pkt 1;
- 3) analizę dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi;
- 4) w razie potrzeby – wykonanie pierwszego etapu badań zanieczyszczenia gleby i ziemi przez laboratorium,

Starosta lub upoważniona przez niego osoba, są uprawnieni do wstępu na teren władającego powierzchnią ziemi w celu wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi.

Starosta sporządza wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Wykaz powinien zawierać: adres, numery działek ewidencyjnych i informacje o ich powierzchni; informacje o aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania gruntów; informacje o działalności prowadzonej na terenie; informacje o działalności prowadzonej na terenie w przeszłości, o ile takie informacje są dostępne; informacje o właściwościach gleby na terenie; nazwy substancji powodujących ryzyko oraz informacje o ich zawartości w glebie i w ziemi; informacje o remediacji

⁵ Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Słupcy.

prowadzonej obecnie i w przeszłości na terenie; imię i nazwisko albo nazwę obowiązującego do przeprowadzenia remediacji oraz adres jego zamieszkania lub siedziby; imię i nazwisko albo nazwę władającego powierzchnią ziemi oraz adres jego zamieszkania lub siedziby.

Wykaz powinien być aktualizowany raz na 2 lata. Starosta przekazuje wykaz regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

Identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie dokonuje się na terenach, na których jest prowadzona działalność, której głównym celem jest obronność i bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo międzynarodowe.

Każdy, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, może ten fakt zgłosić właściwemu staroście.

Zakwalifikowanie gruntu do terenów o zanieczyszczonej powierzchni ziemi będzie miało istotne skutki dla władających powierzchnią ziemi (z obowiązkiem przeprowadzenia remediacji włącznie).

Rodzaje działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wraz ze wskazaniem przykładowych dla tych działalności zanieczyszczeń, określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395).

Zgodnie z art. 101e ust. 1 i 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska, władający powierzchnią ziemi, który stwierdził historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie będącym w jego władaniu, jest obowiązany niezwłocznie zgłosić ten fakt Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Zgłoszenie, winno zawierać:

- imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;
- adres i numer działki ewidencyjnej;
- informacje na temat czasu wystąpienia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym, w miarę możliwości, dokumenty uprawniające, że zgłoszenie dotyczy historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi;
- dokumentację potwierdzającą wystąpienie zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a ww. ustawy.

Zgodnie z art. 101e ust. 3 i 4 ww. ustawy, każdy, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, może ten fakt zgłosić właściwemu staroście.

Zgłoszenie winno zawierać:

- imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;
- wskazanie miejsca, w miarę możliwości poprzez podanie adresu lub numeru działki ewidencyjnej;
- informacje na temat czasu wystąpienia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym, w miarę możliwości, dokumenty uprawniające, że zgłoszenie dotyczy historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi;
- opis stwierdzonej sytuacji wskazującej na występowanie potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, dokumentację, która uprawnia jej wystąpienie, w tym, w miarę możliwości, nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a ww. ustawy.

3.12 Analiza SWOT

Na podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska Powiatu Słupckiego, dokonano analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii powiatu w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Analizy dokonano dla wszystkich obszarów interwencji.

Tabela 53 Analiza SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom wskaźników zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu, • niski poziom industrializacji, • dobre warunki wiatrowe i przestrzenne do budowy siłowni wiatrowych, • opracowanie przez wszystkie gminy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz realizacja działań w nich zaplanowanych, • remonty i przebudowy istniejącej sieci dróg, • dobrze rozwinięta sieć dróg zapewniająca dojazd do ważnych ośrodków miejskich w kraju i zagranicą, • prowadzone pomiary natężenia pola elektromagnetycznego, • brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów natężenia promieniowania elektromagnetycznego, • prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu, • wyznaczone miejsca do kąpieli na terenie powiatu, • dobrze rozwinięta sieć wodociągowa (97,77%), • dobry stan urządzeń wodociągowych, • wszystkie ujęcia wyposażone są w stację uzdatniania wody, • wzrastająca liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, • ochrona zasobów geologicznych przed nielegalną eksploatacją, • duży udział użytków rolnych na terenie powiatu, • duża liczba gospodarstw rolnych, • dominacja liczebna małych gospodarstw rolnych (generujących mniejszą ilość zanieczyszczeń), • korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki, • zbędne wapnowanie gleb, • wysoki procent mieszkańców prowadzących selektywną zbiórkę odpadów, • funkcjonujące PSZOK na terenie powiatu, • sprawny system odbioru odpadów, • współpraca gmin w obszarze uwalniania terenu powiatu od azbestu, • atrakcyjność turystyczna regionu • obecność na terenie powiatu obszarów chronionych prawnie ze względu na walory przyrodnicze • lokalizacja na terenie powiatu Jeziora Powidzkiego • prowadzenie regularnego zalesienia w gminach Powiatu Słupckiego • występowanie obszarów Natura 2000 na terenie powiatu, • liczne ścieżki rowerowe, • brak zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie systemów ogrzewania indywidualnego opartych na spalaniu paliw stałych w kotłach o niskiej efektywności • niewystarczający poziom wykorzystania OZE, • szybki przyrost ilości samochodów i wysoka emisja zanieczyszczeń z ruchu komunikacyjnego, • duża energochłonność budynków i oświetlenia zewnętrznego. • niedostatecznie rozwinięta sieć gazowa, • wysoki poziom hałasu komunikacyjnego i przekroczenia dopuszczalnych poziomów, • mała świadomość społeczeństwa na temat źródeł, zasięgu oraz oddziaływań pól elektromagnetycznych, • występowanie jednolitych części wód powierzchniowych o złym stanie, • zagrożenie powodziowe związane z rzeką Wartą, • dysproporcje pomiędzy dostępnością sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej – zbyt niski stopień skanalizowania powiatu (57,45%), • duża ilość zbiorników bezodpływowych, • nie wszystkie gminy prowadzą ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, • przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych na niektórych urządzeniach wodociągowych, • niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie, • przewaga gleb średniej i słabej jakości, co wpływa na osłabione możliwości osiągnięcia dobrych plonów w rolnictwie, • wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej poprzez zmianę przeznaczenia gruntów na cele budowlane, • brak PSZOK w niektórych gminach, • nieosiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w niektórych gminach, • niewystarczająca wiedza mieszkańców o gospodarowaniu odpadów, • duża ilość odpadów azbestowych do usunięcia, • niskie zróżnicowanie gatunkowe lasów, przewaga sosny nad innymi gatunkami drzew, • niewystarczająca promocja istniejących szlaków turystycznych, • niewystarczające wyposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej w specjalistyczny sprzęt i pojazdy pożarnicze (w tym sprzęt do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych),
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • dostępność środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 na realizację inwestycji w ochronie środowiska, • rosnąca popularność i dostępność nowych technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii, • rosnąca popularność turystyki aktywnej w szczególności rowerowej, • popularyzacja samochodów hybrydowych i elektrycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • napływające zanieczyszczenia powietrza z powiatów ościennych, • rosnąca liczba pojazdów, • wzrastająca ilość urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne, • możliwość przeniknięcia zanieczyszczeń do poziomów wodonośnych, • zmiany klimatyczne sprzyjające występowaniu powodzi i suszy,

<ul style="list-style-type: none"> • oczyszczanie jezior wpłynie na atrakcyjność wybrzeży, a także poprawi ekosystem jeziora, • opracowanie aktualizacji planów gospodarowania wodami dla dorzeczy, • opracowanie planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych; • dalsza rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • modernizację oczyszczalni ścieków w celu skuteczniejszego oczyszczania ścieków, • modernizację stacji uzdatniania wody w celu poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi • rozwój nowych technologii w sektorze przemysłu w zakresie gospodarowania wodą (np. zamykanie obiegów wody), • perspektywiczne występowanie kopalni, • stosowanie racjonalnej gospodarki nawozami sztucznymi, • szkolenia rolników i bezpłatne doradztwo rolnicze, • popularność zdrowej żywności stanowiąca szansę na rozwój rolnictwa ekologicznego, • możliwość rozwoju sektora usług turystycznych ze względu na przyrodniczą atrakcyjność powiatu, • prowadzenie odnowień lasów przez Nadleśnictwa, • podnoszenie jakości infrastruktury turystycznej, • możliwość uzyskania dofinansowania do usuwania wyrobów azbestowych, • edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia zagrożenia, • szkolenie jednostek odpowiedzialnych za usuwanie skutków poważnych awarii 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wystarczających środków na utrzymanie rzek, kanałów i rowów, • niekontrolowane przedostawanie się zanieczyszczeń ze zbiorników bezodpływowych, • niewystarczający stopień oczyszczenia ścieków w oczyszczalniach przydomowych, • możliwość prowadzenia nielegalnej eksploatacji kopalni, • wycinanie lasów wpływające na erozję gleb oraz pogorszenie warunków środowiskowych, • niewłaściwa działalność rolnicza, • presja urbanizacji, • dzikie wysypiska odpadów, • rosnąca ilość powstających odpadów komunalnych, • duże zagrożenie pożarowe lasów, • wysoka podatność lasów na degradację ze strony czynników abiotycznych i biotycznych, • niekontrolowany rozwój turystyki i rekreacji na terenach cennych przyrodniczo, • wzrastający ruch turystyczny, zaśmiecanie lasów, postępująca urbanizacja i rozwój komunikacji, • możliwość wystąpienia poważnych awarii pomimo podejmowanych działań zapobiegawczych.
---	--

3.13 Główne problemy i zagrożenia środowiska Powiatu Słupeckiego

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie najistotniejszych zagadnień problemowych i zagrożeń występujących w poszczególnych obszarach interwencji wraz ze wskazaniem głównych celów jakie należy osiągnąć planując stosowne działania naprawcze.

Tabela 54 Identyfikacja głównych problemów i zagrożeń w poszczególnych obszarach interwencji na terenie powiatu słupeckiego

Obszar interwencji	Problem/zagrożenie	Cel poprawy
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Przekroczenie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza pyłu PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w strefie wielkopolskiej, przekroczenie poziomu dla celu długoterminowego dla ozonu, zbyt mały udział podłączeń gospodarstw szczególnie na terenach miejskich do zbiorowego systemu ogrzewania, stosowanie wysokoemisyjnych kotłów grzewczych, zbyt małe wykorzystanie energii odnawialnej.	Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych
Zagrożenia hałasem	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku, nieustannie zwiększający się ruch drogowy	Utrzymywanie standardów w zakresie odpowiedniego poziomu hałasu, zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas
Pola elektromagnetyczne	Wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających

Obszar interwencji	Problem/zagrożenie	Cel poprawy
		wartości dopuszczalnych
Gospodarowanie wodami	Eutrofizacja wód wywołana zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych i rolniczych, zły stan jednolitych części wód powierzchniowych, intensyfikacja i chemizacja rolnictwa, spływ środków chemicznych w szczególności związków azotu i fosforu, zagrożenie powodziowe głównie ze strony Warty.	Stopniowa poprawa jakości wód wynikająca z prowadzonej gospodarki wodnościekowej, poprawa stanu biologicznego, morfologicznego i chemicznego cieków, osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód, dobry stan techniczny budowli i urządzeń wodnych, posiadanie planu operacyjnego ochrony przeciwpowodziowej na obszarze gmin,
Gospodarka wodno-ściekowa	Dysproporcje pomiędzy dostępnością sieci wodociągowej do sieci kanalizacyjnej, duża liczba zbiorników bezodpływowych, niedostateczna realizacja systemu oczyszczania ścieków.	Zwiększenie dostępu ludności do instalacji wodno-kanalizacyjnych, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, realizacja zadań AKPOŚK
Zasoby geologiczne	Wysoka ingerencja w środowisko naturalne związana z eksploatacją kopalin, głównie węgla brunatnego. Następuje degradacja terenu, drenaż wód powierzchniowych, następuje obniżanie zwierciadła wody wód gruntowych i podziemnych.	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych
Gleby	Zagrożenia naturalne erozja, osuwiska, melioracje odwadniające, niewłaściwa rekultywacja obszarów pogórnicznych, stosowanie niewłaściwych dawek nawozów, przekształcanie gruntów rolnych na cele budowlane	Poprawa jakości gleb, rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Składowanie jako dominujący sposób zagospodarowywania odpadów komunalnych, niewystarczająca jakość selektywnego zbierania odpadów komunalnych Nieprawidłowości przy zbieraniu i przetwarzaniu odpadów.	Ograniczanie ilości odpadów komunalnych, przekazywanych do składowania, w tym nieprzekraczanie dopuszczalnych poziomów masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych na składowiska, osiąganie odpowiedniego poziomu recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych Ograniczenie wydawania pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów dla podmiotów nierzetelnie wykonujących swoje uprawnienia.
Zasoby przyrodnicze	Brak planów ochronnych dla niektórych obszarów chronionych, niski stopień lesistości, rozdrabnianie kompleksów leśnych, monokultura leśna – dominacja sosna, duże zagrożenie pożarowe w lasach, postępująca antropopresja – zajmowanie terenów leśnych, gruntów ornych pod budownictwo	Zachowanie bioróżnorodności
Zagrożenia poważnymi awariami	Brak wyznaczonych tras	Zabezpieczenie mieszkańców

Obszar interwencji	Problem/zagrożenie	Cel poprawy
	transportowych dla przewozów niebezpiecznych, oraz miejsc postojowych dla transportu z towarem niebezpiecznym, niewystarczające wyposażenie jednostek ratowniczych na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęsk żywiołowych.	przed skutkami ewentualnych poważnych awarii
Historyczne zanieczyszczenia ziemi	Brak danych dotyczących występowania ewentualnych miejsc	Zidentyfikowanie potencjalnym historycznych zanieczyszczeń ziemi

3.14 Efekty realizacji działań w zakresie ochrony środowiska

Ostatni Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego, jaki został uchwalony przez Radę Powiatu Słupckiego, dotyczył lat 2004-2011. Ze względu na zbyt odległy czas jego obowiązywania nie wykonano analizy realizacji poprzedniego Programu. Mimo iż sam Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego obowiązywał tylko do roku 2011 działania w zakresie ochrony środowiska były prowadzone w sposób ciągły, a wiele ważnych inwestycji zostało zrealizowanych w ostatnich latach.

W poniższej tabeli zestawiono działania i inwestycje zrealizowane przez Powiat, Gminy i inne instytucje w latach 2013-2016, z podziałem na poszczególne obszary interwencji.

Tabela 55 Efekty realizacji działań podjętych w zakresie ochrony środowiska w latach 2013-2016

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Montaż instalacji solarnej na trzech obiektach Domu Pomocy Społecznej w Strzałkowie wykonany w ramach projektu „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Powiatu Słupckiego”	Powiat Słupcki	2013	Oszczędzanie energii, zmniejszenie kosztów związanych z ogrzewaniem budynków, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery (dwutlenku węgla, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, pyłów), poprawa komfortu użytkowania obiektów, poprawa bezpieczeństwa użytkowania obiektów, poprawa estetyki budynków
2		Prace prowadzone w ramach programu: Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013, Priorytet III Środowisko przyrodnicze, działanie 3.2 Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku, Schemat II Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym system grzewczy. Zakres rzeczowy projektu obejmował 19 obiektów użyteczności publicznej z 9 jednostek Powiatu Słupckiego.	Powiat Słupcki	2012-2014	
3		Termomodernizacje budynków: Środowiskowy Dom Samopomocy w Lucynowie, budynek Urzędu Gminy w Ostrowitem	Gmina Ostrowite	2013	
4		Opracowanie Programu Gospodarki Niskoemisyjnej.	Gmina Ostrowite	2016	Realizacja działań, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza
5		Gazyfikacja miejscowości Strzałkowo, liczne podłączenia do sieci gospodarstw domowych	Gmina Strzałkowo	2013-2016	Mniejsza emisja zanieczyszczeń do powietrza poprzez zmianę systemu ogrzewania na bardziej ekologiczny
6		Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orchowiu	Gmina Orchowo	2014-2015	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz podniesienie efektywności energetycznej budynków
7		Wymiana zużytego pieca CO w budynku gminnym na piec na ekogroszek i pelet	Gmina Orchowo	2015	
8		Wymiana okien, drzwi, bram, izolacja termiczna sufitów - 62 – 400 Słupca, ul. Kopernika 13, Hala Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Słupcy. Projekt budowlany i wykonawczy termomodernizacji wraz z audytem na termomodernizację Szkoła Podstawowa nr 3 - ul. Kopernika 13, Gimnazjum - ul. Armii Krajowej 27, Urząd Miasta w Słupcy, ul. Pułaskiego 21	Gmina Miejska Słupca	2015 - 2016	
9		Termomodernizacja i remont budynku świetlicy wiejskiej w Niezgodzie	Gmina Słupca	2013	
10		Wymiana okien i docieplenie OSP Wilczna, Wola Koszucka - Parcele i Rozalin	Gmina Słupca	2015-2016	
11		Ogrzewanie gazowe OSP Kowalewo Opactwo i Gimnazjum w Kowalewie Opactwie, zainstalowanie 10 lamp solarnych	Gmina Słupca	2015	
12		Zrealizowano seminaria z mieszkańcami na temat wykorzystania fotowoltaiki, spotkania z doradcą energetycznym	Gmina Powidz	2016	
13		Termomodernizacja budynków komunalnych w m. Powidz-Osiedle	Gmina Powidz	2016	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
					do powietrza oraz podniesienie efektywności energetycznej budynków
14	Zagrożenia hałasem	Remont nawierzchni w miejscowości Strzałkowo w km 18+150 – 19+740 wraz z wykonaniem sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu z ul. Dworcową i Górną	GDDKiA Oddział w Poznaniu	2015	Ograniczenie hałasu oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzenia komunikacyjnego na terenach zabudowanych. Poprawa płynności ruchu, zwiększenie bezpieczeństwa przejazdu
		Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 467 na odcinku Ratyń - Sługocin	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2016	
15		Przebudowa ulicy Traugutta w Słupcy leżącej w ciągu drogi powiatowej nr 3050P – w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych ETAP II	Powiatowy Zarząd Dróg	2014	
16		Przebudowa drogi powiatowej nr 3041P w zakresie budowy chodnika o dł. 200m w m. Przybrodzin	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
17		Przebudowa drogi powiatowej nr 3084P w zakresie przebudowy chodnika o dł. 580m w m. Łądek	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
18		Przebudowa drogi powiatowej nr 3091P w zakresie budowy chodnika o dł. 360m w m. Kopojno Parcele,	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
19		Remont chodnika o długości 700m w ciągu drogi powiatowej nr 3030P w m. Bielsko	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
20		Przebudowa drogi powiatowej nr 3074P w zakresie utwardzenia pobocza i budowy chodnika o długości 376m w m. Słomczyce	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
21		Przebudowa drogi powiatowej nr 3080P w zakresie budowy chodnika o długości 213,16m w m. Kotunia	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
22		Przebudowa drogi powiatowej nr 3051P w zakresie budowy chodnika o długości 132,58m w m. Giewartów	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
23		Naprawa elementów mostu w m. Brudzewo w ciągu drogi powiatowej nr 3075P	Powiatowy Zarząd Dróg	2016	
24			<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa drogi gminnej Jarotki - Izdebno km 0+00 do 1+160 asfalt 2. Przebudowa drogi gminnej Mieczownica - Giewartów w km 0+000,00 - 0 +500,00 asfalt 3. Przebudowa drogi gminnej Mieczownica-Giewartów 0 + 500,00 – 1+ 814,00 asfalt 4. Przebudowa drogi wewnętrznej - ul. Kościelnej w Ostrowitem 0+378,19 kostka 5. Przebudowa ulicy Nadziei w Giewartowie 0+192,16 kostka 6. Przebudowa drogi gminnej Jarotki-Kozięglowy 0+667,0 asfalt 7. Przebudowa drogi gminnej Gostuń-Kąpiel 1220 m asfalt 8. Przebudowa drogi gminnej Barć-Gostuń 990 m asfalt 9. Modernizacja drogi Świnna – Naprusewo 550 m asfalt 	Gmina Ostrowite	

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
		10. Utwardzenie drogi gminnej Tomaszewo Górne 550 m destruk 11. Utwardzenie drogi gminnej Gostuń 70 m destruk			
25		Modernizacje dróg: • Łazińsk Pierwszy, ul. Rolna w Zagórowie (2013r.) • Bukowe, ul. Dojazdowa w Zagórowie, ul. Kwiatowa w Zagórowie, Wzgórze w Zagórowie (2014 r.) • Adamierz, ul. Cmentarna w Zagórowie, ul. Stodolna w Zagórowie, Trąbczyn, Łomów (2015 r.) • Oleśnica, Podbiel, Michalinów, Koszelewska Łąka (2016 r.)	Gmina Zagórow	2013-2016	
26		Budowa 5,716 km dróg asfaltowych oraz 0,86 km dróg tłuczniowych	Gmina Słupca	2013-2016	
27		Budowa (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych Obręb Brudzewo (dz. nr 397), Szemborowo (dz. nr 109, 122/1), Babin (dz. nr 30)	Gmina Strzałkowo	2013	
28		Budowa (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych Obręb Rudy (dz. nr 110), Strzałkowo (dz. nr 355/8, 344/25, 344/10, 344/18, 1163), Ostrowo Kościelne (dz. nr 35/3), Szemborowo (dz. nr 230), Staw (dz. nr 45)	Gmina Strzałkowo	2014	Ograniczenie pylenia z nieutwardzonych dróg. Zmniejszenie poziomu hałasu dzięki nowej nawierzchni. Poprawa bezpieczeństwa przejazdu
29		Budowa (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych Obręb Szemborowo (dz. nr 230), Skąpe (dz. nr 52), Kornaty (dz. nr 83, 64, 84, 211), Strzałkowo (dz. nr 754, 245/39, 245/42, 245/56, 1352/2, 245/65, 245/68, 245/7, 246/5, 254/25, 254/15, 81/14)	Gmina Strzałkowo	2015	
30		Budowa (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych obręb Szemborowo (dz. nr 50, 230), Krępkowo (dz. nr 112/2), Babin (dz. nr 206)	Gmina Strzałkowo	2016	
31		Budowa nawierzchni w ciągu drogi gminnej Bielsko - Różanna	Gmina Orchowo	2014	
32		Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Podlesie-Orchówek –II etap	Gmina Orchowo	2013	
33		Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Linówiec	Gmina Orchowo	2014	Ograniczenie hałasu oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzenia komunikacyjnego na terenach zabudowanych. Poprawa płynności ruchu, zwiększenie bezpieczeństwa przejazdu
34		Modernizacja ul. Traugutta	Powiat Słupecki, Gmina Miejska Słupca	2014	
35		Budowa ronda ul. Warszawska – Kościuszki – Okopowa	Gmina Miejska Słupca	2015	
36		Budowa ul. Chopina	Gmina Miejska Słupca	2016	
37	Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu	2013-2016	Stały monitoring natężenia pól elektromagnetycznych i kontrola dotrzymania norm

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
38		Analiza zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne	Starostwo Powiatowe w Słupcy	2013-2016	
39	Gospodarowanie wodami	Remont budowli regulacyjnych rzeki Warty po powodzi w 2010r. w km 375+000-378+000 m. Wymysłów – etap I	RZGW w Poznaniu	2013	Ochrona mieszkańców przed powodzią
40		Remont budowli regulacyjnych rzeki Warty po powodzi w 2010r. w km 375+000-378+000 m. Wymysłów – etap II	RZGW w Poznaniu	2014	
41		Udzielanie dotacji spółkom wodnym ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego na utrzymanie wód i urządzeń wodnych w wysokości 1 151 074,0 zł .	Wojewoda Wielkopolski, Marszałek Woj. Wlkp., Gminy, budżet państwa, Zakłady odnoszące korzyści z urządzeń melioracyjnych	2013-2016	Polepszenie zdolności produkcyjnej gleb i ochrona przed lokalnymi podtopieniami
42		Konserwacja rowów melioracyjnych, usuwanie awarii urządzeń drenarskich, oczyszczanie studzienek drenarskich i ich naprawy, wykonywanie przepustów oraz przekładanie rurociągów drenarskich	Spółki Wodne w Ostrowitem, Słupcy, Łądku i Strzałkowie (zrzeszone w Rejonowym Związku Spółek Wodnych w Słupcy) oraz samodzielne Spółki Wodne w Zagórowie i Orchowie	2013-2016	
43		Ochrona terenów zalewowych przed wprowadzeniem zabudowy, uwzględnianie terenów zalewowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gminy	2013-2016	
44	Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Jaroszyn o długości 0,4 km	ZGK Łądek	2016	Zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń trafiających bezpośrednio do ziemi i wód.
45		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w m. Ciężen II etap (4350m grawitacyjnej, 463m tłoczny, 110 studni, 90 przyłączy)	ZGK Łądek	2016	
46		Budowa studni głębinowej w miejscowości Kąpiel i Giewartów Holendry	Gmina Ostrowite	2015-2016	
47		Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Ostrowite.	Gmina Ostrowite	2016	
48		Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Ostrowite.	Gmina Ostrowite	2016	
49		Budowa odcinków sieci wodociągowej we Włodzimirowie wraz z przyłączami oraz na ul. Kaliskiej w Zagórowie	Gmina Zagórow	2013-2016	
50		Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zagórow wraz z przyłączami	Gmina Zagórow	2013-2016	
51		Skanalizowanie 60% powierzchni miejscowości Strzałkowo	Gmina Strzałkowo	2013-2016	
52		Budowa sieci wodociągowej w Gałczyńku	Gmina Orchowo	2013	

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
53		Budowa sieci wodociągowej- działki letniskowe w Ostrówku	Gmina Orchowó	2015	
54		Budowa kanalizacji sanitarnej w Różannie	Gmina Orchowó	2016	
55		Rozbudowa sieci wodociągowej o 1 km i sieci kanalizacyjnej o 2,6 km w m. Słupca	Gmina Miejska Słupca Miejski Zakład Wodociągów ni Kanalizacji	2013-2016	
56		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy	Gmina Słupca	2013-2016	
57		Modernizacja sieci wodociągowej w m. Powidz dla działek 105/27 i 104/21, Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Anastazewo	Gmina Powidz	2015-2016	
58		Budowa Kanalizacji sanitarnej w m. Ostrowo	Gmina Powidz	2015	
59	Zasoby geologiczne	Postępowania administracyjne w sprawie naliczenia opłaty podwyższonej z tytułu nielegalnego eksploataowania kopaliny	Starostwo Powiatowe w Słupcy	2014-2016	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopaliny, ochrona środowiska przed degradacją
60		Wydanie dwóch decyzji o uznaniu rekultywacji za zakończoną	Starostwo Powiatowe w Słupcy	2015	Sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i przywracanie im funkcji użytkowych
61	Gleby	Organizowanie przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego szkoleń, konferencji, targów i wystaw dla rolników w celu promowania nowoczesnych technologii i stosowania dobrych praktyk rolnych	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	2013-2016	Prowadzenie racjonalnej gospodarki uprawowej a przez to zmniejszenie zagrożenia zanieczyszczeń wód podziemnych wskutek przenawożenia przy jednoczesnym utrzymaniu plonów na dotychczasowym poziomie lub ich zwiększenie
62	Gospodarka odpadami	Realizacja regulaminu finansowania likwidacji wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu słupckiego	Powiat Słupcki, Gminy	2013-2016	Zmniejszająca się ilość odpadów azbestowych, mniejsze ryzyko zachorowania na choroby azbestozależne
63		Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Gmina Ostrowite	2015	Zmniejszenie liczby odpadów trafiających na składowiska
64		Zakończenie rekultywacji składowiska odpadów zlokalizowanego w miejscowości Skrzyńka.	Gmina Ostrowite	2016	Zmniejszenie oddziaływania składowiska na środowisko
65		Monitoring Gminnego Składowiska Odpadów Komunalnych w miejscowości Wrąbczyn Górski na działkach o numerach ewidencyjnych: 651, 652, 653 i 654.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wodnych w Zagórowie	2013-2016	
66		Monitoring poeksploatacyjny składowiska zamkniętego i zrehabilitowanego w m. Kokczyn Pierwszy	Gmina Strzałkowo	2013-2016	
67		Wykonanie rekultywacji składowiska w Skubarczewie	MZGOK Konin Gmina Orchowó	2015	

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
68		Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Osówcu	Gmina Orchowo	2015	Zmniejszenie liczby odpadów trafiających na składowiska
69		Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Słupcy	Gmina Miejska Słupca	2013	
70	Zasoby przyrodnicze	Opracowanie planów urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa dla obrębów: <ul style="list-style-type: none"> Stanisławów, Trąbczyn Dworski, Wrąbczyn Górski i Zalesie, gm. Zagórów, na łącznej powierzchni 303,42 ha, Augustynów, Huta Łukomska, Łazińsk I, Michalinów Trąbczyński, Osiny i Miasto Zagórów, gm. Zagórów, na łącznej powierzchni 301,54 ha Łazińsk II, Nowa Wieś i Szetlew, gm. Zagórów oraz Dolany, Policko, Waclawów i Wola Koszucka, gm. Łądek, na łącznej powierzchni 295,53 ha Łazy, Bukowe i Wrąbczyn, gm. Zagórów, Łądek, gm. Łądek oraz Mlecze i Stanisławów, gm. Ostrowite, na łącznej powierzchni 298,41 ha 	Starostwo Powiatowe w Słupcy	2013-2016	Prowadzenie prawidłowej i zrównoważonej gospodarki leśnej
71		Dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Powidzu brały udział w akcji sadzenia lasu i wieszania budek lęgowych w leśnictwie Dolina	Nadleśnictwo Gniezno	2016	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wiedzy z zakresu ochrony przyrody
72		Nadleśnictwo przeprowadziło organizowany przez ZPKWW rajd pieszy „Kolej na Powidzki Park Krajobrazowy”	Nadleśnictwo Gniezno	2016	
73		W Gospodarstwie Szkółkarskim Szkoła Powidz mają miejsce przez cały rok zajęcia edukacyjne o tematyce przyrodniczo-leśnej prowadzone przez leśniczego szkółkarza.	Nadleśnictwo Gniezno	2013-2016	
74		Prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz akcji sprzątania terenów leśnych i dokarmiania zwierzyny.	Nadleśnictwo Gniezno	2013-2016	
75		13 Powiatowy Turniej Wiedzy o Ochronie Środowiska dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zorganizowany przez Starostwo Powiatowe w Słupcy we współpracy z Nadleśnictwem Grodziec	Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo Grodziec	2014	
76		Zajęcia edukacyjne dotyczące wiedzy przyrodniczo-leśnej na terenie Ośrodka Edukacji Leśnej skierowanych m.in. do dzieci ze szkół	Nadleśnictwo Grodziec	2013-2016	
77		<ul style="list-style-type: none"> Budowa promenady wokół jeziora Powidzkiego, Budowa Promenady w m. Przybrodzin, Stworzenie ścieżki edukacyjnej Ryby Jeziora Powidzkiego 	Gmina Powidz	2014-2016	Rozwój i uporządkowanie infrastruktury turystycznej
78	Zagrożenie poważnymi awariami	Doposażenie jednostek w sprzęt ratowniczy	Powiat Słupcki	2013-2016	Ochrona mieszkańców powiatu przed skutkami powodzi, pożarów, ekstremalnych zjawisk pogodowych, poważnych awarii.
79	Edukacja	Powiatowy Turniej Wiedzy o Ochronie Środowiska - podnoszenie	Starostwo Powiatowe	2013-2016	Podnoszenie świadomości

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
	ekologiczna	poziomu edukacji ekologicznej młodzieży szkolnej, wzbogacanie wiedzy o walorach środowiskowych Powiatu, a także promocja nowoczesnego kształcenia i wychowywania młodego pokolenia w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego	w Słupcy		ekologicznej mieszkańców powiatu
80		Zbiórka odpadów niebezpiecznych, baterie małogabarytowe	Starostwo Powiatowe w Słupcy, Organizacja Odzysku REBA S.A.	2013-2015	
81		Akcja ulotkowa - zostały opracowane i rozpropagowane wśród mieszkańców powiatu słupckiego ulotki o następującej tematyce: <ul style="list-style-type: none"> • „Odnawialne źródła energii - potrzeby i przyszłość świata” • „Rady na odpady czyli jak przeżyć inwazję śmieci” • „Wszystko jest z wody z wody powstało i z wody się składa” • „Uwaga – azbest” • broszura informacyjna pt. „Lasy i zasoby przyrodnicze Powiatu Słupckiego”. 	Starostwo Powiatowe w Słupcy	2013-2016	
82		Konkurs plastyczny na logo torby ekologicznej pod hasłem „O środowisko dbasz – gdy torbę ekologiczną masz” - konkurs kierowany był dla przedszkolaków z przedszkoli z terenu miasta Słupcy.	Starostwo Powiatowe w Słupcy	2016	
83		Ulotki nt. segregacji odpadów. Prelekcje nt. segregacji odpadów. Plastyczny konkurs o tematyce ekologicznej dla klas 0, I-III, IV-VI. II Jarmark Ostrowicki pod hasłem „BĄDŹ EKO” Konkurs plastyczny oraz konkurs literacki „BĄDŹ EKO.”	Gmina Ostrowite, ZGKiM	2013-2016	
84		Ulotki informacyjne dotyczące segregacji odpadów. Prelekcja – Segregujesz Świat Ratujesz	Gmina Łądek	2015-2016	
85		Prowadzenie edukacji ekologicznej w placówkach szkolnych na terenie gminy	Gmina Strzałkowo	2013-2016	
86		Organizowanie są akcje Sprzątanie Świata, Listy do Ziemi, Dzień Ziemi w czasie którego organizowane są konkursy dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Gmina Orchowo	2013-2016	
87		Spotkanie dotyczące uzyskania pomocy finansowej, w ramach następujących programów priorytetowych WFOŚiGW: TERMO – 2017 „Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych” i PIECYK – 2017 r. „Wymiana źródła ciepła w budynkach jednorodzinnych i lokalach mieszkalnych”.	Gmina Miejska Słupca	2016	
88		Organizowane są rajdy rowerowe promujące poruszanie się na rowerze (Rajd Taczanowskiego, dwa Rajdy dla ścieżki, rajdy szkolne np. w ramach akcji „Jeżdżę z głową”, Rajd Fortuny – Słupca-Września	Gmina Miejska Słupca	2013-2016	
89		„Sprzątanie świata” - cykliczna akcja dla dzieci i młodzieży z Zespołu	Gmina Powidz	2013-2016	

Lp.	Obszar interwencji	Opis podjętych działań	Jednostka odpowiedzialna	Rok realizacji	Osiągnięty efekt
		Szkolno-Przedszkolnego			

4. Cele i zadania programu ochrony środowiska

Zadania i cele w zakresie ochrony środowiska wyznaczone w Programie ochrony środowiska pozostają w ścisłej korelacji z zadaniami wyznaczonymi w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz uwzględniają cele zawarte w innych strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Na podstawie aktualnego stanu środowiska oraz przy uwzględnieniu celów i zadań wyznaczonych w dokumentach wyższego szczebla określono cele i kierunki interwencji. Cele długoterminowe pokrywają się z celami krótkoterminowymi.

Realizacja założeń Programu ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego to poprawa stanu środowiska. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji założeń Programu. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki realizacji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji. Poprzez te wskaźniki będzie możliwość kontrolowania postępów z realizacją Programu ochrony środowiska.

Cele i kierunki interwencji wyznaczone w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025 to:

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm

Kierunki interwencji:

- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza,
- Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii,
- Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza

Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu

Kierunki interwencji:

- Zmniejszanie uciążliwości hałasu

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości

Kierunki interwencji:

- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód

Kierunki interwencji:

- Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód

Cel: Zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego

Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania

Kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej
- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki

Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni

Kierunki interwencji:

- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż

Obszar interwencji: Gleby

Cel: Dobra jakość gleb

Kierunki interwencji:

- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania i kontrola prawidłowości gospodarowania odpadami

Kierunki interwencji:

- Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
- Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- Likwidacja azbestu
- Sprawdzanie podmiotów przed uzyskaniem pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności.

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej

Kierunki interwencji:

- Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo
- Trwale zrównoważona gospodarka leśna
- Ochrona krajobrazu

Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

Kierunki interwencji:

- Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii

Obszar interwencji: Historyczne zanieczyszczenia ziemi

Cel: Likwidacja historycznych zanieczyszczeń ziemi

Kierunki interwencji:

- Zidentyfikowanie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi

Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna

Cel: Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki interwencji:

- Budowa prawidłowej postawy społecznej

Tabela 56 Cele, kierunki interwencji i wskaźniki monitoringu Programu na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/ realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm	Ilość budynków użyteczności publicznej i komunalnych, w których przeprowadzono termomodernizację w latach 2017-2025 (Powiat, Gminy)	-	Zgodnie z planami inwestycyjnymi	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej	Powiat Słupcki, Gminy	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac
2			Liczba przyłączy gazu (GUS)	332 szt. (2015 rok)	Zgodnie z planami rozwoju sieci		Budowa sieci gazowej	Gminy, Dystrybutorzy gazu	Brak środków finansowych
3			Liczba instalacji OZE (Powiat, Gminy)	28	Zgodnie z planami inwestycyjnymi	Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii	Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej	Powiat Słupcki, Gminy	brak środków finansowych, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny
4			Zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat (WIOŚ)	4 – BaP; PM10; PM2,5; O ₃	0	Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza	Monitoring jakości powietrza	WIOŚ	brak wykwalifikowanej kadry, brak środków finansowych

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/y realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
5			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego		Prowadzenie innych działań w zakresie zmniejszenia emisji z budynków, spalania paliw, transportu	Powiat Słupski, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny
6	Zagrożenie hałasem	Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu	Długość zmodernizowanych i wybudowanych dróg w latach 2017-2025 (km) (zarządcy dróg)	-	Zgodnie z planami inwestycyjnymi	Zmniejszanie uciążliwości hałasu	Modernizacje, przebudowy i rozbudowy dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych na terenie powiatu	Powiat Słupski, Zarządcy dróg	brak środków finansowych, niedotrzymanie terminów budowy, kolizja z obszarami i siedliskami chronionymi

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/y realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
7			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego		Prowadzenie innych działań w zakresie zmniejszenia emisji z przemysłu i transportu	Powiat Słupcki, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny
8	Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości	Przypadki przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (WIOŚ)	0	0	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Monitoring pól elektromagnetycznych	WIOŚ	brak wykwalifikowanej kadry
9			Liczba stacji bazowych telefonii komórkowej	32	Zgodnie z planami inwestycyjnymi		Analiza zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	Starosta Słupcki	brak wykwalifikowanej kadry

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/ realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
10	Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	Liczba JCWP o aktualnie dobrym stanie (Plan gospodarowania wodami dla dorzecza Odry)	5	29	Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	brak środków finansowych
			Liczba JCWPd o dobrym stanie ilościowym (Plan gospodarowania wodami dla dorzecza Odry)	4	5				
11			Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca powiatu [m ³] (GUS)	38,8	Wartość niższa od bazowej (mniejsze zużycie)		Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	Gminy	brak kapitału ludzkiego, brak środków finansowych, brak zainteresowania społeczeństwa
12			Liczba ustanowionych stref ochronnych ujęć wody	6	Według wydanych decyzji				
13	Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego	Inne działania poprawiające jakość wód	Powiat Słupecki, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości, od 01.01.2018r. PGW WP	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny			

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/ realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
14		Zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą	Długość wałów przeciwpowodziowych [km] (WZMiUW)	27,874	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	Modernizacja urządzeń melioracyjnych, wałów przeciwpowodziowych i ich należyte bieżące utrzymanie	WZMiUW Poznań (od 01.01.2018r. PGW WP)	brak środków finansowych
15			Długość rowów melioracyjnych [km] (WZMiUW)	672,793	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej		Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	Gminne Spółki Wodne	brak środków finansowych
16			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego		Inne działania zabezpieczające przed powodzią i suszą	Powiat Słupecki, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości, od 01.01.2018r. PGW WP	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny
17	Gospodarka wodno-ściekowa	wyrownanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania	Długość sieci kanalizacyjnej [km] (GUS)	243	Zgodnie z planami inwestycyjnymi	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	Budowa/rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu	Gminy	brak środków finansowych
18			Liczba funkcjonujących komunalnych oczyszczalni ścieków	10	10		Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	Gminy.	brak środków finansowych

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/ realizujący/e	Ryzyka	
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa					
19			Liczba przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych ścieków (gminy)	3928	Wartość niższa od bazowej (nowe przyłącza kanalizacyjne)		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gminy	brak zasobów kadrowych	
20			Długość sieci wodociągowej [km] (GUS)	929,2	Zgodnie z planami inwestycyjnymi		Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	Budowa/rozbudowa sieci wodociągowej na terenie powiatu	Gminy	brak środków finansowych
21			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego			Inne działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	Powiat Słupcki, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny
22	Zasoby geologiczne	środowisko podczas prowadzenia prac	Ilość wydanych koncesji w latach 2017-2025 (Powiat, Urząd Marszałkowski)	8	Według wydanych decyzji	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Ochrona złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Starosta, Marszałek,	brak kapitału ludzkiego	

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/y realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
23			Punkty niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [szt.] (Powiat)	2	0		Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	Starosta Słupcki, Okręgowy Urząd Górniczy	opór społeczny, brak kapitału ludzkiego
24	Gleby	Dobra jakość gleb	Rekultywacja gleb, na których stwierdzono zanieczyszczenia [ha]	0	0	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	Rekultywacja gleb zanieczyszczonych	Władający terenem (RDOŚ)	brak środków finansowych

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/y realizujący/e	Ryzyka	
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa					
25	gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania i nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami	Mieszkańcy objęci systemem odbioru odpadów komunalnych(%) (Gmina)	94,5	100	Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	Gminy	opór społeczny	
26			Mieszkańcy prowadzący selektywną zbiórkę odpadów komunalnych(%) (Gmina)	83,2	100		Minimalizacja ilości składowanych odpadów	Gminy	brak środków finansowych	
27			Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych [kg] (Gmina)	5566,715	Wartość niższa od bazowej		Wspomaganie działań w zakresie zmniejszenia ilości odpadów oraz poprawy gospodarowania odpadami	Powiat Słupecki, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny	
28			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego		Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie powiatu	4	7	Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/ realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
29			Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg] (baza azbestowa)	2082,917 (wg stanu na dzień 30.09.2017r.)	Poprawa do roku bazowego	Likwidacja azbestu	Usuwanie wyrobów zawierających azbest przy wparciu gmin i powiatu	Powiat Słupcki, Gminy, Osoby fizyczne, przedsiębiorcy,	brak środków finansowych, brak zainteresowania społeczeństwa
30			Możliwość odmowy wydania zezwolenia dla podmiotów, przedsiębiorców którym w okresie ostatnich trzech lat cofnięto lub ograniczono działalność w zakresie gospodarki odpadami za nieprawidłowości w tym zakresie.	0	Liczba wydanych zezwoleń	Sprawdzanie podmiotów przed uzyskaniem pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności	Kontrola podmiotów, przedsiębiorców na etapie wydawania zezwoleń na gospodarowanie odpadami pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności	Urząd Marszałkowski, RDOŚ, Starosta Słupcki, Gminy,	Brak pełnych danych o dotychczasowej działalności podmiotu, przedsiębiorcy
31			Wspomaganie działań w zakresie zmniejszenia ilości odpadów oraz poprawy gospodarowania odpadami	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego	Zmniejszenie ilości odpadów	Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Powiat Słupcki, Gminy, WIOŚ, Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków na prowadzenie prac, brak infrastruktury przesyłowej, opór społeczny

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/y realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
32	zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha] (GUS)	40274	b.d.	Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo	Ochrona istniejących form ochrony przyrody oraz prace pielęgnacyjne i ochronne z tym związane (w tym inwentaryzacja i aktualizacja aktów prawnych)	Gminy	brak środków finansowych
33			Powierzchnia lasów niestanowiących własność Skarbu Państwa [ha] (GUS)	2839	b.d.	Trwale zrównoważona gospodarka leśna	Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Starosta Słupski	brak środków finansowych
34			Lesistość powiatu [%] (GUS)	15,3	b.d.		Prowadzenie zalesień i odnowień w lasach	Nadleśnictwa	brak środków finansowych
35			Powierzchnia zieleni urządzonej [ha] (GUS)	319,08	Zgodnie z planami inwestycyjnymi	Ochrona krajobrazu	Utrzymanie i rozwój terenów zieleni	Gminy	brak środków finansowych
36	Zagrożenia poważnymi awariami	Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii	0	0	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii	Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii	Gminy, jednostki ratownicze	brak środków finansowych
37							Doposażenie jednostek OSP	Powiat Słupski	brak środków finansowych

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot/y realizujący/e	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
38	Historyczne zanieczyszczenia ziemi	Likwidacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	Identyfikacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	0	Wg przyjętych informacji	Zidentyfikowanie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi	Identyfikacja, prowadzenie rejestru, likwidacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	Starosta, RDOŚ	brak środków finansowych
39	Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Liczba przeprowadzonych szkoleń, kampanii, akcji, liczba uczestników	Wg danych jednostek realizujących	Wg danych jednostek realizujących	Budowanie prawidłowej postawy społecznej	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (Akcje informacyjne, szkoleniowe, ulotkowe, wykorzystanie mediów, imprez, konkursów, itp.)	Powiat, Gminy, Nadleśnictwa, media, organizacje pozarządowe	brak środków finansowych

Osiągnięcie zakładanych celów możliwe będzie dzięki realizacji przedsięwzięć zaplanowanych przez Powiat Słupcki oraz inne jednostki realizujące działania w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu. Wyznaczone terminy realizacji poszczególnych zadań ekologicznych ujętych w harmonogramie mogą zostać przesunięte ze względów budżetowych oraz dostępności środków finansowych.

W Programie zostały uwzględnione:

- zadania własne powiatu - które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji Powiatu;
- zadania monitorowane/koordynowane - pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które będą finansowane ze środków Gmin, przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla gminnego, powiatowego, wojewódzkiego i centralnego.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowy harmonogram realizacji zadań własnych Powiatu Słupckiego.

Tabela 57 Harmonogram najważniejszych i dotychczas zidentyfikowanych działań własnych Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wspomaganie wymiany kotłów opalanych węglem na wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz, biomasa)	Powiat Słupcki	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu, Środki zewnętrzne	
2		Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej	Powiat Słupcki	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu, Środki zewnętrzne	
3		Dokumentacja techniczna na budowę ścieżki rowerowej na odcinku Słupca-Giewartów-Kosewo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy (Gmina Ostrowite, Gmina Słupca, Gmina Miejska Słupca)	2017	125 000,0	Budżet Powiatu, Budżety Gmin	Każda Gmina przeznaczyła po 30 000,0 zł
4		Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej	Powiat Słupcki	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu, Środki zewnętrzne	Montaż kolektorów słonecznych w ramach rozbudowy SP ZOZ w Słupcy
5	Zagrożenie natasem	Modernizacja dróg powiatowych m.in.:	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	Zadanie ciągłe	Wg kosztorysów	Budżet Powiatu, Budżety Gmin, Środki zewnętrzne	
6		Przebudowa drogi powiatowej nr 3030P na odcinku Wólka Orchowska – Orchowo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	1 066 688,0	Budżet Powiatu, PROW	
7		Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 3040P w zakresie budowy chodnika długości 1600m Powidz – Przybrodzin, gm. Powidz	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	200 000,0	Budżet Powiatu, Porozumienie z Gminą Powidz	
8		Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 2900P w zakresie budowy chodnika długości 1000m w m. Łukom, gm. Zagórów	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	bd	Budżet Powiatu, Porozumienie z Gminą Zagórów	
9		Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 3090P w zakresie budowy chodnika długości 1000m w m. Jaroszyn gm. Łądek	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	300 000,0	Budżet Powiatu, Porozumienie z Gminą Łądek	
10	Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 3080P w zakresie budowy chodnika długości 1600m w m. Kotunia, gm. Słupca	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	bd	Budżet Powiatu, Porozumienie z Gminą Słupca		

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
11		Przebudowa drogi powiatowej nr 3040P w zakresie budowy kanalizacji deszczowej i chodnika długości 350m na ul. Powidzkiej w m. Strzałkowo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	251 600,0	Budżet Powiatu, Porozumienie na pomoc rzeczową i finansową z Gminą Strzałkowo	Powiat – 181 600 zł; Gm. Strzałkowo – 70 tys. zł
12		Przebudowa drogi powiatowej nr 3071P w zakresie budowy kanalizacji deszczowej i chodnika długości 240 m na ul. Ostrowskiej w m. Strzałkowo,	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	bd	Budżet Powiatu, Porozumienie na pomoc rzeczową i finansową z Gminą Strzałkowo	
13		Przebudowa drogi powiatowej nr 3040P odcinek o długości 1000m - przez m. Sierakowo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	2017	341 400,0	Budżet Powiatu	
14		Nasadzanie drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz usuwanie gałęzi, konarów i drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego	Powiat Słupcki (zarządcy dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych)	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu, Budżety Gmin, Środki własne	
15	Pola elektromagnetyczne	Analiza zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	Starosta Słupcki	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Powiatu	
16	Gospodarowanie wodami	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód	do 31.12.2017r. Starosta Słupcki, od 01.01.2018r. PGW WP/Wojewoda	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Powiatu/PGW WP/Wojewoda	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
17	Gospodarka wodno-ściekowa	Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających pozwolenia wodno-prawne pod kątem przestrzegania norm i wytycznych zapisanych w tych decyzjach	do 31.12.2017r. Starosta Słupski, od 01.01.2018r. PGW WP/Wojewoda	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Powiatu/PGW WP/Wojewoda	
18	Zasoby geologiczne	Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	Powiat Słupski, Okręgowy Urząd Górniczy	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Powiatu, Środki własne	
19	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie wyrobów zawierających azbest przy wparciu gmin i powiatu	Zarządca nieruchomości	31.12.2032r.	Wg potrzeb	Zarządca nieruchomości, NFOŚiGW, WFOŚiGW Budżet Gminy, Budżet Powiatu	
20		Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów oraz wytwórców odpadów	Starosta Słupski, WIOŚ	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Powiatu, Środki własne	
21	Zasoby przyrodnicze	Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Starosta Słupski	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Powiatu	
22		Promocja walorów turystycznych Powiatu	Powiat Słupski	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu	
23	Zagrożenia poważnymi awariami	Doposażenie jednostek OSP	Powiat Słupski	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
24	Historyczne zanieczyszczenia ziemi	Identyfikacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	Starosta Słupcki, j.s.t., wszyscy	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu, środki zewnętrzne	
25	Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Powiat Słupcki	Zadania ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Powiatu, środki zewnętrzne	

W ramach Programu ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego zaplanowano również zadania i inwestycje, które Powiat Słupcki będzie monitorować. Zadania te będą realizowane głównie na poziomie samorządów gminnych oraz przez inne jednostki działające w ochronie środowiska. Niektóre z zaplanowanych działań to zadania ciągłe, które realizowane są na bieżąco przez odpowiednie jednostki. Zadania inwestycyjne pochodzą z budżetów gmin, wieloletnich prognoz finansowych oraz z przeprowadzonej ankietyzacji poszczególnych jednostek.

Tabela 58 Harmonogram realizacji najważniejszych i dotychczas zidentyfikowanych zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacje budynków m.in.:	Gminy	Zadanie ciągłe	Wg kosztorysów	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
2		Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Orchowiu oraz budynku przedszkola gminnego w Orchowiu	Gmina Orchowo	2017	1 242 900,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
A	B	C	D	E	F	G	H	
3		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Łądek w ramach WRPO 2014-2020	Gmina Łądek	2017	4 669 200,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne		
4		Termomodernizacja budynków komunalnych w m. Powidz - Osiedle	Gmina Powidz	2017	15 000,0	Budżet Gminy		
5		Termomodernizacja bazy ratownictwa wodnego w Przybrodzinie	Gmina Powidz	2017	15 000,0	Budżet Gminy		
6		Udzielanie dofinansowania do wymiany pieców na ekologiczne w gospodarstwach domowych	Gmina Zagórow	2017-2020	bd	Budżet Gminy		
7		Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych na budynkach użyteczności publicznej	Gminy	Zadanie ciągle	Wg kosztorysów	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne		
8		Realizacja zadań zaplanowanych w Planach Gospodarki Niskoemisyjnej dla poszczególnych gmin	Gminy	2017-2020	Wg kosztów podanych w PGN	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne		
9		Monitoring jakości powietrza	WIOŚ	Zadanie ciągle	Wydatki bieżące	Środki własne		
10		Budowa sieci gazowej	Gminy, Dystrybutorzy gazu	2017-2025	Wg kosztorysów	Środki własne		
11		Zagrożenie hałasem	Modernizacje, przebudowy i rozbudowy dróg krajowych, wojewódzkich i gminnych na terenie powiatu m.in.:	Gminy, Zarządcy dróg	Zadanie ciągle	Wg kosztorysów	Budżet Gminy, Środki własne, Środki zewnętrzne	
12			Remont na drodze krajowej nr 92 w km 21+850 – 25+115 na długości 3,265 km	GDDKiA Oddział w Poznaniu	2017	3 100 000,0	Budżet Państwa	
13	Budowa chodnia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 466 w m. Ciężen ul. Wolności		Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017	589 760,0	Środki własne województwa wielkopolskiego		
14	Remont chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 467 w m. Łądek ul. Konińska		Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017	138 995,0	Środki własne województwa wielkopolskiego		
15	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 466 odc. Słupca – Pызdry długość 20,0 km		Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017-2020	16 680 000,0	Środki własne województwa wielkopolskiego	Zadanie ujęte w Planie Transportowym dla Województwa Wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
16		Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 262 w m. Orchowo ul. Szkolna	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017-2020	876 000,0	Środki własne województwa wielkopolskiego	Zadania ujęte w Programie likwidacji zagrożeń na dojeźdżach do szkół dzieci i młodzieży na drogach wojewódzkich, którego realizacja planowana jest do roku 2020
17		Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową i zatokami autobusowymi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 263 na odc. Koszuty – Młodojeweo Parcele	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017-2020	410 000,0	Środki własne województwa wielkopolskiego	
18		Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 263 w m. Izdeбно	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017-2020	245 000,0	Środki własne województwa wielkopolskiego	
19		Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 262 w m. Orchowo ul. Powstańców Wlkp.	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017-2020	410 000,0	Środki własne województwa wielkopolskiego	
20		Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową i zatokami autobusowymi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 467 w m. Łądek ul. Pyzdarska i Wielodwór	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	2017-2020	1 750 000,0	Środki własne województwa wielkopolskiego	
21		Przebudowa drogi gminnej „Myślątkowo-Orchowo ul. Dąbrowa Gmina Orchowo	Gmina Orchowo	2017-2018	330 000,0	Budżet Gminy	
22		Przebudowa dróg gminnych G47P, G50P, G-51P w m. Stara Olszyna gm. Ostrowite	Gmina Ostrowite	2017	312 800,0	Budżet Gminy	
23		Budowa ulicy Krótkiej i Kwiatowej w m. Ostrowite	Gmina Ostrowite	2017	920 000,0	Budżet Gminy	
24		Przebudowa drogi gminnej w m. Kosewo – wieś – poprawa infrastruktury techniczno-drogowej w m. Kosewo	Gmina Ostrowite	2017-2018	200 000,0	Budżet Gminy	
25		Budowa drogi w m. Szkudłówka	Gmina Słupca	2017	130 000,0	Budżet Gminy	
26		Budowa drogi Kościółków - Długa Górka	Gmina Zagórów	2017	300 000,0	Budżet Gminy	
27		Budowa drogi Łazińsk Pierwszy - Stawisko	Gmina Zagórów	2017	300 000,0	Budżet Gminy	
28		Budowa drogi Stanisławów-Łazińsk Pierwszy	Gmina Zagórów	2017	888 464,0	Budżet Gminy, Środki unijne	
29		Pola elektromagnetyczne	Monitoring pól elektromagnetycznych	WIOŚ, prowadzący instalacje	Zadanie ciągłe	b.d	Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
30		Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	Gminy	Zadanie ciągle	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
31	Gospodarowanie wodami	Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	Gminne Spółki Wodne	Zadanie ciągle	b.d	Środki własne	
32		Modernizacja urządzeń melioracyjnych, wałów przeciwpowodziowych i ich należyte bieżące utrzymanie m.in.:	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	Zadanie ciągle	Wg kosztorysów	Środki własne, Środki zewnętrzne	
33		Odbudowa rzeki Bawół w km 0+000-20+175 wraz z odbudową jazów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	2020	11 000 000	Środki UE	
34		Odbudowa rzeki Meszny w km 0+000- 10+530 wraz z odbudowa jazów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	2020	16 000 000	Środki UE	
35		Odbudowa Kanału Czarnobrodzkiego w km 0+000-8+900	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	2021	3 560 000	Środki UE	
36		Regulacja Suchej Rzeki w km 5+755-13+880	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	2022	3 200 000	Środki UE	
37		Odbudowa Kanału Sierakowskiego w km 0+000 do 2+300	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	2020	9 920 000	Środki UE	
38		Odbudowa kanału B na Polderze Zagórów i Tarszewo w km 0+000 - 7+000	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	2021	2 800 000	Środki UE	
39		Stabilizacja poziomu wody jezior w ciągu rzeki Noteć Zachodnia- Jezioro Skubarzewskie i Jezioro Słowikowskie	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r.	2019-2021	750 000	Środki UE	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
			PGW WP				
40		Modernizacja wału prawostronnego w km 1+870 do 3+730 Czarnej Strugi Defet oraz wału prawostronnego Strugi Grabienickiej w km 0+000 do 0+650 na Polderze Tarszewo, gm. Zagórów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	do 2021	4 000 000	Środki UE	
41		Modernizacja wału cofkowego w km 0+200 do 3+740 Czarnej Strugi Defet na Polderze Zagórów, gm. Zagórów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	do 2021	8 000 000	Środki UE	
42		Regulacja i odbudowa Kanału Bartosz w km 9+570-23+800	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	do 2020	5 700 000	Środki UE	
43		Budowa zastawki piętrzącej wodę	Nadleśnictwo Gniezno	2020	30 000,0	Środki UE	
44		Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Środki własne	
45		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożenia powodziowego	Gminy	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
46		Budowa/rozbudowa sieci wodociągowej na terenie powiatu m.in.:	Gminy	Zadanie ciągłe	Wg kosztorysów	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
47		Budowa sieci wodociągowej Mlecze, Myślątkowo-Bielsko	Gmina Orchowo	2017	57 000,0	Budżet Gminy	
48		Budowa sieci wodociągowej	Gmina Powidz	2017	22 000,0	Budżet Gminy	
49		Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Ostrowite	Gmina Ostrowite	2017	30 000,0	Budżet Gminy	
50		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Wodnej	Gmina Miejska Słupca, Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Słupcy	2017	85 000,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
51		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Strzałkowo oraz wyposażenie stacji uzdatniania wody w m. Brudzewo	Gmina Strzałkowo	2017-2019	2 154 300,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
52		Budowa/rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu m.in.:	Gminy	Zadanie ciągłe	Wg kosztorysów	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
	Gospodarka wodno-ściekowa						

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
53		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Dolany, Ratyń i Sługocin, a także Wola Koszucka, Wacławów i Piotrowo – podłączenie ostatnich trzech do oczyszczalni w Cieninie Kościelnym, Gmina Słupca.	Gmina Łądek	2017-2025	bd	Budżet Gminy	
54		Budowa kanalizacji sanitarnej dla m. Orchowo, Myślatkowo, Różanna, Siedluchno i Rękawczynek w gminie Orchowo - podłączenie do oczyszczalni ścieków w Osowcu mieszkańców Myślatkowa, Rekawczyzna, Różanny, Sidluchno, Rekawczyńska.	Gmina Orchowo	2017-2018	937 300,0	Budżet Gminy	
55		Budowa kanalizacji ul. Dworcowa, Trzemeszeńska	Gmina Orchowo	2017	54 500,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
56		Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Ostrowo i Powidz	Gmina Powidz	2017	808 000,30	Budżet Gminy	
57		Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Pyzderskiej – II etap	Gmina Miejska Słupca, Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Słupcy	2017	262 800,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
58		Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kosewo- etap I	Gmina Ostrowite	2017	500 000,0	Budżet Gminy	
59		Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków m.in.:	Gminy	Zadanie ciągle	Wg kosztorysów	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
60		Likwidacja oczyszczalni ścieków w Łądzie i przesyłanie ścieków do Łądku wraz z budową nowej oczyszczalni w Łądku	Gmina Łądek	2017-2024	Bd	Budżet Gminy	
61		Modernizacja przepompowni ścieków poprzez wymianę pomp tłocznych w Powidzu	Gmina Powidz	2017	15 000,0	Budżet Gminy	
62		Modernizacja stawu napowietrzającego na oczyszczalni w m. Ługi	Gmina Powidz	2017	200 000,0	Budżet Gminy	
63		Budowa oczyszczalni ścieków: budowa gminnej oczyszczalni ścieków w m. Cienin Zaborny-Parcele, z rozbiórką elementów istniejącej oczyszczalni oraz przebudowa pompowni ścieków	Gmina Słupca	2017	6 143 650,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
64		Rozbudowa, przebudowa i budowa oczyszczalni ścieków z instalacjami wewnętrznymi i infrastrukturą techniczną na działce geod. nr 88 w miejscowości Strzałkowo	Gmina Strzałkowo	2017-2018	7 473 700,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
65		Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków dla Gminy Zagórów	Gmina Zagórów	2017-2018	2 564 200,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
66		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gminy	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
67		Dotacje do przydomowych oczyszczalni ścieków (tam gdzie budowa sieci kanalizacyjnej nie ma ekonomicznego uzasadnienia) m.in.:	Gminy	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Gminy	
68		Dotacja celowa na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Łądek, Gmina Strzałkowo	2017	43 000,0	Budżet Gminy	Gm. Łądek – 10 tys. zł Gm. Strzałkowo – 33 tys. zł
69		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach nie wchodzących w skład aglomeracji	Gmina Orchowo	2017-2020	bd	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
70		Dotacje celowe z budżetu na dofinansowanie kosztów realizacji oczyszczalni przydomowych na terenie gminy	Gmina Ostrowite	2017	50 000,0	Budżet Gminy	
71	Zasoby geologiczne	Ochrona złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Gminy	Zadanie ciągłe	wydatki bieżące	Budżet Gminy	
72	Gleby	Rekultywacja gleb zanieczyszczonych	Władający terenem (RDOŚ)	Zadanie ciągłe	b.d	Środki własne	
73	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	Gminy	2017-2020	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
74		Minimalizacja ilości składowanych odpadów	Gminy	2017-2020	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
75		Rekultywacja składowisk odpadów	Gminy	2017-2020	Wg kosztorysów	Budżet Gminy	
76		Wydawanie decyzji w sprawie likwidacji nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Gminy	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Gminy	
77		Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie poszczególnych gminy	Gmina Łądek, Gmina Zagórów,	2017-2018	bd	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Łądek – 50 000,0 zł

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
			Gmina Strzałkowo				
78	Zasoby przyrodnicze	Ochrona istniejących form ochrony przyrody oraz prace pielęgnacyjne i ochronne z tym związane (w tym inwentaryzacja i aktualizacja aktów prawnych)	Gminy	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
79		Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi	Gminy	Zadanie ciągłe	Wydatki bieżące	Budżet Gminy	
80		Utrzymanie i rozwój terenów zieleni	Gminy	Zadanie ciągłe	b.d	Budżet Gminy	
81		Przyrodnicza Izba Edukacyjna	Gmina Orchowo	2017	13 000,0	Budżet Gminy	
82		Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Orchowskim na miejsce wypoczynku i rekreacji	Gmina Orchowo	2017	109 720,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
83		Prowadzenie zalesień i odnowień w lasach	Nadleśnictwa	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Środki własne	
84		Ochrona drzewostanów przed zwierzyną (grodzenie upraw leśnych)	Nadleśnictwo Gniezno	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Środki własne	
85		Zwiększanie odporności biologicznej drzewostanów (zwiększanie bioróżnorodności-budki lęgowe dla ptaków, schrony dla nietoperzy, stosowanie grzybni PG-Poszwald w celu ograniczania szkodliwych grzybów)	Nadleśnictwo Gniezno	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Środki własne	
86		Ograniczanie liczebności szkodliwych owadów liściożernych	Nadleśnictwo Gniezno	wg potrzeb	Wg potrzeb	Fundusz Leśny	
87	Zagrożenia poważnymi awariami	Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii	Gminy, jednostki ratownicze	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	
88		Wsparcie systemu ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych Województwa Wielkopolskiego na wypadek wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii poprzez zakup samochodów dla OSP Powidz w ramach KSRG – etap I – zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych	Gmina Powidz	2017	410 000,0 (całkowity koszt) 10 000,0 (koszt na 2017 r.)	Budżet Gminy, WRPO	
89	Historyczne zanieczyszczenia ziemi	Identyfikacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	Gminy, mieszkańcy	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H
90	Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (akcje informacyjne, szkoleniowe, ulotkowe, wykorzystanie mediów, imprez, konkursów, itp.)	Gminy, Nadleśnictwa, media, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe	Wg potrzeb	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	

5. Źródła finansowania

Poszczególne działania Programu ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego mogą być finansowane w oparciu o:

- a) środki własne,
- b) kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych
- c) kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- d) dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych.

Do krajowych źródeł finansowania zaliczamy:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW),
- Bank Ochrony Środowiska,
- Samorządowy Program Pożyczkowy.

Do zagranicznych źródeł finansowania należą:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020,
- Program LIFE,
- Środki Norweskie i EOG,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020,
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020.

6. System realizacji Programu ochrony środowiska

Na realizację Programu ochrony środowiska składają się: współpraca z interesariuszami, opracowanie treści Programu, zarządzanie, monitorowanie, okresowa sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacja. Podmiotem biorącym czynny udział w każdym etapie realizacji Programu jest Zarząd Powiatu.

6.1. System instytucji zaangażowanych w realizację Programu ochrony środowiska

W realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska uczestniczyć będą:

- Zarząd Powiatu – podmiot biorący czynny udział w każdym etapie realizacji programu,
- Starosta Słupecki poprzez Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa oraz inne wydziały Starostwa Powiatu Słupeckiego,
- inne jednostki organizacyjne Powiatu Słupeckiego – w szczególności Zarząd Dróg Powiatowych, Placówki oświatowe,
- Gminy z terenu powiatu,
- Spółki Wodne z terenu powiatu,
- jednostki ratownicze tj. Państwowa Powiatowa Straż Pożarna w Słupcy, Komenda Powiatowa Policji w Słupcy,
- instytucje o zasięgu działania większym niż powiat: Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (od 01.01.2018 r. PGW WP), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- przedsiębiorcy z terenu powiatu,
- mieszkańcy powiatu.

Głównymi odbiorcami efektów realizacji Programu są mieszkańcy powiatu, którzy bezpośrednio lub pośrednio będą korzystać z powstałych efektów rzeczowych oraz środowiska jako takiego.

6.2 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w prace nad programem ochrony środowiska

Interesariusze Programu to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które uczestniczą w tworzeniu projektu Programu lub są bezpośrednio zainteresowane wynikami jego realizacji.

Jak już wcześniej wspomniano to Zarząd Powiatu jest odpowiedzialny za sporządzenie Programu. Zarząd realizował to zadanie przy udziale Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa. Program jest uchwalany przez Radę Powiatu.

Do interesariuszy zewnętrznych zaangażowanych w sporządzanie Programu należeli:

- gminy z terenu powiatu,
- mieszkańcy powiatu,
- przedsiębiorstwa z terenu powiatu,
- instytucje publiczne działające na terenie powiatu.

Udział mieszkańców powiatu i przedsiębiorców z terenu powiatu był realizowany poprzez konsultacje społeczne.

Program podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa w celu zapewnienia jego zgodności z Programem ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego.

6.3 Monitorowanie, sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacja

Wdrażanie Programu ochrony środowiska powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań;
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań;
- stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów;
- rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- niezbędnych modyfikacji Programu.

Dla prawidłowego przebiegu monitoringu realizacji celów i zadań Programu ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy powiatem, gminami i pozostałymi jednostkami organizacyjnymi, w zakresie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.

Monitoring obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników).

Ujęcie jakościowe – dla zadań, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2017, poz. 519 z zm.), Zarząd Powiatu jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie powiatu i przekazuje Zarządowi Województwa.

Spis tabel

Tabela 1	Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu	28
Tabela 2	Liczba ludności	29
Tabela 3	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	30
Tabela 4	Stopa bezrobocia w powiecie na tle kraju i Województwa Wielkopolskiego.....	30
Tabela 5	Sieć ciepła na terenie powiatu.....	34
Tabela 6	Sieć gazowa na terenie powiatu.....	35
Tabela 7	Energia elektryczna na terenie powiatu	35
Tabela 8	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu	40
Tabela 9	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	41
Tabela 10	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin	41
Tabela 11	Średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych i wojewódzkich w 2015 roku.....	44
Tabela 12	Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik $L_{DWN} - DW 466$	45
Tabela 13	Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik $L_N - DW 466$	45
Tabela 14	Wykaz cieków administrowanych przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu – Rejonowy Oddział w Koninie na obszarze powiatu	48
Tabela 15	Jednolite części wód płynących na terenie powiatu słupeckiego.....	49
Tabela 16	Wykaz jezior na terenie powiatu.....	51
Tabela 17	Wykaz JCW jeziornych na terenie powiatu słupeckiego	52
Tabela 18	Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych.....	54
Tabela 19	Ocena stanu jednolitych części wód jeziornych	55
Tabela 20	Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu słupeckiego	57
Tabela 21	Monitoring wód podziemnych na terenie powiatu słupeckiego w 2016 roku	59
Tabela 22	Powierzchnia gruntów zmeliorowanych i długość rowów melioracyjnych w poszczególnych gminach	59
Tabela 23	Wykaz budowli piętrzących na terenie powiatu.....	60
Tabela 24	Wykaz urządzeń przeciwpowodziowych	62
Tabela 25	Wykaz zbiorników wodnych – mała retencja (wydane pozwolenia wodnoprawne w latach 2014-30.09.2017)	63
Tabela 26	Sieć wodociągowa na terenie powiatu w 2016 roku	64
Tabela 27	Gminne ujęcia wody na terenie powiatu	65
Tabela 28	Tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych na terenie powiatu według obowiązujących decyzji wodnoprawnych.....	66
Tabela 29	Zużycie wody.....	67
Tabela 30	Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu w 2016 roku.....	68
Tabela 31	Wykaz zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu	69
Tabela 32	Oczyszczalnie ścieków komunalnych na terenie powiatu.....	69
Tabela 33	Wykaz aglomeracji na terenie Powiatu Słupeckiego.....	71
Tabela 34	Wykaz złóż kopalin	71
Tabela 35	Wykaz wydanych koncesji na wydobywanie kopalin	72
Tabela 36	Odczyn i potrzeby wapnowania gleb na terenie powiatu, na podstawie wykonanych badań w latach 2015-2016.....	74
Tabela 37	Zasobność gleb w makroelementy, na podstawie badań przeprowadzonych w latach 2015-2016	74
Tabela 38	Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Słupeckim	75
Tabela 39	Ilość gospodarstw rolnych na terenie powiatu słupeckiego	76

Tabela 40	Ilość odpadów odebranych w poszczególnych gminach powiatu słupeckiego w latach 2015-2016.....	78
Tabela 41	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrane w latach 2015-2016	78
Tabela 42	Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych	79
Tabela 43	Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie VIII gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi	80
Tabela 44	Składowisko odpadów komunalnych w Ługach (stan na 31.03.2016 r.)	81
Tabela 45	Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2015 r.....	81
Tabela 46	Ilości odpadów azbestowych na terenie powiatu słupeckiego	82
Tabela 47	Usunięte wyroby azbestowe wraz z poniesionymi kosztami w latach 2008-2016	83
Tabela 48	Użytki ekologiczne na terenie powiatu	88
Tabela 49	Pomniki przyrody	90
Tabela 50	Grunty leśne na terenie powiatu.....	91
Tabela 51	Powierzchnia odnowień prowadzona przez Nadleśnictwa w latach 2013-2016.....	92
Tabela 52	Tereny zieleni urządzonej w Powiecie Słupeckim.....	93
Tabela 53	Analiza SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji.....	95
Tabela 54	Identyfikacja głównych problemów i zagrożeń w poszczególnych obszarach interwencji na terenie powiatu słupeckiego	96
Tabela 55	Efekty realizacji działań podjętych w zakresie ochrony środowiska w latach 2013-2016.....	99
Tabela 56	Cele, kierunki interwencji i wskaźniki monitoringu Programu na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025	109
Tabela 57	Harmonogram najważniejszych i dotychczas zidentyfikowanych działań własnych Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025	120
Tabela 58	Harmonogram realizacji najważniejszych i dotychczas zidentyfikowanych zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	123

Spis wykresów

Wykres 1	Zmiana liczby ludności w Powiecie Słupeckim w latach 2013-2016	29
Wykres 2	Udział poszczególnych gruntów w Powiecie [%].....	75
Wykres 3	Masa odebranych odpadów w poszczególnych gminach w latach 2015-2016.....	78

Spis rysunków

Rysunek 1	Położenie powiatu słupeckiego w kraju (A) i województwie wielkopolskim (B) oraz podział administracyjny (C)	28
Rysunek 2	Położenie powiatu słupeckiego na tle jednostek fizyczno-geograficznych	31
Rysunek 3	Obszary i miejsca o potencjalnie najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju energii odnawialnej w powiecie słupeckim	37
Rysunek 4	Sieć drogowa i kolejowa na terenie powiatu słupeckiego	38
Rysunek 5	Opady atmosferyczne na terenie powiatu słupeckiego.....	43
Rysunek 6	Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie powiatu słupeckiego	51
Rysunek 7	Podstawowa sieć hydrograficzna na terenie powiatu słupeckiego	52
Rysunek 8	Położenie powiatu słupeckiego względem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) i zweryfikowanych jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)	58
Rysunek 9	Ocena ryzyka powodziowego na terenie powiatu słupeckiego	62
Rysunek 10	Użytkowanie terenu powiatu słupeckiego	76
Rysunek 11	Formy ochrony przyrody na terenie powiatu słupeckiego	89
Rysunek 12	Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji.....	91

Powiat Słupecki

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SŁUPECKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2025

Słupca, 2017 rok

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SŁUPECKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2025

ZAMAWIAJĄCY:

Powiat Słupcki
ul. Poznańska 20
62-400 Słupca
Tel. 63 275 86 00
powiat@powiat-slupca.pl

WYKONAWCA:

TERRA PROJEKT Danuta Mazurczak, Joanna Witkowska s.c.
ul. Zamkowa 4a/1, 62-070 Dąbrówka
tel. +48 692 290 324, +48 883 855 117
biuro@terraprojekt.pl, www.terraprojekt.pl

Spis treści:

1. Wstęp.....	7
2. Informacje o zawartości, głównych celach Programu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	8
2.1. Zawartość Programu	8
2.2. Główne cele Programu	8
2.3. Powiązania Programu z innymi dokumentami.....	9
3. Ocena zgodności Programu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	18
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	26
5. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	26
6. Istniejący stan środowiska na terenie powiatu słupckiego	32
6.1. Ogólna charakterystyka	32
6.2. Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska.....	33
6.2.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	33
6.2.2. Odnawialne źródła energii	35
6.2.3. Zagrożenie hałasem	36
6.2.4. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	38
6.2.5. Zanieczyszczenie wód.....	39
6.2.6. Gospodarka wodno-ściekowa	47
6.2.7. Zasoby geologiczne.....	50
6.2.8. Stan gleb.....	50
6.2.10. Gospodarka odpadami	52
6.2.11. Ochrona przyrody i krajobrazu	55
6.2.12. Zagrożenia poważnymi awariami	62
7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu	63
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku <i>o ochronie przyrody</i>	64
9. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne	66
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	89
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	93
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	93
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	94

Spis tabel:

Tabela 1	Wskaźniki monitorowania Programu.....	27
Tabela 2	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	34
Tabela 3	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.....	34
Tabela 4	Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik $L_{DWN} - DW 466$	36
Tabela 5	Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik $L_N - DW 466$	37
Tabela 6	Jednolite części wód płynących na terenie powiatu słupckiego	40
Tabela 7	Wykaz JCW jeziornych na terenie powiatu słupckiego.....	41

Tabela 8	Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych	43
Tabela 9	Ocena stanu jednolitych części wód jeziornych.....	44
Tabela 10	Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu słupckiego	46
Tabela 11	Monitoring wód podziemnych na terenie powiatu słupckiego w 2016 roku	47
Tabela 12	Sieć wodociągowa na terenie powiatu w 2016 roku	47
Tabela 13	Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu w 2016 roku	48
Tabela 14	Oczyszczalnie ścieków komunalnych na terenie powiatu	48
Tabela 15	Wykaz aglomeracji na terenie Powiatu Słupckiego	49
Tabela 16	Odczyn i potrzeby wapnowania gleb na terenie powiatu, na podstawie wykonanych badań w latach 2015-2016.....	51
Tabela 17	Zasobność gleb w makroelementy, na podstawie badań przeprowadzonych w latach 2015-2016.....	51
Tabela 18	Ilość odpadów odebranych w poszczególnych gminach powiatu słupckiego w 2016 roku	53
Tabela 19	Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w 2016 roku	53
Tabela 20	Składowisko odpadów komunalnych w Ługach (stan na 31.03.2016 r.).....	54
Tabela 21	Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2015 r. ...	54
Tabela 22	Użytki ekologiczne na terenie powiatu.....	59
Tabela 23	Pomniki przyrody.....	60
Tabela 24	Tereny zieleni urządzonej w Powiecie Słupckim	61
Tabela 25	Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka najważniejszych i zidentyfikowanych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska	68
Tabela 26	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach Programu	90

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowanie jest „Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025” zwana w dalszej części opracowania Prognozą.

W Prognozie określono wpływ na środowisko założonych celów, kierunków interwencji oraz zadań przyjętych do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017, poz. 1405) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów sektorowych, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Art. 51 ww. ustawy nakłada na organ opracowujący projekt dokumentu, obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zgodnie z ustawą Prognoza powinna:

zawierać:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

określać, analizować i oceniać:

- Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami

na te elementy.

Prognoza powinna przedstawiać:

- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w *Prognozie* powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

2. Informacje o zawartości, głównych celach Programu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość Programu

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025” zwany w dalszej części dokumentu Programem, został sporządzony zgodnie z „Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. W pierwszym etapie dokonano oceny stanu środowiska na terenie powiatu oraz przeprowadzono analizę SWOT (mocne, słabe strony oraz szanse i zagrożenia) dla każdego komponentu środowiska. Przeanalizowano efekty działań w zakresie ochrony środowiska w ostatnich czterech latach. Następnie określono cele, kierunki interwencji i zadania na podstawie zdefiniowanych wcześniej zagrożeń i problemów dla poszczególnych elementów środowiska. W formie tabelarycznej przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy, w którym zaproponowano konkretne zadania do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska, określono jednostkę odpowiedzialną za realizację zadania, szacunkowe koszty oraz źródła finansowania. Określono również mechanizmy prawno-ekonomiczne oraz zasady monitorowania i przeglądu stopnia realizacji celów przyjętych w *Programie*.

2.2. Główne cele Programu

Po wykonaniu diagnozy stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu słupckiego sformułowano cele i kierunki interwencji, dzięki którym zostanie zachowany dobry stan środowiska, a tam gdzie jest konieczne nastąpi poprawa tego stanu. Poniżej przedstawiono przyjęte cele oraz przypisane do nich kierunki interwencji:

Cel: Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm

Kierunki interwencji:

- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza,
- Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii,
- Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu

Kierunki interwencji:

- Zmniejszanie uciążliwości hałasu

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości

Kierunki interwencji:

- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód

Kierunki interwencji:

- Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód

Cel: Zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego

Cel: Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania

Kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej
- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki

Cel: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni

Kierunki interwencji:

- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż

Cel: Dobra jakość gleb

Kierunki interwencji:

- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Cel: Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania i kontrola prawidłowości gospodarowania odpadami

Kierunki interwencji:

- Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
- Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- Likwidacja azbestu
- Sprawdzanie podmiotów przed uzyskaniem pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności.

Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej

Kierunki interwencji:

- Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo
- Trwale zrównoważona gospodarka leśna
- Ochrona krajobrazu

Cel: Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

Kierunki interwencji:

- Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii

Cel: Likwidacja historycznych zanieczyszczeń ziemi

Kierunki interwencji:

- Zidentyfikowanie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi

Cel: Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki interwencji:

- Budowa prawidłowej postawy społecznej

Dla każdego kierunku interwencji zaplanowano działania inwestycyjne lub nie inwestycyjne, których realizacja pozwoli na osiągnięcie zaplanowanych celów. Zadania zostały przedstawione w harmonogramie, obejmują lata 2017-2020 z perspektywą do 2025 roku, zostały podzielone na zadania własne powiatu oraz zadania, które powiat będzie monitorować.

2.3. Powiązania Programu z innymi dokumentami

Realizacja celów i zadań zawartych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego wpisuje się w szereg dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym, między innymi w:

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. jako cel generalny przyjmuje „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Realizacja celu generalnego będzie możliwa poprzez cele strategiczne, które realizowane będą przez cele operacyjne. Zapisane działania, które pośrednio lub bezpośrednio kształtują politykę ochrony środowiska Powiatu Słupckiego mieszczą się w następujących celach strategicznych:

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami

Cel operacyjny 2.1. Wsparcie ochrony przyrody;

Cel operacyjny 2.2. Ochrona krajobrazu;

Cel operacyjny 2.3. Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie;

- Cel operacyjny 2.4. Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalin oraz ograniczanie skutków ich eksploatacji;
- Cel operacyjny 2.5. Ograniczanie emisji substancji do atmosfery;
- Cel operacyjny 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami;
- Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej;
- Cel operacyjny 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego;
- Cel operacyjny 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa;
- Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych;
- Cel operacyjny 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym;
- Cel operacyjny 2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa.

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią

- Cel operacyjny 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią;
- Cel operacyjny 3.2. Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii;
- Cel operacyjny 3.3. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020

W oparciu o diagnozę stanu środowiska Województwa Wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz mając na uwadze oczekiwane pozytywne zmiany w ochronie środowiska, zaproponowano cele i kierunki interwencji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
2. zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
3. pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości;
4. gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;
5. gospodarka wodno-ściekowa, - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;
6. zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
7. gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;
8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
9. zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej;
10. zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:

11. edukacja – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;
12. monitoring środowiska – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym

Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym (WPGO 2022) został przyjęty uchwałą nr XXXI/810/2017 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 roku.

W gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) przyjęto następujące cele:

- 1) zmniejszenie ilości powstających odpadów:
  - a) ograniczenie marnotrawienia żywności,
  - b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia;

- 2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;
- 3) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również odpady BiR pochodzące z gospodarstw domowych):

- a) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 roku;
  - b) do 2020 r. udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%;
  - c) do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych,
  - d) do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych,
  - e) redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.
- 4) zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):
    - a) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
    - b) wprowadzenie na terenie województwa jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnych z pomysłami zaprezentowanymi w KGO 2022 do końca 2021 r. – zestandaryzowanie ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu selektywnego zbierania odpadów szczególnie w odniesieniu do gmin w których stosuje się niedopuszczalny z punktu widzenia KPGO 2022 podział na odpady „suche”-, „mokre”;
    - c) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi,
    - d) wprowadzenie we wszystkich gminach województwa systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów u źródła – do końca 2021 r.;
  - 5) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;
  - 6) zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277).
  - 7) zaprzestanie nielegalnego składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277).
  - 8) zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
  - 9) wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
  - 10) monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);
  - 11) bilansowanie zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych (w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m.) od 1 stycznia 2016 r.

W gospodarce olejami odpadowymi przyjęto następujące cele:

- 1) zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych;
- 2) dążenie do zwiększenia ilości zbieranych olejów odpadowych;
- 3) utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie, co najmniej 35%;
- 4) w przypadku preparatów smarowych: wzrost poziomu recyklingu do wartości co najmniej 35% oraz poziomu odzysku do wartości co najmniej 50% w 2020 r.

W gospodarce zużytych oponami przyjęto następujące cele:

- 1) utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku w wysokości, co najmniej 75%, a recyklingu w wysokości co najmniej 15%;
- 2) zwiększenie świadomości społeczeństwa, w tym przedsiębiorców na temat właściwego to jest zrównoważonego użytkowania pojazdów, w szczególności opon oraz dozwolonych przepisami prawa sposobów postępowania ze zużytych oponami.

W gospodarce zużytych bateriami i zużytych akumulatorami przyjęto następujące cele:

- 1) wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania ze zużytych bateriami i zużytych akumulatorami;
- 2) osiągnięcie w 2016 r. i w latach następnych – poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości, co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych;
- 3) utrzymanie poziomu wydajności recyklingu:
  - a) zużytych baterii kwasowo-ołowiowych i zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych w wysokości, co najmniej 65%,
  - b) zużytych baterii niklowo-kadmowych i zużytych akumulatorów niklowokadmowych w wysokości, co najmniej 75%,
  - c) pozostałych zużytych baterii i zużytych akumulatorów w wysokości, co najmniej 50% masy zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

W gospodarce ZSEE przyjęto następujące cele:

- 1) zwiększenie świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania z ZSEE;
- 2) ograniczenie powstawania odpadów w postaci ZSEE;
- 3) zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania ZSEE:
  - a) od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. - nie mniej niż 40% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu, a w przypadku sprzętu oświetleniowego – nie mniej niż 50% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu,
  - b) od dnia 1 stycznia 2021 r. nie mniej niż 65% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu albo 85% masy zużytego sprzętu wytworzonego na terytorium kraju;
- 4) zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu:
  - a) od 1 stycznia 2018 r:
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grup sprzętu nr 1 (Sprzęt działający na zasadzie wymiany temperatury) i nr 4 (Sprzęt wielkogabarytowy, którego którykolwiek z zewnętrznych wymiarów przekracza 50 cm):
      - odzysku – 85% masy zużytego sprzętu oraz
      - przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – 80% masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grupy sprzętu nr 2 (Ekran, monitory i sprzęt zawierający ekrany o powierzchni większej niż 100 cm²):
      - odzysku – 80% masy zużytego sprzętu oraz
      - przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – 70% masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grup sprzętu nr 5 (Sprzęt małogabarytowy, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm) i nr 6 (Małogabarytowy sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm):
      - odzysku – 75% masy zużytego sprzętu oraz
      - przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – 55% masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu należącego do grupy sprzętu nr 3 (Lampy) recyklingu w wysokości 80% masy tego zużytego sprzętu.

W gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

- 1) zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych;
- 2) utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi;
- 3) osiągnięcie i utrzymanie, co najmniej poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia

16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawierającym z marszałkiem województwa (Dz. U. poz. 618).

- 4) osiągnięcie i utrzymanie, co najmniej poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w tym po ŚOR wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawierającym z marszałkiem województwa (Dz. U. poz. 618).
- 5) wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych;
- 6) zwiększenie świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne (w tym środków ochrony roślin) odnośnie prawidłowego postępowania z opakowaniami po tych produktach;

W gospodarce pojazdami wycofanymi z eksploatacji przyjęto następujące cele:

- 1) osiąganie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku, co najmniej na poziomie odpowiednio: 95% i 85%;
- 2) ograniczenie nieuczciwych praktyk w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (zwiększenie ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji kierowanych do legalnych stacji demontażu);
- 3) ograniczenie liczby pojazdów sprowadzanych z zagranicy bezpośrednio do krajowych stacji demontażu w sposób nielegalny.

W gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi przyjęto następujące cele:

- 1) zapewnienie odpowiedniego wykorzystania ilości oraz wydajności spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych na terenie Województwa tak, aby ograniczyć transport tych odpadów (aby przestrzegać zasady bliskości);
- 2) podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania). Ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych;
- 3) ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

W gospodarce odpadami zawierającymi PCB przyjęto cel polegający na kontynuacji likwidacji urzędzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³.

W gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto cel polegający na osiągnięciu celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” oraz programie pn. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Województwa Wielkopolskiego”.

W gospodarce przeterminowanymi środkami ochrony roślin, jako cel przyjęto zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie potrzeby zbierania i bezpiecznego unieszkodliwiania przeterminowanych ŚOR.

W gospodarce odpadami z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej przyjęto następujące cele:

- 1) zwiększenie świadomości wśród inwestorów oraz podmiotów wytwarzających odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej na temat należytego postępowania ze strumieniem ww. odpadów (w szczególności w zakresie selektywnego zbierania oraz recyklingu);
- 2) utrzymanie poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych na poziomie minimum 70% wagowo.

W zakresie gospodarki komunalnymi osadami ściekowymi (KOŚ) przyjęto następujące cele:

- 1) całkowite zaniechanie składowania KOŚ;

- 2) zwiększenie ilości KOŚ przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz ilości KOŚ poddanych termicznemu przekształcaniu;
- 3) dążenie do maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego, chemicznego oraz środowiskowego.

W gospodarce odpadami ulegającymi biodegradacji innymi niż komunalne przyjęto następujący cel: w okresie do 2022 r. i w latach następnych utrzymanie masy składowanych odpadów na poziomie nie większym niż 40% masy wytworzonych odpadów.

W gospodarce odpadami z grupy 10 przyjęto następujące cele:

- 1) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;
- 2) ograniczenie masy wytworzonych odpadów w stosunku do wielkości produkcji.

Program ochrony powietrza

Obowiązek określania programów ochrony powietrza wynika z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 poz. 519 ze zm.). Programy określa się dla stref, w których poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy. Programy mają na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów i poziomów docelowych substancji w powietrzu.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 5320).

W „Programie”, w ramach działań naprawczych zaproponowano szereg działań, które będą realizowane na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Działania naprawcze obejmują lata 2017-2022 i zostały podzielone na działania systemowe, ciągłe i wspomagające, ograniczające emisję powierzchniową, liniową i punktową.

Działania systemowe realizowane przez właściwe organy gminy, powiatu:

- utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych poprzez: – powołanie osoby odpowiedzialnej za koordynację realizacji działań ujętych w Programie na terenie miast i gmin,
- koordynacja realizacji działań naprawczych określonych w POP wykonywanych przez poszczególne jednostki,
- prowadzenie bazy pozwoleń zawierających informacje o wprowadzaniu gazów i pyłów do powietrza, bazy instalacji podlegających zgłoszeniu (zadanie realizowane przez powiaty),
- uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania budynków w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych oraz uwzględnianie tych zapisów w decyzjach o warunkach zabudowy i poddaniu analizie na etapie wydawania pozwoleń na budowę. Zapisy w planach powinny również dotyczyć projektowania linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miast ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstszej zabudowie oraz zwiększenia powierzchni terenów zielonych (nasadzanie drzew i krzewów),
- rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym (realizowane poprzez lepszą dostępność do komunikacji publicznej, wykorzystanie do tego celu pojazdów spełniających wysokie normy emisji spalin),
- prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrach miast wymuszającej ograniczenia w korzystaniu z samochodów. Wprowadzenie systemu zniżek w strefach parkowania wyznaczonych w miastach dla samochodów spełniających EURO 6 oraz z napędem hybrydowym i elektrycznym,
- uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem (np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spalin; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający niezorganizowaną emisję pyłu do powietrza),
- spójna polityka na szczeblu lokalnym uwzględniająca priorytety poprawy jakości powietrza.

Działania ciągłe i wspomagające wynikające z innych dokumentów realizowane przez właścicieli i zarządzających siecią ciepłowniczą i gazową:

- rozwój sieci gazowych,

- rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników.

Wdrożenie tych zadań powinno wpłynąć na ograniczenie zarówno emisji pyłu zawieszony PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, jak również benzo(a)pirenu.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023

Uchwałą nr LI/980/14 z dnia 27 października 2014 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął "Program ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023".

Merytoryczną podstawą opracowania Programu są „Mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich, po których przejeżdża 3 000 000 pojazdów rocznie”. Wykonane w ramach ich realizacji mapy terenów zagrożonych hałasem (mapy konfliktów akustycznych) stanowią podstawę opracowania. Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich na terenie województwa wielkopolskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . Na terenie powiatu słupckiego takim odcinkiem jest droga wojewódzka nr 466 od km 0+000 do 9+800 (m. Słupca – m. Ciężęń).

Do obowiązków organów administracji, w szczególności starostów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, należy przekazywanie do organu przyjmującego Program informacji o wydawanych decyzjach dla odcinków dróg objętych niniejszym Programem, mających wpływ na realizację niniejszego Programu, w tym przede wszystkim na emisję hałasu do środowiska. Organami administracji odpowiedzialnymi za wydawanie aktów prawa miejscowego w zakresie związanym z realizacją Programu są: rady gmin, w obszarze których położone są tereny objęte zakresem Programu (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) oraz rady powiatów (ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania). Funkcje kontrolne w stosunku do zarządzającego drogą pełni natomiast Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Organy administracji publicznej są również zobowiązane do prowadzenia odpowiedniej polityki w zakresie planowania przestrzennego. Za realizację zadań w ramach niniejszego Programu odpowiedzialny będzie zarządzający drogami. Od zarządzającego objętego zakresem Programu, wymagane jest sporządzanie i przedkładanie marszałkowi województwa do końca marca rocznych raportów za rok poprzedni z przebiegu prac nad realizacją Programu. Ponadto zarządzający analizowanych odcinków dróg wojewódzkich powinien wykonywać pomiary hałasu, na wyszczególnionych w Programie odcinkach, po zrealizowaniu zadań wskazanych w niniejszym opracowaniu. Wyniki pomiarów należy przekazywać w rocznych sprawozdaniach do właściwych organów administracji. Służą one wykazaniu celowości i skuteczności zaproponowanych metod ochrony przed hałasem. Przekazane raporty stanowią podstawę do sporządzenia oceny realizacji zadań, zaproponowanych w ramach niniejszego opracowania, przy sporządzaniu aktualizacji Programu.

Dla analizowanego odcinka drogi wojewódzkiej na terenie powiatu słupckiego zaproponowano następujące działania:

- Wykonanie remontu nawierzchni drogowej na odcinku: od km 0+000 do km 1+000,
- Prowadzenie przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
- Uwzględnianie zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Kontrola przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości.

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLII/628/2001 z dnia 26.11.2001 r. i zmieniony uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLVI/690/10 z 26.04.2010 r. Plan zawiera wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego. Stanowi też ważne źródło

informacji dla podejmowania decyzji planistycznych i inwestycyjnych, opartych o priorytety programów operacyjnych. Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opierać się będzie na dwóch celach szczegółowych:

- Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku poprzez:
  - Poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
  - Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
  - Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
  - Poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
  - Wzmocnienie regionotwórczych funkcji Poznania – miasta o charakterze europola o znaczeniu krajowym oraz Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego jako dwubiegunowego układu miejskiego o znaczeniu ponadregionalnym,
  - Wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych,
  - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym;
- Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa poprzez:
  - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
  - Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu,
  - Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej,
  - Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne jest stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych i sieci ekologicznej, uwzględniającego powiązania przyrodnicze z obszarami województw sąsiednich. Zapewni to prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej, uwzględniające:

- ochronę obszarów o największych wartościach przyrodniczo – krajobrazowych i dużym potencjale biologicznym, chronione na mocy Ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ciągłość i spójność przestrzenną korytarzy ekologicznych stanowiących drogi migracji,
- rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych oraz wpływających na zmniejszenie negatywnych skutków izolacji obszarów cennych przyrodniczo,
- ochronę obszarów ważnych dla gniazdowania i migracji ptaków,
- wielokierunkowe działania związane z inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą oraz ochroną i monitoringiem na pozostałych obszarach województwa.

Strategia Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014-2020

W Strategii Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014-2020 wyznaczono 17 strategicznych kierunków rozwoju. W ramach każdego z nich wyodrębniono szereg celów operacyjnych, bez których dany kierunek nie ma możliwości pełnej realizacji. Kolejnym poziomem bilansu strategicznego powiatu było określenie konkretnych działań i przedsięwzięć, niezbędnych do realizacji w danym celu operacyjnym. Każde działanie i proponowana w niniejszej strategii inicjatywa opatrzone zostały zestawem wskaźników, umożliwiających ocenę stopnia ich realizacji, a co za tym idzie – poziomu realizacji celu operacyjnego, na który składa się dany pakiet działań. Ostatni poziom bilansu strategicznego stanowi opis sposobu monitorowania i ewaluacji kierunków rozwoju i celów operacyjnych powiatu zawartych w niniejszej strategii. W ramach priorytetowych kierunków rozwoju Powiatu Słupeckiego wyznaczone zostały następujące obszary:

- I. ROZWÓJ POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO REGIONU
Cele operacyjne:
  1. Tworzenie dogodnych warunków dla inwestycji.
  2. Wyznaczenie spójnego kierunku rozwoju inwestycji.
- II. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO NA TERENIE POWIATU
Cele operacyjne:
  1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców.
  2. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw oddolnych na rzecz aktywizacji zawodowej.
  3. Stworzenie warunków do rozwoju kwalifikacji i kształcenia ustawicznego mieszkańców.
- III. WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W REGIONIE
Cele operacyjne:
  1. Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw.

2. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw oddolnych na rzecz wsparcia przedsiębiorczości.
  3. Rozwój sektora usług turystycznych.
- IV. INTEGRACJA KWESTII EKOLOGICZNYCH Z ROZWOJEM GOSPODARCZYM REGIONU
- Cele operacyjne:
1. Rozwój ekoturystyki.
  2. Rozwój ekoroślinictwa.
  3. Inwestowanie w ekologiczne rozwiązania w gospodarce
- V. USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA
- Cele operacyjne:
1. Ochrona wód gruntowych.
  2. Ograniczanie nieracjonalnej gospodarki odpadami i niwelowanie jej skutków
- VI. PODNIESIENIE POZIOMU ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA
- Cele operacyjne:
1. Edukacja ekologiczna mieszkańców.
  2. Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w kwestie ochrony środowiska.
- VII. WSPARCIE SAMORZĄDNOŚCI
- Cele operacyjne:
1. Wzmacnianie poczucia lokalnej wspólnoty (terytorialnej i społecznej).
  2. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych.
  3. Zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi a trzecim sektorem.
  4. Uwzględnianie opinii mieszkańców w decyzjach dotyczących lokalnej polityki.
- VIII. ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- Cele operacyjne:
1. Inwestowanie w rozbudowę infrastruktury komunalnej oraz umożliwiającej selektywną zbiórkę odpadów (w szczególności na terenach wiejskich).
  2. Inwestycje w rozwój infrastruktury drogowej.
  3. Zapewnienie międzygminnego transportu autobusowego
- IX. ZWIĘKSZENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA W REGIONIE
- Cele operacyjne:
1. Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach.
  2. Poprawa funkcjonowania instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego.
  3. Podniesienie poziomu zaufania do policji.
  4. Usprawnienie komunikacji dotyczącej bezpieczeństwa między instytucjami publicznymi a mieszkańcami.
- X. EDUKACJA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA
- Cele operacyjne:
1. Edukacja w zakresie bezpieczeństwa wśród dzieci i dorosłych.
  2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie szkodliwości uzależnień
- XI. PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POWIATU SŁUPECKIEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ
- Cele operacyjne:
- Zapewnienie wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.
  - Rozpowszechnianie usług zdrowotnych na wyższym poziomie.
  - Dbłość o utrzymanie warunków mieszkaniowych na wysokim poziomie.
- XII. INICJOWANIE CZYNNOŚCI PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PATOLOGIOM
- Cele operacyjne:
1. Zwiększenie efektywności instytucji przeciwdziałających patologiom.
  2. Wsparcie psychologiczne dla rodzin zagrożonych patologiami.
- XIII. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO EDUKACJI W POWIECIE
- Cele operacyjne:
1. Rozwój edukacji przedszkolnej.
  2. Rozwój kształcenia ustawicznego.
- XIV. PODNIESIENIE JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH W POWIECIE
- Cele operacyjne:
1. Inwestowanie w rozbudowę placówek szkolnych.

2. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i pedagogicznych kadry nauczycielskiej.
  3. Poszerzenie możliwości rozwoju dzieci i młodzieży.
  4. Podniesienie jakości kształcenia w zawodowych szkołach ponadgimnazjalnych.
  5. Lokalne partnerstwo działające na rzecz rozwoju edukacji.
  6. Wysoka skuteczność kształcenia oraz zarządzania oświatą.
  7. Odpowiednie wykorzystanie zasobów edukacyjnych.
- XV. Kształtowanie świadomości w zakresie znaczenia edukacji
Cele operacyjne:
1. Rozwój systemu doradztwa zawodowego w szkołach.
  2. Budowanie świadomości rodziców i opiekunów odnośnie do angażowania się w rozwój edukacyjny dzieci.
- XVI. Aktywizacja kulturalna regionu
Cele operacyjne:
1. Poszerzenie i dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb mieszkańców powiatu.
  2. Edukacja kulturalna mieszkańców i zwiększenie poziomu ich zaangażowania w inicjatywy kulturalne.
- XVII. Tworzenie wspólnych inicjatyw regionalnych i spójnej wizji regionu
Cele operacyjne:
- Zacieśnienie współpracy pomiędzy gminami.

3. Ocena zgodności Programu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Realizacja celów i zadań zawartych w Programie wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego. Zgodność założeń Programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym. Poniżej przedstawiono najważniejsze cele pochodzące z wybranych dokumentów strategicznych i programowych, które były rozpatrywane przy sporządzaniu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego. Przy określaniu celów, kierunków interwencji oraz działań zaproponowanych w Programie uwzględniano cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Agenda 21

Światowy Program Zrównoważonego Rozwoju przyjęty w czerwcu 1992 r. na Konferencji w Rio. Agenda 21 zawiera podstawowe wytyczne dotyczące ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, zwracając uwagę na szereg jego uwarunkowań społecznych i ekonomicznych oraz ochronę zasobów naturalnych, a także racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Dokument składa się z 4 części:

- wymiar społeczny i ekonomiczny – dotyczy wzajemnych zależności między problemami środowiska a ubóstwem, zdrowiem, handlem, zadłużeniem, konsumpcją i demografią,
- konserwacja i gospodarka zasobami – dotyczy działań w zakresie zarządzania zasobami środowiska dążących do zrównoważonego rozwoju,
- umocnienie roli znaczących grup społecznych,
- środki realizacji – rola różnych rodzajów działalności rządowej i pozarządowej, w tym źródła i sposoby finansowania.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego zaproponowano szereg działań wpisujących się w ideę zrównoważonego rozwoju m.in. promocja OZE oraz edukacja w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, instalowanie OZE przez mieszkańców oraz w budynkach użyteczności publicznej, budowa elektrowni fotowoltaicznych, wymiana oświetlenia na mniej energochłonne.

Strategia Europa 2020

„Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020””, przyjęta przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r., to kluczowy dokument dla średniookresowej strategii rozwoju kraju jako członka Unii Europejskiej. Ten fundamentalny dla rozwoju Unii Europejskiej dokument określa działania, których podjęcie przyspieszy wyjście z

obecnego kryzysu i otworzy europejską gospodarkę na przyszłe wyzwania. W ramach Strategii wyznaczone zostały 3 priorytety, które będą realizowane na szczeblu unijnym i krajowym:

- wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego)
- wzrost zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności)
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji, walka z ubóstwem).

Polityka ekologiczna w Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VII Ogólny Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego do 2020 roku. W dokumencie tym sprecyzowano cele polityki ochrony środowiska w zakresie czterech najważniejszych dziedzin:

- zmiany klimatu;
- przyroda i różnorodność biologiczna;
- środowisko i zdrowie;
- zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

System prawny Unii Europejskiej obejmuje szeroki zestaw przepisów z zakresu ochrony środowiska, których realizacja, w związku z trwającym procesem dostosowywania się Polski do wymogów unijnych, powinna także być traktowana jako priorytet. O ile VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego, podobnie jak poprzednie programy, spełni rolę katalizatora dla działalności organizacyjnej i legislacyjnej Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, to proces harmonizacji polskiego prawa i standardów środowiskowych z regulacjami unijnymi trwa już wiele lat i będzie w przyszłości przebiegać w drodze dalszej implementacji zapisów dyrektyw Unii Europejskiej. Najpoważniejsze konsekwencje dziś i w przyszłości dla ochrony środowiska, ale i dla funkcjonowania podmiotów gospodarczych, samorządów, administracji mają dyrektywy odnoszące się do:

- standardów emisji SO₂, NO_x, pyłów zawieszonych i dopuszczalnych emisji tych substancji przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),
- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub utylizacji odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania różnych rodzajów hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, m. in. utworzenia europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

Traktat Akcesyjny nawiązuje do priorytetów polityki środowiskowej Unii Europejskiej, ale w wielu przypadkach wykracza poza ten zakres. W dziedzinie zrównoważonego wykorzystania surowców, podstawowym problemem w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę jest mała dostępność wody o dobrej jakości. Perspektywnym zagrożeniem mogą natomiast stać się zjawiska o charakterze globalnym, z możliwym wpływem zmian klimatycznych na dyspozycyjność zasobów wodnych. Zużycie nośników energii obniża się, lecz nie uda się osiągnąć wzrostu gospodarczego bez przyrostu zużycia energii.

W odniesieniu do priorytetu dotyczącego różnorodności biologicznej będzie rosnąć nacisk na zwiększoną ochronę obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000. Przewiduje się konieczność ochrony obszarów wodno-błotnych oraz skutecznej rekultywacji terenów zdegradowanych. W przypadku priorytetu dotyczącego wpływu środowiska na zdrowie konieczne będzie dostosowanie emisji zanieczyszczeń powietrza do ostrych limitów emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu, amoniaku i pyłu zawieszonego z obiektów energetycznych, przemysłu i transportu drogowego. Konieczne będzie przestrzeganie limitów emisyjnych gazów cieplarnianych oraz węglowodorów z przeładunków paliw płynnych. Ze względu na wpływ zasobów wodnych na równowagę rozwoju, zapewnienie poprawy jakości zasobów wód

powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych należy uwzględnić wymagania związane z wdrażaniem ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały uwzględnione w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego. Założenia te zostały określone w następujących celach:

- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm,
- Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód,
- Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania,
- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalne,
- Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania,
- Zachowanie różnorodności biologicznej.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Dokument stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Wyodrębniono trzy obszary strategiczne, w każdym z obszarów zostały określone strategiczne cele rozwojowe. Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Z punktu widzenia niniejszego opracowania ważne są następujące cele:

- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
  - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
  - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
  - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
  - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
  - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
- Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
  - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
  - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
  - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
- Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski
  - Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Wśród celów przyjętych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego, które są spójne z celami wyznaczonymi w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, należy wymienić:

- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm,
- Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu,
- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalne,
- Zachowanie różnorodności biologicznej.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 roku. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Ujęte w Strategii projekty strategiczne stanowią strategiczne zadania państwa. W części odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego terytorialnie wskazane są również obszary strategicznej interwencji państwa.

W dokumencie wyszczególniono trzy cele strategiczne, do których przypisano konkretne obszary.

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

- Reindustrializacja
- Rozwój innowacyjnych firm
- Małe i średnie przedsiębiorstwa
- Kapitał dla rozwoju
- Ekspansja zagraniczna

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- Spójność społeczna
- Rozwój zrównoważony terytorialnie .

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu

- Prawo w służbie obywatelom i gospodarce
- Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem
- E-państwo
- Finanse publiczne
- Efektywne wykorzystanie środków Unii Europejskiej.

W zakresie ochrony środowiska wyznaczono cel - Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców.

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód Obecny stan zasobów
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
- Ochrona gleb przed degradacją,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi,
- Gospodarka odpadami,
- Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Wszystkie przyjęte w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego cele są spójne z celami ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Głównym celem Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. W dokumencie sformułowano 3 cele szczegółowe i kierunki interwencji. Poniżej przedstawiono te, które mają wpływ na kształtowanie polityki ochrony środowiska Powiatu Słupckiego.

- Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
  - Kierunek interwencji 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
  - Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
  - Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
  - Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,
- Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
  - Kierunek interwencji 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
  - Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
  - Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
  - Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- Cel 3. Poprawa stanu środowiska
  - Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
  - Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Cele z Programu, które są spójne z przedstawionymi powyżej to:

- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód,
- Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania,
- Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni,
- Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania,
- Zachowanie różnorodności biologicznej.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Głównym celem opracowania jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe adresowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. W zakres ochrony środowiska Powiatu Słupeckiego wpisują się następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej
  - Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich
    - a) Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,
    - b) Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
    - c) Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
    - d) Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
  - Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich
    - a) Kierunek interwencji 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
    - b) Kierunek interwencji 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,
  - Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich
    - a) Kierunek interwencji 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,
- Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe
  - Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych
    - a) Kierunek interwencji 3.2.2. Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych,
  - Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia
    - a) Kierunek interwencji 3.4.3. Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji,
- Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
  - Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
    - a) Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
    - b) Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,

- c) Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,
- d) Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
- o Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego
  - a) Kierunek interwencji 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego,
  - b) Kierunek interwencji 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne,
  - c) Kierunek interwencji 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami,
- o Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych,
  - b) Kierunek interwencji 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi,
  - c) Kierunek interwencji 5.4.4. Wzmacnianie publicznych funkcji lasów,
- o Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich
  - a) Kierunek interwencji 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
  - b) Kierunek interwencji 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich.

W związku z wyżej wymienionymi celami, w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego określono cele:

- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód,
- Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania,
- Dobra jakość gleb,
- Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania,
- Zachowanie różnorodności biologicznej.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Dokument określa podstawowe kierunki polityki energetycznej. Są nimi:

- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Wśród celów określonych w Polityce energetycznej Polski do 2030 roku, które kształtują politykę energetyczną Powiatu Słupckiego należy wymienić:

1. Cele w zakresie wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
  - rozbudowa systemu przesyłowego i dystrybucyjnego gazu ziemnego.
2. Cele w zakresie rozwoju wykorzystania OZE:
  - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
  - Zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach
3. Cele w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko:
  - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
  - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych.

W związku z wyżej wymienionymi celami, w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego określono cel jako dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm, który zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących kierunków interwencji: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii, osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza.

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK2015)

Czwarta aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK2015) została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2016 roku.

Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych. Celem Programu, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Cel zostanie osiągnięty przez realizację ujętych w Programie inwestycji.

AKPOŚK2015 zawiera wykaz aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz w latach 2016 - 2021 (stan na dzień 28 lutego 2015 r.). W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej jest możliwe zakończenie inwestycji do 2023 roku zgodnie z zasadą n+3.

Wykaz inwestycji planowanych po 2015 roku wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorządy w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 roku, tzn. do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

Głównym celem Powiatu w realizacji założeń Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych są inwestycje związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz modernizacją i budową oczyszczalni ścieków na terenie powiatu.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022.

Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W KPGO oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r. Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami Kpgo, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego sformułowano cel „Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania”, do którego przypisano kierunki interwencji: racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz likwidacja azbestu.

Zaplanowano również działania edukacyjno-informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami oraz wsparcie finansowe działań związanych z usuwaniem azbestu.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, będący aktualizacją dotychczas obowiązującego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski (z 2002 r.), wyznacza następujące cele dotyczące azbestu:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te realizowane powinny być przez następujące działania:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,

- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji programu,
- działania edukacyjno-informacyjne,
- zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

W Programie wskazano również:

- możliwość składowania odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego do realizacji wyżej wymienionych celów zaplanowano działania polegające na wsparciu mieszkańców w usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Program ochrony środowiska nawiązuje również do dokumentu opracowywanego przez Ministerstwo Środowiska dotyczącego „Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Głównym celem Strategii jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Plan zakłada następujące kierunki działań w odniesieniu do poszczególnych sektorów (z zaznaczeniem uszczegółowienia ich i wdrożenia na poziomie regionalnym i lokalnym):

1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:
  - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
  - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
  - ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
  - adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
  - zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.
2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:
  - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
  - organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.
3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:
  - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
  - zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.
4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:
  - monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
  - miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.
5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
  - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
  - budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
  - zwiększenie świadomości odnośnie ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
  - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego wyżej wymienione kierunki działań zostały ujęte w takich celach jak:

- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm.
- Dobra jakość gleb.
- Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

W Prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025 na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych.

Metodą zastosowaną przy sporządzaniu Prognozy była analiza zgodności celów, kierunków działań i zadań ujętych w harmonogramie przedmiotowego Programu z celami i strategicznymi kierunkami działań ujętymi w dokumentach nadrzędnych. W Prognozie analizowano oddziaływanie przedsięwzięć zaproponowanych w POŚ, na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Opracowując Program i Prognozę wykorzystano dane uzyskane z poniżej przedstawionych jednostek:

- Starostwo Powiatowe w Słupcy,
- Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego
- Główny Urząd Statystyczny,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu (RDOŚ),
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW),
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupcy (PSSE),
- Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Poznaniu (OSCHR),
- Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu (WZMiUW),
- Nadleśnictwa: Gniezno, Grodziec i Konin,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy (PZD),
- Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu (WZDW),
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu (GDDKiA).

5. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustala się, iż Prognoza powinna obejmować obszar Powiatu Słupeckiego wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025. W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 poz. 519 ze zm.), organ wykonawczy powiatu jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie powiatu i przekazuje organowi wykonawczemu województwa.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia Programu w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem,

- podmioty realizujące zadania *Programu*,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty *Programu*,
- mieszkańcy powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań *Programu*.

Realizacja zadań przyjętych w *Programie* to poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie *Programu* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji *Programu* w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji *Programu*.

W *Programie* zostały określone zasady oceny i monitorowania efektów realizacji przyjętych celów. Zaproponowane wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitorowania realizacji *Programu* dla poszczególnych celów i kierunków interwencji.

Tabela 1 Wskaźniki monitorowania Programu

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźniki		
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza	Ilość budynków użyteczności publicznej i komunalnych, w których przeprowadzono termomodernizację w latach 2017-2025 (Powiat, Gminy)	-	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
			Liczba przyłączy gazu (GUS)	332 szt. (2015 rok)	Zgodnie z planami rozwoju sieci
		Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii	Liczba instalacji OZE (Powiat, Gminy)	28	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
		Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza	Zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat (WIOŚ)	4 – BaP; PM10; PM2,5; O ₃	0

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźniki		
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego
Zagrożenie hałasem	Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu	Zmniejszanie uciążliwości hałasu	Długość zmodernizowanych i wybudowanych dróg w latach 2017-2025 (km) (zarządcy dróg)	-	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego
Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalne	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Przypadki przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (WIOŚ)	0	0
			Liczba stacji bazowych telefonii komórkowej	32	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Liczba JCWP o aktualnie dobrym stanie (Plan gospodarowania wodami dla dorzecza Odry)	5	29
			Liczba JCWPd o dobrym stanie ilościowym (Plan gospodarowania wodami dla dorzecza Odry)	4	5

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźniki			
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa	
			Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca powiatu [m ³] (GUS)	38,8	Wartość niższa od bazowej (mniejsze zużycie)	
			Liczba ustanowionych stref ochronnych ujęć wody	6	Według wydanych decyzji	
			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego	
	Zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	Długość wałów przeciwpowodziowych [km] (WZMiUW)	27,874	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	
			Długość rowów melioracyjnych [km] (WZMiUW)	672,793	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	
			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego	
	Gospodarka wodno-ściekowa	Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	Długość sieci kanalizacyjnej [km] (GUS)	243	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
				Liczba funkcjonujących komunalnych oczyszczalni ścieków	10	10
				Liczba przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych ścieków (gminy)	3928	Wartość niższa od bazowej (nowe przyłącza kanalizacyjne)

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźniki		
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	Długość sieci wodociągowej [km] (GUS)	929,2	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
		Inne działania w zakresie poprawy gospodarki wodno-ściekowej	Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego
Zasoby geologiczne	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż	Ilość wydanych koncesji w latach 2017-2025 (Powiat, Urząd Marszałkowski)	8	Według wydanych decyzji
			Punkty niekoncesjonowanego wydobycia kopalni [szt.] (Powiat)	2	0
Gleby	Dobra jakość gleb	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	Rekultywacja gleb, na których stwierdzono zanieczyszczenia [ha]	0	0

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźniki		
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania i nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami	Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Mieszkańcy objęci systemem odbioru odpadów komunalnych(%) (Gmina)	94,5	100
			Mieszkańcy prowadzący selektywną zbiórkę odpadów komunalnych(%) (Gmina)	83,2	100
			Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych [kg] (Gmina)	5566,715	Wartość niższa od bazowej
			Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego
		Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Liczba funkcjonujących Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie powiatu	4	7
		Likwidacja azbestu	Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg] (baza azbestowa)	2082,917 (wg stanu na dzień 30.09.2017r.)	Poprawa do roku bazowego
		Sprawdzanie podmiotów przed uzyskaniem pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności	Możliwość odmowy wydania zezwolenia dla podmiotów, przedsiębiorców którym w okresie ostatnich trzech lat cofnięto lub ograniczono działalność w zakresie gospodarki odpadami za nieprawidłowości w tym zakresie.	0	Liczba wydanych zezwoleń
		Wspomaganie działań w zakresie zmniejszenia ilości odpadów oraz poprawy gospodarowania odpadami	Rozbudowa, modernizacja infrastruktury i monitoring	Według danych GUS, podmiotów oraz badań WIOŚ	Poprawa do roku bazowego
Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej	Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha] (GUS)	40274	b.d.

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźniki		
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		Trwale zrównoważona gospodarka leśna	Powierzchnia lasów niestanowiących własność Skarbu Państwa [ha] (GUS)	2839	b.d.
			Lesistość powiatu [%] (GUS)	15,3	b.d.
		Ochrona krajobrazu	Powierzchnia zieleni urządzonej [ha] (GUS)	319,08	Zgodnie z planami inwestycyjnymi
Zagrożenia poważnymi awariami	Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii	0	0
Historyczne zanieczyszczenia ziemi	Likwidacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	Zidentyfikowanie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi	Identyfikacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	0	Wg przyjętych informacji
Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Budowanie prawidłowej postawy społecznej	Liczba przeprowadzonych szkoleń, kampanii, akcji, liczba uczestników	Wg danych jednostek realizujących	Wg danych jednostek realizujących

6. Istniejący stan środowiska na terenie powiatu słupeckiego

6.1. Ogólna charakterystyka

Powiat Słupecki jest położony w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Powiat graniczy z województwem kujawsko-pomorskim (powiat mogileński) od północy oraz z powiatami: konińskim od wschodu, pleszewskim od południa i z powiatami wrzesińskim i gnieźnieńskim od zachodu. Powierzchnia powiatu wynosi 83 801 ha, co stanowi 2,8% powierzchni województwa wielkopolskiego. W skład powiatu wchodzi osiem gmin: gmina miejska Sępca, gmina miejsko-wiejska Zagórów, gmina wiejska Łądek, gmina wiejska Orchowo, gmina wiejska Ostrowite, gmina wiejska

Powidz, gmina wiejska Słupca, gmina wiejska Strzałkowo. Największą gminą jest Gmina Zagórów, a najmniejszą jest Miasto Słupca.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 roku Powiat Słupecki zamieszkiwało 59 617 osób, co stanowiło 1,7% ludności województwa wielkopolskiego. Kobiety stanowiły 50,3% ludności powiatu, współczynnik feminizacji (określający liczbę kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie 101, co oznacza, że w powiecie jest więcej kobiet. Najwięcej ludności mieszkało w Mieście Słupca a najmniej w Gminie Powidz. Powiat ma niską gęstość zaludnienia 71 os/km² (w województwie wielkopolskim 117 os/km²). Z danych GUS wynika, że w 2016 roku 18,7% ludności powiatu stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym; 62,8% w wieku produkcyjnym, a 18,6% w wieku poprodukcyjnym.

Cały obszar Powiatu Słupeckiego należy zaliczyć pod względem morfologicznym do terenów słabo urozmaiconych. Ukształtowanie terenu, rzeźba, gleby, wody oraz krajobraz powiatu są pochodzenia polodowcowego. Teren ten znajduje się na obszarze dawnego zlodowacenia bałtyckiego. Jego powierzchnię stanowi zespół równin z niewielkimi nachyleniami, które poprzecinane są dodatkowo dolinami rzek przede wszystkim Warty i Meczny. Charakterystycznym śladem deglacacji lądolodu są rynny polodowcowe w znacznej części zajęte przez jeziora, między innymi Jezioro Powidzkie.

Przez teren Powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: autostrada A2, droga krajowa nr 92, drogi wojewódzkie oraz liczne drogi powiatowe i gminne.

6.2. Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska

6.2.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonał roczną ocenę jakości powietrza za rok 2016 zgodnie z podziałem województwa na strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz i strefa wielkopolska, do której należy Powiat Słupecki. Ocena jest wykonywana ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie strefy jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny, powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, albo przekraczają poziomy docelowy.

W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia

Roczna ocena jakości powietrza pod kątem dwutlenku siarki dokonywana była z uwzględnieniem stężeń 1-godzinnych i 24-godzinnych. Ocenę wykonano na podstawie pomiarów automatycznych i wykorzystano wyniki modelowania matematycznego. W żadnym stanowisku pomiarowym na terenie województwa nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomu dwutlenku siarki. W związku z tym wszystkie strefy, w tym strefę wielkopolską do której należy Powiat Słupecki zaliczono do klasy A. Ocena jakości powietrza dla dwutlenku azotu dokonywana jest z uwzględnieniem stężeń 1-godzinnych i średnich dla roku. Stężenia średnie dla roku nie przekroczyły dopuszczalnego poziomu substancji. Nie stwierdzono również przekroczenia dozwolonej liczby przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla pomiarów 1-godzinnych. Dlatego wszystkie strefy, w tym strefę wielkopolską, zaliczono do klasy A.

W przypadku pyłu PM10 klasyfikacja opiera się na dwóch wartościach kryterialnych: stężeniach 24-godzinnych i średnich dla roku. Na większości stanowisk stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin w roku kalendarzowym. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczenia stężenia średniego dla roku. Strefa wielkopolska, jak i pozostałe strefy, ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji dla 24-godzin w roku kalendarzowym przypisano klasę C.

W przypadku pyłu PM_{2,5} klasyfikacja opierała się o stężenie średnie dla roku. Pomiary prowadzone były na trzech stacjach: Poznań, Kalisz i Pleszew. Strefę wielkopolską ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego w Pleszewie – 33 µg/m³, zaliczono do klasy C.

Ocena jakości powietrza dla ołowiu opiera się na stężeniach średnich dla roku. W ocenie rocznej nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji, dlatego strefa wielkopolska zaliczona została do klasy A.

Natomiast ocena roczna jakości powietrza dla metali i benzo(a)piranu opiera się na stężeniach średnich dla roku. Dla metali nie odnotowano przekroczeń ustanowionych poziomów docelowych – strefy zaliczono do klasy A. Natomiast na wszystkich stanowiskach odnotowano przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)piranu, dlatego strefę wielkopolską zaliczono do klasy C.

Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzenu, w związku z tym strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Klasyfikacja tlenku węgla opiera się na stężeniach 8-godzinnych krocących, liczonych ze stężeń 1-godzinnych. W 2016 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji, dlatego strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

W przypadku ozonu strefę klasyfikuje się pod względem stężenia 8-godzinnego, który odnosi się do poziomu docelowego (dopuszcza się 25 dni przekroczeń poziomu docelowego) oraz poziomu celu długoterminowego. Strefa wielkopolska otrzymała klasę C dla poziomu docelowego. W przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120µg/m³ w odniesieniu do najwyższych wartości stężeń 8-godzinnych spośród średnich krocących w roku kalendarzowym. W związku z tym strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Tabela 2 Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	BaP	Pb	As	Cd	Ni	O ₃
Strefa wielkopolska (Powiat Słupecki)	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochrony roślin

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Pomiary wykonywane są na stacji w m. Krzyżówka i w m. Borówiec. Średnie roczne stężenia dwutlenku siarki i tlenków azotu nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów, a strefę zaliczono do klasy A. Wskaźnikiem jakości powietrza dla ozonu jest parametr AOT40 (poziom docelowy). Wartość docelową uznaje się za dotrzymaną jeżeli nie przekracza jej średnia obliczona z sumy stężeń z okresów wegetacyjnych w pięciu kolejnych latach. Na stacjach pomiarowych w Borówcu i Krzyżówce nie odnotowano przekroczeń, dlatego strefę zaliczono do klasy A. W strefie wielkopolskiej przekroczony jest poziom celu długoterminowego dla ozonu, w związku z tym strefę zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Tabela 3 Klasyfikacja strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Strefa	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa wielkopolska (Powiat Słupecki)	A	A	A / D2

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Klasyfikacja dokonana na podstawie kryterium poziomów celów długoterminowych dla ozonu nie skutkuje w przypadku przekroczenia tego poziomu koniecznością wykonania programu ochrony powietrza, ale osiągnięcie poziomów celów długoterminowych powinno być jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska (zgodnie z art.91a Ustawy – Prawo Ochrony Środowiska). Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie

poziomów niektórych substancji w powietrzu termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego w powietrzu określono na 2020 rok.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 roku przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 5320). W „Programie”, w ramach działań naprawczych zaproponowano szereg działań, które będą realizowane na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Działania naprawcze obejmują lata 2017-2022 i zostały podzielone na działania systemowe, ciągłe i wspomagające, ograniczające emisję powierzchniową, liniową i punktową.

Program ochrony powietrza jest elementem polityki ekologicznej regionu, stąd zaproponowane w nim działania muszą być zintegrowane z istniejącymi planami, programami, strategiami, innymi słowy wpisywać się w realizację celów makroskalowych oraz celów regionalnych i lokalnych. Konieczne jest przy tym uwzględnienie uwarunkowań gospodarczych, ekonomicznych i społecznych.

Jak wskazano w Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon, przekroczenia poziomu docelowego stężeń ozonu notuje się najczęściej w okresie od kwietnia do sierpnia, kiedy występują najkorzystniejsze warunki do przebiegu procesów fotochemicznych prowadzących do powstawania ozonu. Jego formowaniu sprzyja wysoka temperatura, duże nasłonecznienie i wysoka wilgotność powietrza.

6.2.2. Odnawialne źródła energii

Na terenie powiatu słupckiego panują korzystne warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii. Jednak w dalszym ciągu jej wykorzystanie jest na bardzo niskim poziomie. Dane dotyczące funkcjonujących instalacji i tych planowanych na terenie poszczególnych gmin pochodzą z Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz z Urzędów Miast i Gmin.

- Gmina Łądek - na terenie gminy obecnie funkcjonuje elektrownia wiatrowa o mocy maksymalnej 1200 kW i wysokości 71 m npt. w miejscowości Ratyń, działka nr 27. Na potrzeby opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej 17 indywidualnych zabudowań zadeklarowało posiadanie kolektorów słonecznych. Planuje się następujące przedsięwzięcie polegające na „Budowie elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na działce oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 109/6 w obrębie geodezyjnym Ciężarów Wschód, Gmina Łądek”.
- Gmina Orchowo - nie zainstalowano jak dotąd żadnej instalacji wykorzystującej energię wiatru. Planowana jest realizacja zespołu elektrowni wiatrowych w rejonie wsi: Siedluchno, Wólka Orchowska oraz Orchowo.
- Gmina Miejska Słupca - obecnie brak wydanych decyzji na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W PGN zaplanowano działanie polegające na promocji odnawialnych źródeł energii oraz montażu instalacji OZE przy okazji wykonywania termomodernizacji budynków.
- Gmina Słupca - istniejące elektrownie wiatrowe: dz. nr 60 obręb Kowalewo Opactwo (jedna sztuka) o mocy 1,8 MW; dz. nr 129, 130, 131, 149, 150, 152 obręb Kowalewo Opactwo (dwie sztuki) o mocy 2 MW. Wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie w gminie Słupca w obrębie miejscowości Kotunia na działkach nr 20/2; 21/2; 26; 27; 28/1; 31/1, 31/2; 84, 88; 89; 94; 95/1; 95/2; 133/2; 134/2; 135/2; 739; 757; 760; 761; 762; 787/4; 788/1; 788/4, w obrębie miejscowości Wierzbobice na działkach nr 101/4; 102/2; 360; 374; 376; 375/6, 377/6; 379/4, w obrębie miejscowości Kąty na działkach nr 6/2; 7/2; 8/2; 12; 13/2, 14/2 elektrowni wiatrowej o łącznej mocy do 21 MW, składającej się z siedmiu turbin wiatrowych o mocy do 3 MW każda, maksymalnej wysokości do 160 m n.p.t., wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz przyłączem energetycznym średniego napięcia i przyłączem telekomunikacyjnym. W zakresie fotowoltaiki – m. Drażna dz. nr 20 i 392 około 647 kW, m. Marcewo, dz. nr 321/1, około 1 MW.
- Gmina Ostrowite – obecnie brak wydanych decyzji na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W PGN zaplanowano inwestycje w zakresie montażu instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych.
- Gmina Powidz – na terenie gminy zlokalizowane są instalacje odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej oraz na budynkach podmiotów gospodarczych. Wśród mieszkańców instalacje OZE nie są rozpowszechnione. W skład instalacji wchodzi kolektory słoneczne oraz piec na biomasę służące pozyskaniu energii cieplnej.

- Gmina Strzałkowo – na terenie gminy energia odnawialna pozyskiwana jest z elektrowni wiatrowych. Obecnie funkcjonuje osiem instalacji w miejscowościach: Szemborowo o mocy 0,8MW, Skarboszewo o mocy 0,6 MW każdy (2 turbiny), Łęczec/Babin o mocy 0,9 MW, Łęczec/Babin o mocy od 0,8 MW do 1MW, Graboszewo o mocy 2,0 MW każdy (2 turbiny), Paruszewo o mocy 0,8 MW. Planowane są kolejne elektrownie wiatrowe w miejscowości: Skarboszewo, Strzałkowo, Łęczec/Babin, Szemborowo/Gonice/Chwałkowice/Staw oraz Szemborowo/Gonice/Staw.
- Gmina Zagórz - na terenie gminy znajdują się 5 turbin wiatrowych. Zainstalowane są także kolektory słoneczne - na budynkach mieszkalnych oraz na budynku Domu Pomocy Społecznej w Zagórz, o mocy 1,6 kW i produkcji energii cieplnej z instalacji wynoszącej 2,56 MWh/rok.

6.2.3. Zagrożenie hałasem

Najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w powiecie jest ruch drogowy. Przez teren powiatu przebiega odcinek autostrady A2, drogi krajowej nr 92 oraz drogi wojewódzkie i liczne drogi powiatowe i gminne. Natężenie ruchu z roku na rok wzrasta, a wraz z nim wzrasta ilość uwalnianych do atmosfery zanieczyszczeń. Z wykonanych pomiarów w 2015 roku wynika, że największy ruch pojazdów odnotowano na autostradzie A2, gdzie w ciągu doby przejeżdżało ponad 22 tys. pojazdów, z czego około 32% stanowiły pojazdy ciężarowe. Droga krajowa nr 92 jest alternatywą dla autostrady lecz ruch pojazdów jest również wysoki i wynosi od 7 tys. do 11,6 tys. pojazdów na dobę. Samochody ciężarowe stanowiły od 10% do 13% ogółu przejeżdżających pojazdów. Natomiast ruch na drogach wojewódzkich był zdecydowanie mniejszy i wynosił od 1,6 tys. do 4,5 tys. pojazdów na dobę.

Corocznie rejestruje się coraz większą liczbę pojazdów. Opierając się na danych z 2016 roku, według danych GUS, na terenie powiatu było zarejestrowanych 55 334 pojazdów samochodowych tj. o 4,1% więcej niż rok wcześniej.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę nr LI/980/14 z dnia 27 października 2014 roku w sprawie określenia "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023". Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Dokument wskazuje również kierunki działań, mające na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych. Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich na terenie województwa wielkopolskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . Na terenie powiatu słupeckiego takim odcinkiem jest droga wojewódzka nr 466 od km 0+000 do 9+800 (m. Słupca – m. Ciężęń).

Poniżej przedstawiono wyniki mapy akustycznej dotyczące narażenia na ponadnormatywny hałas w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 466 na odcinku objętym Programem.

Tabela 4 Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik L_{DWN} – DW 466

wskaźnik L_{DWN}	< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	>20 dB
przekroczenie wartości dopuszczalnych	Stan warunków akustycznych				
	Niedobry		Zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów narażonych w danym zakresie [km ²]	0,081	0,022	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	42	23	0	0	0
Liczba narażonych mieszkańców w danym zakresie	152	76	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0

Inne obiekty budowlane z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0
--	---	---	---	---	---

Tabela 5 Przekroczenie wartości dopuszczalnych, wskaźnik L_N – DW 466

wskaźnik L_N	< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych				
przekroczenie wartości dopuszczalnych	Niedobry		Zły	Bardzo zły	
Powierzchnia obszarów narażonych w danym zakresie [km ²]	0,097	0,037	0,001	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	38	33	1	0	0
Liczba narażonych mieszkańców w danym zakresie	136	115	3	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Z map akustycznych wynika, że niedobry stan warunków akustycznych obejmuje 65 lokali mieszkalnych (dla wskaźnika L_{DWN}). Natomiast dla pory nocnej niedobry stan warunków akustycznych obejmuje 71 lokali mieszkalnych oraz jeden lokal znajduje się w zakresie złych warunków akustycznych.

Dla analizowanego odcinka drogi wojewódzkiej zaproponowano następujące działania:

- Wykonanie remontu nawierzchni drogowej na odcinku: od km 0+000 do km 1+000,
- Prowadzenie przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
- Uwzględnianie zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Kontrola przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości.

Badania klimatu akustycznego dla dróg krajowych wykonywane są w cyklu pięcioletnim. Dotyczy to zarówno Generalnego Pomiaru Hałasu prowadzonego wraz z Generalnym Pomiarem Ruchu (ostatni pomiar prowadzony był w 2015 roku) jak i map akustycznych dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów. Wyniki są obecnie w trakcie opracowywania. Mapy te będą podstawą do sporządzenia nowych programów ochrony środowiska przed hałasem.

W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie wykonywał pomiaru hałasu komunikacyjnego na drogach przebiegających przez teren powiatu słupeckiego.

Na terenie powiatu funkcjonuje wojskowe lotnisko w Powidzu, które również generuje hałas. Stacjonuje tam 33 Baza Lotnictwa Transportowego w Powidzu. Obecnie baza zaangażowana jest w szereg przedsięwzięć takich jak funkcjonowanie Zadaniowego Lotniczego Zespołu Bojowego, 7. eskadra działań specjalnych, zespół działań specjalnych, dalsza gruntowna modernizacja lotniska Powidz, wykonywanie lotów operacyjnych na rzecz wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych oraz szkolenie personelu latającego ostatnich promocji na samolotach M-28 B/PT Bryza i W-3 Sokół. W strukturach bazy znajduje się jedyny w Siłach Zbrojnych zespół kontroli z powietrza środków radiotechnicznych i świetlnych na lotniskach wojskowych RP.

Dla lotniska w Powidzu wyznaczono obszar ograniczonego użytkowania uchwałą nr XVI/442/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu. W uchwale tej określono granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu oraz wymagania techniczne dotyczące budynków.

Obszar ograniczonego użytkowania podzielono na dwie strefy: zewnętrzną i wewnętrzną. Szczegółowy przebieg granic dostępny jest w załączniku do ww. uchwały.

W obszarze ograniczonego użytkowania określa się następujące sposoby korzystania z terenów:

- 1) w strefie zewnętrznej:
  - a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
  - b) zabrania się zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków na cele szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - c) zabrania się tworzenia stref ochronnych „A” uzdrowisk,
  - d) zabrania się lokalizowania nowych obiektów, których działalność może zwiększyć poziom hałasu w środowisku, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
- 2) w strefie wewnętrznej:
  - a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
  - b) zabrania się zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków na cele szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - c) zabrania się tworzenia stref ochronnych „A” uzdrowisk,
  - d) zabrania się lokalizowania nowych obiektów, których działalność może zwiększyć poziom hałasu w środowisku, a także ich rozbudowy i nadbudowy,
  - e) dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej.

Budynki znajdujące się w obszarze ograniczonego użytkowania powinny spełniać wymagania techniczne, tak aby zapewnić właściwy klimat akustyczny w budynkach. Można zastosować przegrody budowlane o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, przede wszystkim odpowiednią stolarkę okienną.

Źródłem hałasu są też zakłady przemysłowe i usługowe. Hałas ten jest najczęściej uciążliwy dla terenów mieszkaniowych bezpośrednio sąsiadujących z zakładami. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrzzakładowego. Istniejące zakłady podejmują w większości niezbędne działania organizacyjne i techniczne ograniczające emisję hałasu do wartości zapewniających właściwy standard jakościowy środowiska.

W latach 2015-2016 WIOŚ w Poznaniu przeprowadził osiem kontroli w przedsiębiorstwach na terenie powiatu w zakresie emisji hałasu przemysłowego. Najczęstsze nieprawidłowości to:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego do środowiska,
- brak wykonywania okresowych pomiarów emisji hałasu do środowiska,
- brak opłat za korzystanie ze środowiska,
- brak odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne,
- nieterminowe udzielenie odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne.

6.2.4. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Przez teren powiatu przebiegają linie elektroenergetyczne o napięciu 400 kV, 220 kV i 110 kV.

Według wykazu Starostwa Powiatowego w Słupcy na terenie powiatu istnieją 32 stacje bazowe telefonii komórkowej:

- Gmina Orchowo – 2 sztuki,
- Gmina Powidz – 6 sztuk,
- Gmina Ostrowite – 1 sztuka
- Gmina Strzałkowo – 4 sztuki,
- Gmina Miejska Słupca – 8 sztuk,
- Gmina Słupca – 3 sztuki,
- Gmina Łądek – 4 sztuki,
- Gmina Zagórów – 4 sztuki.

Monitoring pól elektromagnetycznych odbywa się w trzyletnich cyklach. Rok 2016 był trzecim rokiem pomiarowym w trzecim cyklu badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W 2016 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził pomiary natężenia pola elektromagnetycznego w 2 punktach na terenie powiatu słupeckiego:

- Zagórow – 0,62 V/m
- Wólka – 0,45 V/m

W latach wcześniejszych (w 2015 i 2014 roku) pomiary były wykonane również w dwóch punktach, w których uzyskano następujące natężenia pól elektromagnetycznych:

- Słupca ul. Kopernika 11a – 0,47 V/m,
- Orchowo ul. Szkolna – 0,2 V/m.

Badania zostały wykonane w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. nr 221, poz. 1645).

Natężenie pola elektromagnetycznego w badanych punktach pomiarowych było znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

6.2.5. Zanieczyszczenie wód

Wody powierzchniowe występujące na terenie powiatu należą do systemu wodnego środkowej Odry, w zlewni rzeki Warty. Sieć rzeczna tworzy przede wszystkim rzeka Warta wraz z dopływami, natomiast jezior jest 17 o łącznej powierzchni 2 008,8 ha.

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) określa zasady gospodarowania wodą w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Na jej podstawie wszystkie kraje członkowskie zobowiązane są do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód powierzchniowych.

W Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) wyznaczono następujące cele środowiskowe dla wód powierzchniowych:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy,
- wdrażanie koniecznych środków w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowe eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Transpozycji przepisów RDW do prawodawstwa polskiego dokonano przede wszystkim poprzez ustawę Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121) oraz rozporządzenia wykonawcze. Ustawa ta stanowi podstawę prawną i merytoryczną do realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie badania wód powierzchniowych.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku ww. ustawa zostanie zastąpiona nową ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566). Ustawa ta m.in. powołuje do życia nową jednostkę Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP). Jednostka ta z dniem 01.01.2018 r. przejmie dotychczasowe zadania i kompetencje Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw (związane z utrzymaniem wód) oraz starostów – w zakresie wydawania pozwoleń wodnoprawnych. W kompetencji Wód Polskich pozostawać będzie też utrzymanie pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, a także prowadzenie inwestycji w tym obszarze.

Podstawowymi dokumentami planistycznymi według RDW są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programy działań. Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW) stanowi podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z

nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. W aPGW szczegółowo opisano zagadnienia związane z osiąganiem celów środowiskowych dla poszczególnych typów wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych. Cele środowiskowe ustalone zostały dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Stanowią one podstawowy element podziału hydrograficznego obszaru dorzecza i tym samym procesu planowania w gospodarowaniu wodami. JCWP zostały zidentyfikowane m.in. w celu umożliwienia dokładnego opisu ich charakterystyki oraz określenia ich obecnego stanu, określenia dla ich typów warunków referencyjnych (tzw. wzorca dobrego stanu), określenia celów środowiskowych oraz wyznaczenia działań służących osiągnięciu zakładanych celów środowiskowych.

Na terenie powiatu słupeckiego znajdują się w całości lub fragmenty 29 jednolitych części wód płynących (JCWP).

Tabela 6 Jednolite części wód płynących na terenie powiatu słupeckiego

Lp.*	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCW	Status JCWP	Aktualny stan JCW	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	PLRW600025183616	Dopływ z jez. Kosewskiego	25	NAT	Zły	Zagrożona
2.	PLRW60002318345299	Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego	23	SZCW	Zły	Zagrożona
3.	PLRW6000251881745	Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jez. Ostrowskiego	25	NAT	Zły	Niezagrożona
4.	PLRW6000171836839	Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	17	NAT	Zły	Zagrożona
5.	PLRW600025188299	Mała Noteć	25	SZCW	Zły	Zagrożona
6.	PLRW600016183684	Dopływ z Szemborowa	16	NAT	Zły	Niezagrożona
7.	PLRW6000161836872	Dopływ z Sołeczna	16	NAT	Zły	Niezagrożona
8.	PLRW6000161836869	Rudnik	16	NAT	Zły	Zagrożona
9.	PLRW6000191836899	Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	19	NAT	Dobry	Zagrożona
10.	PLRW600017184992	Rów Mąkowski	17	NAT	Dobry	Niezagrożona
11.	PLRW600023184996	Bartosz	23	NAT	Dobry	Niezagrożona
12.	PLRW6000231835672	Dopływ z Orliny Dużej	23	NAT	Dobry	Niezagrożona
13.	PLRW60002118399	Warta od Powy do Prosn	21	SZCW	Zły	Zagrożona
14.	PLRW60001718389	Wrześnica	17	NAT	Zły	Zagrożona
15.	PLRW600024183569	Bawół od Czarnej Strugi do ujścia	24	SZCW	Zły	Zagrożona
16.	PLRW6000231835329	Dopływ z Rychwała	23	NAT	Zły	Zagrożona
17.	PLRW6000161835689	Dopływ z Kuchar Borowych	16	NAT	Zły	Niezagrożona
18.	PLRW600017183669	Dopływ z Drażnej	17	NAT	Zły	Niezagrożona
19.	PLRW60001718358	Dopływ spod Przyjmy	17	NAT	Zły	Niezagrożona
20.	PLRW600023183632	Dopływ z Marcewka	23	NAT	Dobry	Niezagrożona
21.	PLRW600023183679	Meszna do Strugi Bawół	23	SZCW	Zły	Zagrożona
22.	PLRW600016183649	Dopływ spod Ostrowa Kościelnego	16	NAT	Zły	Niezagrożona
23.	PLRW600001836349	Dopływ ze zb. Słupca	0	SZCW	Zły	Zagrożona
24.	PLRW600016183688	Dopływ spod Strzałkowa	16	NAT	Zły	Niezagrożona
25.	PLRW6000161836892	Dopływ spod Bielawy	16	NAT	Zły	Niezagrożona
26.	PLRW600016183672	Dopływ z Jaroszyna	16	NAT	Zły	Niezagrożona

Lp.*	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCW	Status JCWP	Aktualny stan JCW	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
27.	PLRW60002418369	Meszna od Strugi Bawół do ujścia	24	SZCW	Zły	Zagrożona
28.	PLRW600017183574	Dopływ z Michalinowa	17	NAT	Zły	Zagrożona
29.	PLRW600017183572	Bawół (Stare Koryto)	17	NAT	Zły	Zagrożona

0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe

16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty

17 - potok nizinny piaszczysty

18 – potok nizinny żwirowy

19 – rzeka nizinna piaszczysto gliniasta

20 – rzeka nizinna żwirowa

21 – wielka rzeka nizinna

23 - potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych

24 - małe i średnie rzeki na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych

25 - cieki łączące jeziora

NAT – naturalna część wód

SZCW – silnie zmieniona część wód

* liczba porządkowa w tabeli odpowiada liczbie porządkowej JCWP na mapie.

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Zgodnie z powyższym zestawieniem 5 wydzielonych JCWP wykazuje dobry stan ekologiczny, a w 24 - stan zły. W 15 JCWP oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

W przypadku jednolitych części wód jeziornych na terenie powiatu jest ich 6. Większości wyznaczonych jednolitych części wód jeziornych to silnie zmienione części wód, jedynie JCWP Powidzkie to naturalna część wód. Cztery JCWP jest zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Tabela 7 Wykaz JCW jeziornych na terenie powiatu słupeckiego

Kod	nazwa JCW jeziorne	Status	Aktualny stan JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLLW10101	Powidzkie Małe	SZCW	Zły	Zagrożona
PLLW10102	Powidzkie	NAT	-	Niezagrożona
PLLW10402	Kownackie	SZCW	-	Zagrożona
PLLW10400	Suszewskie	SZCW	-	Zagrożona
PLLW10398	Budzisławskie	SZCW	Dobry	Niezagrożona
PLLW10099	Kosewskie	SZCW	-	Zagrożona

Źródło: RZGW w Poznaniu.

Rzeki

Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) jest wykonywana przez WIOŚ w Poznaniu.

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych płynących badanych w latach 2011–2015 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych. Wykonano ocenę stanu JCW za rok 2015 uwzględniając zasadę dziedziczenia ocen z lat 2011–2015. Dziedziczenie oceny jest przeniesieniem wyników oceny JCW (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) na kolejny rok, w przypadku gdy JCW nie była objęta monitoringiem.

W tym okresie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu badał stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które zlokalizowane się na terenie powiatu słupeckiego, część

punktów pomiarowo-kontrolny nie znajdowała się na terenie powiatu. Wszystkie JCWP osiągnęły zły stan. Wyniki zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 8 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych

Nazwa JCWP	Lokalizacja stanowiska	Ocena biologiczna	Ocena fizykochemiczna	Ocena hydromorfologiczna	Potencjał/stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego	Struga Biskupia - ujęcie do jez. Gosławskiego	II klasa	Poniżej potencjału dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	Struga Bawół - Staw	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Rudnik	Rudnik – Unia	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	Struga Bawół - Działy	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Warta od Powy do Proсны	Warta - Pyzdry	III klasa	II klasa	II klasa	Umiarkowany (poten.)	Dobry	ZŁY
Wrześnica	Wrześnica - Cegielnia	III klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	PSD_sr	ZŁY
Bawół od Czarnej Strugi do ujścia	Bawół - Kopojno	II klasa	Poniżej potencjału dobrego	I klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Dopływ z Rychwała	Dopływ z Rychwała - Barłogi	III klasa	Poniżej stanu dobrego	I klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Meszna do Strugi Bawół	Meszna - Kały	III klasa	Poniżej potencjału dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Dopływ spod Ostrowa Kościelnego	Dopływ spod Ostrowa Kościelnego - Słupca	II klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Umiarkowany	-	ZŁY
Dopływ ze zb. Słupca	Zbiornik Słupca – stan. 1	V klasa	Poniżej potencjału dobrego	I klasa	Zły	-	ZŁY
Dopływ spod Strzałkowa	Dopływ spod Strzałkowa - Chwalibogowo	IV klasa	Poniżej stanu dobrego	II klasa	Słaby	-	ZŁY
Meszna od Strugi Bawół do ujścia	Meszna - Policko	IV klasa	Poniżej potencjału dobrego	II klasa	Słaby	PSD_sr	ZŁY

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód za rok 2015 z uwzględnieniem oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych – WIOŚ Poznań.

Najnowszą ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych płynących za rok 2016 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych oraz Wytocznych GIOŚ.

W roku 2017, wykonano ocenę stanu JCWP za rok 2016 uwzględniając zasadę dziedziczenia ocen z lat 2011–2015. Dziedziczenie oceny jest przeniesieniem wyników oceny JCWP (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) na kolejny rok, w przypadku gdy JCWP nie była objęta monitoringiem. JCWP, która była objęta monitoringiem diagnostycznym może dziedziczyć ocenę przez kolejnych 6 lat, JCWP, która była objęta monitoringiem operacyjnym – 3 lata. Tak więc ocena za rok 2016 obejmuje wszystkie JCWP badane w latach 2011 – 2016 zachowując ważność zgodnie z zasadą dziedziczenia. JCWP badane tylko w roku 2016 podlegają ocenie tylko raz – w 2016 r. Dziedziczenie jest procesem aktualizacji wykonanej oceny o wyniki uzyskane w kolejnym roku badań. Obecnie ocena weryfikowana jest przez GIOŚ (wg stanu na 10.10.2017r.)

W 2016 roku WIOŚ w Poznaniu przebadał sześć jednolitych części wód powierzchniowych, z punktami pomiarowo-kontrolnymi zlokalizowanymi na terenie powiatu:

- JCWP Meszna od Strugi Bawół do ujścia, z punktem pomiarowym Meszna – Policko, przebadano elementy chemiczne, które uzyskały stan poniżej dobrego.
- JCWP Rudnik, z punktem pomiarowym Rudnik – Unia, otrzymała II klasę dla badanych elementów biologicznych. Ocena fizykochemiczna została określona poniżej stanu dobrego, a ocena hydromorfologiczna poniżej stanu bardzo dobrego, natomiast elementy chemiczne zostały określone poniżej stanu dobrego.
- JCWP Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia, z punktem pomiarowo-kontrolnym Struga Bawół – Działy, otrzymała II klasę dla badanych elementów biologicznych. Ocena fizykochemiczna została określona poniżej stanu dobrego, a ocena hydromorfologiczna poniżej stanu bardzo dobrego.
- JCWP Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa w punkcie pomiarowym Struga Bawół – Staw, otrzymała III klasę dla elementów biologicznych, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych i stan poniżej bardzo dobrego dla elementów hydromorfologicznych.
- JCWP Wrześnica w punkcie pomiarowym Wrześnica – Cegielnia, przebadano elementy chemiczne, które uzyskały stan poniżej dobrego.
- JCWP Dopływ ze zb. Słupca w punkcie pomiarowym nr 1, otrzymała V klasę dla elementów biologicznych i potencjał poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych.

Jezióra

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych stojących badanych w latach 2013-2015 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1482). Wykonana ocena uwzględnia zasady dziedziczenia ocen z lat 2011-2015.

Dziedziczenie jest procesem aktualizacji oceny (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) wykonanej w latach poprzednich, o wyniki uzyskane w kolejnym roku badań. JCW, która była objęta monitoringiem diagnostycznym może dziedziczyć ocenę przez kolejnych 6 lat, JCW, która była objęta monitoringiem operacyjnym – 3 lata. Jeśli JCW była badana co roku w innym zakresie (monitoring diagnostyczny, operacyjny) wówczas oceną końcową jest ocena na podstawie najszerszego zakresu badań, zaktualizowana o najnowsze wyniki.

Na terenie powiatu słupeckiego przebadano 4 jeziora. Szczegółowe wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9 Ocena stanu jednolitych części wód jeziornych

Nazwa jeziora	Jezioro Budziszawskie	Jezioro Powidzkie	Jezioro Powidzkie Małe	Jezioro Suszewskie
Rok badania	2015	2015	2015	2015
ELEMENTY BIOLOGICZNE				
Fitoplankton PMPL	I klasa	I klasa	I klasa	I klasa
Fitobentos IOJ	-	I klasa	II klasa	-
Makrofity EMSI	I klasa	I klasa	I klasa	-
ELEMENTY HYDROMORFOLOGICZNE				
	II klasa	I klasa	II klasa	II klasa

ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE				
Przezroczystość [m]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Poniżej stanu dobrego
Średnie nasycenie tlenem hipolimnionu [%]	Stan dobry	Stan dobry	-	Poniżej stanu dobrego
Tlen rozpuszczony [mg O₂/l]	-	-	Poniżej stanu dobrego	-
Przewodność [µS/cm]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry
Azot ogólny [mgN/l]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Poniżej stanu dobrego
Fosfor ogólny [mgP/l]	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	-
Ocena stanu/potencjału ekologicznego	Potencjał maksymalny	Stan bardzo dobry	Potencjał dobry	Potencjał umiarkowany
Ocena stanu chemicznego	Dobry	Dobry	Dobry	-
Ocena stanu JCWP	Dobry	Dobry	Dobry	Zły

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód jeziornych badanych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015 – WIOŚ w Poznaniu.

Trzy z badanych jezior to JCWP silnie zmienione, dla których określany jest potencjał ekologiczny. Jedynie jezioro Powidzkie to JCWP naturalna, dla której określono stan ekologiczny.

Jezioro Powidzkie w 2015 roku miało bardzo dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, a końcowa ocena stanu JCWP została określona jako dobra.

Jezioro Budziszawskie i Powidzkie Małe również uzyskały dobrą ocenę końcową JCWP. Wpływ na to miał maksymalny (J. Budziszawskie) lub dobry (J. Powidzkie Małe) potencjał ekologiczny, oraz dobry stan chemiczny jezior.

Jedynie Jezioro Suszewskie miało zły stan JCWP. Wpływ na to miał umiarkowany potencjał ekologiczny.

Najnowszą ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych badanych za rok 2016 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187). Wykonana ocena uwzględnia zasady dziedziczenia ocen z lat 2011-2015.

Dziedziczenie jest procesem aktualizacji oceny (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) wykonanej w latach poprzednich, o wyniki uzyskane w kolejnym roku badań. JCW, która była objęta monitoringiem diagnostycznym może dziedziczyć ocenę przez kolejnych 6 lat, JCW, która była objęta monitoringiem operacyjnym – 3 lata. Jeśli JCW była badana co roku w innym zakresie (monitoring diagnostyczny, operacyjny) wówczas oceną końcową jest ocena na podstawie najszerszego zakresu badań, zaktualizowana o najnowsze wyniki. Obecnie ocena weryfikowana jest przez GIOŚ (wg stanu na 10.10.2017r.)

W 2016 roku przebadano Jezioro Budziszawskie w ramach monitoringu operacyjnego (w zakresie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych lub które są odprowadzane w zlewni), dla którego elementy chemiczne zostały sklasyfikowane poniżej stanu dobrego.

Stan kąpielisk

W sezonie letnim 2016 roku na terenie powiatu słupeckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupcy objął kontrolą 5 miejsc tradycyjnie wykorzystanych do kąpieli – 2 miejsca na terenie gminy Powidz oraz 3 na terenie gminy Ostrowite.

- Gmina Powidz
  - Powidz „Łazienki”,
  - Przybrodzin.
- Gmina Ostrowite
  - Ośrodek Wypoczynkowy, ul. Parkowa w Giewartowie,
  - Michasiówka, ul. Armii Krajowej w Giewartowie,
  - Kosewo „HORN”.

Wszystkie miejsca wykorzystywane do kąpielii wyposażone są:

- w pomosty,
- posiadają wyznaczone i oznakowane niecki dla osób kąpiących,
- regulamin kąpieliska,
- sanitariaty i bieżącą wodę dostępne przy polach namiotowych lub ośrodkach wczasowych,
- oznakowanie przy użyciu tablicy informacyjnej,
- wyznaczone miejsce do gry w piłkę siatkową,
- pojemniki na odpady komunalne,
- sprzęt ratowniczy: koła ratunkowe, akustyczny sygnał alarmowy-gwizdek, zestawy do nurkowania (płetwy, maska, fajka), maszt z kompletem flag.

Na terenie gminy Powidz i miejscu wykorzystywanym do kąpielii w Giewartowie „Michasiówka” w sezonie letnim zatrudnieni są ratownicy.

Wody podziemne

Od 2016 roku zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Ministrów aktualizacją *Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW)* obowiązuje nowa wersja podziału obszaru Polski na 172 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z tym podziałem na terenie powiatu wydzielono pięć Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Tabela 10 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu słupckiego

Kod JCW		PLGW600043	PLGW600061	PLGW600062	PLGW600071	PLGW600081
Cel środowiskowy	Stan chemiczny	Dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru Cl (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	Dobry stan chemiczny	Dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru Cl (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	Dobry stan chemiczny	Dobry stan chemiczny
	Stan ilościowy	Mniej rygorystyczny cel – ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem	Dobry stan ilościowy	Dobry stan ilościowy	Dobry stan ilościowy	Dobry stan ilościowy
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Stan chemiczny	Słaby	Dobry	Słaby	Dobry	Dobry
	Stan ilościowy	Słaby	Dobry	Dobry	Dobry	Dobry
	Ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego	Zagrożona	Niezagrożona	Zagrożona	Zagrożona	Niezagrożona
Przedłużenie terminu osiągnięcia celu / ustalenie celów mniej rygorystycznych dla JCWPd	Odstępstwo	Tak	Brak	Tak	Tak	Brak
	Termin osiągnięcia dobrego stanu	2021	2015	2021	2015	2015

Źródło: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

Zgodnie z powyższą tabelą w przypadku JCWPd nr 43 wydzielonej na terenie powiatu słupckiego ryzyko osiągnięcia dobrego stanu było zagrożone. Dlatego zostały wprowadzone derogacje czasowe do roku 2021 ze względu na występowanie obniżek zwierciadła poziomów wodonośnych związanych z odwodnieniami odkrywek górniczych (węgiel brunatny, surowce skalne), działalnością kopalni soli; ingresją zasolonych wód. Słaby stan jakościowy na terenie JCWPd w zasięgu regionalnych lejów depresji wywołanych odwodnieniem górniczym związany jest z ascenją wód o słabym stanie jakościowym z podłoża na terenach rolniczych – z podwyższonymi stężeniami związków azotu. Ascenja wód słonawych i słonych w zasięgu lejów depresyjnych będzie trwać tak długo, dopóki będą prowadzone odwodnienia – do czasu wyeksploatowania złoża. Specyfika odwodnień górniczych nie pozwala na spływanie leja depresji, nie ma więc możliwości ograniczenia presji do czasu zakończenia eksploatacji.

W przypadku JCWPd nr 62 derogacje czasowe zostały wprowadzone do roku 2021 ze względu na odwadnianie odkrywkowej kopalni węgla brunatnego prowadzone przez KWB „Konin”; lokalny wpływ

stonych wód kopalnianych. Z uwagi na wielopoziomowy charakter systemu wodonośnego lej depresyjny w poziomie przypowierzchniowym ma znacznie ograniczony zasięg w stosunku do leja depresyjnego w głębszych poziomach wodonośnych. Zagrożenie dla wód podziemnych stanowi szeroko rozumiana infrastruktura kopalniana i przemysłowa.

Badania jakości wód podziemnych prowadzone są w oparciu o krajową sieć pomiarową i są wykonywane przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie powiatu słupeckiego są wyznaczone dwa punkty pomiarowe. Ostatnie badania były przeprowadzane w 2016 roku.

Ocena jakości wód została wykonana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 85). Wody podziemne były badane w miejscowości Smolniki Powidzkie. W jednym punkcie pomiarowym wody osiągnęły III klasę, natomiast w drugim punkcie pomiarowym – IV klasę.

Tabela 11 Monitoring wód podziemnych na terenie powiatu słupeckiego w 2016 roku

Miejscowość	Gmina	JCWPD	Stratygrafia	Klasa jakości - wskaźniki fizykochemiczne	Końcowa klasa jakości	Przyczyna zmiany klasy jakości
Smolniki Powidzkie	Powidz	62	Czwartorzęd	III klasa	III klasa	-
Smolniki Powidzkie	Powidz	62	Czwartorzęd	IV klasa	IV klasa	-

Źródło: Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

6.2.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych z GUS i Gmin długość sieci wodociągowej na terenie powiatu w 2016 roku wynosiła 929,2 km. Do sieci podłączonych było 54 620 mieszkańców powiatu. Stopień zwodociągowania powiatu wynosił 97,77%.

Tabela 12 Sieć wodociągowa na terenie powiatu w 2016 roku

jednostka administracyjna	długość czynnej sieci rozdzielczej [km]*	ilość przyłączy [szt.]*	korzystający z instalacji w ogółu ludności [%]**	ludność korzystająca z sieci [os.]**
Gmina Miejska Słupca	36,5	1736	99,92	13782
Gmina Łądek	70,3	1456	96,6	5566
Gmina Orchowo	96,6	780	99,0	3930
Gmina Ostrowite	163,0	1471	99,0	1300
Gmina Powidz	72,2	805	92,63	2134
Gmina Słupca	198,8	2758	100,0	9206
Gmina Strzałkowo	150,0	1136	100,0	10202
Gmina Zagórów	141,8	1831	95	8500
Powiat Słupecki	929,2	11973	97,77	54620

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS(*), Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego (**).

Zbiorowe zaopatrzenie ludności powiatu w wodę opiera się na wodzie pochodzącej z ujęć podziemnych. Ludność zaopatrywana jest w wodę do spożycia przez 28 ujęć. Wszystkie ujęcia posiadają stacje uzdatniania wody. Według danych udostępnionych przez RZGW w Poznaniu i Starostwo Powiatowe w Słupcy na terenie powiatu zostało wyznaczonych 6 stref ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.

W 2016 roku ogólne zużycie wody wynosiło 3 581,6 dam³ i było wyższe o 2,8% niż rok wcześniej. Wzrost ten wynikał z większego zużycia wody w przemyśle i do eksploatacji sieci wodociągowej. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem wynosił 18,6%. Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu kształtowało się w 2016

roku na poziomie 38,8 m³ i było wyższe od zużycia wody w 2015 roku o 0,9 m³. Największe zużycie wody na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Powidz (78,3 m³/os) a najniższe w gminie miejskiej Słupca (28,5 m³/os).

Natomiast długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu w 2016 roku wynosiła 243 km. Do sieci podłączonych było 30 843 mieszkańców powiatu. Powiat skanalizowany był w około 57,45 %. Na terenie powiatu funkcjonuje również kanalizacja deszczowa o łącznej długości 56,2 km.

Tabela 13 Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu w 2016 roku

jednostka administracyjna	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]*	ilość przyłączy kanalizacyjnych [szt.]*	korzystający z instalacji w ogółu ludności [%]**	ludność korzystająca z sieci [os.]**
Gmina Miejska Słupca	37,1	1484	94,5	13050
Gmina Łądek	20,8	541	30,02	1750
Gmina Orchowo	10,6	246	43,0	1698
Gmina Ostrowite	27,0	578	44,0	1804
Gmina Powidz	49,1	800	85,86	1673
Gmina Słupca	46,4	1040	27,2	2500
Gmina Strzałkowo	30,9	1104	98,0	5017
Gmina Zagórów	21,1	596	37,0	3351
Powiat Słupcki	243,0	6389	57,45	30843

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS(*), Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupckiego (**).

Dysproporcje pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stwarzają niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska ściekami nienależycie gromadzonymi lub niedostatecznie oczyszczonymi. Największe różnice zauważane są na terenach wiejskich. Dlatego w pierwszej kolejności powinny być realizowane inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową aby podnieść komfort i jakość życia mieszkańców oraz poprawić stan środowiska naturalnego w szczególności zasoby wód podziemnych i powierzchniowych.

Mieszkańcy niepodłączeni do sieci kanalizacyjnej ścieki gromadzą w zbiornikach bezodpływowych lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Efektywność tych rozwiązań może być bardzo duża, jednak istnieje niebezpieczeństwo związane ze świadomą niewłaściwą eksploatacją tego rodzaju urządzeń i instalacji prowadzącą do emisji zanieczyszczeń do środowiska (problem celowo rozszczelnionych zbiorników na nieczystości ciekłe, związane z tym nielegalne pozbywanie się nieczystości ciekłych przez ich zrzut do gruntu lub wód). Nieszczelne szamba oraz w pełni nie oczyszczone ścieki stanowią zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki komunalne wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT₅, ChZT, azot amonowy, fosforany i zawiesina ogólna. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2017, poz. 1289) gminy mają obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie powiatu jest 3 607 sztuk zbiorników bezodpływowych oraz 321 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków. Nie wszystkie gminy prowadzą ewidencję dlatego wartości te nie są dokładne.

Na terenie powiatu funkcjonuje 10 oczyszczalni ścieków komunalnych. Ich charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 14 Oczyszczalnie ścieków komunalnych na terenie powiatu

lokalizacja	rodzaj oczyszczalni	przepustowość m ³ /dobę	RLM	bezpośredni odbiornik ścieków oczyszczonych
Gmina Miejska Słupca				
Słupca	mechaniczno-biologiczna	6240 (maksymalna)	15870	Meszna
Gmina Łądek				
Łądek	mut	150	800	Kanał Lubiecz
Łąd	bioblok	100	350	Kanał Lubiecz
Ciążeń	bioblok	150	600	rów - Warta

lokalizacja	rodzaj oczyszczalni	przepustowość m ³ /dobę	RLM	bezpośredni odbiornik ścieków oczyszczonych
Gmina Orchowo				
Osówek	mechaniczno- biologiczna	400	3800	rów melioracyjny
Gmina Ostrowite				
Gostuń	Biologiczna	300	2650	Struga Ostrowicka
Gmina Powidz				
Ługi	Mechaniczno- biologiczna	600	10000 (projektowa)	Struga Bawół
Gmina Słupca				
Cienin Zaborny-Parcele	mechaniczno- biologiczna	218		Sucha Rzeka
Gmina Strzałkowo				
Strzałkowo	BIOBLOK BIS-800	1500	6187	Dopływ Spod Strzałkowa, rów melioracyjny B-15
Gmina Zagórów				
Zagórów	Mechaniczno-biologiczna	350	3351	Czarna Struga

Źródło: Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupckiego.

Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych. Celem Programu, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Wykaz aglomeracji i wymaganych zadań jest aktualizowany. Wykaz wyznaczonych na terenie powiatu aglomeracji (na dzień 31.12.2016 r.) przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Wykaz aglomeracji na terenie Powiatu Słupckiego

Id. nazwa aglomeracji	RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem	RLM rzeczywista	liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji	liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych	liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego [% RLM]
PLWL042 Słupca	18200	16230	16194	13912	2066	216	86
PLWL056 Strzałkowo	6187	6147	5113	5008	80	25	98
PLWL127 Zagórów	4100	3989	3873	3477	278	18	90
PLWL143 Powidz	2306	2340	2076	2076	bd	bd	100
PLWL105 Ostrowite	2650	2650	1829	1829	0	0	97
PLWL122 Orchowo	2227	2227	2227	1698	529	0	76

Źródło: Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2017, www.kzgw.gov.pl

W sprawozdaniu AKPOŚK 2017 aglomeracja Słupca wykazała, że planuje realizację projektu w zakresie sieci kanalizacyjnej pn. „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędów Wodociągowych i Urzędów Kanalizacyjnych”. W aglomeracji Strzałkowo zaplanowano rozbudowę, przebudowę i budowę oczyszczalni ścieków z instalacją wewnętrzną i infrastrukturą techniczną na działce nr 88 w miejscowości Strzałkowo. W aglomeracji Zagórów zaplanowano „Budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w miejscowości Wrąbczyn, Wrąbczyn Górski i Zagórów” oraz istniejąca oczyszczalnia wymaga rozbudowy ze względu na przepustowość oraz modernizacji części obiektów. W aglomeracji Ostrowite planowana jest inwestycja polegająca na budowie sieci kanalizacyjnej w miejscowości Sienno (II etap) oraz rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Gostuń. Natomiast dla aglomeracji Orchowo zaplanowano działanie polegające na budowie kanalizacji sanitarnej dla m. Orchowo, Mysłatkowo, Różanna, Siedluchno i Rekawczynek w

Gminie Orchowo, zakup prasy do odwadniania osadu oraz budowę wiat do magazynowania i osuszania osadu.

6.2.7. Zasoby geologiczne

Omawiany obszar pod względem geologicznym leży w obrębie Niecki Szczecińsko – Łódzko – Nidziańskiej należącej do Wału Kujawsko-Pomorskiego. Cechuje go wspólne zaleganie trzeciorzędu i kredy jako efekt wypiętrzenia antyklinorium oraz defałdujących i postorganicznych ruchów, które trwały jeszcze w trzeciorzędzie. Niecka Łódzka jest najwyższej wyniesiona ze wszystkich jednostek strukturalnych Kujaw i jej powierzchnia mezozoiczna jest najbardziej zróżnicowana hipsometrycznie w wyniku ruchów tektonicznych (epejrogenicznych).

Według „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2016 roku” opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy na terenie powiatu znajdują się złoża węgla brunatnego, piasków i żwirów oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatacja prowadzona jest na czterech złożach.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego wydał 5 koncesji na wydobywanie kopalin, natomiast Starostwa Słupecki wydał 3 decyzje.

W latach 2013-2016 Starosta Słupecki wydał dwie decyzje o uznaniu rekultywacji za zakończoną tj.:

- decyzja z dnia 23.11.2015 r., znak GN.6018-207/2005 rekultywacja złoża WILCZNA WM w m. Wilczna, gm. Słupca,
- decyzja z dnia 07.01.2015 r., znak GN.6122.4.2014 rekultywacja złoża PRZECŁAW II w m. Przecław, gm. Ostrowite,

Poważnym problemem może być wydobywanie kopalin bez koncesji. Takie wydobywanie może powodować marnotrawienie bogactw naturalnych w wyniku nieracjonalnego gospodarowania złożami. Dochodzi do niszczenia środowiska poprzez degradację gruntów i stworzenie warunków do nielegalnego składowania odpadów. Skutki mogą być również finansowe, mniejsze przychody Państwa i samorządów, a także szara strefa działalności gospodarczej i zatrudnienia powoduje nieuczciwą konkurencję.

Starostwo Powiatowe w Słupcy w ostatnich latach prowadzi dwa postępowania administracyjne w sprawie nielegalnej eksploatacji kopalin:

- m. Niezgoda, gm. Słupca teren zdegradowany w wyniku nielegalnej eksploatacji kruszywa naturalnego na powierzchni ok. 2 ha (w trakcie prowadzone jest postępowanie administracyjne o naliczenie opłaty podwyższonej za pobór kruszywa bez wymaganej koncesji),
- m. Graboszewo, gm. Strzałkowo teren zdegradowany w wyniku nielegalnej eksploatacji kruszywa naturalnego na powierzchni ponad 2 ha, w trakcie prowadzone są prace rekultywacyjne przez właściciela terenu oraz prowadzone jest przez ten organ postępowanie administracyjne o naliczenie opłaty podwyższonej za pobór kruszywa bez wymaganej koncesji.

6.2.8. Stan gleb

Pokrywą glebową powiatu tworzą przede wszystkim gleby piaskowe różnych typów genetycznych: rdzawe, bielcowe oraz brunatne kwaśne, powstałe na ubogich skałach macierzystych, łatwo przepuszczalnych dla wód opadowych. Gleby występujące na obszarze powiatu w większości zaklasyfikowane zostały do średnich i niższych klas bonitacyjnych. Znaczny procent, bo 40 % stanowią ziemie V i VI klasy bonitacyjnej, gleby klasy IV zajmują 37 %, a klasy III 22 % powierzchni. Klas II występuje sporadycznie na terenie gminy Powidz i Strzałkowo, a I klasa w ogóle nie występuje.

Badaniem odczynu gleby, potrzeb jej wapnowania i zawartości w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu, która w latach 2015-2016 na terenie powiatu słupeckiego przebadła 2 638 próbek o łącznej powierzchni przebadanych gruntów 6 540,28 ha.

Tabela 16 Odczyn i potrzeby wapnowania gleb na terenie powiatu, na podstawie wykonanych badań w latach 2015-2016

Powierzchnia przebadana gruntów ornyczych ha	Ilość próbek sztuk	Odczyn (pH)					Potrzeby wapnowania				
		Bkw	kw	lkw	ob	zas	K	P	W	O	Z
2015 rok											
2930,41	1239 100%	140 11%	236 19%	436 35%	256 21%	171 14%	178 14%	154 12%	198 16%	215 17%	503 41%
2016 rok											
3609,87	1399 100%	130 9%	356 25%	542 39%	221 16%	150 11%	177 13%	179 13%	281 20%	265 19%	497 36%

Odczyn: bkw – bardzo kwaśny, kw – kwaśny, lkw – lekko kwaśny, ob – obojętny, zas – zasadowy.

Potrzeby wapnowania: K – konieczne, P – potrzebne, W – wskazane, O – ograniczyć, Z – zbędne.

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu.

Tabela 17 Zasobność gleb w makroelementy, na podstawie badań przeprowadzonych w latach 2015-2016

Ilość próbek sztuk	Zawartość fosforu – ilość próbek					Zawartość potasu – ilość próbek					Zawartość magnezu – ilość próbek				
	BN	N	Ś	W	BW	BN	N	Ś	W	BW	BN	N	Ś	W	BW
2015 rok															
1239 100%	30 2%	197 16%	296 24%	265 21%	451 36%	94 8%	305 25%	432 35%	197 16%	211 17%	198 16%	318 26%	333 27%	190 15%	200 16%
2016 rok															
1399 100	26 2%	264 19%	350 25%	266 19%	493 35%	87 6%	346 25%	487 35%	206 15%	273 20%	165 12%	290 21%	507 36%	255 18%	182 13%

Zawartość: BN – bardzo niska, N – niska, Ś – średnia, W – wysoka, BW – bardzo wysoka.

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu.

Z badań tych wynika, że większość gruntów ornyczych w omawianych latach miała lekko kwaśny odczyn. W związku z tym wapnowanie w większości przypadków było zbędne. Badane grunty orne wykazały się bardzo wysoką zawartością fosforu, średnią zawartością potasu i magnezu.

Odczyn gleb zależy od wielu czynników, takich jak: rodzaj skały macierzystej, skład granulometryczny, warunki przyrodnicze i zabiegi agrotechniczne. Odczyn gleb ma bezpośredni wpływ na wzrost, rozwój i plonowanie roślin. Warunkiem prawidłowego rozwoju roślin jest zapewnienie optymalnego lub tolerowanego przez nie zakresu odczynu. Optymalny zakres odczynu dla większości roślin mieści się w przedziale pH od 5,5 do 6,5, a dla roślin wrażliwych na zakwaszenie w zakresie pH 6,5–7,0.

Skutkiem zakwaszenia gleb jest utrudnione pobieranie przez roślinę składników pokarmowych. Bardziej uaktywniają się toksyczne związki glinu, manganu, żelaza oraz wzrasta pobieranie metali ciężkich: ołowiu i kadmu. Prowadzi to do zmniejszenia plonów roślin uprawnych i pogorszenia jakości uzyskanych produktów, nawet przy prawidłowym nawożeniu mineralnym innymi składnikami. Zabiegiem niezbędnym do zrównoważenia zakwaszenia gleb wywołanego stosowaniem nawozów jest wapnowanie. Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleby. Wpływa na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywnego nawożenia NPK. Aby wapnowanie spełniało pożądany efekt, musi być zastosowane w dawkach gwarantujących uzyskanie optymalnego odczynu dla uprawianych w zmianowaniu gatunków roślin.

Fosfor jest niezbędnym pierwiastkiem dla rozwoju roślin. Jego optymalna zawartość w glebie wpływa dodatkowo na pobieranie przez rośliny innych składników pokarmowych, głównie azotu.

Potas w roślinie jest regulatorem wielu procesów. Składnik ten ma wpływ na właściwą gospodarkę wodną i węglowodanową, na fotosyntezę, oddychanie, gospodarkę azotem, żelazem i manganem oraz aktywuje układy enzymatyczne. Nawożenie gleb potasem winno uwzględniać wymagania pokarmowe roślin, gdyż właściwe zaopatrzenie roślin w potas zwiększa ich reakcję na nawożenie azotem.

Magnez jest ważnym pierwiastkiem dla procesów życiowych rośliny. Jego istotna funkcja wynika głównie z tego, że jest składnikiem chlorofilu. Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

6.2.10. Gospodarka odpadami

Znowelizowane przepisy, odnoszące się do tworzenia systemów organizacyjno-prawnych w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi zakładają, że powinny być one dwuszczeblowe. Na poziomie województwa zostały skonstruowane regiony gospodarki odpadami komunalnymi, zaś na szczeblu gminy został zbudowany system w ramach regionu, do którego została ona przyporządkowana. Według „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym” województwo zostało podzielone na 10 regionów, a wszystkie gminy z Powiatu Słupckiego przynależą do Regionu VIII.

Za organizację gospodarki odpadami komunalnymi odpowiedzialne są poszczególne gminy. Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców przez firmy wyłonione w przetargach na odbiór i zagospodarowanie odpadów, z częstotliwością określoną w uchwałach gminnych.

Oprócz zbiórki odpadów „u źródła” mieszkańcy mają możliwość przekazania niektórych odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK). Punkty zlokalizowane są w:

- Ostrowite, ul. Lipowa 2a (gm. Ostrowite),
- Osówiec 14A (gm. Orchowo)
- Słupca, ul. Wspólna 8 (gm. Miejska Słupca i gmina Słupca – na podstawie porozumienia)
- Ługi (gm. Powidz).

Do punktu można oddawać m.in. odpady z papieru, odpady z tworzyw sztucznych, odpady z metali, odpady opakowań wielomateriałowych, odpady szklane, odpady niebezpieczne (w tym: rozpuszczalniki, kwasy, chemikalia, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć urządzenia zawierające freony, oleje i tłuszcze zawierające substancje niebezpieczne, farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki odpady wielkogabarytowe), zużyty sprzęt elektryczny, elektroniczny, opony i odpady zielone.

Na terenie gminy Łądek jeszcze nie funkcjonuje PSZOK. Jego budowę zaplanowano na lata 2017-2018 po uzyskaniu dofinansowania. PSZOK ma być zlokalizowany w m. Łądek na terenie oczyszczalni ścieków. Również na terenie gminy Zagórz PSZOK zacznie funkcjonować w najbliższym czasie przy ul. Przemysłowej 5 w Zagórz. Na terenie gminy Strzałkowo planuje się utworzenie punktu w m. Kokczyn, termin realizacji to początek 2018 roku.

Systemem odbioru odpadów komunalnych objętych jest ok. 94,5% mieszkańców powiatu, z czego ok. 83,2% mieszkańców zadeklarowało prowadzić selektywną zbiórkę odpadów. W poszczególnych gminach sytuacja wygląda następująco:

- Gmina Miejska Słupca - 100% złożyło deklarację, 84% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Łądek – 100% złożyło deklarację, 78% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Ostrowite – 100% złożyło deklaracje, 90,9% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Zagórz – 85% złożyło deklaracje, 61% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Strzałkowo – 96,92% złożyło deklaracje, 83,4% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Orchowo - 82% złożyło deklaracje, 97% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Słupca – 99,6% złożyło deklaracje, 84% prowadzi selektywną zbiórkę;
- Gmina Powidz - 93% złożyło deklaracje, 87% prowadzi selektywną zbiórkę

Według danych z Gmin na terenie powiatu słupckiego w 2016 roku odebrano 12 950,111 Mg odpadów, tj. o 19,4% mniej odpadów niż rok wcześniej. Masę odebranych odpadów w poszczególnych gminach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 18 Ilość odpadów odebranych w poszczególnych gminach powiatu słupckiego w 2016 roku

Lp.	Gmina	Masa odebranych odpadów w 2016 roku [Mg]
1	Gmina Miejska Słupca	4770,144
2	Gmina Łądek	749,292
3	Gmina Orchowo	761,190
4	Gmina Ostrowite	873,418
5	Gmina Powidz	1346,290
6	Gmina Słupca	876,997
7	Gmina Strzałkowo	2901,460
8	Gmina Zagórów	671,320
	Powiat Słupcki	12950,111

Źródło: Sprawozdania Gmin.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrano w największej ilości i stanowiły w 2016 roku 43,8% ogólnej masy odebranych odpadów. W 2016 roku odebrano mniej odpadów zmieszanych w porównaniu do roku 2015. Można wnioskować, że mieszkańcy powiatu prowadzą efektywną selektywną zbiórkę odpadów. Należy w dalszym ciągu prowadzić edukację mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami oraz namawiać do selektywnej zbiórki.

Gminy zobowiązane są do osiągania określonych poziomów ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych. Osiągnięte poziomy recyklingu w danych gminach zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 19 Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w 2016 roku

Jednostka administracyjna	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych
	%		
Gmina Miejska Słupca	0,24	26,97	100,0
Gmina Orchowo	0,0	23,334	0,0
Gmina Ostrowite	0,0	22,549	100,0
Gmina Powidz	0,0	71,000	77,0
Gmina Słupca	2,182	24,935	100,0
Gmina Strzałkowo	0,0	23,5	0,0
Gmina Zagórów	34,9	20,2	0,0

Kolor żółty – zakładany poziom nie został osiągnięty

Źródło: Sprawozdania Gmin.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676) dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. powinien wynosić w 2016 roku do 45%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. 2016, poz. 2167), w 2016 roku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosił 18% natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wynosił 42 %.

W 2016 roku wszystkie gminy osiągnęły wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz dopuszczalny poziom masy

odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Natomiast w przypadku odpadów budowlanych i rozbiórkowych gminy Orchowo, Strzałkowo i Zagórów w 2016 roku nie osiągnęła wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne określone dla tego roku.

Szczególną uwagę na terenie powiatu należy przywiązać również do problemu odpadów zawierających azbest, należących do odpadów budowlanych (grupa 17). W związku z obowiązkiem usunięcia wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku każda gmina powinna posiadać opracowany Program usuwania azbestu oraz systematycznie unieszkodliwiać azbest. Według danych z Bazy Azbestowej na terenie Powiatu Słupeckiego zinwentaryzowano 30 529,65 Mg wyrobów zawierających azbest, z czego wg stanu na dzień 30.09.2017r. do usunięcia pozostało 28 446,7 Mg. Najwięcej do usunięcia jest w Gminie Zagórów, a najmniej w Gminie Powidz.

Na terenie powiatu w m. Ługi (gmina Powidz) jest składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne posiadające status instalacji zastępczej), w którym zaprzestano składowania odpadów i nie wydano decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie składowiska. Szczegółowe dane o składowisku przedstawiono w tabeli.

Tabela 20 Składowisko odpadów komunalnych w Ługach (stan na 31.03.2016 r.)

Nazwa i adres składowiska	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Status instalacji	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność zapełniona [m ³]	Pojemność pozostała [m ³]
Składowisko Odpadów Komunalnych w Ługach, gm. Powidz	Urząd Gminy Powidz, ul. 29 Grudnia 24, 62-430 Powidz	Ługi, gm. Powidz	IZ	169 355	33 537	135 818

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.

Poza składowiskiem odpadów komunalnych w Ługach, na terenie powiatu słupeckiego jest 6 składowisk, które zostały zamknięte ¹:

- Borki, data zamknięcia 29.04.2003 r.,
- Skrzynka data zamknięcia 31.03.2003 r.
- Skubarczewo data zamknięcia 12.08. 2003 r.
- Brudzewo (Kokczyn) data zamknięcia 24.11.2003 r.
- Ciężen data zamknięcia 09.06.2003 r.
- Wrąbczyn data zamknięcia 01.04.2003 r.

W 2015 roku w sektorze gospodarczym na terenie powiatu słupeckiego wytworzonych zostało 42 656,8049 Mg odpadów.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość wytworzonych odpadów w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2015 roku w podziale na grupy odpadów.

Tabela 21 Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2015 r.

Kod odpadów	Nazwa odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	2 901,7500
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	20 446,2240
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	1 472,0300
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	17,4600
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	0,0010
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu	137,4220

¹ dane ze Starostwa Powiatowego w Słupcy.

Kod odpadów	Nazwa odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]
	chemii organicznej	
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	49,8220
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	1,3450
10	Odpady z procesów termicznych	3 502,2980
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	0,3000
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	1 049,3401
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	29,8230
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,1600
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	1 007,2670
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	437,2060
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	9 996,4685
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	43,7133
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	1 553,0060
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	11,1690
	RAZEM	42 656,8049

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (Wojewódzki System Odpadowy).

W 2015 roku wytworzono 42 656,8049 Mg odpadów w sektorze gospodarczym, z czego najwięcej odpadów z grupy 02 (odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności), które stanowiły 47,9% ogólnej masy wytworzonych odpadów.

6.2.11. Ochrona przyrody i krajobrazu

Na terenie powiatu słupeckiego znajdują się trzy fragmenty obszarów Natura 2000.²

PLH300009 Ostoja Nadwarciańska – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 26 653,07 ha. Ostoja położona jest we wschodniej części Wielkopolski i obejmuje fragment doliny środkowej Warty. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia. Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej, tym samym tworząc dogodne siedliska dla wielu gatunków zwierząt, w szczególności ptaków. Współczesne dno doliny powstało przede wszystkim na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności wód rzecznych (głównie Warty, a w mniejszym stopniu Proсны i Czarnej Strugi). Rzeźba terenu obfituje w różne formy fluwialne: wały przykorytowe, terasę zalewową z różnego typu starorzeczami, terasę wydmową oraz pagórki wydmy. Wody Warty cechują się reżimem roztopowo-deszczowym, ze specyficznym rytmem wezbrań i niżówek decydującym o warunkach środowiskowych całej doliny. Strefa zalewów nadal obejmuje większość terenów ostoi, tworząc okresowe rozlewiska do kilku tysięcy hektarów. Rozlewiska te powstają przede wszystkim wiosną, w okresie roztopów, a nieregularnie występują także latem. Pierwotnie zalewy takie kształtowały warunki przyrodnicze w całej dolinie. Obecnie są one modyfikowane dość wąskim obwałowaniem większej części doliny, a także funkcjonowaniem od lat 80. XX w. dużego zbiornika zaporowego "Jeziorsko". Szata roślinna jest bardzo urozmaicona; zachowała głównie półnaturalny i naturalny, dynamiczny charakter. Sporadycznie występują fragmenty ginących w skali Europy łągów wierzbowych *Salicetum albo-fragilis*, natomiast częste są, powiązane z nimi sukcesyjnie, fitocenozy wiklin nadrzecznych *Salicetum triandro-viminalis*. Na niedużych obszarach, przede wszystkim na obrzeżach doliny, zachowały się olsy porzeczkowe *Ribo nigri-*

² <http://natura2000.gdos.gov.pl>

Alnetum i towarzyszące im łągi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum*, a także nadrzeczne postaci łągów jesionowo-wiązowych *Ficario-Ulmetum campestris typicum* (obecnie spontanicznie rozszerzające swój lokalny zasięg). Od kilkuset lat największe przestrzenie zajmują wilgotne łąki i pastwiska (*Molinietalia*) oraz szuwary z klasy *Phragmitetea*, zwłaszcza *Glycerietum maximae* i *Caricetum gracilis*. W starorzeczach dobrze wykształcone są zbiorowiska roślin wodnych z klas *Lemnetea* i *Potametea*. Piaszczyste wydmy porośnięte są murawami z klasy *Koelerio-Corynephoretea* oraz drzewostanami sosnowymi. W zagłębieniach bezodpływowych w obrębie terasy wydmowej występują też interesujące torfowiska przejściowe. Na zdecydowanej większości obszaru dominuje ekstensywna gospodarka łąkowo-pastwiskowa (m.in. tradycyjny na tych terenach wypas stad gęsi) z udziałem leśnictwa. Pola uprawne koncentrują się w miejscach wyniesionych oraz na krawędzi doliny, gdzie rozwinęło się umiarkowane osadnictwo rolnicze. Niektóre fragmenty terenu, zwłaszcza w pasie przykorytowym Warty, w zasadzie podlegają jedynie procesom fluwialnym kształtującym roślinność naturalną.

Obszar obejmuje co najmniej 25 rodzaje siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są one wyjątkowo zróżnicowane (od bagiennych i torfowiskowych do suchych, wydmowych), a część z nich, jak np. priorytetowe, śródładowe łąki halofilne, cechują się bardzo dobrym stanem zachowania. Łąki te, z bogatymi populacjami ginących gatunków słonorośli (np. *Triglochin maritimum*) oraz krytycznie zagrożonego w Polsce storczyka błotnego *Orchis palustris*, są osobliwością w skali europejskiej. Występują w projektowanym rezerwacie "Łąki Pyzdurskie". Stwierdzono tu także występowanie 12 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata jest fauna płazów (stwierdzono tu 13 z 18 występujących w Polsce gatunków). Flora roślin naczyniowych liczy ponad 1000 gatunków, spośród których około 100 znajduje się na krajowej i/lub regionalnej czerwonej liście taksonów zagrożonych. Pozostałe grupy organizmów są słabiej rozpoznane, niemniej występują tu interesujące gatunki grzybów, mszaków, mięczaków, jętek, pijawek, nietoperzy i ryb. O dużej wartości przyrodniczej tego terenu decyduje stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia, dominują tu bowiem ekosystemy o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Ostatnio obserwuje się stopniową, spontaniczną regenerację cennych zbiorowisk leśnych, w tym łągów wierzbowych i olszowo-jesionowych. Procesom tym sprzyja fakt, że z przyczyn naturalnych, znaczna część obszaru jest stosunkowo niekorzystna dla rozwoju intensywnych form gospodarowania (w tym masowej rekreacji). Należy podkreślić, że krajobraz Doliny środkowej Warty jest jednym z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Międzynarodowe walory środowiskowe ostoi potwierdzone zostały przez uwzględnienie jej w programach CORINE biotopes i ECONET- Polska. Dolina środkowej Warty spełnia także kryteria obszarów ważnych z punktu widzenia ochrony biotopów podmokłych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 (Dz. Urz. Woj. Wielk. 2014.1819), które zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 19 listopada 2014 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 (Dz. Urz. Woj. Wielk. 2014 poz. 6414)

PLH300026 Pojezierze Gnieźnieńskie – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 15 922,12 ha. Obszar o młodoglacjalnej rzeźbie z bogactwem form - rynny polodowcowe, morena czołowa, morena denna, równina sandrowa. W granicach obszaru Natura 2000 znajdzie się region charakteryzujący się wielkim bogactwem jezior. Są wśród nich jeziora będące największymi: Jez. Powidzkie i Niedzięgiel i często także najgłębszymi w Wielkopolsce: Jez. Powidzkie, Budziszawskie. Oprócz nich znajdują się tu jeziora następujące: Białe, Czarne, Hutka, Kamienieckie, Kosewskie, Modrze, Ostrowickie, Ostrowskie, Procyń, Rusin, Salomonowskie, Skubarczewskie, Słowikowo, Suszewskie, Wierzbiczańskie, Wilczyńskie, Wójcińskie. Przez obszar ostoi przechodzi dział wodny III rzędu rozdzielający zlewnię Noteci i Warty. Na tym obszarze biorą swe źródła rzeki: Wełna, Noteć Zachodnia, Meszna. Lasy, choć są od wieków użytkowane gospodarczo, to zachowały naturalne rysy. Przeważają drzewostany mieszane. Do najlepiej zachowanych kompleksów leśnych należą Lasy Miradzkie i Skorzęcińskie. Na szczególną uwagę zasługują najlepiej w Wielkopolsce wykształcone i zachowane fitocenozy świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*. Często spotkać też można bardzo dobrze zachowane fitocenozy grądów środkowoeuropejskich *Galio silvatici-Carpinetum* i kwaśnej dąbrowy *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*. Na dnie rynien wzdłuż jezior oraz w bezodpływowych zagłębieniach zachowały się fragmenty łągów jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum* i olsów *Carici elongatae-Alnetum*. W zarastającej misie Jeziora Czarnego

i Salomonowskiego wykształciły się interesujące zbiorowiska roślinności torfowiska niskiego i przejściowego. W otoczeniu jezior oraz w dolinie Noteci Zachodniej rozciągają się zróżnicowane pod względem syntaksonomicznym i florystycznym zbiorowiska łąkowe. Wśród nich licznie reprezentowane są zbiorowiska kalcyfilne i ziołoroślowe.

W granicach obszaru występują jeziora, w których występują najlepiej zachowane w Wielkopolsce formacje podwodnych łąk ramienicowych *Charetea* (Gąbka, Burchardt 2006). Jeziora: Niedzięgiel, Budziszawskie, Czarne są jedynymi ostojami niektórych gatunków ramienic w skali Polski a nawet Europy. Jeziora ramienicowe stanowią aż 14,3% powierzchni Ostoi. Obszar ma ważne znaczenie dla zachowania podwodnych łąk ramienicowych w Polsce. Lasy (szczególnie kompleks Lasów Miradzkich) wchodzące w skład Ostoi cechują się także najlepiej zachowanymi w Wielkopolsce świetlistymi dąbrowami *Potentillo albae-Quercetum*. Wyróżniającym dla tego obszaru elementem szaty roślinnej są także kalcyfilne łąki o zmiennej wilgotności (trzęślicowe oraz świeże) oraz torfowiska nakredowe rozwijające się na pokładach kredy jeziornej.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 2383; Dz. Urz. Woj. Kuj. - Pom. z 2014 r. poz. 1291), które zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 września 2015 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026.

PLB300002 Dolina Środkowej Warty – obszar specjalnej ochrony o powierzchni całkowitej 57 104,36 ha. Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n.Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski, a jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów. Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany. Na obszarze Kotliny Kolskiej rzeka jest obustronnie obwałowana - obszary zalewowe (łąki i pastwiska, lokalne łąki i wikliny nadrzeczne) znajdują się w strefie międzywala oraz w ujściach rzek Proсны i Kiełbaski. W obrębie Doliny Konińskiego-Pyzdrskiej dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łąkowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Zachodni fragment obszaru (na zachód od ujścia Proсны) zajmuje duży kompleks zalewowych, zbliżonych do naturalnych, starych łągów jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Znaczne ich fragmenty zachowały się w wyniku ochrony rezerwatowej. Na skutek wybudowania na Warcie zbiornika zaporowego Jezioro Konińskiego zmieniony został naturalny rytm hydrologiczny Warty, co pociągnęło za sobą różnorakie zmiany siedliskowe.

Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina środkowej Warty). Występują co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 10% krajowej populacji rybitwy białowąsej (PCK), powyżej 2% krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obroźna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: błotniak zbożowy (PCK), cyraneczka, derkacz, kszczyk, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności ok. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 osobników), świstun (do 1500 osobników), żuraw (do 250 osobników) i mieszane stada gęsi (do powyżej 5000 osobników). Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników.

Nie ustanowiono planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB300002 Dolina Środkowej Warty.

Na terenie powiatu ustanowiono dwa parki krajobrazowe:

Powidzki Park Krajobrazowy – o powierzchni całkowitej 24887,21 ha, z czego na teren powiatu słupeckiego przypada 16382,93 ha. Celem ochrony jest ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu fragmentu Pojezierza Gnieźnieńskiego, a w szczególności – krajobrazu jezior rynnowych oraz pagórków morenowych i innych charakterystycznych form geomorfologicznych, zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, zachowanie naturalnych ekosystemów jezior i mokradeł oraz utrzymanie walorów kulturowych. Obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr XXIX/753/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 2940). Dla Parku nie został ustanowiony plan ochrony.

Wg uchwały na terenie Parku obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z 2015 r. poz. 1936 i z 2016 r. poz. 831, poz. 961, poz. 1250, poz. 1579, poz. 2003);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, poz. 1590, poz. 1642, poz. 2295 i z 2016 r. poz. 352, poz. 1250, poz. 2260, poz. 1948) – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Nadwarciański Park Krajobrazowy – o powierzchni całkowitej 13428,0 ha, z czego na teren powiatu słupeckiego przypada 11378,0 ha. Celem ochrony jest zachowanie pradolinowego krajobrazu doliny środkowej Warty z mozaiką siedlisk przyrodniczych (zwłaszcza wodnych i łąkowych), stwarzających dogodne warunki do bytowania dla ptaków wodno-blotnych; zabezpieczenie walorów kulturowych związanych z osadnictwem na kępach wydmy i na krawędzi pradliny, w tym z ośrodkami władzy kościelnej i świeckiej w Łądzie, Ciężeniu i Pyzdrach. Obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Konińskiego z dnia 19 października 1995 r. w sprawie utworzenia Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Dla Parku nie został ustanowiony plan ochrony.

Na terenie Parku zabrania się:

- 1) zabijania, niszczenia i uszkodzenia wszystkich gatunków fauny i flory z wyjątkiem gatunków uniemożliwiających prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej oraz zagrażających zdrowiu, życiu lub warunkom higienicznym człowieka i zwierząt hodowlanych,
- 2) naruszania powierzchni ziemi z wyjątkiem prac związanych z gospodarką rolną i leśną,

- 3) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i starorzeczy,
- 4) zmiany ukształtowania powierzchni ziemi,
- 5) niszczenia śródpolnych zadrzewień i zakrzewień jako naturalnej ostoji i miejsc żerowania różnych gatunków fauny,
- 6) zanieczyszczania i osuszania śródpolnych i śródleśnych tzw. „oczek wodnych” oraz starorzeczy,
- 7) obniżania bilansu wodnego,
- 8) zalesiania tzw. „nieużytków” cennych pod względem przyrodniczym bez zgody właściwego terenowego organu ochrony przyrody,
- 9) wysypywania, zakopywania oraz wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza.

Na terenie powiatu słupeckiego znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu:

Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu – o powierzchni całkowitej 46000,0 ha. Obejmuje północną część Powiatu Słupeckiego. Jest to bardzo atrakcyjny fragment Pojezierza Gnieźnieńskiego, zbudowanego z glin morenowych. W krajobrazie dominują uprawy rolne, ponieważ dobre gleby od dawna sprzyjały zagospodarowaniu tych ziem. W związku z tym zachowało się niewiele lasów. Atrakcyjnym urozmaiceniem obszaru są rynny jezior polodowcowych.

Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu – o powierzchni całkowitej 30 000,0 ha. Zajmuje południowy fragment Powiatu Słupeckiego, będąc częściową otuliną dla Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Obszar ten leży na Równinie Rychwalskiej, graniczącej od północy z doliną Warty (Doliną Konińską). Miejscami, tam gdzie osady piaszczyste zalegają na glinie morenowej, utworzyły się zabagnienia. Urozmaicenie krajobrazu stwarza przeplatanie się lasów, łąk i torfowisk oraz pól uprawnych.

Wyżej wymienione obszary chronionego krajobrazu zostały wyznaczone uchwałą nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych obszarów (Dz. Urz. Woj. Kon. nr 1, poz.2), zmienioną rozporządzeniem nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23 lipca 1998 r. Ww. akty prawne utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, jednak na podstawie art. 7 cytowanej ustawy obszary chronionego krajobrazu stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, a następnie na podstawie art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, stąd Powidzko-Bieniszewski i Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu nadal funkcjonują jako forma ochrony przyrody.

Zgodnie z art. 157 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotychczasowe przepisy wydane na podstawie ustawy wskazanej w art. 161 (tj. ustawy z 1991 r.) zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych aktów wykonawczych. Wobec powyższego na ww. obszarach chronionych obowiązują zakazy i nakazy zawarte w ww. rozporządzeniach.

Na terenie powiatu słupeckiego utworzono cztery użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 318,57 ha.

Tabela 22 Użytki ekologiczne na terenie powiatu

Nazwa	Gmina	Obręb ewid.	Powierzchnia [ha]	Podstawa prawna	Opis
Bez nazwy	Lądek	Ciążeń Wschód, Ciążeń Zachód, Ciążeńskie Holendry, Dolany, Łąd, Lądek I i II, Policko, Ratyń, Sługocin	312,38	Uchwała Nr V/29/03 Rady Gminy Lądek z dnia 30 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 67, poz. 1272)	Grunty w dolinie rz. Warty na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego
Smug	Zagórow	Stawisko	2,65	Uchwała Nr XXVIII/289/2014 Rady Miejskiej Zagórowa z 29 października 2014 r. w sprawie ustanowienia	Powierzchnia podmokła, bagny położone we wsi Stawisko
Torfa	Zagórow	Pyzdry	2,23	użytków ekologicznych na	Powierzchnia podmokła, bagny położone we wsi Wrąbczyn Górski

Nazwa	Gmina	Obręb ewid.	Powierzchnia [ha]	Podstawa prawna	Opis
Żabia	Zagórów	Łagiewniki	1,31	terenie Gminy Zagórów, w obrębie Nadleśnictwa Grodziec (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 6120)	powierzchnia podmokła, bagno położone we wsi Szetlewek

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu (wg stanu na 16.05.2017 r.)

Na obszarze powiatu znajdują się trzy wyznaczone przez IBS PAN Korytarze Ekologiczne o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym pn.:

- Pojezierze Gnieźnieńskie,
- Dolina Warty,
- Dolina Warty – Stawy Milickie.

Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi jest jednym z zadań wymienionych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wykazana potrzeba uwzględniania korytarzy ekologicznych w procesie planowania przestrzennego powinna skutkować ich włączeniem do dokumentów planistycznych sporządzanych na różnych poziomach. Korytarze ekologiczne powinny być traktowane jako elementy sieci ekologicznych. Wśród działań mających na celu ich ochronę wskazane jest uwzględnianie w studium uwarunkowań oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów zapewniających warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska w celu umożliwienia migracji gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

Na terenie powiatu słupeckiego wg dostępnych danych z Urzędów Miast i Gmina znajdują się 62 pomniki przyrody, wśród których przeważają pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje przydrożne, stanowiska roślin chronionych, glazy narzutowe.

Tabela 23 Pomniki przyrody

Jednostka administracyjna	Liczba pomników przyrody
Gmina Miejska Słupca	brak
Gmina Łądek	10
Gmina Orchowo	12
Gmina Ostrowite	3
Gmina Powidz	0
Gmina Słupca	6
Gmina Strzałkowo	20
Gmina Zagórów	11
Powiat Słupecki	62

Źródło: Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego.

Na terenie Powiatu Słupeckiego znajdują się częściowo obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji. Obszary te zostały zestawione w opracowaniu pn „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Obszary te zostały wyznaczone na podstawie dostępnych danych literaturowych, niepublikowanych materiałów oraz wiedzy autorów opracowania. Ostoje ptaków zostały wyznaczone niezależnie od istniejących już obszarowych form ochrony przyrody.

Północny skraj powiatu znajduje się w zasięgu obszaru Jezioro Kamienieckie. Jest to miejsce koncentracji ptaków wodnych (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) podczas wędrówek. Jezioro wytypowane w Wielkopolsce jako jedno z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania.

Kolejnym ważnym obszarem jest Jezioro Powidzkie i Skorzęcińskie. Miejsca koncentracji ptaków wodnych (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) podczas wędrówek. Jeziora wytypowane w Wielkopolsce jako jedno z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania. Jezioro Skorzęcińskie jest noclegowiskiem żurawi gromadzące co najmniej 200 os. Jedno z najważniejszych miejsc przystankowych dla łabędzi czarnodziobych w regionie (do 52 os.).

W południowej części Powiatu znajduje się obszar Dolina Środkowej Warty. Jedno z najważniejszych w zachodniej Polsce miejsc gniazdowania ptaków wodno-błotnych. W obrębie woj. wielkopolskiego gniazduje m.in. bąk (37 par), bocian biały (> 100 par), gęgawa (90–100 par), bielik (2 pary), błotniak stawowy (85 par), błotniak łąkowy (15 par), derkacz (ok. 65 samców), żuraw (10–20 par), rybitwa Białowąsa (do 100 par), rybitwa czarna (100–150 par). Jedna z najważniejszych w Polsce tras

migracyjnych ptaków. W czasie wędrówek gromadzi się tu m.in. do około 10 000 gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgow, 1200 batalionów, 400 siewek złotych.

Ochrona lasów

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2016 roku na terenie powiatu było 13 052,81 ha gruntów leśnych, z czego ponad 80% to grunty leśne publiczne. Lesistość powiatu wynosiła 15,3% i była niższa niż wskaźnik dla województwa wielkopolskiego (25,7%).

Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Dla większości tych lasów zostały wykonane uproszczone plany urządzenia lasów oraz inwentaryzacje stanu lasów, stanowiące podstawę wydania decyzji określającej zadania z zakresu gospodarki leśnej. Łączna powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa według stanu na koniec 2016 roku na terenie Powiatu Słupckiego wynosiła 2 839 ha. Dodatkowo Powiat Słupcki posiada 1,17 ha lasów w Gminie Strzałkowo.

Lasy na terenie powiatu administrowane są przez trzy nadleśnictwa:

- Nadleśnictwo Grodziec sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa o powierzchni 2 556 ha, z czego powierzchnia lasów ochronnych na terenie powiatu wynosi 939,29 ha z czego 933,52 ha stanowią lasy wodochronne, a 5,77 ha lasy cenne przyrodniczo ze względu na fragmenty rodzimej przyrody (powołane decyzją nr 70 Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 1999 r – DLOPiK.lp-0233-74/99). Natomiast lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa mają powierzchnię 1 138 ha (Nadleśnictwo nie ma zleconego nadzoru nad lasami niepaństwowymi na terenie powiatu słupckiego),
- Nadleśnictwo Gniezno sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa i niestanowiącymi własności Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 7686,81 ha. Decyzją nr 6 Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2000 roku. Zn.spr. DLOPiK.lp-0233-7/2000 na terenie powiatu słupckiego powierzchnia lasów ochronnych wynosi 6882,86 ha, są to lasy wodochronne, glebochronne oraz o szczególnym znaczeniu dla obronności państwa.
- Nadleśnictwo Konin sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa o powierzchni 2,28 ha. Na terenie powiatu nie ma lasów ochronnych.

Nadleśnictwa w ramach swej działalności prowadzą odnowienia lasów, które polegają na ponownym wprowadzeniu roślinności leśnej na gruncie będącym niedawno również lasem. W latach 2013-2016 Nadleśnictwa prowadziły odnowienia na powierzchni 203,95 ha.

Na stan zdrowotny i sanitarny lasów wpływają różne czynniki, określane jako stresowe, które powodują niekorzystne zmiany w zasobach leśnych. Występujące zagrożenia można podzielić na trzy grupy:

- zagrożenia abiotyczne – czynniki atmosferyczne (anomalie pogodowe), właściwości gleby (żywność, wilgotność), warunki fizjograficzne,
- zagrożenia biotyczne – szkodniki owadzie, choroby grzybicze, nadmierne występowanie roślinożernych ssaków,
- zagrożenia antropogeniczne – zanieczyszczenie powietrze, wód, gleby, przekształcanie powierzchni ziemi, pożary, kłusownictwo i niewłaściwa gospodarka leśna.

Zieleń urządzona

Według danych GUS w 2016 roku na terenie powiatu było dziesięć parków spacerowo-wypoczynkowy, 44 zieleńce, 34 cmentarze oraz lasy gminne o łącznej powierzchni 196,54 ha. W tabeli poniżej przedstawiono powierzchnie terenów zieleni urządzonej w powiecie.

Tabela 24 Tereny zieleni urządzonej w Powiecie Słupckim

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia
Parki spacerowo-wypoczynkowe	ha	39,73
Zieleńce		25,89
Zieleń uliczna		11,09
Tereny zieleni osiedlowej		11,46
Cmentarze		34,37
Lasy gminne		196,54

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2016 r.

6.2.12. Zagrożenia poważnymi awariami

Poważne awarie przemysłowe mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenie gminy oraz w wyniku wypadków drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem.

Na terenie Powiatu Słupckiego brak jest zakładów dużego ryzyka i zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej. W latach 2015-2016 nie odnotowano awarii przemysłowych.³

Potencjalne źródła zagrożenia na terenie Powiatu stanowi transport materiałów i substancji niebezpiecznych (toksycznych, łatwopalnych, wybuchowych) głównie na drogach szybkiego ruchu, krajowych, wojewódzkich oraz szlakach kolejowych, a także rurociągami.

6.2.13. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi

Przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r., a także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1789, z późn. zm.), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Rejestr historycznych zanieczyszczeń oraz rejestr bezpośrednich zagrożeń i szkód w środowisku, które wystąpiły na terenie kraju, jest prowadzony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Prowadzenie i nadzorowanie spraw dotyczących działań remediacyjnych (naprawczych) powierzono Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Obowiązki Starosty wynikają z art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017, poz. 519. z późn. zm.) dotyczą dokonywania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi poprzez:

- 1) ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.;
- 2) ustalenie listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane ze względu na działalność, o której mowa w pkt 1;
- 3) analizę dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi;
- 4) w razie potrzeby – wykonanie pierwszego etapu badań zanieczyszczenia gleby i ziemi przez laboratorium,

Starosta lub upoważniona przez niego osoba, są uprawnieni do wstępu na teren władającego powierzchnią ziemi w celu wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi.

Starosta sporządza wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Wykaz powinien zawierać: adres, numery działek ewidencyjnych i informacje o ich powierzchni; informacje o aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania gruntów; informacje o działalności prowadzonej na terenie; informacje o działalności prowadzonej na terenie w przeszłości, o ile takie informacje są dostępne; informacje o właściwościach gleby na terenie; nazwy substancji powodujących ryzyko oraz informacje o ich zawartości w glebie i w ziemi; informacje o remediacji prowadzonej obecnie i w przeszłości na terenie; imię i nazwisko albo nazwę obowiązanego do przeprowadzenia remediacji oraz adres jego zamieszkania lub siedziby; imię i nazwisko albo nazwę władającego powierzchnią ziemi oraz adres jego zamieszkania lub siedziby.

Wykaz powinien być aktualizowany raz na 2 lata. Starosta przekazuje wykaz regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

Identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie dokonuje się na terenach, na których jest prowadzona działalność, której głównym celem jest obronność i bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo międzynarodowe.

---

³ Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Słupcy.

Każdy, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, może ten fakt zgłosić właściwemu staroście.

Zakwalifikowanie gruntu do terenów o zanieczyszczonej powierzchni ziemi będzie miało istotne skutki dla władających powierzchnią ziemi (z obowiązkiem przeprowadzenia remediacji włącznie).

Rodzaje działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wraz ze wskazaniem przykładowych dla tych działalności zanieczyszczeń, określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395).

Zgodnie z ar. 101e ust. 1 i 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska, władający powierzchnią ziemi, który stwierdził historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie będącym w jego władaniu, jest obowiązany niezwłocznie zgłosić ten fakt Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Zgłoszenie, winno zawierać:

- imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;
- adres i numer działki ewidencyjnej;
- informacje na temat czasu wystąpienia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym, w miarę możliwości, dokumenty uprawniające, że zgłoszenie dotyczy historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi;
- dokumentację potwierdzającą wystąpienie zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a ww. ustawy.

Zgodnie z art. 101e ust. 3 i 4 ww. ustawy, każdy, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, może ten fakt zgłosić właściwemu staroście.

Zgłoszenie winno zawierać:

- imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;
- wskazanie miejsca, w miarę możliwości poprzez podanie adresu lub numeru działki ewidencyjnej;
- informacje na temat czasu wystąpienia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym, w miarę możliwości, dokumenty uprawniające, że zgłoszenie dotyczy historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi;
- opis stwierdzonej sytuacji wskazującej na występowanie potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, dokumentację, która uprawnia jej wystąpienie, w tym, w miarę możliwości, nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a ww. ustawy.

7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu

W przypadku braku realizacji Programu, przeprowadzona analiza i ocena istniejącego stanu środowiska pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji Programu przyczynić się będzie do występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska.

W związku z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce, brak realizacji zapisów Programu prowadzić może do pogorszenia elementów środowiska. Istnieje zagrożenie zmiany stanu środowiska poprzez m.in.:

- pogorszenie jakości powietrza;
- zwiększenie się liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu i pola elektromagnetyczne;
- utratę różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów;
- degradację walorów krajobrazu;
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków, niewłaściwym stosowaniem nawozów i gnojowicy czy oddziaływaniem składowisk odpadów;

- degradację powierzchni terenu ze względu na nielegalne składowanie odpadów;
- zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów;
- niewłaściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami;
- zmniejszanie wielkości zasobów wodnych;
- wzrost zagrożenia podtopieniami;
- zwiększenie skutków występowania suszy;
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

W przypadku, gdy Program ochrony środowiska nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Utrudni to również realizację założeń zrównoważonego rozwoju powiatu. W związku z powyższym realizacja Programu wydaje się być konieczna.

Przyjęte w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego cele są spójne z celami ustalonymi w dokumentach szczebla międzynarodowego, krajowego i wojewódzkiego, które zmierzają do poprawy stanu środowiska. Dlatego odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

W niniejszym rozdziale przedstawiono najistotniejsze problemy ochrony środowiska występujące na terenie Powiatu Słupckiego, które zostały zidentyfikowane na podstawie analizy stanu środowiska opisaną w poprzednim rozdziale.

Ochrona klimatu i jakości powietrza:

- przekroczenie stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀, benzo(a)piranu w strefie wielkopolskiej, którą zaliczono do klasy C,
- przekroczenie poziomu celu długoterminowego i docelowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin,
- napływające zanieczyszczenia z powiatów ościennych wpływają na jakość powietrza w Powiecie Słupckim,
- bardzo niski poziom gazyfikacji Powiatu,
- występowanie systemów ogrzewania indywidualnego opartych na spalaniu paliw stałych w kotłach o niskiej efektywności,
- spalanie śmieci w indywidualnych kotłach grzewczych,
- rosnące natężenie ruchu komunikacyjnego a przez to rosnąca emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- duża energochłonność budynków i oświetlenia zewnętrznego.
- niewystarczający poziom wykorzystania OZE,
- niechęć lokalnej społeczności do lokalizowania inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii (w szczególności elektrowni wiatrowych).

Zagrożenie hałasem:

- rosnące natężenie ruchu a przez to wzrastający poziom hałasu komunikacyjnego,
- zły stan techniczny pojazdów,
- niedostosowanie dróg do obecnego natężenia ruchu, mała przepustowość skrzyżowań, które wymagają rozbudowania, wydzielenia pasów zjazdowych itp.,
- przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu na niektórych drogach przebiegających przez teren powiatu.

Pola elektromagnetyczne:

- wzrastająca ilość urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne,
- niepełna wiedza na temat oddziaływania pól elektromagnetycznych na zdrowie ludzi,
- podchodzenie zabudowy mieszkaniowej pod linie energetyczne.

Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa:

- zły stan jednolitych części wód powierzchniowych płynących,
- zły stan Jeziora Suszewskiego,
- w 15 wyznaczonych JCWP rzecznych na terenie powiatu oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- w 4 wyznaczonych JCWP jeziornych na terenie powiatu oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- w jednym punkcie pomiarowym wody podziemne osiągnęły niezadowalającą jakość,
- możliwość przeniknięcia zanieczyszczeń do poziomów wodonośnych,
- zmiany klimatyczne sprzyjające występowaniu powodzi i suszy,
- występujące zagrożenie powodziowe,
- dysproporcje pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stwarzają niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska ściekami nienależycie gromadzonymi lub niedostatecznie oczyszczonymi,
- duża ilość zbiorników bezodpływowych – możliwość wystąpienia niekontrolowanego wywozu nieczystości ciekłych, nieszczelne zbiorniki,
- nie wszystkie Gminy prowadzą ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rosnące zużycie wody,
- w 2016 roku odnotowano przekroczenia niektórych parametrów dla wody dostarczanej dla ludności.

Zasoby geologiczne i gleby:

- nielegalne wydobywanie kopalin,
- degradacja terenu w skutek eksploatacji kopalin,
- drenaż wód powierzchniowych, następuje obniżanie zwierciadła wody wód gruntowych i podziemnych,
- nieracjonalne stosowanie nawozów sztucznych oraz niewłaściwe postępowanie ze środkami ropopochodnymi w obrębie gospodarstw rolnych,
- zagrożenie skażenia wód gruntowych azotanami z wysoko towarowej produkcji rolnej,
- zmiany klimatyczne powodujące m.in. przesuszanie gruntów,
- transport, który przyczynia się do degradacji powierzchni ziemi.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- brak objęcia wszystkich mieszkańców powiatu systemem odbioru odpadów i selektywnej zbiórki odpadów,
- brak Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w niektórych Gminach,
- nieosiągnięcie przez niektóre gminy poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne
- zbyt mała wiedza mieszkańców o sposobach postępowania z poszczególnymi frakcjami odpadów,
- zbyt powolne tempo usuwania azbestu.

Zasoby przyrodnicze:

- brak planów ochronnych dla niektórych obszarów chronionych,
- fragmentacja ciągów ekologicznych, tworzenie barier ekologicznych poprzez infrastrukturę komunikacyjną,
- niedostateczne wykorzystanie walorów turystycznych i rekreacyjnych w sferze usług turystycznych,
- niski poziom lesistości powiatu,
- niskie różnicowanie gatunkowe lasów, przewaga sosny nad innymi gatunkami drzew,
- wysoka podatność lasów na degradację ze strony szkodników leśnych,
- szkody wyrządzane przez zwierzynę łowną (głównie przez sarny i jelenie) w postaci zgryzania upraw leśnych,
- wzrastający ruch turystyczny, zaśmiecanie lasów, postępująca urbanizacja i rozwój komunikacji,
- duże zagrożenie pożarowe lasów często spowodowane podpaleniami,
- niebezpieczeństwo związane z wypalaniem traw,

- masowa wycinka drzew po nowelizacji ustawy o ochronie przyrody.

Zagrożenia poważnymi awariami:

- niewystarczające doposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej w specjalistyczny sprzęt i pojazdy pożarnicze (w tym sprzęt do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych),
- możliwość wystąpienia poważnych awarii pomimo podejmowanych działań zapobiegawczych.

Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi:

- możliwość wystąpienia historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Edukacja ekologiczna:

- mała świadomość społeczna w zakresie ekologii.

9. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025 wyznaczono cele i kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów interwencji. Cele te zostaną osiągnięte poprzez realizację zaplanowanych zadań.

W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub brak środków finansowych.

Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,

a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:

- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe.

Ocena została dokonana na podstawie stymulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000,
2. Różnorodność biologiczna,
3. Ludzie,
4. Zwierzęta,
5. Rośliny
6. Woda,
7. Powietrze,
8. Powierzchnia ziemi,
9. Krajobraz,
10. Klimat,
11. Zasoby naturalne,
12. Zabytki,
13. Dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w poniższej tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego Programu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny – dlatego też przy opisach znaczących oddziaływań celowo używane jest określenie „prawdopodobnie”. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu

do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników.

Oddziaływanie pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływanie takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik 0 – jako brak zauważalnego oddziaływania. W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik 0.

Oznaczenia:

(+) - pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania,

(-) - negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania,

(0) - brak zauważalnego oddziaływania i skutków w zakresie analizowanego zadania,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia.

Tabela 25 Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka najważniejszych i zidentyfikowanych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza															
Wspomaganie wymiany kotłów opalanych węglem na wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz, biomasa)	Powiat Słupcki	0	0	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+
Udzielanie dofinansowania do wymiany pieców na ekologiczne w gospodarstwach domowych	Gmina Zagórów	0	0	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+
Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej	Powiat Słupcki	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Orchowiu oraz budynku przedszkola gminnego w Orchowiu	Gmina Orchowo	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Łądek w ramach WRPO 2014-2020	Gmina Łądek	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynków komunalnych w m. Powidz - Osiedle	Gmina Powidz	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja bazy ratownictwa wodnego w Przybrodzinie	Gmina Powidz	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej	Powiat Słupcki, Gminy	0	0	+	+/-	+/-	+	+	+	+/-	+/-	+	+	0	+
Dokumentacja techniczna na budowę ścieżki rowerowej na odcinku Słupca-Giewartów-Kosewo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy (Gmina Ostrowite, Gmina Słupca, Gmina Miejska Słupca)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budowa sieci gazowej	Gminy, Dystrybutorzy gazu	0	0	+	+/-	+/-	0	+	+	+/-	0	+	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Realizacja zadań zaplanowanych w Planach Gospodarki Niskoemisyjnej dla poszczególnych gmin	Gminy	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+	+
Monitoring jakości powietrza	WIOŚ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem														
Przebudowa drogi powiatowej nr 3030P na odcinku Wólka Orchowska – Orchowo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 3040P w zakresie budowy chodnika długości 1600m Powidz – Przybrodzin, gm. Powidz	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 2900P w zakresie budowy chodnika długości 1000m w m. Łukom, gm. Zagórz	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 3090P w zakresie budowy chodnika długości 1000m w m. Jaroszyn gm. Łądek	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Opracowanie dokumentacji i przebudowa drogi powiatowej nr 3080P w zakresie budowy chodnika długości 1600m w m. Kotunia, gm. Słupca	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi powiatowej nr 3040P w zakresie budowy kanalizacji deszczowej i chodnika długości 350m na ul. Powidzkiej w m. Strzałkowo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi powiatowej nr 3071P w zakresie budowy kanalizacji deszczowej i chodnika długości 240 m na ul. Ostrowskiej w m. Strzałkowo,	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi powiatowej nr 3040P odcinek o długości 1000m - przez m. Sierakowo	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Remont na drodze krajowej nr 92 w km 21+850 – 25+115 na długości 3,265 km	GDDKiA Oddział w Poznaniu	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa chodna w ciągu drogi wojewódzkiej nr 466 w m. Ciążen ul. Wolności	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Remont chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 467 w m. Łądek ul. Konińska	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 466 odc. Słupca – Pызdry długość 20,0 km	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 262 w m. Orchowo ul. Szkolna	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową i zatokami autobusowymi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 263 na odc. Koszuty – Młodojewo Parcele	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 263 w m. Izdebno	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 262 w m. Orchowo ul. Powstańców Wlkp.	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową i zatokami autobusowymi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 467 w m. Łądek ul. Pызderska i Wielodwór	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi gminnej ,Myślątkowo-Orchowo ul. Dąbrowa Gmina Orchowo	Gmina Orchowo	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa dróg gminnych G47P,G50P,G-51P w m. Stara Olszyna gm. Ostrowite	Gmina Ostrowite	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Budowa ulicy Krótkiej i Kwiatowej w m. Ostrowite	Gmina Ostrowite	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi gminnej w m. Kosewo – wieś – poprawa infrastruktury techniczno-drogowej w m. Kosewo	Gmina Ostrowite	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa drogi w m. Szkuclówka	Gmina Słupca	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	+/-	+	+
Budowa drogi Kościółków - Długa Górka	Gmina Zagórz	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Budowa drogi Łazińsk Pierwszy - Stawisko	Gmina Zagórz	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Budowa drogi Stanisławów-Łazińsk Pierwszy	Gmina Zagórz	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	+/-	+	+
Nasadzanie drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz usuwanie gałęzi, konarów i drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego	Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy (zarządcy dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne														
Analiza zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	Starosta Słupecki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Monitoring pól elektromagnetycznych	WIOŚ, prowadzący instalacje	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami														

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód	do 31.12.2017r. Starosta Słupski, od 01.01.2018r. PGW WP/Wojewoda	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	Gminne Spółki Wodne, zainteresowani właściciele gruntów	0	0	+	+/-	+/-	+	0	0	0	0	+	+	
Odbudowa rzeki Bawół w km 0+000-20+175 wraz z odbudową jazów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	
Odbudowa rzeki Meszny w km 0+000- 10+530 wraz z odbudową jazów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	
Odbudowa Kanału Czarnobrodzkiego w km 0+000-8+900	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	
Regulacja Suchej Rzeki w km 5+755-13+880	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	
Odbudowa Kanału Sierakowskiego w km 0+000 do 2+300	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	
Odbudowa kanału B na Polderze Zagórów i Tarszewo w km 0+000 - 7+000	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Stabilizacja poziomu wody jezior w ciągu rzeki Noteć Zachodnia- Jezioro Skubarczewskie i Jezioro Słowikowskie	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	0	+
Modernizacja wału prawostronnego w km 1+870 do 3+730 Czarnej Strugi Defet oraz wału prawostronnego Strugi Grabienickiej w km 0+000 do 0+650 na Polderze Tarszewo, gm. Zagórów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	+
Modernizacja wału cofkowego w km 0+200 do 3+740 Czarnej Strugi Defet na Polderze Zagórów, gm. Zagórów	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	+	+
Regulacja i odbudowa Kanału Bartosz w km 9+570-23+800	WZMiUW Poznań od 01.01.2018r. PGW WP	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	0	+
Budowa zastawki piętrzącej wodę	Nadleśnictwo Gniezno	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+	0	0	0	+
Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+	0	0
Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożenia powodziowego	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa														
Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających pozwolenia wodno-prawne pod kątem przestrzegania norm i wytycznych zapisanych w tych decyzjach	do 31.12.2017r. Staro sta Słupecki, od 01.01.2018r. PGW WP/Wojewoda	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0	0
Budowa/rozbudowa sieci wodociągowej na terenie powiatu m.in.:	Gminy	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa sieci wodociągowej Mlecze, Myślątkowo-Bielsko	Gmina Orchowo	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci wodociągowej	Gmina Powidz	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Ostrowite	Gmina Ostrowite	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Wodnej	Gmina Miejska Słupca, Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Słupcy	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Strzałkowo oraz wyposażenie stacji uzdatniania wody w m. Brudzewo	Gmina Strzałkowo	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa/rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu m.in.:	Gminy	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Dolany, Ratyń i Sługocin, a także Wola Koszucka, Wacławów i Piotrowo – podłączenie ostatnich trzech do oczyszczalni w Cieninie Kościelnym, Gmina Słupca.	Gmina Lądek	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji sanitarnej dla m. Orchowo, Myślątkowo, Różanna, Siedluchno i Rękawczynek w gminie Orchowo - podłączenie do oczyszczalni ścieków w Osowcu mieszkańców Myślątkowa, Rekawczyzna, Różanny, Sidluchno, Rekawczyńka.	Gmina Orchowo	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji ul. Dworcowa, Trzemeszeńska	Gmina Orchowo	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Ostrowo i Powidz	Gmina Powidz	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Pyzderskiej – II etap	Gmina Miejska Słupca, Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Słupcy	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kosewo- etap I	Gmina Ostrowite	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków m.in.:	Gminy	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Likwidacja oczyszczalni ścieków w Łądzie i przesyłanie ścieków do Łądku wraz z budową nowej oczyszczalni w Łądku	Gmina Łądek	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Modernizacja przepompowni ścieków poprzez wymianę pomp tłocznych w Powidzu	Gmina Powidz	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Modernizacja stawu napowietrzającego na oczyszczalni w m. Ługi	Gmina Powidz	0	0	+	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+
Budowa oczyszczalni ścieków: budowa gminnej oczyszczalni ścieków w m. Cienin Zaborny-Parcele, z rozbiórką elementów istniejącej oczyszczalni oraz przebudowa pompowni ścieków	Gmina Słupca	0	0	+	+	+	+	0	-	0	0	+	+	+
Rozbudowa, przebudowa i budowa oczyszczalni ścieków z instalacjami wewnętrznymi i infrastrukturą techniczną na działce geod. nr 88 w miejscowości Strzałkowo	Gmina Strzałkowo	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków dla Gminy Zagórów	Gmina Zagórów	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gminy	0	0	+	+	+	+	0	+	0	0	0	+	+
Dotacje do przydomowych oczyszczalni ścieków (tam gdzie budowa sieci kanalizacyjnej nie ma ekonomicznego uzasadnienia) m.in.:	Gminy	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+
Dotacja celowa na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Łądek, Gmina Strzałkowo	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach nie wchodzących w skład aglomeracji	Gmina Orchowo	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+
Dotacje celowe z budżetu na dofinansowanie kosztów realizacji oczyszczalni przydomowych na terenie gminy	Gmina Ostrowite	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne														
Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	Powiat Słupecki, Okręgowy Urząd Górniczy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Ochrona złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Gminy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Obszar interwencji: Gleby														
Rekultywacja gleb zanieczyszczonych	Władający terenem (RDOŚ)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Minimalizacja ilości składowanych odpadów	Gminy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Usuwanie wyrobów zawierających azbest przy wparciu gmin i powiatu	Zarządca nieruchomości	+	+	+	0	0	0	+	+	+	0	0	+	+
Rekultywacja składowisk odpadów	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wydawanie decyzji w sprawie likwidacji nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+
Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów oraz wytwórców odpadów	Starosta Słupecki, WIOŚ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie poszczególnych gminy	Gmina Łądek, Gmina Zagórz, Gmina Strzałkowo	0	0	+	+/-	+/-	0	0	+/-	0	0	0	0	+
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze														
Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Starosta Słupcki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona istniejących form ochrony przyrody oraz prace pielęgnacyjne i ochronne z tym związane (w tym inwentaryzacja i aktualizacja aktów prawnych)	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Utrzymanie i rozwój terenów zieleni	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Przyrodnicza Izba Edukacyjna	Gmina Orchowo	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Promocja walorów turystycznych Powiatu	Powiat Słupcki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Orchowskim na miejsce wypoczynku i rekreacji	Gmina Orchowo	+	+	+	+/-	+/-	0	0	+/-	+	+	+	+	+
Prowadzenie zalesień i odnowień w lasach	Nadleśnictwa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona drzewostanów przed zwierzyną (grodzenie upraw leśnych)	Nadleśnictwo Gniezno	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zwiększanie odporności biologicznej drzewostanów (zwiększanie bioróżnorodności-budki lęgowe dla ptaków, schrony dla nietoperzy, stosowanie grzybni PG-Poszwald w celu ograniczania szkodliwych grzybów)	Nadleśnictwo Gniezno	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ograniczanie liczebności szkodliwych owadów liściożernych	Nadleśnictwo Gniezno	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami														
Doposażenie jednostek OSP	Powiat Słupcki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii	Gminy, jednostki ratownicze	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wsparcie systemu ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych Województwa Wielkopolskiego na wypadek wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii poprzez zakup samochodów dla OSP Powidz w ramach KSRRG – etap I – zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych	Gmina Powidz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi														
Identyfikacja historycznych zanieczyszczeń ziemi	Starosta Słupcki, Gminy, mieszkańcy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna														
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (akcje informacyjne, szkoleniowe, ulotkowe, wykorzystanie mediów, imprez, konkursów, itp.)	Powiat Słupcki, Gminy, Nadleśnictwa, media, organizacje pozarządowe	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko zadań zaplanowanych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025*.

Zadania zaplanowane w ramach obszaru interwencji **ochrona klimatu i jakości powietrza** mają na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Działania te pozwolą również na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza. Działania te mają pozytywny i długoterminowy charakter.

Zaplanowana wymiana kotłów opalanych węglem na wykorzystujący bardziej ekologiczny nośnik energii (np. gaz, biomasa, olej) będzie mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska. W szczególności pozytywny wpływ będzie na powietrze i klimat – poprzez redukcję uwalnianych do atmosfery zanieczyszczeń, a to wpłynie na poprawę zdrowia mieszkańców.

W ramach Programu w celu ograniczenia niskiej emisji zaplanowano wdrożenie pozostałych zadań zaplanowanych w Planach gospodarki niskoemisyjnej. Plany gospodarki niskoemisyjnej pozwalają na przeprowadzenie racjonalnych działań na szczeblu lokalnym mających na celu ograniczenie wielkości emisji, zwiększenie efektywności energetycznej oraz wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie produkcji energii elektrycznej i ciepłej.

W celu sprawdzenia efektywności wdrażanych działań zaplanowano monitoring jakości powietrza. Na bieżąco będzie sprawdzana ilość i rodzaj uwalnianych do atmosfery zanieczyszczeń oraz czy zostały przekroczone dopuszczalne normy.

W ostatnich latach mamy do czynienia z globalnym ociepleniem, dlatego w planowanych działaniach należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów ptaków, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Także owady zapylające mogą rozmijać się z przyspieszoną porą kwitnienia „obsługiwaną” roślin, co grozi brakiem owoców. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią.

Zmiany klimatyczne wpływają, i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie, wichury, ulewy. Zjawiska ekstremalne (w warunkach Polski są to przede wszystkim powodzie) wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli (na terenie Polski dotychczas udokumentowano taki wpływ na lokalne populacje ptaków i zwierząt). Działania zaplanowane w Programie nie będą wpływać bezpośrednio na zmiany klimatyczne a pośrednio na bioróżnorodność i obszary chronione. Najistotniejszą kwestią jest wybór terminu prac budowlanych poza okresem lęgowym i rozrodczym.

W przypadku zaproponowanych zadań, ich oddziaływanie będzie miało charakter pozytywny lub obojętny na bioróżnorodność, należy jednak pamiętać że wszelkie planowane inwestycje powinny uwzględniać oddziaływanie na bioróżnorodność oraz zachodzące interakcje w związku ze zmianą klimatu. Działania zaplanowane w Programie powinny być tak dostosowane aby dodatkowo nie została zachwiana różnorodność biologiczna oraz nie zostało zniszczone bogactwo przyrodnicze.

Zmiany klimatu mogą mieć negatywne skutki dla infrastruktury technicznej. Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych np. huraganów, intensywnych burz może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia np. napowietrznych linii przesyłowych. Ryzyko uszkodzenia linii przesyłowych rośnie wraz ze wzrostem częstotliwości takich ekstremalnych zjawisk pogodowych jak huragany czy intensywne burze. SPA 2020 akcentuje konieczność dostosowania systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W perspektywie długofalowej

zakłada się silne powiązanie redukcji emisji z rozwojem energetyki odnawialnej w celu powiązania celów energetycznych i klimatycznych. Na terenie powiatu powinny się zatem rozwijać odnawialne źródła energii oraz powinna zwiększać się efektywność energetyczna.

Niestety realizacja działań przyczyniających się do poprawy stanu jakości powietrza niejednokrotnie mimo, iż w efekcie długofalowym przyczynia się do jego poprawy to na etapie samej ich realizacji wiąże się z potencjalnymi negatywnymi oddziaływaniami. Sytuacja ta ma miejsce podczas realizacji zadań związanych z inwestycjami w odnawialne źródła energii, budowy ścieżek rowerowych oraz podczas przeprowadzania termomodernizacji budynków. Podczas ich realizacji dochodzi do naruszenia powierzchni ziemi, zniszczenia roślin, ograniczenia migracji zwierząt i zmiany krajobrazu. Wśród zaplanowanych działań jest również przeprowadzenie termomodernizacji budynków, która przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliwa co pośrednio wpłynie na polepszenie jakości powietrza. Jednak ich realizacja może wpłynąć negatywnie i wiązać się z ingerencją w naturalne siedliska zwierząt (np. ptaków i nietoperzy). Dlatego zaplanowane działania muszą uwzględniać najlepsze rozwiązania ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko.

W przypadku zaplanowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych należy pamiętać, że budynki te mogą stanowić potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W związku z tym prace termomodernizacyjne powinny być dostosowane do terminów rozrodu zwierząt. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) w § 6 ust. 1 określono zakazy w stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, w § 7 wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt, a w § 8 wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do dziko występujących ptaków. Zakazy te dotyczą:

- umyślnego zabijania,
- umyślnego okaleczania lub chwytania,
- umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych,
- transportu,
- chowu,
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków,
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień,
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień,
- zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków,
- wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków,
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca,
- umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W związku powyższym przed wykonaniem prac związanych z termomodernizacją budynków, należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania nietoperzy i ptaków, w szczególności jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). W razie stwierdzenia występowania ww. gatunków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych. Po przeprowadzeniu prac lub w ich trakcie należy instalować budki lęgowe, jako działanie kompensujące utratę siedlisk ptaków wskutek zalepiania szczelin w elewacji budynku lub zamontowaniu kratki na otworach wentylacyjnych stropodachu. Zadanie to na etapie budowy będzie wiązało się z krótkookresowym potencjalnym negatywnym oddziaływaniem w zakresie hałasu oraz ilości wytwarzanych odpadów. W dłuższym horyzoncie czasowym będzie oddziaływać pozytywnie, w sposób pośredni na jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne.

W Programie zaproponowano zadanie mające na celu rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE), które będą montowane na budynkach użyteczności publicznej. Należy również mieć na uwadze, że inwestycję z zakresu rozproszonych odnawialnych źródeł energii są ujęte w Planach gospodarki niskoemisyjnej. Zgodnie z Polityką energetyczną Polski do 2030 roku zakłada się wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku. W związku z tym pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł na terenie powiatu jest słusznym kierunkiem. Wzrost wykorzystania OZE niesie ze sobą korzyści ekologiczne w postaci zmniejszenia emisji gazów i pyłów do atmosfery, co prowadzi do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz powoduje

ograniczenie zużycia paliw kopalnych. Rozwój OZE daje również korzyści gospodarcze polegające na zwiększeniu bezpieczeństwa energetycznego, czy dywersyfikacji źródeł produkcji energii. Ponadto zwiększenie w całkowitym zużyciu energii udziału energii ze źródeł odnawialnych jest wypełnieniem obowiązku Polski związanym z członkostwem w Unii Europejskiej.

W przypadku realizacji przedsięwzięć w zakresie OZE obszary pod rozwój takich inwestycji powinny zostać wyznaczone w dokumentach planistycznych gmin, a realizacja takich inwestycji musi odbywać się z dużą ostrożnością i poszanowaniem środowiska naturalnego. Należy uwzględnić przepisy prawne, zapisy zawarte w opiniach i konsultacjach oraz należy przeprowadzić analizę wpływu lokalizacji oraz funkcjonowania inwestycji na zdrowie i życie ludzi oraz środowisko naturalne.

Ewentualna realizacja inwestycji polegających na lokalizacji paneli fotowoltaicznych zwłaszcza na dużych powierzchniach może prowadzić do powstania „efektu tafli wody”. Efekt ten polega na tym, że w skutek odbijania promieni słonecznych przez panele słoneczne może dojść do kolizji ptaków z panelami, które mogą mylić je z taflą wody. Poprzez zajęcie dużej części powierzchni terenu może dojść do fragmentacji siedlisk, opuszczania miejsc gniazdowania i bezpośrednią utratą siedlisk lęgowych dla gatunków gniazdujących na ziemi. Można spodziewać się kolizji ptaków z panelami fotowoltaicznymi, przy próbie lądowania na panelach, które wskutek efektu odbicia lustrzanego będą imitowały tafnię wody. Efekt ten polega na odbijaniu elementów otoczenia np. chmur, drzew. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować panele jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. Potencjalne negatywne oddziaływanie związane jest z koniecznością odprowadzania pozyskanej energii. Budowa nowych linii energetycznych, w szczególności w sąsiedztwie obszarów wykorzystywanych intensywnie przez ptaki może znacznie zwiększyć ich śmiertelność w wyniku kolizji z elementami linii i porażenia prądem.

Przedsięwzięcie musi zostać tak zaprojektowane aby:

- unikać przy wyborze lokalizacji obszarów prawnie chronionych;
- w przypadku lokalizacji farmy fotowoltaicznej na obszarach łąk i/lub w sąsiedztwie obszarów wodno-błotnych i zbiorników wodnych skonsultować się z ornitologami, w celu takiego zaprojektowania inwestycji aby wyeliminować lub zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływanie na awifaunę;
- stosować panele fotowoltaiczne wyposażone w warstwy antyrefleksyjne, skutkujące brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych;
- prace związane z budową prowadzić poza okresem lęgowym ptaków,
- w taki sposób projektować budowę nowych linii napowietrznych i słupów aby możliwie w największym stopniu eliminować w przypadku ptaków możliwość kolizji i porażenia prądem.

Podejmując ewentualną decyzję dotyczącą lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazane jest uwzględnienie negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na wszystkie aspekty środowiskowe, w tym na zdrowie i życie człowieka. Należy również lokalizację dostosować do wymagań zawartych w ustawie z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 961). Ustawa określa warunki i tryb lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych oraz warunki lokalizacji elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie istniejącej albo planowanej zabudowy mieszkaniowej. Inwestycja jaką jest budowa elektrowni wiatrowych wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017, poz. 1405).

W celu zminimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu farm wiatrowych na zdrowie ludzi jest maksymalne ograniczenie ryzyka zdrowotnego. Wydaje się to możliwe już na etapie planowania inwestycji, dzięki m.in. ścisłemu przestrzeganiu wszystkich etapów jej realizacji, obejmującego kontrolę poprawnego wykonania oceny ryzyka i oddziaływania na środowisko, użytych materiałów i jakości wykonania robót. Bardzo istotną kwestią jest uwzględnienie opinii społeczeństwa w trakcie planowania inwestycji i przeprowadzenia rzetelnej kampanii informacyjnej.

Problematyczny okazać się może wpływ inwestycji z zakresu rozwoju energetyki wiatrowej na przyrodę, dlatego przed podjęciem decyzji lokalizacyjnej należy przeprowadzić analizę wpływu

akustycznego, wpływu na awifaunę i chiropterofaunę poprzez przeprowadzenie monitoringów ornitologicznych i chiropterologicznych. Realizacja projektów wiatrowych może powodować:

- śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z pracującymi siłowniami i/lub elementami infrastruktury towarzyszącej, w szczególności napowietrznymi liniami energetycznymi,
- zmniejszanie liczebności ptaków wskutek utraty i fragmentacji siedlisk spowodowanej odstraszeniem z okolic siłowni i/lub w wyniku rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej związanej z obsługą elektrowni wiatrowych,
- zaburzenia funkcjonowania populacji, w szczególności zaburzenia krótko- i długodystansowych przemieszczeń ptaków (efekt bariery).

Stopień oddziaływania na populacje ptaków jest bardzo zróżnicowany, w zależności głównie od lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz od intensywności wykorzystywania tych terenów do przemieszczania się ptaków.

W celu minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki należy właściwie wybrać lokalizację, w szczególności należy unikać:

- obszarów użytkowanych intensywnie przez ptaki,
- miejsc koncentracji występowania gatunków znanych ze swej kolizyjności, takich jak np.: ptaki drapieżne (szponiaste), mewy i rybitwy, ptaki migrujące nocą, sowy oraz wybrane gatunki wykonujące w powietrzu pokazy godowe,
- miejsc koncentracji ptaków blaskodziobych oraz siewkowych, w odniesieniu do których stwierdzono silne reakcje unikania elektrowni wiatrowych, prowadzące do utraty siedlisk tych ptaków,
- obszarów wyjątkowo cennych dla awifauny lęgowej.

Elektrownie wiatrowe mogą potencjalnie negatywnie wpływać na nietoperze. Dlatego przed wyborem lokalizacji elektrowni wiatrowych należy przeprowadzić całoroczny lub zbliżony do całorocznych badań monitoring. Należy unikać lokalizacji elektrowni wiatrowych w obrębie kryjówek, miejsc żerowania, lokalnych tras przelotowych oraz miejsc zimowania nietoperzy.

Poza tym lokalizacja elektrowni wiatrowych musi zostać zaplanowana w taki sposób by:

- znajdowały się poza cennymi zbiorowiskami roślinnymi oraz poza kompleksami leśnymi,
- znajdowały się poza obszarowymi formami ochrony przyrody i krajobrazu,
- nie zakłócały ciągłości systemów i łączników ekologicznych,
- nie przekroczyć dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

Lokalizacja i budowa ewentualnych siłowni wiatrowych na terenie powiatu powinna być zatem przedmiotem szczególnego traktowania i przeprowadzenia każdorazowo indywidualnego postępowania w sprawie oceny oddziaływania dla środowisko. Na terenie powiatu występują obszary prawnie chronione (Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu i użytki ekologiczne), dlatego tych obszarów nie można brać pod uwagę przy lokalizacji odnawialnych źródeł energii. Jednak przy wyborze lokalizacji należy również wziąć pod uwagę fakt, że powiat znajduje się w zasięgu obszarów ważnych dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji pod nazwą: Jezioro Kamienieckie, Jezioro Powidzkie i Skorzęcińskie, Dolina Środkowej Warty. Obszar Jezioro Kamienieckie to miejsce koncentracji ptaków wodnych (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) podczas wędrówek. Jezioro Powidzkie i Skorzęcińskie to również miejsca koncentracji ptaków wodnych podczas wędrówek. Jeziora wytypowane w Wielkopolsce jako jedne z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania. Jezioro Skorzęcińskie jest noclegowiskiem żurawi i miejscem przystankowych dla łabędzi czarnodziobych w regionie. Natomiast Dolina Środkowej Warty to najważniejsze miejsce gniazdowania ptaków wodno-błotnych. Gniazduje tam m.in. bąk, bocian biały, gęgawa, bielik, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, derkacz, żuraw, rybitwa Białowąsa, rybitwa czarna. Jedna z najważniejszych w Polsce tras migracyjnych ptaków.

Potencjalnym zagrożeniem dla krajobrazu jest lokalizacja wielkopowierzchniowych elektrowni fotowoltaicznych oraz elektrowni wiatrowych. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii. Potrzeba ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu, tak aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, wynikają z Europejskiej Konwencji

Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

Przy zachowaniu wysokich standardów ochrony środowiska i eliminacji zagrożeń, rozwój energetyki w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii powinien ograniczyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, przyczynić się do ochrony klimatu oraz zmniejszyć presję na nieodnawialne zasoby paliw kopalnych.

W zakresie poprawy jakości powietrza zaplanowano również budowę sieci gazowej oraz budowę ścieżek rowerowych. Rozbudowa sieci gazowej daje możliwość podłączenia nowych użytkowników a co za tym idzie możliwość wykorzystania gazu do ogrzewania mieszkań. W sposób bezpośredni przyczyni się to do ograniczenia emisji niskiej. Natomiast większa liczba ścieżek na terenie powiatu będzie zachęcać lokalną społeczność do rezygnacji z samochodów na rzecz rowerów. Przyczyni się to do zmniejszenia ruchu drogowego, mniejszej emisji spalin do atmosfery. Pomimo znacznych korzyści, realizacja tego typu inwestycji ma również potencjalne negatywne skutki dla środowiska. Oddziaływania te będą występować tylko na etapie realizacji inwestycji. Dotyczą one wpływu na powierzchnię ziemi, która zostanie przekształcona, zostanie usunięta wierzchnia warstwa ziemi, wpływu na rośliny i zwierzęta. W czasie realizacji zadania mogą zostać zniszczone siedliska roślin, miejsca bytowania zwierząt i ich łąkowiska. Przed przystąpieniem do prac należy wykonać inwentaryzację przyrodniczą, należy unikać wycinki drzew i krzewów. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wpłynie pozytywnie na stan zdrowia mieszkańców, stan fauny i flory, a także na dobrą kondycję dóbr materialnych i kulturowych. Ścieżki rowerowe wzbogacą ponadto estetykę krajobrazu.

Wszelkie prace budowlane należy przeprowadzać w porze dziennej. Sprzęt budowlany powinien być sprawny i nowoczesny w celu wyeliminowania potencjalnego zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami ropopochodnymi i toksycznymi oraz nadmiernej emisji spalin i hałasu. Prace budowlane należy tak przeprowadzić aby zminimalizować możliwość niszczenia naturalnych siedlisk roślin. Jako kompensację przyrodniczą można prowadzić nasadzenia drzew i krzewów.

Wszystkie zadania w zakresie ograniczenia emisji będą miały bezpośrednie, pozytywne przełożenie na dobrą jakość powietrza atmosferycznego, a także na klimat oraz dodatkowo pośredni, pozytywny wpływ na zdrowie ludzi.

Analiza zadań wyznaczonych w ramach obszarów interwencji **zagrożenie hałasem i pola elektromagnetyczne** wykazała, że część zadań może znacząco oddziaływać na środowisko. Do zadań tych należy zaliczyć przebudowę i budowę dróg na terenie powiatu w celu zmniejszenia uciążliwości akustycznej. Prowadzone prace budowlane spowodują naruszenie powierzchni ziemi i oddziaływanie na gleby. Może nastąpić trwałe wyłączenie gruntów ornych z eksploatacji rolniczej, mechaniczne trwałe i okresowe zmiany profilu glebowego oraz struktury gleby oraz trwałe i okresowe zmiany w budowie geologicznej. Ograniczeniu emisji pyłu przy pracach ziemnych sprzyjają: zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przymach (piasek), sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy. Może dojść do zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami socjalno-bytowymi (związanymi z czynnościami sanitarnymi pracowników budowy), substancjami wchodzącymi w skład materiałów wykorzystywanych przy budowie oraz substancjami związanymi z eksploatacją i konserwacją pojazdów i urządzeń budowy. Emisja hałasu w fazie realizacji będzie generowana przez pracę maszyn wykorzystywanych na etapie budowy. Przekroczenia występować będą krótkotrwale, a ich wielkość związana będzie z rodzajem oraz liczbą ciężkiego sprzętu budowlanego. Prace budowlane przyczynią się do zakłócenia ruchu drogowego, może wystąpić lokalne pogorszenie jakości powietrza poprzez większą emisję spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze. Stosowane maszyny budowlane będą emitować spaliny i hałas. Może nastąpić również wycinka drzew i krzewów w liniach przeznaczonych pod zajęcie terenu pod inwestycję drogową oraz zmniejszenie ilości żerujących zwierząt przy budowanej drodze. Mogą wystąpić kolizje zwierząt z maszynami budowlanymi.

Natomiast w fazie eksploatacji mogą również pojawić się potencjalne negatywne oddziaływania na niektóre komponenty środowiska. Istnieje wysokie ryzyko znacznej fragmentacji przestrzeni, czego jednym z elementów może być przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt. Fragmentacja przestrzeni przyrodniczej wiąże się także z niekorzystnymi skutkami m. in. dla ochrony siedlisk i gatunków,

ochrony lasów i gospodarki wodnej. Na etapie eksploatacji dróg przewiduje się wystąpienie zmian mikroklimatu, degradację krajobrazu oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zanieczyszczenia gleb i wód związane ze spływami powierzchniowymi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wyciekami z pojazdów. Inwestycje te nie powinny w żaden sposób wpłynąć na możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód, zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Rozbudowa układu komunikacyjnego może wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu, a przez to na wzrost emisji spalin. Rozwój sieci drogowej sprzyjać będzie rozrastaniu się terenów zurbanizowanych, a także zwiększonej presji na tereny cenne przyrodniczo w związku z łatwiejszą dostępnością do nich. Uciążliwości pochodzenia komunikacyjnego mogą wpływać na obniżenie jakości warunków zamieszkiwania na terenach mieszkaniowo-usługowych i komfortu wypoczynku na terenach rekreacyjnych (hałas, emisje, rozczłonkowanie terenów zieleni). Ponadto ruch drogowy może być źródłem wibracji. W przypadku oddziaływania na zwierzęta może wzrosnąć śmiertelność zwierząt, które będą podejmować próbę przekroczenia drogi.

Pozytywne aspekty będą odczuwalne na etapie eksploatacji inwestycji tj. ograniczenie emisji hałasu poprzez upłynnienie ruchu na drogach, poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych, zwiększenie przepustowości oraz zmniejszenie przeciążenia istniejących odcinków dróg i skrzyżowań, zmniejszenie kosztów ruchu i kosztów utrzymania drogi, możliwość skoncentrowania ruchu pojazdów ciężkich na drogach przebiegających przez mniej wrażliwe otoczenie, pobudzenie aktywności gospodarczej osiedli i miejscowości usytuowanych wzdłuż drogi.

Stosowanie nasadzeń zieleni osłonowej i izolacyjnej wzdłuż dróg przyniesie pozytywne efekty w ograniczaniu uciążliwości akustycznej dla mieszkańców. Poprawi się lokalny krajobraz, roślinność może być miejscem przebywania małych gatunków zwierząt.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych podczas prowadzenia robót, sugeruje się rozważenie podjęcia środków zaradczych dla skutecznego uspokojenia ruchu oraz ewentualne odgrodzenie chodnika od jezdni.

Należy prowadzić monitoring przyrodniczy w celu określenia wpływu zmian środowiskowych na organizmy dla zapobiegania negatywnym skutkom tych zmian w przyrodzie, a więc uzyskania danych dla zorganizowania skutecznej ochrony gatunków i układów ekologicznych.

Realizowanie inwestycji drogowych związane jest również z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych, które mają za zadanie wyciszać hałas drogowy, ponadto modernizowane drogi wyposażane są w instalacje odwadniające, wody opadowe odprowadzane są zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Zadania zaplanowane w obszarze **pól elektromagnetycznych** będą mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, a w szczególności na zdrowie ludzi. Działania te pozwolą na kontrolę wielkości promieniowania elektromagnetycznego. Prawidłowa lokalizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego nie powoduje konfliktów społecznych oraz minimalizuje możliwość negatywnego oddziaływania tego rodzaju instalacji na zdrowie ludzi. W obszarze tym nie przewidziano zadań mogących negatywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Zaproponowane zadania będą miały pośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na świat ożywiony przyrody i zdrowie ludzi.

Działania zaplanowane w ramach obszaru interwencji **gospodarowanie wodami**, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko to utrzymanie urządzeń wodnych podstawowych i szczegółowych m.in. odbudowa i regulacja rzek/kanałów, modernizacja wałów przeciwpowodziowych.

W przypadku prowadzonych prac konserwacyjnych, utrzymaniowych oraz przebudowy urządzeń hydrotechnicznych w tym regulacja kanałów należy uwzględnić następujące oddziaływania: trwałe pogorszenie jakości rzeczno-siedliska przyrodniczego lub siedliska gatunków żyjących w rzece (kryteria hydromorfologiczne, ubytek elementów struktury ważnych dla różnorodności biologicznej siedliska); okresowe zamulenie lub inne zaburzenie siedliska w wyniku prac, niszczenie gatunków żyjących w mule lub na dnie (larwy minogów, tarliska ryb); zaburzenie tarła ryb, migracji ryb i innych organizmów wodnych przypadku niewłaściwego terminu prac; zniszczenia lub zaburzenia siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków na brzegach (np. ziołorośla nadrzeczne, łęgi, kamieńce

nadrzeczne); bezpośrednie niszczenie, wygniatanie, zasypywanie runa odkładanym materiałem, inne zmiany struktury, zawlekanie obcych gatunków; wpływ na poziom wód gruntowych obok i powyżej (ułatwienie odpływu wód); wpływ na sąsiednie siedliska hydrogeniczne; bezpośrednie zniszczenie siedliska gatunków żyjących w drzewach przybrzeżnych (np. chrząszcze ksylobiontyczne – pachnica dębowa); zmiana struktury krajobrazu i w konsekwencji sposobu wykorzystywania przestrzeni przez gatunki zwierząt.

W ochronie przeciwpowodziowej oraz ochronie przed podtopieniami ważną rolę odgrywa zabezpieczenie stabilności istniejących wałów przeciwpowodziowych. Przy tego rodzaju inwestycjach należy pamiętać o zachowaniu odpowiedniej odległości pomiędzy wałem a rzeką, gdyż tereny zalewowe odznaczają się wysokim wskaźnikiem bioróżnorodności. Istnieje również możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania na korytarze migracji zwierząt związanych z wodą. Działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej mają wymiar pozytywny z uwagi na ochronę życia i zdrowia ludzi, dóbr materialnych oraz kulturowych. Oddziaływania będą miały charakter pośredni i długoterminowy. Działania zakładające wyłączenie z zainwestowania terenów zagrożonych powodzią i podtopieniami pośrednio przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludności oraz do wyeliminowania ryzyka strat materialnych, ludzkich i środowiskowych terenów zalanych w wyniku powodzi.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego obejmują działania proekologiczne, które mają służyć poprawie stanu środowiska w jak najszerszym zakresie aspektów. Realizacja zadań przewidzianych w Programie nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie miała negatywnego wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych ww. jednolitych części wód określonych w powyższym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

Istotne dla utrzymania równowagi w stosunkach wodnych jest prawidłowe przeprowadzanie melioracji wodnych. Wpływa to na polepszenie zdolności produkcyjnej gleby i ułatwiają jej uprawę oraz chronią użytki rolne przed podtopieniami. Retencja wody w przyrodzie jest zazwyczaj zjawiskiem korzystnym i do jej pozytywnych skutków można zaliczyć:

- zwiększenie wilgotności w strefie powierzchni terenu, a w szczególności w glebie, co ma podstawowe znaczenie dla rozwoju biosfery,
- wzrost wilgotności powietrza w przy powierzchniowej warstwie atmosfery, co przekłada się na łagodniejszy klimat,
- wzrost zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- wyrównanie (złagodzenie) zmienności przepływów w ciekach, a w szczególności złagodzenie kulminacji fal powodziowych i także głębokich niżówek.

Zaniedbania w zakresie melioracji mają niekorzystny wpływ na środowisko: zagniwanie związków roślinnych w korytach rowów i sukcesywne zamulanie powoduje zwiększenie się ilości zanieczyszczeń organicznych odprowadzanych do wód powierzchniowych, co również wpływa niekorzystnie na odpływ powierzchniowy. Odpowiednio eksploatowane systemy wodno-melioracyjne na terenach dolinowych kształtują zasoby małej retencji oraz jakość wód gruntowych i powierzchniowych. Poprzez odwadnianie terenów rowami następuje obniżenie poziomu wody gruntowej, zwiększa się zdolność retencyjna profilu i następuje wyrównanie przepływu w rzekach. Dodatkowe ilości deszczu wpływają dzięki sieci melioracyjnej szybciej.

W wyniku melioracji następuje powolna, ale istotna zmiana struktury i poprawa właściwości fizycznych gleby, która staje się bardziej przewiewna, przepuszczalna i ma większą zdolność retencionowania wody. Gleby mają większy zapas wilgoci w okresie suszy, zmniejsza się odpływ powierzchniowy powodujący erozję i zagrożenie powodziowe.

Prace budowlane związane z utrzymaniem cieków mogą wpływać negatywnie na bioróżnorodność poprzez m.in.: niszczenie siedlisk roślin (chronione gatunki roślin i grzybów) i zwierząt (bobry, chronione gatunki zwierząt), tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych (oddziaływania bezpośrednie, negatywne). Nieprzemysłane działania powodują zmiany i straty w ekosystemach. Wycinanie drzew pozbawia cieków ocienionych fragmentów. Wpływa to na zmniejszenie różnorodności środowiska wodnego, sprzyja szybszemu nagrzewaniu się wody i spadkowi zawartości tlenu. W efekcie prowadzi to do wycofywania się z cieków szeregu organizmów.

Prace należy przeprowadzać poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem masowych migracji płazów oraz poza okresem tarła ryb, jeżeli takie zidentyfikowano w granicach planowanych inwestycji. Należy zminimalizować ryzyko zniszczenia cennych siedlisk roślin, poprzez prowadzenie prac terenowych z zajęciem jak najmniejszych powierzchni obszaru.

Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych przy tego typu pracach jest możliwość skażenia wód substancjami ropopochodnymi i/lub toksycznymi na etapie realizacji/budowy inwestycji. Dlatego prace należy prowadzić przy zastosowaniu nowoczesnego sprzętu.

W trakcie budowy istnieje potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu (potencjalne mikrowycieki olejów silnikowych, paliwa, itp.). Lokalnie będzie zmieniona i uszkodzona powierzchnia ziemi, przylegająca bezpośrednio do terenu objętego inwestycją. Zagrożona będzie czystość wód w wyniku ewentualnych wycieków paliw i olejów sprzętu pracującego w korycie i przy jego brzegach. Prace w korycie i na brzegach mogą spowodować wzruszenie namulców i ich spływ z wodami rzeki. Prowadzone prace nie będą miały wpływu na wody podziemne jeżeli nie będą one narażone na substancje szkodliwe.

Prace budowlane związane z utrzymaniem cieków nie powinny wpłynąć na zmianę jakości wód w fazie użytkowania obiektu. W zależności od prowadzonych prac może dojść do obniżenia poziomu wody w ciekach i niewielkiego obniżenia poziomu wód gruntowych w bezpośrednim sąsiedztwie cieku. Jeżeli zaplanowane prace w zakresie melioracji będą realizowane na obszarze Natura 2000 to wszelkie prace należy prowadzić wyjątkowo ostrożnie, aby nie pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Pozostałe zaplanowane działania wpłyną pozytywnie na stan środowiska naturalnego oraz na zdrowie i jakość życia ludzi. Oddziaływania te będą bezpośrednie. Monitoring wód podziemnych i powierzchniowych ma na celu kontrolę stanu wód oraz określenie jakości ścieków wyprowadzanych z oczyszczalni do środowiska i dbałość o dotrzymanie poziomów substancji, zarówno w wodach jak i ściekach, określonych odpowiednimi rozporządzeniami. Działania te będą w sposób bezpośredni i długoterminowy wpływać na wody powierzchniowe i podziemne. Edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą może zmniejszyć zużycie wody w gospodarstwach domowych.

Zadania zaplanowane w obszarze interwencji **gospodarka wodno-ściekowa** dotyczą rozbudowy systemu kanalizacyjnego, wodociągowego i systemów oczyszczania ścieków na terenie powiatu. Inwestycje te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i będą miały bezpośredni wpływ na zwierzęta, rośliny i powierzchnię ziemi. Negatywne oddziaływania dotyczą etapu realizacji zadania i większość z nich ustanie w czasie eksploatacji. Maszyny budowlane będą emitować hałas oraz zanieczyszczenia, będzie większe pylenie z placu budowy, naruszona zostanie powierzchnia ziemi w wyniku tworzenia wykopów pod sieć, zniszczone zostaną siedliska roślin. Dla mieszkańców powiatu największą niedogodnością może być zakłócenie ruchu drogowego. Potencjalne negatywne oddziaływanie dotyczyć będzie tylko pasa przeznaczanego pod inwestycje. Pozytywny wpływ to zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód oraz gleb (poprzez likwidację zbiorników bezodpływowych), brak konieczności wywozu ścieków wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków oraz podniesienie jakości i zdrowia mieszkańców poprzez doprowadzenie wody do gospodarstw domowych.

Zaplanowane działania nie będą mieć negatywnego wpływu na ujęcia wód uwzględniając również obszary stref ochronnych tych ujęć.

Rozbudowa sieci wodociągowej oraz modernizacja urządzeń wodociągowych przełoży się na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, a przez to bezpośrednio i długoterminowo na zdrowie mieszkańców oraz ogólne podniesienie standardu życia. Dzięki realizacji zadań modernizacyjnych możliwe będzie ograniczenie strat wody na sieci, a tym samym ograniczenie zużycia wody. Inwestycje w rozbudowę infrastruktury sanitarnej wyeliminują lub w znaczący sposób ograniczą dopływ zanieczyszczeń do wód podziemnych, a to zapobiegnie pogarszaniu się stanu wszystkich wód podziemnych na terenie powiatu. Jednocześnie zadania te przyspieszą osiągnięcie dobrego stanu wód w jednolitych części wód powierzchniowych wyznaczonych na terenie powiatu.

Ważnym do osiągnięcia celem będzie wypełnienie zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego i powiązanych z tym zadań przewidzianych w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*. Działania te przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych

poprzez bezpieczne zorganizowanie odprowadzenia ścieków na oczyszczalnię. Realizacja tych działań jest niezbędna ze względu na przyjęte w Ramowej Dyrektywie Wodnej i ustawie Prawo Wodne cele środowiskowe dla jednolitych części wód.

Należy jednak pamiętać, że oddziaływanie inwestycji wodno-kanalizacyjnej na etapie realizacyjnym (budowy) będzie rodzić niedogodności związane z ograniczeniami komunikacyjnymi dla mieszkańców oraz pewne skutki w środowisku przyrodniczym (ingerencja na powierzchni ziemi i w środowisko wodno-gruntowe). Wymienione oddziaływania będą występować tylko w krótkim okresie czasu (realizacja), a spodziewana wartość korzyści związanych ze skanalizowaniem czy zwodociągowaniem miejscowości przewyższy wielokrotnie sumę strat ekologicznych.

Należy zakładać, że obszar przez który będą przebiegać trasy planowanych inwestycji będą obejmować pasy drogowe, pola uprawne i tereny leśne. Prace ziemne w pobliżu drzew powinny być prowadzone ręcznie, tak aby nie uszkodzić bryły korzeniowej. Przed wykonaniem wykopów należy zebrać warstwę humusu, w celu późniejszego wykorzystania jej przy uporządkowywaniu terenu po zakończeniu prac. Należy wybrać odpowiednią technologię tak aby ograniczyć ewentualny negatywny wpływ na środowisko. W związku z tym zaplanowane inwestycje nie będą istotnie negatywnie oddziaływać na siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

W związku z ciągłą oraz planowaną rozbudową sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu oraz powstawaniem nowych przyłączy kanalizacyjnych, a co za tym idzie zwiększenia się ilości produkowanych przez oczyszczalnię osadów ściekowych, zaplanowano inwestycje w budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków. Inwestycje te mogą potencjalnie negatywnie wpłynąć na występujące tam rośliny i zwierzęta. Przewiduje się trwałe przekształcenie powierzchni ziemi ze względu na zajęcie nowych terenów. Szczegółowa analiza ewentualnych negatywnych skutków realizacji tej inwestycji będzie możliwa dopiero po wykonaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej, w której zostaną ujęte wszystkie parametry techniczne i lokalizacyjne. Na obecnym etapie opracowania Programu ochrony środowiska nie ma możliwości szczegółowego opisanie negatywnych skutków realizacji inwestycji na środowisko naturalne.

Przy realizacji inwestycji w zakresie ochrony wód podziemnych należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z położeniem powiatu w granicy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno, nr 144 – Dolina kopalna Wielkopolska, nr 150 – Pradolina Warszawa-Berlin (Koło – Odra), które zostały określone w ustawach i rozporządzeniach.

Działanie w obszarze interwencji **zasoby geologiczne** będzie mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska. Obecnie na terenie powiatu eksploatacja prowadzona jest na kilku złożach. W celu możliwości dalszej eksploatacji kopalni należy ochronić niezagospodarowane złoża kopalni na etapie planowania przestrzennego przed zainwestowaniem na inny cel. Eksploatacja kopalni odbywa się zgodnie z zapisami zawartymi w koncesji udzielonej przez Marszałka Województwa lub Starostę. Dlatego przestrzeganie zapisów zawartych w koncesji uchroni obszar objęty inwestycją przed ujemnym wpływem inwestycji na środowisko.

W obszarze interwencji **gleby** zostały zaplanowane działania, których realizacja nie będzie powodowała negatywnego oddziaływania na środowisko. Realizacja tych zadań spowoduje bezpośrednio i pozytywne oddziaływania przede wszystkim na stan i jakość gleb. Poprawi się również stan wód, gdyż będzie do nich spływać mniejsza ilość zanieczyszczeń. Zaproponowane działania wpłyną też pozytywnie na zdrowie oraz życie ludzi i zwierząt, przyczynią się do rozwoju nowych gatunków roślin i zwierząt.

Analizując zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu dla obszaru interwencji **gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów**, można stwierdzić, że wszystkie będą pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska i na zdrowie ludzi. Zadania takie jak kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów oraz wytwórców odpadów, odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz minimalizacja ilości składowanych odpadów wpłynie pośrednio pozytywnie na oceniane elementy środowiska. Działania te przyczynią się do zmniejszenia ilości odpadów trafiających na „dzikie wysypiska”, a to wpłynie pozytywnie na poprawę powierzchni ziemi i krajobrazu. Dzięki tym działaniom mniejsza ilość odpadów będzie trafiać na składowiska odpadów, a przez to mniejsza powierzchnia terenu zostanie zajęta przez składowiska. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do

wytucznych zwartych w ustawie z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017, poz. 1289), powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, na rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, na eliminację nielegalnego pozbywania się odpadów oraz właściwe zagospodarowanie masy wytworzonych odpadów. Likwidacja „dzikich wysypisk” ograniczy dopływ zanieczyszczeń do wód, nastąpi poprawa stanu gleb i krajobrazu, a to pośrednio pozytywnie wpłynie na rośliny i zwierzęta oraz ludzi. W najbliższych latach system gospodarki odpadami na terenie gminy Łądek, Zagórów i Strzałkowo zostanie uzupełniony o Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Budowa tych punktów spowoduje potencjalne negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi oraz rośliny i zwierzęta. Oddziaływania te będą odczuwalne tylko na etapie budowy, a następnie ustąpią. W wyniku prowadzonych prac budowlanych nastąpi trwałe przekształcenie powierzchni ziemi, zostanie naruszona wierzchnia warstwa humusu, zniszczone zostaną występujące na tym terenie gatunki roślin, a zwierzętom ograniczy się teren ich bytowania i żerowania. Rekultywacja składowisk odpadów wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty środowiska. Prace rekultywacyjne prowadzi się w celu zabezpieczenia składowiska odpadów przed jego negatywnym oddziaływaniem na wody powierzchniowe, podziemne, gleby i na powietrze. Dzięki prowadzonej rekultywacji przywracane są lub nadawane nowe wartości użytkowe gruntów poprzez ukształtowanie terenu i odtwarzanie gleb. Usuwanie wyrobów zawierających azbest wpłynie pozytywnie głównie na zdrowie ludzi. Wyeliminowanie azbestu ze środowiska zmniejszy ryzyko zachorowania na choroby azbestozależne.

Realizacja zadań zaplanowanych w ramach obszaru interwencji **zasoby przyrodnicze** wywoła pozytywne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska. Zadania w zakresie ochrony zasobów przyrody mają na celu ochronę siedlisk, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zwiększenie bioróżnorodności. Przedsięwzięcia te pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności.

Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować już istniejące formy ochrony przyrody, należy prowadzić prace konserwacyjne na pomnikach przyrody. Rozwój terenów zielonych wpłynie na atrakcyjność powiatu, poprawi jej krajobraz, wpłynie pozytywnie na jakość powietrza poprzez pochłanianie nadmiaru dwutlenku węgla, na jakość gleb i zasobność jej w wodę. Wśród działań przyczyniających się do ochrony przyrody zwrócono również uwagę na edukację ekologiczną mieszkańców aby podnieść ich wiedzę i świadomość o środowisku naturalnym. Wszelkie działania prowadzone przez Nadleśnictwa w celu ochrony drzewostanów przed zagrożeniami biotycznymi przyniosą pozytywny efekt dla lasów. Jedynie inwestycja polegająca na zagospodarowaniu terenu nad Jeziorem Orchowskim na miejsce wypoczynku i rekreacji, może wpłynąć negatywnie na niektóre komponenty środowiska. W fazie budowy może nastąpić zniszczenie siedlisk roślin, w wyniku usuwania wierzchniej warstwy humusu. Inwestycja zajmie potencjalne miejsca bytowania zwierząt. W wyniku prowadzonych prac budowlanych zostanie przekształcona powierzchnia ziemi. Na etapie eksploatacji/funkcjonowania inwestycji jednym z zagrożeń może być zwiększony ruch turystów i pojazdów, a przez to emisja zanieczyszczeń do powietrza i hałasu. Nastąpi większa produkcja odpadów.

Wszystkie zadania w obszarze interwencji **zagrożenie poważnymi awariami** będą miały tylko pozytywny wpływ na środowisko. Są to głównie działania w zakresie zakupu sprzętu dla straży pożarnej, edukacji społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnej awarii oraz usuwania ewentualnych skutków. Kompleksowe wyposażenie jednostek ratowniczych pozwoli na lepszą ochronę mieszkańców powiatu przed poważnymi awariami, zjawiskami ekstremalnymi oraz ich skutkami. Zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców. Odpowiedni sprzęt ochroni gleby oraz wody powierzchniowe i podziemne przed przedostaniem się zanieczyszczeń na wypadek poważnej awarii. Nowoczesny sprzęt gaśniczy ograniczy straty w mieniu ludzi jak i w zasobach leśnych na wypadek pożaru.

W obszarze interwencji **historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi** zaproponowano działanie polegające na identyfikacji historycznych zanieczyszczeń ziemi. Zadanie to będzie mieć korzystny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, a w szczególności na poprawę jakości gleb poprzez zidentyfikowanie a w dalszej kolejności usunięcie zanieczyszczeń. Występujące zanieczyszczenia ziemi mogą negatywnie oddziaływać na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych. Dlatego realizacja tego zadania również w bezpośredni sposób przyczyni się do poprawy jakości wód.

W obszarze interwencji **edukacja ekologiczna** zaplanowano działania polegające na edukacji społeczeństwa, która powinna być skierowana zarówno do dzieci jak i dorosłych. Kształtowanie

właściwych postaw i zasad przyczyni się w sposób bezpośredni na poprawę jakości środowiska. Organizowanie szkoleń, konkursów i akcji informacyjnych przyczyni się do poszerzania wiedzy mieszkańców, a to w sposób pośredni wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Zadania zawarte w Programie ochrony środowiska realizowane zgodnie z wymogami prawa, nie będą generowały zagrożeń wymienionych w Standardowych Formularzach Danych dla obszarów Natura 2000 i nie będą naruszać celów ochrony obszarów chronionego krajobrazu. Zadania przewidziane w Programie nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów Natura 2000. Ze względu na dużą liczbę zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu, indywidualna ocena oddziaływania każdej inwestycji na obszary Natura 2000 jest niemożliwa. Ponadto poziom szczegółowości dokumentu jakim jest program ochrony środowiska nie pozwala na odniesienie się do konkretnych lokalizacji inwestycji w odniesieniu do większości planowanych działań. W przypadku realizacji zadań inwestycyjnych na obszarach Natura 2000 konieczne jest rozważenie czy planowana inwestycja może znacząco wpłynąć na ekosystem terenów chronionych. Decyzje o przeprowadzeniu oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, gdy uzna, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W poprzednim rozdziale zostały wskazane działania, które mogą wywoływać potencjalnie negatywne skutki dla środowiska. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Programu* jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów.

Należy podjąć następujące środki zapobiegające lub ograniczające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją *Programu* oraz monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- analiza informacji o stanie i ochronie środowiska poprzez ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa,
- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstruktorskich.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zaplanowanych w *Programie* działań można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Niektóre z zaplanowanych inwestycji przewidywanych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dlatego też przyjęto, że na tym etapie programowania wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W poniższej tabeli zestawiono zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska i ludzi oraz przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.

Tabela 26 Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach Programu

Zadania zaplanowane w Programie	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Termomodernizacje budynków	<ul style="list-style-type: none"> • przed rozpoczęciem prac należy wykonać inwentaryzację pod kątem występowania ptaków i nietoperzy, • wykonywanie termomodernizacji poza okresem lęgowym, • stworzenie siedlisk zastępczych (np. budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy)
Budowa sieci gazowej	<ul style="list-style-type: none"> • przed wykonaniem prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą, • ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, • ograniczenie do minimum obszaru oddziaływania inwestycji, • prowadzenie robót w porze dziennej, • stosowanie nowoczesnego sprzętu budowlanego (ograniczenie emisji spalin, hałasu i ewentualnego wycieku paliwa i innych płynów eksploatacyjnych).
Instalacje odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> • szczegółowa analiza lokalizacji przedsięwzięcia – różne warianty lokalizacyjne, • wybór optymalnej lokalizacji z dala od zabudowań mieszkalnych, , • uwzględnienie opinii społeczeństwa w trakcie planowania inwestycji i przeprowadzenie rzetelnych kampanii informacyjnych, • przeprowadzenie monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego, • wyłączanie turbin wiatrowych w newralgicznych okresach nasilonej ekspozycji ptaków narażonych na wysokie ryzyko kolizji (np. szczyt przelotu gęsi, szczyt aktywności ptaków szponiastych przypadający na okres toków oraz karmienia piskląt itd.), • zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej na panelach fotowoltaicznych, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepiania ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami, • stosowanie paneli fotowoltaicznych posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych, • wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, • zabezpieczenie w trakcie robót budowlanych warstwy humusowej ziemi, i wykorzystanie jej po zakończeniu robót budowlanych na terenie inwestycji, • prowadzenie prac tylko w porze dziennej, • odpowiednie odsunięcie lokalizacji poszczególnych urządzeń od zadrzewień i kompleksów leśnych, • znaczne oddalenie inwestycji od obszarów chronionych i nie wkraczanie na obszary cenne przyrodniczo, • odtworzenie ewentualnych strat w roślinności powstałych w trakcie prac budowlanych • zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, • prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (jeżeli jest wskazane), • maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu, • prowadzenie monitoringu poinwestycyjnego.
Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg na terenie powiatu oraz budowa ścieżek rowerowych	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów, ekranów akustycznych itp., • stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku, • organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas, • stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.

Zadania zaplanowane w Programie	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie tzw. cichych nawierzchni, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, • wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), • w przypadku kolizji z terenami zielni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, • ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją, • wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, • prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (tam gdzie zidentyfikowano ich obecność i takie działania są uzasadnione), • zaplanowanie optymalnej organizacji ruchu na czas prac, • prowadzenie prac w porze dziennej, • nasadzenia drzew i krzewów wzdłuż ciągów komunikacyjnych, • budowa przepustów dla małych ssaków, płazów i gadów, • przenoszenie gatunków rzadkich i chronionych na siedliska zastępcze, • stosowanie siatek ograniczających straty w populacji zwierząt powodowanych przez kolizje z pojazdami
Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, • wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, • odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych,
Odbudowa i regulacja rzek i kanałów	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie prac budowlanych w określonym czasie – poza okresem lęgowym i tarła ryb,
Modernizacja wałów przeciwpowodziowych	<ul style="list-style-type: none"> • kompensacja przyrodnicza – nasadzenia drzew i krzewów,
Budowa zastawki piętrzącej	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), • stosowanie nowoczesnego i sprawnego sprzętu budowlanego, w celu uniknięcia wycieków substancji toksycznych i ograniczenia nadmiernej emisji hałasu, • budowa przepławek dla ryb, • po zakończeniu prac zadbać o przywrócenie stanu powierzchni ziemi, dna czy brzegu rzeki do stanu sprzed prowadzenia prac, co ułatwi reintrodukcję gatunków.
Budowa/rozbudowa sieci wodociągowej	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni wybór lokalizacji budowy oczyszczalni ścieków uzależniony od charakteru i wielkości odbiornika ścieków, rodzaj obszarów, przez które przepływa, odległość do najbliższych obszarów Natura 2000, położenie w km rzeki,
Budowa/rozbudowa kanalizacji sanitarnej	<ul style="list-style-type: none"> • stosować możliwie najnowocześniejsze i najskuteczniejsze technologie oczyszczania ścieków,
Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	<ul style="list-style-type: none"> • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, • ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, • w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, • odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych,

Zadania zaplanowane w Programie	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	<ul style="list-style-type: none"> • nasadzenie drzew w celu kompensacji przyrodniczej, • przeprowadzenie prób szczelności nowej sieci wod-kan.
Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie gminy Łądek, Zagórów i Strzałkowo	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, • wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), • w przypadku kolizji z terenami zielni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, • wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, • prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów, (tam gdzie zidentyfikowano ich obecność i takie działania są uzasadnione)

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyrobu oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025 przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie powiatu słupckiego, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z celami przyjętymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych oraz dokumentach o charakterze programowym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i z ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji *Programu* mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Programie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków finansowych na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy* był stopień ogólności zapisów analizowanego *Programu*. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania. W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

Znaczna część planowanych inwestycji wymaga indywidualnego potraktowania i przeprowadzenia postępowania w sprawie OOS. W tym przypadku wszelkie oddziaływania i środki zaradcze, w tym alternatywne rozwiązania kluczowych problemów, będą szczegółowo przeanalizowane pod kątem konkretnej inwestycji.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Według zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustaleń Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r., Nr 96, poz. 1111), jako oddziaływanie transgraniczne określa się *"jakoikolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym "oddziaływanie" oznacza jakikolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników"*.

Ustalenia *Programu* obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze Powiatu Słupckiego, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny. Wobec

tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Program ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego został opracowany przy uwzględnieniu założeń przedstawionych w dokumentach strategicznych o charakterze wspólnotowym i krajowym tj.:

- Polityka ekologiczna w Unii Europejskiej,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022),
- Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu (KPOKA).

Wykorzystano również dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym przyjęte na szczeblu regionalnym i lokalnym dotyczącym Powiatu Słupeckiego tj.:

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym,
- Strategia Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014-2020.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Słupeckiego została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, stosownie do współczesnej wiedzy, do stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Do opracowania wykorzystano dane uzyskane z jednostek zajmujących się ochroną środowiska tj.:

- Starostwo Powiatowe w Słupcy,
- Urzędy Miast i Gmin Powiatu Słupeckiego,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu (RDOŚ),
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW),
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupcy (PSSE),
- Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Poznaniu (OSCHR),
- Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu (WZMiUW),
- Nadleśnictwa: Gniezno, Grodziec,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Słupcy (PZD),
- Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu (WZDW),
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu (GDDKiA).

W Prognozie szczegółowo opisano aktualny stan środowiska przyrodniczego na terenie powiatu. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu są małe kotłownie, służące do ogrzewania domów. Związane jest to ze spalaniem w znacznej części z nich węgla o niskiej jakości, a czasami nawet odpadów komunalnych. Istotnym źródłem emisji do powietrza jest także emisja z ruchu komunikacyjnego.

Jakość powietrza na terenie strefy wielkopolskiej (która obejmuje m.in. Powiat Słupecki) w odniesieniu do większości zanieczyszczeń jest dobra. Stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu określonego ze względu na ochronę zdrowia dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Odnotowano również przekroczenia dopuszczalnych norm dla ozonu. W klasyfikacji przeprowadzonej ze względu na ochronę roślin strefa otrzymała klasę A.

Dominującym źródłem hałasu w powiecie jest ruch drogowy. Przez teren powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne tj. autostrada A2, droga krajowa nr 92, drogi wojewódzkie oraz liczne drogi powiatowe i gminne. Na autostradzie, drodze krajowej i niektórych drogach wojewódzkich odnotowano duże natężenie ruchu. Zgodnie z przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Programem

ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich na drodze wojewódzkiej nr 466 odnotowano przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. W trakcie opracowania są mapy akustyczne dla dróg krajowych.

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu są napowietrzne sieci energetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Na terenie powiatu nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych.

Stan wód powierzchniowych rzecznych (badanych) na terenie powiatu określono jako zły, a wód powierzchniowych jeziornych jako dobry (w przypadku jeziora Suszewskiego stan określono jako zły). Natomiast stan wód podziemnych (badanych) oceniono na zadawalający. Zagrożenie powodziowe związane jest głównie z rzeką Wartą. Na terenie powiatu jest zbiornik Słupca oraz zbiorniki małej retencji, które mogą zabezpieczać przed zjawiskiem suszy lub przed podtopieniami.

Stopień zwodociągowania powiatu wynosił na koniec 2016 roku 97,77%, a skanalizowania 57,45%. Na terenie powiatu znajduje się 10 komunalnych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy, którzy nie są podłączeni do sieci kanalizacyjnej ścieki gromadzą w zbiornikach bezodpływowych lub korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Obecnie na terenie powiatu znajdują się złoża węgla brunatnego, piasków i żwirów oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatacja prowadzona jest na czterech złożach.

Jakość gleb na terenie powiatu jest zróżnicowana. Najwięcej występuje gleb o średnich i niższych klasach bonitacyjnych. Powiat ma typowy rolniczy charakter, a użytki rolne zajmują ponad 75% powierzchni powiatu. Przebadane grunty orne na terenie powiatu charakteryzują się lekko kwaśnym odczynem, na których proces wapnowania jest zbędny. Zawartość fosforu była bardzo wysoka, natomiast magnezu i potasu średnia.

System gospodarowania odpadami na terenie powiatu opiera się na założeniach wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Według „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym” województwo zostało podzielone na 10 regionów, a wszystkie gminy z Powiatu Słupckiego przynależą do Regionu VIII.

Za organizację i funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi odpowiedzialne są gminy. Systemem odbioru odpadów komunalnych objętych jest ok. 94,5% mieszkańców powiatu, z czego 83,2% mieszkańców zadeklarowało prowadzić selektywną zbiórkę odpadów.

Na terenie niektórych gmin funkcjonują Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do których można bezpłatnie oddawać niektóre rodzaje odpadów.

Ochrona przyrody na terenie powiatu pełni istotną funkcję ze względu na duże zróżnicowanie form ochrony. Na terenie powiatu znajdują się: trzy fragmenty obszarów Natura 2000, dwa parki krajobrazowe, dwa obszary chronionego krajobrazu, cztery użytki ekologiczne, 62 pomniki przyrody, korytarze ekologiczne oraz obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji. Lesistość powiatu nie jest wysoka i wynosi 15,3%.

W Prognozie analizowany jest wpływ zaplanowanych w Programie ochrony środowiska działań i inwestycji na środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców Powiatu Słupckiego. Działania inwestycyjne obejmują lata 2017-2020 oraz perspektywę do roku 2025.

Na podstawie analizy stanu środowiska na terenie powiatu oraz celów i kierunków działań określonych w strategicznych dokumentach i programach (krajowych i wojewódzkich) zaproponowano dla Powiatu Słupckiego (w odniesieniu do poszczególnych obszarów interwencji) cele i kierunki interwencji.

Cel: Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm

Kierunki interwencji:

- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza,
- Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii,
- Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu

Kierunki interwencji:

- Zmniejszanie uciążliwości hałasu

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości
Kierunki interwencji:

- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód

Kierunki interwencji:

- Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód

Cel: Zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego

Cel: Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania

Kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej
- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki

Cel: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni

Kierunki interwencji:

- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż

Cel: Dobra jakość gleb

Kierunki interwencji:

- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Cel: Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania i kontrola prawidłowości gospodarowania odpadami

Kierunki interwencji:

- Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
- Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- Likwidacja azbestu
- Sprawdzanie podmiotów przed uzyskaniem pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności.

Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej

Kierunki interwencji:

- Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo
- Trwale zrównoważona gospodarka leśna
- Ochrona krajobrazu

Cel: Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

Kierunki interwencji:

- Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii

Cel: Likwidacja historycznych zanieczyszczeń ziemi

Kierunki interwencji:

- Zidentyfikowanie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi

Cel: Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki interwencji:

- Budowa prawidłowej postawy społecznej

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ zaplanowanych zadań na poszczególne elementy:

- Obszary Natura 2000,
- Różnorodność biologiczna,
- Ludzie,
- Zwierzęta,
- Rośliny
- Woda,
- Powietrze,
- Powierzchnia ziemi,
- Krajobraz,
- Klimat,
- Zasoby naturalne,
- Zabytki,

- Dobra materialne.

Oddziaływania poszczególnych zadań na środowisko i zdrowie ludzi może być pozytywne lub negatywne, krótko- średnio- lub długoterminowe, pośrednie lub bezpośrednie oraz stałe i chwilowe.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Analiza wpływu realizacji zaplanowanych zadań w ramach *Programu* pozwoliła wskazać na zasadniczą grupę działań o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania na środowisko zaplanowanych działań zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Wśród zadań, które mogą spowodować potencjalne negatywne oddziaływanie na ww. komponenty środowiska, należy wymienić:

- realizację inwestycji w odnawialne źródła energii,
- przeprowadzanie termomodernizacji budynków,
- budowę, rozbudowę i modernizację dróg,
- budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków,
- działania utrzymaniowe melioracji wodnych,
- modernizację wałów przeciwpowodziowych,
- budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie poszczególnych gmin.

Potencjalne negatywne skutki realizacji ww. inwestycji będą odczuwalne głównie dla roślin i zwierząt, na powierzchni ziemi, a w niektórych przypadkach również na powietrze, wodę oraz zdrowie i komfort życia mieszkańców powiatu. Uciążliwości te będą występować głównie na etapie realizacji inwestycji i część z nich zostanie wyeliminowana na etapie eksploatacji.

Zdecydowaną większość stwierdzonych potencjalnych negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów. Wśród rozwiązań zapobiegawczych i ograniczających negatywne oddziaływanie należy wymienić: stosowanie odpowiedniego i nowoczesnego sprzętu, wykonywanie robót zgodnie z harmonogramem prac, stosowanie kompensacji przyrodniczej przez nasadzenie drzew i krzewów, zajmowanie możliwie najmniejszej przestrzeni pod inwestycje, wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczej przed podjęciem prac oraz wykonywanie prac poza okresem lęgowym zwierząt. Przede wszystkim należy przestrzegać obowiązujące przepisy prawne i wytyczne realizacji inwestycji.

Na podstawie wykonanych analiz nie stwierdzono możliwości występowania oddziaływań transgranicznych związanych z realizacją *Programu*.

W przypadku, gdy *Program* nie zostanie wdrożony prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie również na zdrowie mieszkańców Powiatu Słupckiego.